SEDAT ŞEN

İŞÇİ SINIFI EYLEMLERİ ve DEVRİMİMİZ

(I. Cilt)

DİYALEKTİK YAYINLARI - 3

● Sedat ŞEN ● İŞÇİ SINIFI EYLEMLERİ ve DEVRİMİMİZ ● DİYALEKTİK YAYINLARI - 3

Sedat ŞEN

İşçi Sınıfı Eylemleri ve DEVRİMİMİZ

Diyalektik Yayınları - 3

DİYALEKTİK YAYINLARI - 3

Dizgi: Sentez
Kapak Düzeni: Yay Ajans
Baskı: Çağdaş Matbaası
Baskı Tarihi: 28 Eylül 1993

Genel Dağıtım:

Çağdaş Pazarlama
Cağaloğlu Yokuşu Bakış Ofset İşhanı No: 8 Cağaloğlu/İST.
Tel : 512 33 69 - 511 96 15 - 528 51 29
Fax : 512 33 69

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....5

I. BÖLÜM

OSMANLI İMPİRATORLUĞU'NDA KAPİTALİZM ve İŞÇİ SINIFI

I. OSMANLI'DA KAPİTALİZM ÖNCESİ SANAYİ....10
II. OSMANLI'DA KOMPRADOR KAPİTALİZM.....11
III. OSMANLI'DA TEKELCİ SERMAYENİN MAYALANMASI.....14
IV. OSMANLI'DA İŞÇİ SINIFI.....18

II. BÖLÜM

TÜRKİYE'DE KAPİTALİZM

I. KURULUŞ YILLARI ve TEKELCİ KAPİTALİZMİN OLUŞUMU.....24
II. TEKELCİ SERMAYENİN YÜRÜYÜŞ AŞAMASI (1946-1980).....28

III. BÖLÜM

I. OSMANLI'DA İŞÇİ EYLEMLERİ.....32
II. 1923-1960 DÖNEMİ İŞÇİ EYLEMLERİ.....41
III. 1961-1980 DÖNEMİ İŞÇİ EYLEMLERİ.....49
IV. 1980 SONRASI İŞÇİ EYLEMLERİ.....161

Eylemlerin yürütücüsü
sınıf bilinçli işçilere
kardeşlik dileğimle...

ÖNSÖZ

"Kendi sınıfının tarihini bilmek, hangi deneylerin kazanıldığını öğrenmek gerekir. Bunun nedeni orada sihirli reçetelerin bulunması değildir; savaşta yanlış yapmadan, yanlış adımlar atmadan hatta büyük yanılgılara düşmeden hiçbir şey öğrenilmez." diyor Henri Krasucki. Yaklaşık 120 yıldır topraklarımız modern sınıf savaşımlarına sahne oluyor. Bu sınıfların (işçi sınıfı-burjuvazi) tarihsel gelişimi, karakterleri, deneyimleri yeterince kavranmadan bugünkü sorunlar için getirilen her türlü çözüm ve çözüm yöntemleri "havada kalma" olasılığını taşır. Gerek işçi sınıfının yürüttüğü gerekse onun adına yürütülen bunca savaşıma rağmen katedilen yol gözönüne alındığında, ortada değerlendirme-uygulama alanlarında yanlış ya da yanlışlar zincirinin olduğu rahatlıkla anlaşılır. Yaşadığımız olumsuzlukları, kısır döngüyü; yanılgıları, yanlışlarını belirleyerek aşabiliriz. Yürüttüğümüz mücadelede taktik aşamalarını, devralınan bu tarihsel mirasa, dünya ve ülkemizin somut tahliline göre belirleyebiliriz.

Türkiye burjuvazisi 1920'lerden beri örgütlüdür. Müdafayı Hukuk Cemiyetleri (sonra CHP) ile Cumhuriyet'in kuruluşunda öncüdür. TC ile ekonomik-politik-askeri-ideolojik örgütlenmesini tamamlar. Devlet aygıtıyla diğer sınıflar ve uluslar üzerinde faşizan bir tahakküm kurar. Emperyalizmin ortağı olduğundan dünya tekelci sermayesinin sınıf birikimini alır. Örneğin 1947 sendikalar ile ilgili düzenlemeleri İngiliz uzmanlara yaptırır. Böylece işçi sınıfının başına (Batı'da olduğu gibi) devlet güdümlü sendikalar çöreklenir.

Günümüzde pekçok partisiyle, dernekleriyle, uluslararası örgütleriyle, ordusu-polisiyle, kontrgerillası, sivil faşist örgütleriyle, geniş propaganda araçları-Medyasıyla, kendi güdümündeki işçi sendikalarıyla... burjuvazi tek egemen güçtür. İşçi sınıfı ise sayıca çok çok üstün olmasına karşın ekonomik örgütlenmeden (sendikalardan) bile yoksunudur. Kaba bir hesaplama ile işçi sınıfının ancak %20'si sendikalarda örgütlüdür. Burjuvazi ile politik dövüş aracı (parti) ise 120 küsür yıllık savaşımda adeta yoktur ya da yok edilmiştir. Politik dövüş aracı olmayınca da savaşım, ekonomik savaşımın dışına pek fazla çıkmamıştır. Yürütülen ekonomik savaşım da doğal olarak başarısız olmuştur. (1971-1980 yılları arasında ortalama gerçek ücretlerde %37 oranında bir düşüş, politik savaşım olmaksızın ekonomik savaşımın başarısızlığını kanıtlar)

1980'li yıllarda reel sosyalizmin çökeceğini sezinleyen emperyalizm, yeni bir dönemi başlatır. İşçi ve diğer emekçi sınıfların sosyalizme yönelmemeleri için oluşturulan sosyal-refah devletini, kamu-devlet mülkiyetini, işçi ve diğer emekçi sınıfların demokratik hak ve özgürlüklerini vb. kaldırmaya başlar. Reel sosyalizmin çöküşü ile hızlanan bu büyük taarruz "yeni dünya düzeni" ile evrenselleştirilir. Anti-emperyalist yapılanmalar tasfiye edilmeye başlanır. Emperyalizm uydululuğa girmeyen ülkeleri fiili işgale yönelir. Bunu da BM aracılığıyla yapar. Dışta mazlum uluslara içte işçi ve diğer emekçilere karşı yapılan bu saldırıyı kapitalizmin valışet dönemine bir dönüşü olarak adlandırmak yanlış olmaz.

Türkiye'de bu taarruz ekonomik olarak 24 Ocak 1980 kararlarıyla, politik olarak da 12 Eylül faşizmiyle başlar. 12 Eylül, toplumsal muhalefetin cılız örgütlülüğünü kolayca dağıtır. Askeri anayasayla işçi ve diğer emekçiler adeta prangalara vurulur. Yetmedi. 1990'lı yıllarda taşeronlaştırma, sözleşmeli personel uygulamaları hızla yaygınlaşır. Aynı yıllar taarruzun adı "özelleştirme" olur. Burjuvazi kollektivizmin nüvesini barındıran her şeyi düşman ilan ediyordu. İşçi sınıfının geri sendikal örgütlenmelerini bile tasfiyeye başlanmıştı artık. Politik dövüş aracından yoksun, sarı sendikalarla başı bağlı işçi sınıfının bu haliyle kendisine karşı koyamayacağını anlamanın rahatlığıyla hareket ediyor bugün.

Burjuvazinin rahatına kaçıran yıllardır asimile edip eritemediği Kürt halkının 1984'tan beri yükselen kurtuluş savaşınıydı. Burjuvazi devlet aygıtını bu savaşa göre düzenlemede gecikmedi. İç savaş örgütü olan devleti yalnız kürtlere karşı değil, işçi sınıfına, işçi sınıfının dostlarına (sosyalistlere) karşı da kullanıyor yıllardır.

Kısaca sözü edilen bu gelişmeler kendimizi, dostlarımızı, düşmanlarımızı daha iyi tanımayı ve adımlarımızı daha bilinçlice atmayı zorunlu kıldığından incelememiz araştırma işlevinin yanısıra işçi sınıfının iktidarı alma sorunu da önüne koydu. Devrimin stratejik-taktik bütünlüğünü-hatta taktik içinde taktikleri belirlerken, sınıfların tarihsel gelişimi ve olaylardan hareket etmek yöntememiz olması gerekiyor.

1872-1975 yılları arası işçi eylemlerinde başvurduğumuz temel kaynak Tüm Iktisatçılar Birliği'nin 1976 yılında yayınladığı Türkiye Işçi Sınıfı ve Mücadeleler Tarihi adlı yapıttı.1977'den 1993 Temmuz'una dek işçi eylemleri Cumhuriyet gazetesinden, Petrol-Iş yıllıklarından, Tüba Ajans bültenlerinden ve değişik sosyalist dergilerden derlenmiştir. Eylemlerde yanılgılar olabilir. Gazetelere, kaynaklara ulaşmayan eylemler doğaldır ki bu araştırmanızın eksiğidir.

I. cilt; Osmanlı Imparatorluğu'nda kapitalizmin gelişimiyle işçi sınıfını, 1980'e kadar Türkiye'de kapitalizmin ana hatlarını ve işçi eylemlerini içerir. 1980 sonrası kapitalist gelişim, işçi sınıfının, tarihsel gelişimi, işçi eylemlerinin yorumu, devrimimiz, strateji-taktik konularına II. ciltte yer verildi.

10 Eylül 1993
SEDAT ŞEN

I. BÖLÜM

OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA KAPİTALİZM VE İŞÇİ SINIFI

GİRİŞ

19 yüzyılda yıkılma sürecine giren Osmanlı derebeyi devletinde kapitalizmi oluşturan, İngiliz, Fransız, Alman sermayesiyle 16. yüzyıldan beri faiz, rant, kâr yoluyla Osmanlı toprak-ticaret ekonomisini eline geçiren mültezim-sarraf-müteahhit denilen yerli prekapitalist sermayedir.

Bu iki sermaye ittifakı; ticaret, borç (-iç-dış istikraz) ve yatırım yollarıyla Osmanlı'yı 19. yüzyılın II. yarısında yarı sömürge durumuna düşürmüştü. Güçlü olan, belirleyici olan kuşkusuz Batı sermayesiydi; yerli sermayeyi kapitalistleştiren de...

Osmanlı da (daha sonra Türkiye'de) temel sanayinin (makine yapım sanayinin) kurulamayışı, buna bağlı sanayi kollarının gelişemeyişi yani Batı tipi kapitalizmin olmayışının nedeni yukarıda değinilen sermayelerin ittifakıdır.

Osmanlı İmparatorluğu'nda kapitalizmin dış dinamiği-temel dinamiği-olan Batı kapitalizmi 16. yüzyılda dünya ticaretinin birikimiyle, derebeyliğin en zayıf olduğu İngiltere'de başgösterdi. 1789 "Ulu Devrimi"iyle iktidara gelen Fransa burjuvazisi, kapitalizmi savaş yoluyla Avrupa'ya yaydı. 19. yüzyılın ikinci yarısında Batı kapitalizmi serbest rekabetçi kapitalizmden tekelci kapitalizme yöneldi ve gericileşti. Kapitalizme ilk geçen İngiltere dünya ticaretinin büyük bir kısmını elinde tutuyordu. Hindistan'dan Amerika kıtasına dek yayılan İngiliz sömürgeciliği Osmanlı'yı sömürgeleştirme adımını attı. Sömürgecilikte İngiltere'yi Fransa ve Almanya izlemekte gecikmedi.

Başta İngiltere olmak üzere Batı kapitalizmi ilkin ticari ürün (meta-sermaye); sonra borçlandırmalar-krediler (para-sermaye), daha sonra da üretken sermaye (yatırımlar) yoluyla kapitalizme geçememiş derebeyi toplumları sömürge ya da yarı sömürgeleştirdiler. Sanayi devrimiyle oluşan ürün patlaması, ulusal pazar yerine evrensel pazarı dayattığından kapitalizme geçememiş toplumlar hem ucuz hammadde deposu hem de tüketim pazarı olmuşlardı. Kapitalizmin meta ihracına ve hammadde ithaline bağlanacak bir ülkenin;

a. Ticari sermayesinin önceden idmanlaşmış olması,

b. Kara, deniz taşımacılığına yol, liman, demiryolu uygun olması da gerekiyordu. Ticari sermayesi olmayan ülkeler fiili işgalle tam sömürge yapılırken, ticari sermayesi olan ülkeler de acentelik verilerek yarı sömürge yapılıyordu.

Osmanlı'da özellikle 16. yüzyıldan beri ticarette yeterince idmanlaşmış faizci, rantçı sermaye ülkenin yarı sömürgeleştirilmesinde "hazır ve nazır" iç kuvvet idi.

I. OSMANLI'DA KAPİTALİZM ÖNCESİ SANAYİ

Başlangıçta Osmanlı Sanayii devlet kontrölündeki loncalar tarafından yürütülüyordu. İstanbul, Bursa, Edirne ve Selanik gibi büyük şehirlerde, özellikle dış talebin daha fazla üretimi gerektirdiği dönemlerde (18. yy.) sık sık lonca üretimi dışında büyük imalathaneler açılıyorduysa da bu işletmeler devlet müdahaleleriyle karşılaşıyordu. Devlet loncalar lehine karar alıyordu.

1838 Osmanlı - İngiliz Ticaret Anlaşması öncesi, ülkenin en güçlü sanayi sektörü pamuklu dokumacılıktı. Sonra ipek ve halıcılık gelmekteydi. Halep'te pamuklu kumaş imal eden 300 büyük imalathane ile düz ya da desenli ipekli kumaş dokuyan 200 işyeri vardı. Tekstil sanayiinin önemli bir merkezi olan Bursa'da 31.250 kg. İpek üretebilecek kapasitede su ve buhar gücüyle çalışan 14 ipek imalathanesi ile 3000 dokuma tezgahı bulunuyordu. Şam ve Bağdat'ta da bol miktarda renkli kumaşlar dokunmaktaydı.

Halıcılık ise Selanik, Niş, Sivas, Konya, Maraş, İzmir ve Halep gibi bölgelerde yapılmaktaydı.

Deri Sanayii; Diyarbakır, Halep, Şam, Mekke, İzmir, Musul, Kütahya, Sivas, Selanik, Rusçuk, İstanbul ve Erzurum'da yoğun olarak yürütülmekteydi.

Gene 19. yüzyılın başında Niğde ve Bozkır'da kurşun, altın, gümüş; Ergani, Giresun, Keban ve Gümüşhane'de altın, bakır, gümüş; Gediz, Şebinkarahisar ve Gümülcine'de şap; Kastamonu ve Bosna'da bakır; Üsküp'te kurşun, gümüş; Taşoz Adası'nda gümüş; Kığı ve Samakof'ta demir çıkartılıyordu. Madenler loncalarda ya da Ordu Sanayiinde değerlendiriliyordu. (Özellikle 19. yüzyılın ikinci yarısında maden işletmelerinde yoğunlaşma görülür. Zonguldak kömür ocakları 1855'te açılır.)

Kapitalizmin ön tipi diye adlandırabileceğimiz bu işletmelerin içine çoğunluğu 19. yüzyılın ilk 60 yılında kurulan ve genellikle ordu ihtiyacına yönelik devlet işletmelerini de katabiliriz. Kalabalık işçi çalıştıran bu işletmelerden en eskisi 16. yüzyılda kurulan Tophane idi. Tersane-i Amire (Haliç Tersanesi), Sinop, Çayağzı, Tefken, Varna,

Burgaz, Rusçuk, Edremit, Antalya, Rodos gibi bölgelerde gemi tezgahları: Gelibolu, İstanbul, Bakırköy, İzmir, Selanik, Temeşvar ve Bağdat Baruthaneleri: 1810 yılında kurulan Beykoz Deri ve Kundura Fabrikası: 1827'de kurulan ve 110 işçi çalıştıran İplikhane-i Amire Fabrikası: 250 işçinin çalıştığı Feshane; İslimiye'de iki, İzmir ve Balıkesir'de birer çuha(*) fabrikası: İstanbul, Edirne, İslimiye, Trabzon, Sofya, İşkodra, Manastır'da tabanca ve tüfek: Şam ve Erzurum'da bıçak, kılıç imalathaneleri: deri, demir, pamuklu dokuma işletmeleri bulunan Zeytinburnu ve Bakırköy Sanayi kompleksleri: Büyükdere Kiremit Fabrikası: Unkapı Askeri Tahniyesi, Beşiktaş ve Samakof Demirdökümhaneleri, Dolmabahçe Fişek Fabrikası...

Devletçe savaş sektörü için 1860'a kadar kurulan 160 işletmenin çoğu ya hammadde yokluğundan ya da ithalatın (dışalımın) daha ucuza gelmesinden işletilemedi.

Kısacası kapitalizm öncesi Osmanlı Sanayii ordu sektörü dışında küçük imalathaneler biçimindeydi. Bu sanayi 19. yüzyılda kaliteli, ucuz Batı ürünlerinin Osmanlı pazarına hakim olması sonucu çözülüp dağılacaktı.

II. OSMANLI'DA KOMPRADOR KAPİTALİZM

1838'e dek Osmanlı İmparatorluğu'nda ticaret devlet denetimindeydi. Devlet iç piyasada darlığı ya da yokluğu hissedilen başta hububat olmak üzere yapağı, pamuk, ipek, bakır gibi maddelere dışsatım yasağı koyabiliyordu. Derebeyi devleti kendi sınırları içinde şehir veya limanlar arasında nakledilen ticari metadan da belli oranlarda amediyye, reftiyye, masdariyye ve mürüdiyye adı altında iç gümrük vergisi alırdı. 16. yüzyılda Fransızlara daha sonraki yıllar da diğer Batı ülkelerine tanınan imtiyazlarla (Kapitülasyonlar) dışalımdan (ithalattan) alınan gümrük vergisi %3 oldu. İç gümrük vergisi ise ortalama %10'du.

Dışalım gümrük vergisinin düşük, iç gümrük vergisinin yüksek oluşu, 19. yüzyılın başında İstanbul, İzmir gibi Liman kent pazarlarını kapitalist ülke ürünlerinin doldurmasına önemli bir etkendi.

Derebeyi devleti, dışsatıma (ihracata) üretim azlığı nedeniyle yasaklar koymakla kalmıyor, dışsatıma yüksek gümrük vergisi uygulayabiliyordu. Örneğin hububatın dışsatımına izin verdiğinde gümrük vergisini %33'e kadar yükseltebiliyordu.

18. yüzyılın sonlarına doğru Avrupa'da gelişen sanayii ve kentlerde yoğunlaşan nüfus, hammadde ve besin gereksinimini artırınca Av-

(*) Çuha: Askeri elbise yapımında kullanılan bir tür kumaş

rupalı tüccarlar Osmanlı ihraç ürünlerini iç gümrük ödemeden alıp götürmeye başladılar. Hububatı elinde bulunduran mültezimler ürünü dış pazara sürdüler. Osmanlı Sanayisi için gerekli olan hammadde de Avrupa'ya aktı. Hammadde gereksinimini karşılayamayan yerli sanayi gerilemeye başladı; pahalı hammadde ve Batı'ya göre geri teknikle yapılan üretim pazarda rekabet gücünü yitirdi. Osmanlı Devleti iç gümrük gelirleri azalınca-ki Avrupalı tüccarlar iç gümrük ödemiyordu. 1802 yılından itibaren yabancı tüccarlara yerli tüccar muamelesi yapmaya başladı. Yapılan anlaşmalara göre yabancı tüccarlar iç gümrük ödeyerek Osmanlı mallarının ticaretini yapabilir, ithal mallarını istedikleri yere götürüp satabilirlerdi. (1809'da İngiltere ile yapılan Kal'ayı Sultaniye Anlaşması)

1820'li yıllara gelindiğinde düşük gümrüklü, ucuz kaliteli Avrupa Ürünleri Osmanlı pazarlarını kapladı. Osmanlı dışalım dışsatım dengesi, dışalım lehine bozuldu. Ancak iç gümrükler Batı kapitalistlerinin tatlı kârına katılan acı biberdi.

Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa isyanını bastıramayan Osmanlı, İngiltere'den aldığı destek karşılığında, 1838'de imzaladığı Osmanlı-İngiliz Ticaret Anlaşması'yla ticaretteki devlet denetimini kaldırdı. Bu anlaşmaya göre, daha önceki ticari anlaşmalarda varolan ihraç yasaklarıyla çeşitli metalar üzerindeki sınırlamalar kaldırıldı. İç gümrükler İngiliz tüccarlara uygulanmayacaktı. Dış gümrükler İngiltere'ye yapılan dışsatımda %12, İngiltere'den yapılan, dışalımda ise toplam %5 olarak belirlendi. Ayrıca İngiliz tüccarlar diğer ülkelerin ürünlerinin de ticaretini yapabilecekti.

1827 ile 1850 yılları arası Osmanlı'nın İngiltere'den yaptığı dışalım 8.5 misli arttı. Bu dönemlerde Osmanlı'ya yapılan İngiliz dışsatımı toplam İngiliz dışsatımının %6'sını oluşturuyordu. 1850 yılında Osmanlı'nın İngiltere'den yaptığı dışalımın başında %85'le pamuklu sanayi geliyordu. Sonra sırasıyla yünlü dokuma, çelik, şeker, kalay... İngiltere'den yapılan dışalımın en büyük iki kolu Osmanlı Sanayinin belkemiğiydi ki 19. yüzyılın başında bile bu iki kol ürünleri Osmanlı dışsatımının başında yer alıyordu. Osmanlı'nın İngiltere'ye yaptığı dışsatımın büyük bir kısmı hammade ve tarımsal ürünlerden oluşuyordu. 1850'li yıllarda İngiltere, Osmanlı'dan ham ipek gereksiniminin %8.9'unu, hububat gereksiniminin de %9'unu karşılıyordu.

Osmanlı İngiliz Ticaret Anlaşması'nın benzerleri 1839'da Fransa'yla 1846'da Rusya ile yapıldı. Osmanlı pazarları geniş ölçüde yabancıların denetimine geçti; sanayi büyük ölçüde durdu. 1850 yılında yapılan gümrük geliri indirimiyle Osmanlı hazine gelirleri iyiden iyiye düştü. Bu düşüş Osmanlı'yı dış borçlanmaya iten önemli bir neden oldu.

Osmanlı Sanayisinin çöküşü Avrupa'ya yakın, ulaşımı kolay büyük ticaret merkezlerinden başlayarak ülkenin iç kısımlarına dek yayıldı. İzmir ve İstanbul limanlarına giren Batı ürünleri Tokat, Trabzon, Erzurum'a kadar uzandı. Güneyde Beyrut, Mersin, İskenderun Limanlarından Diyarbakır, Şam merkezlerine ulaştı. Gerek dışalım gerekse dışsatım malları bu merkezlerde depolandı. Daha sonra demiryolları ağıyla diğer iç kesimler de bu pazara girmiş oldu. Kapitalizm, Batı'da lonca-manifaktür-fabrika dönüşümünü yaratarak yol almışken Osmanlı'da lonca, manifaktür üretimi yok ederek kendine yol açtı. Savaş sektörüyle ilgili Osmanlı devlet işletmelerine teknoloji ihraç etmesine karşın bu işletmelerin gelişmesine olanak tanımadı.

"... Anadolu'daki kadife, keten ve ipekli dokumalarıyla ünlü Diyarbakır ve Bursa şimdi bundan 30 veya 40 sene önce ürettiklerinin onda birini bile üretememektedirler."(1) 1840 yılında söylenen bu sözle 1860'ta çalışmaya başlayan Islâh-ı Sanayi Komisyonu raporu aynı görüştedir. Rapora göre, İstanbul ve Üsküdar'da (o zaman ayrı anılıyorlardı) 2750 adet kumaşçı tezgahı bulunarak buralarda müslüman ve hristiyan 3500 kişi istihdam ediliyorken otuz-kırk yıl zarfında tezgahlar beşe ve kumaşçı esnafı, usta ve kalfa sayısı da kırka inmişti.

1860-1970 yılları arasında: ay kta kalabilmiş esnafın şirketleşmesini amaçlayan Osmanlı Devleti'nin kurduğu 6 şirket de tutunamadı: Debbağlar (Dericiler) Şirketi, Simkeşler (altın ve gümüş teller çekenler) Şirketi, Saraçlar Şirketi, Kumaşçılar Şirketi, Demirciler Şirketi, Dökümcüler Şirketi, Emperyalizmden bağımsız sanayi yaşayamıyordu.

Çoğunluğu Rum ve Ermenilerden oluşan Osmanlı tüccarları Batı kapitalizminin ürünlerini pazarlamada ve Batı'nın gereksinim duyduğu hammaddeleri vb. hazırlamada acenteliği üstlendiler. Bu komprador (acenteci) kapitalistler özellikle büyük ticari merkezlerde çoğunluğu emperyalist şirketlerin uzantısı olan işletmeler kurdular. Bu işletmeler, yabancı ülkelerde kolayca alıcı bulabilen ya da iç pazarda çok ar nan tekstil, pamuk, yün, kereste, deri, ipek, zeytinyağı ve maden gibi ara ve tüketim mallarının üretimine yöneldiler. Bu işletmelerden birkaçı:

Kasaba ve Demirci'de İplik Atölyesi
Uşak'ta Keun ve Ortakları Halı Fabrikası
İzmir'de Şark Halı Yapımcıları Şirketi
İzmir, Bayındır ve Tire'de Çırçır Fabrikal rı

(1) M.A. Ubucini, Türkiye 1852, çev. C. Karaağaçlı Aktaran, Prof. Dr. Rifat Önsoy, Tanzimat Dönemi Osmanlı Sanayii ve Sanayileşme Politikaları, Ankara 1988, s.21

İzmir'de Hadkinson ve Merrylees Balyalama Atölyesi
Bayındır'da R. Wilkin Çırçır Fabrikası
İzmir, Manisa, Aydın ve Menemen'de Gout Çırçır fabrikaları
Aydın, Söke, Kuşaklı, Nazilli'de Mac Andrews ve Farbes Meyankökü İşletmeleri
Alsancak'ta Metaxas Un Değirmeni
Ayvalık'ta Metaxas Un Değirmeni
Ayvalık'ta R. Hadkinson Zeytinyağı Fabrikası
Isparta Halı Fabrikası
İzmir'de Samolda Pamukyağı Fabrikası
Bursa'da İpek Fabrikası
Adana'da Turpani ve Simyanoğlu İplik Fabrikaları
Konya'da Gustinani Müessesesi...

Daha sonra bu işletmelere Osmanlı Gaz Kumpanyası, Kadıköy Gaz Kumpanyası, İstanbul Havagazı Şirketi gibi dev şirket uzantıları katılacaktır.

III. OSMANLI'DA TEKELCİ SERMAYENİN MAYALANMASI

Çöküş döneminde Osmanlı Devleti, bütçe açıkları nedeniyle ilkin iç borçlanmaya yöneldi. Sarraflardan, tüccarlardan alınan yüksek faizli iç borçlar karşılığında Tanzimat'la (1839) bu yerli sermayeye yeni haklar verildi. 1838 ve sonrası ticari anlaşmalarla büyük bir gelir kaybına da uğrayınca ve Kırım Savaşı patlak verince 1854'te dış borçlanmaya başvurdu. 1854'te Abdülmecit, Paris'te iki finans kuruluşundan % 6 faizli 3 milyon sterlin borç aldı. Ardından 1855'te %4 faizli 5 milyon sterlin alındı. Osmanlı, borç ödeyemez duruma düşünce de borç tahvilleri çıkardı. 1914 yılına dek 40 borçlanma yaptı. Osmanlı, 1914 yılına gelindiğinde 191 milyonu ana para, 61.8 milyonu faiz olmak üzere toplam 252.8 milyon İngiliz lirası borca girmişti. Bu borcun, ihraç fiyatlarının düşüklüğü nedeniyle %53'ü Osmanlı hükümetinin eline geçmişti.

Yabancı sermaye, borç karşılığında ticari imtiyazlarla yetinmeyip devlet mülkiyet ve ticaret gelirlerini ele geçirmeye başladı. İlk dış borçlanmadan tam dokuz yıl sonra (1863), yerli sermayenin (Galata Bankerlerinin) alacağını ödemek üzere Osmanlı Bankası ülkeye davet edilir. Kısa zamanda önemli devlet gelirlerini eline geçiren bu banka da yetersiz kalınca 1875'te Osmanlı, İngiliz, Fransız, Alman, İtalyan, Avusturya imtiyazlı tahvil hamillerinin temsilcilerinden oluşan "Duyun-u Umumiyye Varidat-ı Muhassasa İdaresi" (Devlet borçları idaresi) kuruldu. Bu idare tuz ve tütün tekellerinin gelirleri, içki, ipek ve

balıkçılardan alınan vergilerin toplanmasını üzerine almıştı. 1910-1912 yıllarında devlet gelirlerinin %31.5'i bu idare tarafından tahsil ediliyordu.

Osmanlı Borçlarının 1881'de %92.07 1900'de %93, 1914'te de %92'sinin alacaklısı yabancı sermaye (Osmanlı Bankası) sağladığı gelirin tamamını dışarı çıkarabiliyordu. Borç ana para, faiz, kâr tranferleriyle dışarı çıkan para GSMH'nın %15'ini oluşturuyordu.

Yabancı sermaye (Osmanlı Bankası) yerli sermaye (Galata Bankerleri-sarraflar-tüccarlar) Duyun-u Umumiye'de bir araya gelerek sermaye tekelini oluşturdular. Arslan payı kuşkusuz yabancı sermayenindi. Modern sanayi yoktu ama hububat aşarından gümrük vergilerine, maden, demiryolu vs. işletmelere dek egemen olan tekelci sermaye oluşuyordu. 1888'den 1906 yılına dek 94.885.000 Frank sermayeli üç, 495.000 Türk lirası sermayeli 2 olmak üzere 5 anonim şirket kuruldu. Bu şirketlerin büyük bir kısmının ardında Sultan Osmanlı Bankası bulunuyordu. Yabancı sermaye, özellikle Duyun-u Umumiyye'nin, Osmanlı İmparatorluğunun önemli gelir kaynaklarına el koymasından sonra yatırım ve işletmelere yöneldi.

Fransız sermayesi, Osmanlı Bankası aracılığıyla tütün tekeli; Ereğli bölgesi kömür madenleri; Şam-Hama, İzmir-Kasaba, Selanik-İstanbul demiryolları; İstanbul ve Beyrut liman işletmeleri; İstanbul su elektrik ve tramvay işletmesini ele geçirdi. Alman sermayesi Bağdat Demiryolları projesi ile zengin petrol yataklarına ulaşmayı hedefliyordu. ABD'de doğu ve kuzeydoğu illerine demiryolu götürmeyi öngören Chester Projesi ile bağımsız Ermenistan için siyasal yatırım yapmayı amaçlıyordu. İngiliz Carpet Şirketi, Batı ve Doğu Anadolu'nun büyük halı üretimi alanlarını kaplayan bir tekeldi.

Osmanlı İmparatorluğu'nda yabancı sermayenin 1910 yılında sektörlerdeki dağılımı şu şekildeydi (DİE, 1973, s.12)

Sektörler	Milyon Kuruş	% dağılım
Demiryolları	3.368	59.0
Sanayi	650	11.4
Banka-sigorta	560	9.8
Madenler	328	5.7
Elektrik-Tramvay, Su	311	5.5
Limanlar	288	5.0
Ticaret	206	3.6
Toplam	5.711	100.0

[Aktaran: Cumhuriyet'ten Bu Yana Türkiye Ekonomisinin Gelişimi ve Geleceğe Bakış]

İTO Yabancı sermayenin egemenliğine bir örnek de maden işletmeleridir.

Tablo 1: Maden Üretiminin Dağılımı (%)

	Türk	Azınlık	Yabancı	Toplam
1910	19.6	3.4	77	100
1911	20.4	4.6	75	100

Kaynak: *Cumhuriyet'ten Bu Yana TürkiyeEkonomisinin Gelişimi ve Geleceğe Bakış*

İstatistiklere göre 1913 yılında 264 işletmenin mülkiyet tipleri şöyleydi: Özel kişi mülkü 214, devlet mülkü 22, doğru şirket mülkü 28.

TABLO 2
1913 - 1915 Sanayi Sayımına Göre İşletmelerin Sermaye ve Çalışanları Bakımından Milliyetlere Göre Dağılımı

Milliyeti	Sermayedeki Payı (%)	Çalışanlar içindeki payı (%)
Rum	50	60
Ermeni	20	15
Musevi	5	10
Yabancı	10	-
Türk	15	15

Kaynak: *Kazgan H., 1981 s.3. Aktaran. Cumhuriyetten Bu Yana Türkiye Ekonomisinin Gelişimi ve Geleceğe Bakış*

Osmanlı'nın ekonomik erkini ele geçiren yerli-yabancı sermaye Tanzimat'tan beri siyasi egemenliği ele geçirmek için derebeyi devletini zorluyordu. Savaşlar borçları, borçlar savaşları kovaladı ve derebeyi devleti 1877'de 1. Meşrutiyet'le parlementoya razı oldu. I. Meşrutiyet mebusanları çoğunlukla devlet alacaklısı sermaye çevrelerinden oluşuyordu. 101 gün sonra meclis kapatıldı: istibdat dönemi başladı. Padişah güvencesini yetersiz gören yabancı sermaye, 1830'lu yıllardan beri ajanlaştırdığı yerli sermayeyi ve onun politik partisi İttihat ve Terakki'yi iktidara hazırladı.

1908 burjuva devrimi, yerli yabancı sermaye alacaklarının güven-

ce altına alınması için yapıldı. "Hürriyet" yalnız burjuvazi içindi. Devrim'de ekonomik ve sosyal hak istemleriyle greve giden işçi sınıfı, yerli-yabancı sermaye ile derebeyi ittifakıyla yenilgiye uğratıldı. Meşrutiyet yönetimi yalnız burjuvazinin hak ve çıkarlarına güdücülük tanıdı. Devrim'in ilk yıllarından itibaren pekçok devlet işletmesi özel şirketlere devredildi. 1909'dan 1918'e kadar 93 anonim şirket kuruldu.

Yabancı sermaye güdümlü yerli sermaye 1908'deki %3'lük sermaye payını 1918'de %38'e çıkardı. Yerli burjuvazi genellikle müslüman olmayanlardan oluşuyordu. (Bakınız Tablo 2)

Teselya, Trablus, Balkan Savaşları ve ulusal bağımsızlıklar ardarda geldi. Emperyalizm, alacaklarını ulus garantisine almak için ulusal bağımsızlık savaşlarının desteklemek zorunda kaldı. 1912'li yıllarda emperyalistler birbirlerini boğazlamaya hazırlanıyorlardı. Emperyalist kamplaşma çoğunlukla İngiliz-Fransız sermayesinin acentesi olan Ermeni-Rum burjuvalarıyla Türk burjuvazisinin yollarını ayırmaya başlamıştı. Yunker (ağa-paşa) gelenekli Alman burjuvazisi ile Türk burjuvazisinin kaynaşmasını, tarihsel gelenek birliğinin yanında Almanya'nın Osmanlı ordusuna yönelik askeri kredi ve donanım vermesi de etkiledi. Nitekim Osmanlı Almanya'dan ilk borcu (1880'li yıllar) ordu için kullanmıştı.

Almanya, zengin petrol yataklarını ele geçirebilmek, bu petrol yataklarından İngiltere, Rusya ve Fransa'yı uzak tutabilmek vb. amaçlarını taşıyordu. Türk burjuvazisi, Anadolu'nun hemen hemen bütün ekonomik merkezlerini egemenliği altına alan gayrimüslim sermayeyi (Rum-Ermeni komprodor burjuvalarını) defetmeden kendine yol açamayacağını biliyordu. Alman patentli Panislamizm ve Turancılık bu dönemlerde yaygınlaştı. 1912'den sonra hızlı bir Türk burjuvazisi yetiştirme furyası başladı. Milli'li şirketler, bankalar kuruldu.

İşletme sermayesindeki %15'lik payla Türk burjuvazisi ticaret teşvikiyle geliştirilecekti. Egemen unsuru Türk olan Türkiye'nin kapitalistleşmesi için Türk burjuvazisinin sermaye biriktirmesi gerekiyordu. Bunun için emperyalist kapitülasyon cenderesini gevşetmek, gayrimüslim komprodorların yerine geçmek, mutlak mal kıtlığı yaratmak, mal ve mülk vurgunları yapmak gerekiyordu. Tüm bu gerekler I. Emperyalist Paylaşım Savaşı'yla elde edilebilirdi.

Nitekim I. Emperyalist Paylaşım Savaşı süresince ve sonrasında Rum-Ermeni "tehcir" ve katliamları keskince uygulandı. Kapitülasyonlar işlemedi. Savaş kıtlığı, kıtlık vurgunu doğurdu. Anadolu nüfusunun %40'ını oluşturan Ermeni, Rum gayri-müslimlerin mal ve mülkiyetlerine el konuldu. Anadolu halklarının canı kanı üzerine Türk burjuvazisi kendine yol açıyordu. Savaşın sonucu ne derece olumsuz değerlendirilirse değerlendirilirsin Anadolu toprakları üzerinde yalnız

Türk burjuvazisi, emperyalizmin acentesi, işbirlikçisi, ortağı olabilirdi.

Türkiye Cumhuriyeti'nin motorunu işte bu faizci rantçı, vurguncu ve alabildiğine üretimden kopuk burjuvazi oluşturacaktı.

IV. OSMANLI'DA İŞÇİ SINIFI

Mülksüzleşmiş, özgür, ücretli ve üretken emeğin sahibi diye tanımladığımız işçi, bu tanımla tam örüşmese bile kapitalizmden çok çok önce Osmanlı İmparatorluğu'nda vardı. (*) ilk mülksüzleşmiş ücretli emek Osmanlı'da Yeniçeri diye adlandırılan savaşçılardı. Yeniçeriler içinde savaş aletleri üretiminde, onarımında çalışanlar (Topçu Ocağı, Cebeci Ocağı gibi) işçi sınıfının ön tipi olarak alınabilir. Gene devlet-ordudan bağımsız ele alınmayan Osmanlı bayındırlık, iskân, maden işlerinde çalışanları da bu kapsamda değerlendirebiliriz. Bu yığınların çağdaş işçi sınıfı kadar özgür ve bilinçli olamayışları, tekniğin düzeyi ile açıklanabilir. Ancak yaşam koşulları modern işçi sınıfından pek farklı değildi. Yeniçeri başkaldırılarını (kazan kaldırmaları) ilk ücretli işçi grev taslağı olarak almak yanlış olmaz.

Nitekim Osmanlı kapitalizminin ilk dönemlerinde en yoğun olduğu işletmelerin ordu hizmetindeki fabrikalar olması, diğer etkenlerin yanında yukarıda belirtilen tarihsel geleneğe dayanır. Devlet işletmelerinde ön işçiler asker, mahkum ve genellikle madenlerde çalıştırılanyarı köylülerdi.

"Büyük tarımın gelişimi, demiryolları gibi bayındırlık işleri çevresinde bu tarz mevsim işçileri toplanmıştı. Vaktiyle Anadolu Demiryollarında çalışan inşaat işçileri de bu toprak işçilerinden daha da kötü durumda idi. Çalıştırılan işçilere saat başına para veriliyordu. Dinlenme zamanlarında gündelik işlemiyordu. Bu yordamda işçileri sömüren hat müdürlerinden Fon Kölmann: 'Yerli işçiler, bir lokma kuru ekmek, iki çürük zeytin ile geçinebilir.' demişti. Bu söz pek meşhur olmuş, Anadolu'da iş yapacak olan Avrupa kapitalistlerinin maliyet fiatı hesaplarına pek yaramıştır." (2)

Avrupa'da lonca-imalathane-fabrika dönüşümünü sağlayan kapita-

(*) Bu konuda ayrıntılı bilgi için bakınız: a) Yıldırım Koç, Türkiye İşçi Sınıfı Tarihinden Yapraklar,
b) Türkiye'de Kapitalizmin Gelişimi, Dr. Hikmet Kıvılcımlı.
2- Hüseyin Avni; 1908'de Ecnebi Sermayeye Karşı İlk Kalkınmalar, s. 7 Aktaran: Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Türkiye'de Kapitalizmin Gelişimi, s. 21

lizm, köylüleri mülksüzleştirerek proletarya yapmıştı. Osmanlı'da var olan ön kapitalist işletmeleri tasfiye ederek kendine yol açarken işçi sınıfını da kendisine hammadde sağlayan maden, büyük tarımla (pamuk tarlaları vb.) sömürüyü hızlandırarak artırmak için gerekli olan demiryollarında yoğunlaştırıyordu.

20. yüzyılın başlarında işçilerin en yoğun olduğu işletmeler madenler, demiryolları, tütün rejileri gibi yabancı sermayenin ağırlıkta olduğu işletmelerle devlet kuruluşlarıydı. 1911 yılında tütün rejisinin personel sayısı 13.969'du. Demiryolları'nda toplam 11.826, Fransız Sermayeli Ereğli Kömür İşletmeleri'nde ise 10 bin dolayında işçi çalışıyordu. 1911 yılında binin üzerinde işçi çalıştıran kuruluşlarda toplam 39.657 işçi çalışıyordu. (3) 1913-1915 sanayi sayımına göre 1915 yılında işletme başına düşen işçi ve hizmetliler sayısı yüzde olarak şöyleydi: Kimya 2.4; Kağıt 11.2; Dokuma 45.8; Tahta 4.1; Deri 5.5; Besi 25.2; Toprak 5.8. Toptan Sanayi Teşvik Kanununa giren işletme başına ortalama 60 işçi düşüyordu.1915 Sanayi sayımına göre yukarıdaki işkollarında 575'i memur, 13.485'i işçi, toplam 14.060 kişi çalışıyordu. Ancak sınırlı olanaklarla belli bölgelerde yapılan bu sayımın gerçek işçi sayısını vermesi imkânsızdır. Sanayide ve tarımda sayıma girmeyen işçi sayısı girenleden kat kat fazladır. 1917 Sanayi İstatistiği'ne göre Anadolu'da halı dokumakla uğraşan işçi sayısı 1913'te 60.000 dolayındadır. Bunun 16.000'i İngiliz Carpet Şirketi'nde çalışmaktadır.

Tarım proletaryasına gelince, 19. yüzyılın hemen başlarında Batı'nın hammadde ihtiyacı Çukurova'da pamuk üretimini artırdı. Ege Bölgesi'nde üzüm, incir üretimini yoğunlaştırdı. Çukurova'da 60.000 dolayında tarım işçisi çalışıyordu. Bu işçilerin yaşam koşulları diğerlerine göre daha da ağırdı.

Savaş yıllarında (1914-1918) erkek işgücünün cepheye sürülmesi işletmelerde dişi işgücünün artmasına yol açtı. Osmanlı'da dişi işgücü 19. yüzyıldan beri tütün, konserve-gıda, dokuma sektörlerinde çokca kullanılıyordu. Savaşlarla bu kullanım yaygınlaştı, genelleşti. Örneğin tütünde 1913 yılında 1071 erkek 1026 kadın işçi çalışıyordu. 1915'te ise 923 erkek, 1086 kadın...

Dişi işgücü gündeliği erkek işgücü gündeliğinden çok düşüktü. 1913'te Konverve Sanayii'nde dişi işgücü gündeliği 4-6 kuruşken erkek işgücü gündeliği 13-20 kuruştu. En ucuz işgücü Batı uygarlıklarında olduğu gibi kadın ya da çocuk emeğiydi. Fabrikalarda çalıştırılan çocukların yıllık ücretleri 300-400 kuruş dolayındaydı.

(3) Vedat Eldem, Osmanlı İmparatorluğu'nun İktisadi Şartları Hakkında Bir Tetkik

Osmanlı'da işgücü fazlalığının pek fazla olmamasına rağmen-ki erkek işgücünün büyük bir kısmı cephelerden geri gelemiyordu. İşçi ücretleri işletme yöneticilerinin ücretlerine göre çok çok düşüktü. 1850'lerde işçi ücretleri seyrek olarak para şeklinde ödeniyordu. Hastalanmaları veya işkazası geçirmeleri durumunda hiçbir güvenceleri yoktu. Çalıştıkları sürece işçiler sadece fiziki ihtiyaçlarını karşılayacak ölçüde ücret veya ücret karşılığı tüketim maddesi alıyorlardı. 1847'de Gümüşgerdan'da işçilere aylık 60-80 kuruş arası ödeme yapılmaktaydı. Filibe'de dokuma işçilerinin yıllık ücreti 600-750 kuruş arası değişmekteydi.

Aynı yıllarda tarım işçileri - çiftliklerde çalışanlar - yılda 100-400 kuruş arası ücret alıyordu. Memur ücretleri işçi ücretlerinden çok yüksekti. 1844 yılında Sliven'de bir postacının aylığı 75 kuruş, postane memurunun 150 kuruş, amirlerin ve kaymakamın aylığı ise 400-500 kuruş dolayındaydı.

20. yüzyılın başlarında ücretlerde pek bir değişiklik olmaz. Çalışma koşulları da düzenlenmemiştir. Deri Sanayiinde iş saatleri mevsime göre düzenleniyordu. Yazın öğleyin bir saat yemek paydosu olmak üzere günde 11 - 12 saat kışınsa 9 ile 9.5 saat; madenlerde günde 11, bazı işkollarında ise 9-10 saat çalışılıyordu.

TABLO 3
1913 ve 1915 Yıllarında Ücretler (krş./gün)

	1913	1925
Gıda Sanayii	11.8	14.2
Toprak Sanayii	13.8	-
Debboğat (Deri)	13.6	13.9
Tahta Sanayii	16.9	16.5
Tekstil Sanayii	6.1	6.8
Kağıt Sanayii	11.7	13.6
Kimya Sanayii	13.7	-
Maden Sanayii	15.0	-

***Kaynak**: Vedat Eldem, Osmanlı İmparatorluğu'nu İktisadi Şartları Hakkında Bir Tetkik, s. 209 (4)*

(4) Aktaran: TİB yay., Türkiye İşçi Sınıfı ve Mücadele Tarihi, s. 43

İşkollarına göre ortalama ücretler bu şekildeyken 1913 yılında bazı tüketim maddelerinin fiyatı da şu şekildedir.

TABLO 4
1913 yılında Tüketim Malları Fiyatları (krş./kg.)

Un	1.90	Pirinç	2.34	Fasulye	3.12
Nohut	2.40	Zeytin	2.50	Z.yağı	6.25
Şeker	2.34	Çay	17.00	Süt	1.56
Tereyağ	15.40	B. Peynir	6.25	K. Peynir	9.37
Yumurta	0.50	K. Eti	5.47	S. Eti	4.34

***Kaynak**: V. Eldem, a.g.e., s. 215 - 216 (5)*

1913 sanayi sayımına giren bölgede ortalama ücret günlük 12 kuruş civarındaydı. İşçi bir gündeliği ile iki kilo beyaz peynir alabiliyordu.

İşçi sınıfı bu yaşam koşullarına sık sık tepki gösteriyor. Üretimden, hizmetten gelen gücünü kullanıyordu. Ancak örgütlülük düzeyi, geriliği, farklı etnik yapısı, en önemlisi nihai kurtuluş politikasıyla bütünleşemeyişi mücadeleyi başarılı kılmadı. Nitekim 1908, Burjuva Devriminde ekonomik-sosyal hak talepleriyle gittiği yoğun grevde yenilgiye uğradı.

Osmanlı işçi sınıfı çok uluslu bir yapıya sahipti. 1915 sanayi sayımına göre işletmelerde çalışanların ancak %15'i Türk'tü. Daha doğrusu müslümandı. (Bkz. Tablo 2)

1919'da Batı Anadolu'da imalat sanayiinde faaliyet gösteren 3300 işyerinin %73'ü Rumlarındı. Bu işyerlerinde çalışan 22 bin işçinin %85 gayrimüslimdi (6). Müslüman (Türk, Kürt, Çerkez v.s.) işçi azlığının; bu ulusların daha çok tarımla uğraşmaları, savaşlara katılmaları gibi nedenleri vardı.

I. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nda başlayan ve Kurtuluş Savaşı'nda da devam eden bir bakıma ulusların boğazlaşması diyebileceğimiz dönemde, katliamlardan kalan Ermeni ve Rumların göç ettirilmesi Cumhuriyet'in kuruluş yıllarında işçi sınıfının nicelik ve niteliksel gücünü azaltmıştı. 1915'te Osmanlı işçi sınıfının %75'ini oluşturan Rum ve Ermeni işçiler örgütlenmede, mücadelede en ön sıradaydılar. 1908 II. Meşrutiyet'te genel grev diyebileceğimiz bir eylemlikle istemlerini ileri süren işçi sınıfı, Cumhuriyet kuruluşunda çok zayıf bir eylemlikle

(5) Aktaran: TİB yay., a.g.e. s.43
(6) Tezel, Yahya, Cumhuriyet Döneminin İktisadi Tarihi (1923 - 1950), s. 88 Aktaran: Y. Koç, İşçi Sınıfı Tarihinden Yapraklar, s. 74.

1908'den geride istekler ileri sürdü. Bu durum, Osmanlı İşçi sınıfından Türkiye işçi sınıfına çok az bir mirasın kaldığını gösteriyor.

Osmanlı işçi sınıfı hareketleri ağır yaşam koşullarından kaynaklanan kendiliğinden hareketlerdi genellikle. İş bırakmalar, yürüyüşler, grevler örgütsüz bir şekilde yapılmaktaydı. İşçi sınıfının ilk gerçek örgütü Tophane işçilerince gizlice kurulan **Osmanlı Amele Cemiyeti**'ydi. İstibdat koşullarında büyük darbeler alan bu örgütten sonra örgüt bilinci, Balkanlardan gelen sosyalist etkilerle yaygınlaştı. "Bulgaristan Dar Sosyalist Partisi'nin denetimi altında kurulan Makedonya-Edirne Devrim Komitesi, özellikle bu bölgedeki Bulgar işçiler arasında çalışmakla beraber, Türk işçiler arasında da belli bir etkinliği vardı. Bu çalışmalar sayesinde çeşitli bölgelerde işçi komiteleri oluşturuldu. Örneğin, İskeçe'de 1904 yılında ayrı ayrı Bulgar, Yunan ve Türk işçi komiteleri kuruldu ve bunlar 1906 yılında tek bir işçi komitesi olarak birleşti. Bu komite, ücretlerin artırılması ve işgücünün 14 saatten 10 saate indirilmesi için 1907 yılında Türk, Bulgar ve Rum işçileri greve çıkardı" (7)

1908 eylemleriyle niteliksel sıçrama yapan işçi sınıfı çeşitli işkollarında sendikalaşmaya başladı. Sosyalist hareketlerin etkin olduğu yörelerden başlayan örgütlenme önemli sanayi ve ticari merkezlere yayıldı. İlkin Selanik ve çevresindeki 3200 tütün işçisinin üye olduğu Selanik Tütün İşçileri Sendikası kuruldu. Bu sendikadan başka 1910 yılında İstanbul'da marangozlar, terziler; Anadolu demiryolları memur ve müstahdemleri; Osmanlı tütün reji işçileri; pamuk ipliği işlerinde çalışanlar; yükleme işçileri; İzmir yükleme işçileri; Selanik - Manastır demiryolu memur ve müstahdemleri; Rumeli'de birçok bölgede çalışan tütün işçileri, Zonguldak maden işçileri... örgütlüydü. Sendikalı işçi sayısı 150 bin dolayındıydı. Sendikalar dışında da İstanbul'da fırıncılar, tramvay işçileri, Selanik'te marangozlar, Şark demiryolları ve müstahdemleri, İzmir'de tütün reji işçileri de çeşitli derneklerde birleşmişti. (8)

Aynı yıllar Rumeli'de yoğunlaşan sosyalist hareket Meclis-i Mebusan'da grup kurmuş, işçi sorunlarını dile getirmekte ve işçi haklarını savunmaktaydı. İşçi sınıfının politikleşmesinin ulusal bağımsızlık hareketleriyle başka bir yöne çekildiği 1912 ve sonrası yıllarda da 1909'da çıkarılan Tatili Eşgal Kanunu'na rağmen işçi eylemleri devam etti. Ancak gerek örgütlülüğü, gerekse bilinç düzeyi yüksek işçiler bugünkü Türkiye sınırları dışındaydı, savaş yılları sonunda, Bulgaristan, Yunanistan işçi sınıfının Osmanlı yıllarından getirdiği mücadele gele-

(7) Türkiye İşçi Sınıfı ve Mücadeleleri Tarihi, TİB yay., Sa..45 - 46
(8) a.g.e., s. 50

neği, kendi toplumlarının sosyalizme ya da burjuva demokrasisine ulaşmasında çok büyük rol oynamıştı.

1919 kurulan Türkiye Sosyalist Fırkası ve Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkası 1919 ve sonrası işçi eylemlerinde kalitece bir sıçrama yaratamamış ancak kendiliğinden oluşan grevleri destekleyebilmişlerdi. Yeni bir hareketten başkası da beklenemezdi. Kaldı ki Türkiye işçi sınıfı ulusal kurtuluş savaşında öncü olmasa bile yerini almıştı. Angajesi o yöndeydi.

Sonuç olarak, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e bilinç, örgütlenme düzeyi zayıf, köylü geleneğinden kopuşamamış bir işçi sınıfı devrolmuştu. Burjuvazi, devletlûlar aracılığıyla bu işçi sınıfını Osmanlı'dan daha ağır bir tahakküm altına almada zorlanmadı.

II. BÖLÜM

TÜRKİYE'DE KAPİTALİZM

I. KURULUŞ YILLARI ve TEKELCİ KAPİTALİZMİN OLUŞUMU

I. Emperyalist Paylaşım Savaşı'ndan sonra emperyalistler Anadolu'daki çıkarlarını sağlamlaştırabilmek için bazı bölgeleri işgale başladılar. Anadolu halkı yer yer direnişlere, direniş için örgütlenmeye başladı. İngiliz emperyalizminin maşası Yunan Ordusu İzmir'e girince yerli Türk burjuvazisi ayağa kalktı. Müdafayı Hukuk Cemiyetlerinde örgütlenen-eşraf-âyan-milli burjuvazi faaliyet alanı daraldığından anti-emperyalist eksene kaydı. İttihat ve Terakki ile özellikle 1912'den beri yeterince siyasi idmanı olan yerli-ulusal burjuvalarımız (âyan-eşraf-tefeci-bezirganlar), Jön Türk gelenekli, kılıçlılarımızdan Harbiyeli M. Kemal ve arkadaşlarını yürütücü güç olarak benimsemekte tereddüt etmeyeceklerdi. Önderlik pısırık Türk burjuvazisinindi. Ulusal kurtuluş savaşında hemen hemen tüm sınıflar müttefikti. İşçi sınıfı Paylaşım Savaşı'ndan burjuvaziye göre daha da zayıf çıkmıştı. Sayısallığı, bilinci, örgütlülüğü Kurtuluş Savaşı'na öncülük etmekten uzaktı. Yoksul halk, işgaller başlar başlamaz milisler oluşturarak burjuvaziden önce savaşa başlamıştı. Daha sonra bu halk milisleri, Kuvva-yı Seyyare'de toplanacak ve düzenli orduyla da trajik biçimde dağıtılacaktı.

Kuvayı Milliye; komprodor burjuvazi dışında her sınıfın ittifakının yanısıra I. Paylaşım Savaşı'ndan beri Türk-Kürt-Çerkez-Laz gibi müslüman ulusların da bir bakıma ittifakıydı. Savaşa öncülük edecek güçten yoksun sosyalistler de bu ittifakta yer alıyorlardı. Uluslararası düzeyde Kurtuluş Savaşı'nın en büyük yardımcısı Sovyetler Birliği'ydi. Yunan Ordusu Bursa'ya girdiğinde "Bolşeviklik" blöfüyle burjuvazi, uluslararası sermayeyi bu savaşta tarafsızlaştırdı. Zengin Arap-İran petrol yatakları yanında Kafkaslara inmiş sosyalizmin yayılmasına engel olmayı da isteyen emperyalizm tarafsızlaşmanın yanısıra anlaşmalarla işgal bölgelerinden çekilmeye başladı. Tabii ki çıkarlarını TBMM garantisine bırakarak. Geride uydu Yunan Ordusu kalmıştı.

Türk burjuvazisi, yukarıda anılan ittifaklardan ilkin Türk sosyalistlerini uzaklaştırma yoluna baktı. Mustafa Suphi ve 15 arkadaşı, yurda davet edilerek Karadeniz'de öldürüldü. Daha sonra yoksul halkın ve Çerkezlerin örgütlü olduğu Kuvvay-ı Seyyare birlikleri dağıtıldı. Bunları Cumhuriyet ilanından önce yaptı. Lozan sonrası Kürtler bertaraf edildi.

Türk burjuvazisi ve onun politik gücü Kemalistler Kurtuluş Savaşı'ndan neyi hedeflemişti? Türk burjuvazisi, savaş yılları boyunca çeşitli vurgun ve talanlarla sermaye biriktirmiş tüccar, tefeci, toprak ağası ve çok az sayıda modern işletme sahibi kapitalistten oluşuyordu.

Türk burjuvazisi içinde yer alan toprak ağaları, tefeciler, tüccarlar saf prekapitalist ilişkileri temsil etmezler. Osmanlı'nın son dönemlerinden beri geniş ticaretle, dış pazara yönelik tarım üretimiyle (çiftliklerle), imalathanelerle kapitalist üretim yordamına girmişlerdi. Ancak derebeyi gelenekleriyle... Hacı Ömer Sabancılar, Tüccar Vehbi Koçlar, Adnan Menderesler bu burjuvazinin üyeleriydi. Emperyalist ticari ilişkilerle burjuvalaşan bu sınıflar ciddi bir sanayileşme hareketinin baskısıyla karşılaşmadılar. Alt sınıfların devrimci zoruyla da karşılaşmadılar. Bu nedenle üretime, modern girişimciliğe sıcak bakmadılar.

Ve bu nedenle anti emperyalist olamadılar. Onlar sadece ülke sömürüsünden biraz daha fazla pay istiyorlardı. İşgal buna, olanak tanımıyordu. Türk burjuvazisi isteğini 1923 İzmir İktisat Kongresi'nde M. Kemal'in ağzından şöyle dile getiriyordu:

"Zannolunmasın ki ecnebi sermayesine düşmanız: Hayır bizim memleketimiz geniştir. Çok emek ve sermayeye ihtiyacımız var. Kanunlarımıza riayet şartıyla ecnebi sermayelerine lazım gelen teminatı vermeğe her zaman hazırız."

Kurtuluş Savaşı'nda anti-emperyalist olan burjuvazi ve onun politik gücü değil, işçi sınıfı, sosyalistler ve köylülerdi. Nitekim, T.C., yabancı sermayeyi halkın gözünde gizlemek için olmadık hünerler gösterecekti. Yerli burjuvalarımız emperyalistlerden, kendi çıkarlarını da gözeten bir işbirliği, ortaklık istiyordu. Komprador burjuvazinin tasfiyesiyle ve Sovyet tehdidiyle emperyalizm buna yanaştı.

Kurtuluş Savaşı'nın öncülüğünü yapan burjuvazi nedeniyle-yarı anti-emperyalist olduğunu, Osmanlı'dan devraldığı Duyun-u Umumiye borçlarına ve yabancı şirketlere bakarak da söyleyebiliriz. TC, Duyun-u Umumiye borçlarından çok büyük bir kısmını, 86 milyon altın lirayı devralmıştı. 1929 yılında 166 şirketten 13'ü ticaret, 7'si banka olmak üzere 20'si yabancı şirketti. Yabancı olmayan, yerli şirket sermayelerinin %50.12'si yabancıdır. Toplam Türkiye mali sermayesinin %70'i yabancıydı. Anti-emperyalist söylemle başlayan Kurtuluş Savaşı sonuçta anti Yunan, anti Ermeni-Rum komprador burjuvazisi olarak

daraltılmıştı. Ulusal burjuvazinin emperyalizm olmaksızın varolamayacağı gerçeği devrimin anti-emperyalist özünü boşaltmıştı.

Kurtuluş Savaşı ertesi Şubat 1923'te toplanan İzmir İktisat Kongresi yeni devletin ekonomik politikasını belirler. İzmir İktisat Kongresi'nde sanayi, tarım, ticaret ve işçi grupları olmak üzere dört ana grup temsil edilmekteydi. Ancak Kongreye genel olarak o dönemde etkin olan ticaret ve tarım grubunun egemen olduğu ve kongre kararlarını açıklayan Misak-ı İktisadi'de genellikle bu grupların isteklerinin dile getirildiği görülmektedir." (9)

Kongreye damgasını vuran ayrıcalıklı, özel teşebbüsümüz devlet himayesinde, tüm emekçi sınıflar baskı, azgın sömürü altında tutularak büyüyecekti. Diğer uluslar, bağımsızlıklarını ilan ettiklerinde genellikle emperyalist işletmelere el korken, ulusal burjuvalarımız onunla kankardeşi oluvermiş: ancak kendisinin Türkiye halklarından daha fazla kan emmeye ihtiyacı olduğunu ileri sürerek farklı ayrıcalıklar istemişti yeni devletten.

Lozan'da, (1924) yabancı sermaye, kapitülasyonlar hariç diğer ayrıcalıklarını fazla bir değişikliğe uğratmadan kabul ettirmişti. Türk burjuvazisinin İzmir İktisat Kongresi'nde gümrük korumacılığı gibi istekleri 1929'dan sonra uygulanabilmişti. Türkiye savaş tazminatı bile isteyebileceği emperyalist ülkelerle yarı-sömürgeliğe devam anlamına gelen anlaşmalar imzalamada fazla diremedi.

1923-1929 yılları arasında Liberal bir dönem yaşayan Türkiye ekonomisinde, ana hatları İzmir İktisat Kongresi'nde belirlenen ekonomik politikalar uygulanmaya konuldu. 1924'de İş Bankası kuruldu. Banka sermayesinin 250 bin lirasını (Hint Müslümanlarından gelen yardımın bir kısmı) M. Kemal başlangıç sermayesi olarak verir. 1 milyon liralık sermayenin geri kalanını CHP yöneticilerinin bir kısmı, dönemin ayan, eşraf, tüccar ve tefecileri verir. Banka ortağı CHP yöneticilerinin bir kısmı bürokrat, bir kısmıysa burjuvaydı. Türk burjuvazisinin bankacılık deneyimi İttihat ve Terakki'nin kurduğu İtibar-ı Milli Bankası'ndan geliyordu. Nitekim İş Bankası, bu bankayı 1927'de yutarak sermayesini 4 milyona çıkarır. Banka; madencilik, tekstil, şeker ihracat, ithalat, müteahhitlik gibi birçok alana yatırım yapar. Çok hızlı bir sermaye birikimiyle hem bankacılıkta hem de bazı sanayi sektörlerinde tekel konumuna ulaşır.

Farklı sermayelerin bankalarda birleşip güçlenerek sanayi ve diğer alana yatırım yapmasıyla oluşan banka-sanayi sermayesi tekelci sermayenin döllenmesidir. İş Bankası'ndan sonra Akbank, Yapı Kredi

(9) İstanbul Ticaret Odası, Cumhuriyet'ten Bu Yana Türkiye Ekonomisinin Gelişimi ve Geleceğe Bakış, s. 13

Bankası, Garanti Bankası gibi yeni banka-sanayi sermaye kuruluşları doğar ki bunlar İş Bankası'yla birlikte Türkiye'nin egemeni olurlar.

1923-1929'daki Liberal dönemde Kemalizm, ulusal burjuvazinin iç pazarına sahip sömürü düzenini geliştirmeye çalışır. "...Diğer taraftan ticaret burjuvazisini sanayi burjuvazisine dönüştürme beklentisi ile tanınan önemli ayrıcalıklar ve alınan çeşitli önlemler sonuç vermemiş bu kişiler aşırı kârlar sağlayabildikleri ticareti ve kağıt üzerindeki işleri sürdürmüşlerdir." (10)

1927'de çıkarılan Teşvik-i Sanayi Kanunu, burjuvalara vergi indirimi, yeni fabrikalara kamu mülkiyetindeki arazilerin veya binaların verilmesi, ucuz ulaştırma ve depolama olanaklarının sağlanması, yeni ürünlere prim verilmesi gibi ayrıcalıklar tanıyordu. 1923'te teşvikten (1912 Teşvik-i Sanayi Kanunu'ndan) yararlanan şirket sayısı 1509'ken 1931'de 2300 oldu. 1937'de ise 1116'ya düştü. 1939'da yapılan bir istatistikte Sanayi Teşvik Kanunu'ndan yararlanan şirket sayısı 1144'dür. İşletmelerin sayıca %10'u tüm üretimin %73'ünü kontrol ediyordu. Aynı işletmelerde sanayi işçilerinin %73'ü çalışıyordu. Devlet fideliğinde tekelci kapitalizm çok hızlı biçimde gelişiyordu.

İzmir İktisat Kongresi ile işçilerin sendika kurma, grev gibi ekonomik-demokratik hakların yok sayılması sanayide muazzam artıdeğer birikimini sağladı. Köylünün ürününü iç-dış piyasaya süren tüccar spekülatif birikime devam etmiş, müteahhitlik hizmetleri ile milyonerler yetiştirilmesi ticarete yönelik sermaye birikiminin önemli bir yolu olmuştu. Asıl sermaye birikimi bankalarda özellikle İş Bankası'nda oluyordu. Yerli Bankaların toplam mevduatlardaki payı 1924'te %22 iken 1929'da %53'e, 1938'de de %78'e yükselmişti. 1938'de yerli bankalar, banka kredilerinin %75'ini kontrol ediyordu. 1930-1940 yıllarında devlet gelirinin, yıllık ortalama olarak, %77'si vergilerden sağlanıyordu. Bu da kapitalizme önemli bir finans sağlıyordu. Kemalist devlet kapitalistlere "dikensiz gül bahçesi" yaratmıştı.

1929 dünya emperyalist bunalımı emperyalist sermayenin azalmasına, Cumhuriyet ekonomisinin içe kapanmasına neden oldu. Devraldığı Osmanlı-emperyalizm ilişkilerini fazla değiştirmeyen TC, 1929 sonrası, emperyalist sermayeyi millileştirmeye, ithalata yüksek gümrük uygulamaya başladı. Yabancı sanayi ve maden kuruluşlarından genellikle tekel konumunda olanları devletleştirme işlemi 1944'te sonlanmıştı. 25 şirkete toplam 154.7 milyon lira ödenmişti. Emperyalist kriz döneminde dış ticarette düşme oldu. İthal ikamesi süreciyle, devletten devlete ihracat başbaşa gidiyordu.

(10) İTO, a.g.e., s.17

1930-1939 yılları arası devletçilik olarak adlandırılır. Dünya bunalımı, burjuvazinin sanayiye yönelmeyişi, yaklaşan savaş tehlikesi gibi nedenlerle devlet yukarıda anılan devletleştirmeler yanında sanayi yatırımlarına da yöneldi. M. Kemal, devletçiliği "...Bizim takip ettiğimiz devletçilik ferdi mesai ve faaliyeti esas tutmakla beraber milletin umumi ve yüksek menfaatlerini icap ettirdiği işlerde bilhassa iktisadi sahada Devleti fiilen alakadar etmektir." diyordu. "Ferdi mesai ve faaliyeti esas tutmak", burjuvazinin çıkarlarını temel almaktı. Devletçilik burjuvazinin girmediği sanayi kollarına yöneldi.

Devlet; vergi kamu mal ve hizmetlerinin fiyatları aracılığıyla sanayi yatırımlarının büyük bir kısmını finanse etti. Başta Sovyetler olmak üzere Almanya ve İngiltere'den de az da olsa dış finansman sağladı. Devlet işletmeleri tüketim malı ürettiği gibi ara mal ve hammadde de üretebiliyordu. Ara mal ve hammaddeler özel sektöre, kolayca kâr yaratabilecekti. Kamu işletmelerinin kârı devlete oradan da burjuvaziye akacaktı.

II. Emperyalist Paylaşım Savaşı yılları (1939-1945) tekelci sermayenin vurgunlarla palazlanma dönemi oldu. "Ancak tüm bu olumsuz yönlerine karşın bu dönemde; 1923 İzmir İktisat Kongresi'nin 1927 tarihli Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun ve Devletçilik ilkesinin uygulandığı 1930'lu yıllardaki yeni yatırımların sağlayamadığı özel sermaye birikimi, Savaş'ın olağanüstü konjonktürü ile sağlanmış oluyordu (Günçe 1981, s. 122) (11). Tarımda sanayide üretim düşerken GSMH'da düşüş varken özel sektörümüzde sermaye yoğunlaşıyor. O kadar yoğunlaşıyor ki devlet vesayetinden kurtulup tahtına oturacak ve gerek 1929 dünya bunalımının gerekse savaş yıllarının ayırdığı uluslararası sermayeyle bir an önce buluşmak için can atacaktı.

II. TEKELCİ SERMAYENİN YÜRÜYÜŞ AŞAMASI (1946 - 1980)

II. Emperyalist savaştan dev sermaye birikimi ile çıkan emperyalizm, sosyalist sistemin varlığı nedeniyle, sosyalist blokun çevresini ekonomik ve siyasi açıdan düzenleme gereğini duydu. 1950'li yıllara dek meta ve sermaye ihracı yoluyla girdiği birçok ülkeye bunların yanında üretken sermayeyle de girerek yeni sömürgeciliğe geçti. Muazzam sermayesiyle kapitalizmi tüm dünyaya yaymaya başladı. Savaş, emperyalist ülkelerin kendi iç pazarlarında da bir açılma yaratmıştı. Bu açılma emperyalist ülkeler arasında doğrudan yatırıma girilmesine

(11) İTO, a.g.e. s. 27

yol açtı. Gerek emperyalist ülke iç pazarlarının tüketim hacminin genişlemesi gerekse az gelişmiş (sosyalizm dışı) ülkelerin kapitalize edilme zorunluluğu çok uluslu şirketleri doğurdu. Çok uluslu şirketler emperyalist ülkelerle de doğrudan yatırımlara yönelirken azgelişmiş ülkeleri daha çok borçlandırma, teknik ve askeri ittifaklarla kendine bağlamıştı. Azgelişmiş ülkelerde emperyalist sermayenin sabit sermaye yatırımları, düşük faizli kredilere göre devede kulak kalıyordu. Örneğin; G. Kore'de yabancı sermayenin sabit sermaye yatırımı 1973'te 0.7, 1983'te 1.4 milyar dolarken 1983'te bu ülkenin toplam dış borcu 40.4 milyar doladı. Türkiye için de durum pek farklı değildi. 1983 sonu itibariyle toplam dış borç 17.5 milyar dolarken aynı yıl yabancı sermayenin sabit sermaye yatırımı 1.3 milyar dolardı (12)

Dünyadaki bu gelişme Türkiye'yi etkilemeden edemezdi. Kore Savaşı'ndan sonra NATO üyeliği ardından Marshall yardımı'yla Türkiye tekelci sermayesi uluslararası sermayeyle sıkı-fıkı oldu. Tekelci sermaye 1950'li yıllarda şehirlerdeki egemenliğini kurmuştu. Ticaret hacmini genişletmek, sermaye birikimini yoğunlaştırmak için kırlardaki egemenliğini güçlendirmeye yönelmişti. Prusya tipi kapitalizmi hızlandırmak zorundaydı. 1930'larda Şekerbank, Sümerbank'ın öncülüğünde gerçekleştirdiği toprak ağalarını modern çiftliklere yönlendirme işini Marshall planıyla hızlandırdı. İthal edilen tarım makina-ekipmanıyla büyük toprakların modern tarım yöntemleriyle işlenişi, ortakçılık ilişkilerini azalttı ve yoksul köylüleri tarlalarından, otlaklarından sürerek kentlere pompaladı.

Diğer yandan geleneksel yöntemlerle üretim yapan küçük üreticileri pazar için üretime zorlayarak tarımsal girdi (makine, suni gübre vb.) kullanımını yaygınlaştırdı. Kapitalizm geliştikçe köylerin tüketim mallarına olan talebi arttı. Artan tarımsal hammadde üretimi ve tüketim mallarına olan talep kırlarda meta dolaşımını yoğunlaştırdı. Ulaşım ağının örülmesiyle de geleneksel tüccar, tekelci sermayenin bayisi konumunda kapitalize edildi. Artık "her mahallede bir milyoner" yaratılmıştı.

Demek ki emperyalist sermaye ile birleşen tekelci sermayenin kırlardaki ayağı tarım kapitalistleri ile tekelci sermayenin bayisi durumundaki tefeci-tüccarlar ve tefeci-tüccarla aynı işlevi gören devlet güdümlü kooperatiflerdir. (*) Tekelci sermayenin tarıma girişi yoksul halk yığınlarının kent varoşlarını doldurmasına neden oldu.

(12) Ayşe Semiha Baban, Türkiye'de Yabancı Sermaye Kongresine Sunulan Tebliğ - 1987

(*) Bu konuda ayrıntılı bilgi için bakınız: Esin Bıdak, Tarımsal Üretim ve Sosyal Sınıflar

Tarımda kapitalizmin bu hızlı gelişimi sanayide de canlılık yarattı. Tarım makina-ekipmanı ithal yoluyla karşılanırken ucuz işgücü nedeniyle ülke içinde montaj yoluyla karşılanır oldu. Karayollarının gelişmesiyle aynı gelişme otomotiv sanayinde yaşandı. 1950'li yıllardan sonra montaj sanayi yerine, ülke içinde aşamalı üretime geçildi. Beyaz eşya üretiminde de aynı yol izlendi. Üretimde kullanılan teknoloji tamamıyla ithaldi. Emperyalizm, geri teknolojisini ihraç ediyor ve tekniği kendi tekelinde tutuyordu. Ağır sanayi kurmamış (karakteri gereği böyle bir sorunu hiçbir zaman önüne koymayan) Türkiye tekelci sermayesi teknik açıdan da emperyalizmden bağımsız hareket edemezdi. 1950-1954 döneminde makine-techizatın ithalat içindeki payı %65.6'dan 1958-1960 döneminde %81.1'e yükselmişti. (13)

Emperyalist şirketlerle bütünleşmeyi ve ülke düzeyinde kapitalizmi yerleştirmeyi tekelci sermayenin yürüyüşü olarak adlandırdık. Yürüyüş aşamasının belirgin özellikleri:

1- Şirketlerin büyüme süreci hızlandı ve emperyalist sermaye ile bütünleşen tekellerin ülkede kesin egemenliği sağlandı.

2- "İthal ikameci sanayileşme politikası sonucunda dış borçlanma ve yabancı sermaye yatırımları nedeniyle dışa bağımlılık artmış, ülke içinde yaratılan değerin büyük bir kısmı gelişmiş Batı ülkelerine akmıştır." (14)

3- Korumcu dış ticaret politikası gereği mamul mal ithalatına konan yüksek gümrüklerle yerli sermaye korundu. Üretim için gerekli girdilerin düşük oranda vergilendirilmesi şirketlere tatlı kârlar sağladı. Bu koruma, şirketleri maliyeti düşürme uğraşlarına gerek duyurmadı.

4- İmalat sanayii içinde kamu kesimi ara malların üretimine yönelmiş, kârlı alanlar özel sektöre bırakılmıştı. Yabancı sermayenin finansman ve teknoloji desteğiyle ilaç, kimya, tarım araçları, otomotiv, makine, elektrikli aletler gibi dayanıklı tüketim mallarında iç pazar özel sektör egemenliğindeydi.

5- İç pazarın çekiciliği ve yabancı şirketlerle yapılan lisans anlaşmalarının ihracatı engellemesi nedeniyle ihracat yapmayan bir sanayi ortaya çıktı. Hızla artan ithal talebi döviz darlığı nedeniyle karşılanamayınca üretimin durma noktasına gelindiği dönemler oldu.

6- Bu dönemde IMF, Dünya Bankası gibi uluslararası sermaye kuruluşları kararları doğrultusunda ülke yönetilmeye başlandı.

7- 1950'li yıllardan sonra devlet hisse senedi ve tahvillerinin özel mülkiyete geçmesine (iç borçlanmaya) başlandı. Tekelci sermaye rant yoluyla kendine yeni kâr kapıları buldu. Nitekim bugün bile 500 bü-

(13) İTO, a.g.e. s. 32
(14) İTO, a.g.e. s. 38

yük firmanın kârlarının önemli bir kısmı rant geliridir. İSO'nun yayınladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" adlı araştırma değerlendirme raporuna göre büyüklerin rant gelirleri 1982 yılında 18.4 milyar lira iken 1992 yılında 7.7 trilyona fırladı.

8- Dış borç - devalüasyon - enflasyon birbirini kovalarken emekçi sınıfların gelirlerinde hızlı bir düşüş oldu. Bunalım dönemlerinde vurgunlar yoluyla emekçilerin yaşamı ağırlaşırken sermaye belirli ellerde daha da yoğunlaştı.

9- Türkiye kırları kapitalizme açıldı, köylülük zengin, yoksul köylü olarak ayrıştı.

10- Devlet vesayetiyle 1950'li yıllara gelen tekelci sermaye CHP atını bırakıp DP ile kendi tahtına oturdu. 27 Mayıs 1960'ta bir askeri hareketle kurbanlar vererek Kuvvayı Milliye artığı devletlûları yatıştırdı. Siyasette sağlamlaştırdığı egemenliğini orduda da 12 Mart 1971'de tam olarak sağladı. Yürüyüş aşamasının önemli gelişmelerinden birisi de buydu. Ancak kayıtsız şartsız egemenlik ilanı 12 Eylül 1980'de yapılacaktı. Kemalizm şapka devrimiyle emperyalist sermayeyi "sınıfsız imtiyazsız kaynaşmış bir toplum"la yerli burjuvaları 1946'lara dek gizlemeye çalışmıştı. Devlet fideliğinde yetişen tekelci sermaye kendi tahtına oturduğunda ve emperyalizmle bütünleşip ülkeyi yağmalayıp yağmalatmaya başladığında karşısında Kuvvayı Milliye ruhlu genç subayları buldu 1960'ta. Ancak erken toparladı. Devirimi en az zararla atlatacak birikime, özellikle emperyalist desteğe sahipti. 1961 Anayasası'nda kısmi demokratik hakları emekçilere tanımak zorunda kaldı. 1961 Anayasası bir burjuva demokratik devrim anayasasıydı kısmi olarak. Tekelci sermaye AP-CHP koalisyonu ve 12 Mart yönetimiyle bu anayasayı kendi çıkarına değiştirmekte gecikmedi.

1980'e gelindiğinde ekonomik bunalım ve artan toplumsal muhalefet tekelcileri tedirgin ediyordu. Örneğin, 1979'da büyüme hızı sanayide -2.7, imalat sanayinde -4.1'di. Uluslararası sermayenin aldığı 24 Ocak 1980 kararları bu bunalım döneminin ardından yeni bir dönem açılacağını bildiriyordu. Toplumsal muhalefetin sönümlendirildiği, ücretlerin düşürüldüğü vb. işçi-emekçi düşmanı ortamı yaratmak için 12 Eylül hareketi yapıldı. Tekelci sermayenin; 24 Ocak kararları ekonomik, 12 Eylül faşizmi de siyasi alanda taarruza geçişin başlangıcıydı. (*)

(*) Tekelci sermayenin taarruz aşamasını, "Devrim" konusuyla bağıntısı nedeniyle II. ciltte vermeyi yararlı gördük.

III. BÖLÜM

OSMANLI'DA İŞÇİ EYLEMLERİ (1872 - 1923)

1872

➤ **17 ŞUBAT:** Beyoğlu telgraf işçileri ücret artırımı için greve çıktılar.
➤ **6 NİSAN:** Ömerli-Yarımburgaz Demiryolu işçileri ücret sorunu nedeniyle greve başladılar.
➤ **8 NİSAN:** İzmit Demiryolu işçileri ücret artışı için greve çıktılar. 13 Nisan'da da ustabaşıyla anlaşmazlık nedeniyle bir direniş gerçekleştirdiler.
➤ **TEMMUZ:** Beykoz Deri ve Kundura Fabrikası işçileri greve başladı. Yıl içinde direnen ve grev yapan işçiler haklarını aldılar.

1873

➤ **23 OCAK:** Kasımpaşa Tersanesi'nde 600 işçi, üç aylık ücretlerinin ödenmemesi üzerine Padişaha kadar başvurmalarına karşın bir sonuç alamayınca greve başladı. Grev, işçilerin ücretlerini almalarıyla sonlandı.

1875

➤ **9 HAZİRAN:** Tersane işçileri birikmiş ücretleri için greve başladılar.
➤ **13 EKİM:** Sirkeci İskelesi yük işçileri ücret sorunu nedeniyle greve çıktı.

1876

➤ **16 ŞUBAT:** Hasköy Tersanesi İşçileri ücret nedeniyle greve başla-

dılar. Osmanlı ve İngiliz işçileri ayrı ayrı grev yaptılar.
➤ **ŞUBAT:** Araba ve Omnibüs işletmesi işçileri grev yaptılar. Şirket yöneticisinin arabasını devirdiler, kendisini hırpaladılar.
➤ **2 MART:** Haydarpaşa Demiryolu işçileri, ücret nedeniyle greve gittiler.
➤ **19 NİSAN:** Fişekhane İşçileri, ücretlerinin ödenmemesi üzerine topluca iş bırakıp Babıali'ye yürüdüler.
➤ **23 MAYIS:** Tersane işçileri ücret sorunu nedeniyle grev yaptı.

1878

➤ **16 EKİM:** İstanbul'da terziler ücret nedeniyle grev yaptılar.
➤ Duvarcılar ücret sorunu nedeniyle grev yaptı.
➤ Ayakkabıcılar ücret artışı için greve çıktı.

1879

➤ **11 MART:** 500 kadar yapı işçisi çalışma saatlerinin kısaltılması isteğiyle greve başladı.
➤ **25 MART:** Şirket-i Hayriye işçileri ücret sorunu nedeniyle greve çıktı.
➤ **10 TEMMUZ:** İstanbul muhasebecileri ücret artışı istemiyle greve çıktı.
➤ **18 TEMMUZ:** Tersane işçileri greve başladı.

1880

➤ **4 ŞUBAT:** Vapur işçileri grevi askeri tersaneden işçilerle kırıldı. Grevin nedeni ücret artışı.
➤ **28 ŞUBAT:** Haydarpaşa Demiryolu işçileri ücret nedeniyle greve çıktı.
➤ **15 HAZİRAN:** Tophane işçileri grev yaptı.
➤ **13 EKİM:** Tatavla'da kunduracılar greve başladı. Polisin grevi kırmak istemesine rağmen işçiler haklarını aldılar.
➤ **25 KASIM:** Haliç Vapuru personeli ücret artışı için greve çıktı.

1885

➤ **11 NİSAN:** Odun depoları işçileri ücret artışı istemiyle grev yaptı. Greve liderlik eden bir işçi tutuklandı.

1886

➤ **1 ŞUBAT:** Beyoğlu mağaza personeli, pazar günlerinin tatil olması isteğiyle grev yaptı.

1906

➤ Reji tütün işçileri greve gittiler.
➤ İstanbul mürettipleri (dizgicileri) grev yaptılar.

1907

➤ İskeçe'de Türk, Bulgar, Rum İşçileri; ücretlerin artması ve günlük çalışma süresinin 14 saatten 10 saate inmesi için grev yaptılar. İşçiler isteklerini elde ettiler.
➤ Reji tütün işçileri grev yaptı. Grev sert bir şekilde bastırıldı.

1908

AĞUSTOS

➤ Ücretlerine zam isteğiyle greve başlayan Aydın Demiryolu işçileri bir istasyondaki depoları yaktılar. Tutuklanan işçilerin serbest bırakılması için gösteriler düzenlediler, bir treni raydan çıkardılar. Jandarmayla çıkan çatışmada bazı işçiler yaralandı. Grev, Mecidiye Zırhlısı'nın İzmir'e Asker çıkarmasıyla kanlı biçimde bastırıldı.
➤ Ücretlere zam istemiyle Selanik Tütün Mağazaları işçileri iki işyerinde greve başladılar. %30 oranında zam almaları üzerine grev sona erdi.
➤ Alâtini Tuğla Fabrikası işçileri %50 zam isteklerinin reddedilmesi üzerine greve başladılar.
➤ Demirkapı-Mitroviça-Üsküp'te demiryolu işçileri greve çıktı.
➤ Varna ticaret işletmelerinde greve gidildi.

EYLÜL

➤ Şark Demiryolları'ndaki işçiler, ücret zammı, işçi ve memurların sendikalaşması gibi istemlerinin kabul edilmemesi üzerine greve başladı. Grev sırasında askerler bütün istasyon dairelerini ve telgrafhaneyi kuşattılar. Bir dizi çatışmadan sonra grev 5 gün sonra bastırıldı.
➤ İstanbul tramvay işçileri; ücretlerin artırılması ve kendilerine kötü

davranan tramvay şirketi müdürünün değiştirilmesi istekleriyle greve başladı. Grev, işçi ücretlerine 70 kuruş zam yapılınca sona erdi.

➤ Ereğli şirketi kömür ocaklarında greve giden işçilerle jandarma arasında çatışma çıktı. Grevin bastırılması için Zonguldak'a asker çıkartıldı.

➤ Bağdat Demiryolu işçi ve memurları; gündeliklerine zam, sendikanın/işçiler derneğinin işverence tanınması, gece çalışanlara iki misli gündelik verilmesi, hastalananların işten çıkarılmaması isteklerinin kabul edilmemesi üzerine greve başladı. İttihat ve Terakki yöneticilerinin baskı üzerine memurlar grevden vazgeçtiler. Grev bastırıldı.

➤ Anadolu demiryolu işçileri, ücret zammı, sendikanın kabul edilmesi istekleriyle greve başladı. Greve müstahdemler de katıldı. İçişleri Bakanlığı, işçilerden 20 günlük bir süre istedi. 20 günlük sürenin sonunda isteklerinin kabul edilmediğini gören işçiler greve başladılar. İşçi isteklerinin kabul edilmesiyle grev sona erdi. Haydarpaşa demiryolu işçileri greve çıkarken ellerinde bayraklarla Kadıköy'de bir gösteri yaptı.

➤ Rumeli Şimendifer işçileri greve başladı.

➤ Adana'da iki pamuk fabrikası'nda işçiler fabrikaları işgal ettiler.

➤ İzmir tramvay işçileri; ücretlerine zam, işgününün 10 saate indirilmesini isteyerek greve başladılar.

➤ Balya - Karaaydın madenlerinde işçiler ücret artışı isteğiyle greve gittiler. Grev hükümet kuvvetlerince bastırıldı.

➤ Şirketi Hayriye Fabrikası işçileri ücret zammı ve ücret zammını reddeden İdare Başkanının şirketten atılması istemiyle greve başladılar. Grevci İşçiler Sirkeci'deki İdarehaneyi kuşatıp memurların çıkışını engellediler. Grev, atlı polis saldırılarıyla kırıldı.

➤ Feshane ve Hereke Tekstil işçileri greve başladı.

➤ Selanik - Manastır Demiryolu işçileri greve çıktı.

➤ İstanbul gazete mürettipleri (Matbaa İşçileri) greve başladı.

➤ Orizdibak işyerinde çalışan işçiler büro personelini de kapsayan bir grev yaptılar. Grevin nedeni ücret zammı isteğinin işverence reddedilmesi.

Bu grevlerin devamı olan ancak zamanını tam belirleyemediğimiz grevlerse şunlardır:

➤ Tuğla harmanları işçileri ücret artışı için greve başladılar. İstekleri kabul edildi.

➤ Fırın işçileri, ağır çalışma koşulları ve düşük ücretler nedeniyle greve başladılar.

➤ Ağır çalışma koşullarının düzeltilmesi ve ücretlerinin artırılması için sigara kağıdı işçileri greve başladılar.

➤ Reji işçileri, sigara kağıdı işçilerini desteklemek için kısa bir grev yaptılar..
➤ Havagazı işçileri greve çıktı.
➤ Selanik Şekerciler grevi.
➤ Selanik lokanta ve Gazino garsonları grevi.
➤ Selanik tramvay işçileri grevi.

1909

➤ **1 MAYIS:** Selanik'te ilk kez kutlanan 1 Mayıs'ta işçi gösterileri yapıldı.
➤ **3 KASIM:** Hasanağa Tütün Deposu işçileri greve başladı.
İzmir Ticarethane personeli grev yaptı.

1910

➤ **1 MAYIS:** İstanbul'da işçiler 1 Mayıs gösterileri düzenlediler.
➤ **18 MAYIS:** İstanbul tramvay işçileri greve başladı.
➤ **17 HAZİRAN:** Kazlıçeşme Debbağ (tabakhane-deri) işçileri grev yaptı.
➤ **AĞUSTOS:** Manastır dokuma işçileriyle Bursa'da ipek işçileri grev yaptı.
➤ **11 EKİM:** İstanbul kömür yükleme işçileri greve çıktı.
➤ İstanbul Dersaadet tramvay işçileri grevi.
➤ Recep Aslan Ayakkabı Atelyesi işçileri grevi.
➤ Bilecik dokuma işçileri grevi.
➤ Zonguldak'ta maden işçileri grevi yıl içindeki diğer grevlerden. Grevler çok sert saldırılara uğruyordu. Tutuklamalar yapıldı. Devlet işçileri sıkı bir kontrol altına almaya çalıştı. Selanik'te yer yer işçi direnişleri yapıldı.

1911

➤ **OCAK:** Selanik matbaacıları grev yaptı.
➤ **2 NİSAN:** Cibali tütün işçileri greve çıktı.
➤ **1 MAYIS:** Türk, Bulgar, Rum ve Yahudi işçilerin katılmasıyla Selanik'te büyük işçi gösterileri düzenlendi. Enternasyonal'i söyleyen işçiler şehir içinde yürüyüş yaptı.
➤ **1 MAYIS:** İskece tütün işçileri greve başladı.
➤ **18 HAZİRAN:** Bulgaristan şimendifer işçileri greve çıktı.

➤ **3 EYLÜL:** İstanbul Un Fabrikası işçileri grev yaptı.

KASIM

➤ Zonguldak maden işçileri greve başladı.
➤ Selanik tütün işçileri grevi.
➤ İzmir-Karahisar Demiryolu işçileri grevi, yıl içinde yapılan diğer grevlerden.

1912

➤ **9 MAYIS:** Drama tütün işçileri.
➤ **13 TEMMUZ:** İznik yol işçileri greve çıktılar.

1913

➤ **6 EYLÜL:** İzmir liman İşçileri grev yaptı.

1914

18 ŞUBAT: Ereğli kömür işçileri grev yaptı.

1919

OCAK

➤ Şirket-i Hayriye'nin 68 sayılı vapur mürettebatı, şirkette çalışanlara verilen ekmek kesildiği için direnişe geçti.

ŞUBAT

➤ Reji işçileri ücretlerine zam isteğiyle greve başladılar.
➤ 20 Şubat'ta Türkiye Sosyalist Fırkası kuruldu. Parti üyelerinin çoğunluğunu Şirket-i Hayriye ve tramvay işçileri oluşturuyordu.
➤ Grevci Reji işçileri, Reji'nin paket basımevinde çalışan işçileri de greve katılmaya çağırdı.

MAYIS

➤ İzmir'in işgali nedeniyle yapılan mitinglere işçiler de katıldı.

➤ Sultanahmet Meydanı'nda düzenlenen işgali protesto mitingine binlerce işçi katıldı.

TEMMUZ

➤ Hisar İskelesi'nde işçiler, isteklerini kabul ettirene dek grev yaptılar. Grevin başarıyla sonuçlanması üzerine Haliç vapurlarındaki işçiler grev tehditiyle ücret artışı için idareye başvurdular.

AĞUSTOS

➤ Tersane işçileri bir yardımlaşma örgütü kurmuş ve Türkiye Sosyalist Fırkası'nın Kasımpaşa Şubesini oluşturmuşlardır. TSF, Bahriye ve Dahiliye Nezaretlerine (Bakanlıklarına) başvurarak, işçilerin çalışma saatlerinin günde 9, haftada 48 saate indirilmesi, haftada bir gün tatil verilmesi, emekli sandığının düzene konması, işçilerin yönetime katılmasını istedi.

EYLÜL

➤ 22 Eylül'de Dr. Şefik Hüsnü, Ethem Nejat tarafından Türkiye İşçi ve Çiftçi Fırkası kuruldu.

EKİM

➤ T.İ.Ç.S.F., 2000 işçi delegenin katılımıyla büyük bir kongre düzenledi.
➤ İstanbul'da yük taşıyıcıları (hamallar), işi boykot ettiler.
➤ 1300 Tersane işçisi, çalışma saatlerinin günde 9 saate indirilmesi, haftada bir gün tatil verilmesi, emekli sandığının düzene konması istekleriyle greve başladılar. Grev başarıyla sonuçlandı.

ARALIK

➤ Şirket'i Hayriye memurları: maaşların artması, 25 yılda emekli olunabilmesi, iş saatlerinin azaltılması, hasta olanlara şirketçe bakılması gibi isteklerini idareye ileterek, istekleri yerine getirilmezse greve gideceklerini bildirdiler.
➤ Adana halkının işgalcilerle işbirliği yapmasını isteyen bir bildirinin basımını Adana Türközü matbaasının dört işçisi önler. Bu dört işçinin işten atılmasıyla, matbaanın tüm işçileri direnişe geçerler.
➤ Kurtuluş Savaşı başladığında işçi örgütleri (Haliç ve Mavnacılar

Cemiyeti, İnşaat İşçileri ve Zeytinburnu İmalat-ı Harbiye Fabrikası Yardım Derneği) mücadeleyi aktif olarak desteklediler. Mavnacılar silahların kaçırılmasında, inşaat ve fabrika işçileri saklanmasında önemli rol oynadılar.

1920

NİSAN

➤ Tramvay Şirketi işçi ve memurları 15 maddelik bir dilekçeyle yönetime başvurarak istekleri kabul edilmezse, 12 gün içinde greve gideceklerini bildirdiler.
➤ Rum ve Fransız gazete dizgicileri greve gittiler.
➤ Tünel işçileri greve başladı.

MAYIS

➤ **1 MAYIS:** İşgal idaresinin ve Osmanlı hükümetinin yoğun baskılarına karşın 1 Mayıs coşkulu gösterilerle kutlandı. Haliç'ten başlayarak Karaköy üzerinden Beyoğlu'na bir yürüyüş yapıldı. Yürüyüşte işçiler "Bağımsız Türkiye" yazılı pankartlar taşıdılar. Yürüyüş bitiminde bir de miting yapıldı.
➤ Tramvay işçileri ve TSF'nin; ücretlerin artırılması, iş saatlerinin azaltılması vb. konularda başvurularının yanıtsız kalması üzerine işçiler; Şişli, Beşiktaş ve Aksaray tramvay depolarında greve başladılar. İsteklerinin görüşülmesi için greve dört gün ara verdiler. 6 Haziran'a dek süren grev tüm isteklerin elde edilmesiyle son buldu.
➤ Tersane işçileri başarılı bir grev yaptı. Grevi TSF destekledi.
➤ Kazlıçeşme deri işyerlerinde 90 işçi greve gidince TSF, işçilere maddi yönden destek verdi. Direniş kazanımlarla sonuçlandı.
➤ **24 TEMMUZ:** Deniz Maden Kömürü Cemiyeti'ne bağlı işçiler, ücret artırımı amacıyla, TSF'nin desteğiyle greve gittiler.
➤ **13 EKİM:** Şark demiryolları işçileri grev yaptı.
➤ **10 KASIM:** Tramvay işçileri; ücretlere %100 zam, şirket yöneticilerinden 8 kişinin atılması, işçi hastahanesi kurulması, şirketin yabancı şirketlerle iş yapmaması, işçi çocukları için okul açılması, öğretmenlerin işçilerce seçilmesi, 8 saatlik işgünü gibi istekleri içeren 26 maddelik bir listeyle yönetime başvurdular.

1921

➤ **3 ŞUBAT:** Elektrik şirketi işçileri ücretlere %100 zam isteğinin reddedilmesi üzerine greve başladılar. Grev, 9 Şubat'ta anlaşmayla sonlandı.

➤ **15 MART:** Şirket-i Hayriye işçileri, 28 maddelik bir istek bildirisiyle şirket'e başvurdular.

➤ **16 NİSAN:** Elektrik, Tünel ve Tramvay işçileri, şirketlerin 8 gün içinde anlaşmalara uymaması halinde greve gideceklerini bildirdiler. İstekler kabul edildi; ancak 72 işçi işten atıldı. İşçilerin, arkadaşlarının 48 saat içinde yeniden işe alınmazsa grev yapacaklarını bildirmeleri üzerine, şirket işten atılanların yeniden işe alınacağına söz verdi.

➤ **1 MAYIS:** İstanbul'da başta Şirket-i Hayriye, Seyrüsefain, Haliç İdaresi ve Taramvay Şirketi işçileri olmak üzere 1 Mayıs'ı kutladılar. Hepsi tatil yaptı.

1922

➤ **26 OCAK:** İstanbul tramvay işçilerinden 1500'ü; 8 saatlik işgünü, ikramiyelerin ödenmesi, işten atılan 6 işçinin yeniden işe alınması istekleriyle greve başladılar. Şirketin işçilere 1 Şubat'a kadar işbaşı yapmadıkları takdirde bir daha kabul edilmeyecelerini bildirmesine karşın ilk günlerde işe dönen olmaz. 4 Şubat'ta işçilerin pek azı işe başladı. 9 Şubat'ta grev sona erdi. 1000 kadar tenzilat işçisi işinden oldu.

➤ **1 MAYIS:** İstanbul'da işgali protesto eylemleri yapıldı, bildiriler dağıtıldı. Reji tütünişçileri grev kararı aldı, ancak polis baskısı ve gözaltına almalar grevi etkisiz bıraktı.

1 Mayıs nedeniyle Adapazarı'nda İmalat-ı Harbiye işçileri bir eğlence gecesi düzenleyerek gelirini Hasta Sandığı'na vermeyi kararlaştırdılar ise de geniş tutuklamalar nedeniyle program uygulanamadı.

Ankara'da İmalat-ı Harbiye, Şimendifer, Dekovil işçileri, Matbaa dizgicileri, istasyon civarında eş ve çocuklarıyla dünya işçilerine ve İstanbul işçi örgütlerine 1 Mayıs nedeniyle kutlama telgrafı çektiler. Gece de Millet Bahçesi'nde bir oyun düzenleyerek gelirini hasta işçilere verdiler.

➤ İşçi Teşkilatları Tevhit Konferansı düzenlendi. Türkiye İşçi Derneği kuruldu.

1923-1960 DÖNEMİ İŞÇİ EYLEMLERİ

1923

➤ **MART:** Bomonti Bira Fabrikası'nda İngiliz patrona karşı girişilen grev, zorla bastırıldı ve 60 işçi işten atıldı.
➤ **1 MAYIS:** Çok sayıda yerli ve yabancı işletmede işçiler, yabancı şirketlere el konulması, 1 Mayıs'ın resmen işçi bayramı olarak tanınması, 8 saatlik işgünü, hafta tatili, serbest sendika ve grev hakkı için grev yaptı. Birçok işçi tutuklandı.
➤ Zonguldak maden işçileri: kaza tazminatlarının artırılması, sağlık koşullarının düzeltilmesi için greve gittiler. İstekler, maden sahipleri tarafından kabul edildi.
➤ **TEMMUZ:** Zonguldak maden işçileri, sağlık koşullarının düzeltilmesi, kaza tazminatlarının artırılması gibi isteklerle greve başladılar. 12 bine yakın maden işçisinin katıldığı grev isteklerin kabul edilmesiyle sona erdi.
➤ **AĞUSTOS:** Bomonti Bira Fabrikası işçileri, Mart'ta yapılan grev sonunda işten atılanların yeniden işe alınması, çalışma süresinin azaltılması, sağlık kurallarına uygun bir çalışma düzeninin kurulması istekleriyle greve başladılar. İşçi Birliği'nin grev kırıcılığıyla düşük bir anlaşma yapılarak grev sona erdi.
➤ İzmir'de incir devşirilmesinde çalışan 5 bin kadın ve erkek işçi, kadın erkek ücret eşitsizliğinin giderilmesi, günlük çalışma süresinin azaltılması istekleriyle 7 gün süren grev yaptı.

EYLÜL

➤ Aydın Şimendifer işçileri greve gitti. Grev 10 gün içinde hükümet güçlerince kırıldı. İşçiler hiçbir kazanım elde edemeden işbaşı yaptılar.
➤ İstanbul mürettipleri (dizgiciler) greve başladılar. Ortak bir gazete çıkararak grev nedenlerini kamuoyuna duyurdular. Grev, hükümetin

aldığı kararlar ve önlemler üzerine 20 Eylül'de sona erdi.

EKİM

➤ İstanbul Tramvay işçileri 6 maddelik bir istek listesi öne sürerek greve gittiler.
➤ İstanbul Terkos işçileri ekonomik ve sosyal hakları içeren isteklerle şirkete başvurdular. İsteklerinin arasında "gayri müslim amelenin işten çıkarılması" da vardı.
➤ **18 KASIM:** Şark Şimendiferleri İşletmesi işçileri, Yunan yanlısı memurların işten uzaklaştırılması, gündeliklere %30 zam yapılması, yol işçisinin çalışma gününün 8 saate indirilmesi, ücretli hafta tatili ve tatil günlerinde çalışmada çift yevmiye verilmesi isteklerinin kabul edilmemesi üzerine greve başladılar. 1200 işçinin katıldığı grev isteklerin çoğunun kabul edilmesiyle sona erdi.
➤ Dolmabahçe Gazhanesi işçileri, şirket'e tümü ekonomik ve iş koşullarıyla ilgili olan 11 maddelik bir istek bildirisiyle başvurdular.

1924

➤ **1 MAYIS:** 1 Mayıs'ı "İşçi Bayramı" olarak kutlayan işçilerin bu eylemi askerlerce engellenmek istendi. 8 saatlik işgünü için bildiri dağıtan birçok işçi tutuklandı.

TEMMUZ

➤ İstanbul'da Tramvay Şirketi İşçileri, bir kondüktörün işten atılmasını protesto ettiler. Jandarma saldırısı nedeniyle birçok işçi yaralandı. Tutuklananlar oldu.
➤ İstanbul posta müvezzileri ücret artırımı isteğiyle iş bıraktılar.
➤ İstanbul'da Ortaköy Tütün Depoları'nda çalışan kadın işçiler, çalışma şartlarını protesto ettiler. Jandarma saldırısı nedeniyle birçok işçi yaralandı.

AĞUSTOS

➤ Ankara-Sivas demiryolu hattında çalışan işçiler, bir tünelin çökmesi sonucu bir işçinin ölmesini protesto etmek için greve gittiler. Grevci işçilere devlet güçleri müdahale etti.

KASIM

➤ Adana'da demirciler, belediye'nin kömürlere koyduğu ağır vergiyi protesto etmek için, kozacılar da ücretlerinin artırılmasını isteyerek greve başladılar. Demirciler grevi başarıyla sonuçlandı.
➤ Şark Demiryolları İdaresi'ne bağlı işçiler; işten atılan iki işçinin yeniden işe alınması, ücretlerine %20 zam yapılması, çalışma saatlerinin azaltılması gibi isteklerle greve başladılar.
➤ Ayvansaray'da bir un fabrikasında işçiler, patrona verdikleri istekler listesi cevapsız kalınca greve başladılar. Grevde öncülük yaptıkları gerekçesiyle 5 işçi tutuklandı. Valinin işçilerin isteklerinin yerine getirileceği yolunda söz vermesi üzerine grev sona erdi.

1925

➤ Erzurum, Samsun ve Adana'da ücretlerine zam isteyen telgrafçılar aynı anda greve başladılar. Grevin arkasında "komünistlerin" olduğunu ileri süren hükümet, grevcileri tutukladı. "Hükümet aleyhine komplo" iddiasıyla İstiklâl Mahkemesi'ne verdi.
➤ Bir zeytinyağı fabrikasında kazan patlaması sonucu 11 işçinin ölmesi, 4 işçinin de konmaya girmesi üzerine İzmir işçileri, hükümetin olaya kayıtsız kalmasını protesto etmek için 24 saat bütün işleri durdurdular.
➤ Zonguldak'ta 12.000 işçinin katıldığı bir genel grev yapıldı.
➤ İzmir'de kuru meyve işletmelerinde çalışan 5000 işçi yedi günlük bir grev yaptı.
➤ 8 işyerinde yaklaşık 13.000 işçi greve çıktı.

1926

➤ Soma-Bayındır işçiler greve başladılar.
➤ İstanbul'da liman hamalları, Karayolları Nakliyesi adında bir şirketin kurulmasını protesto etmek için grev ilan ettiler. Limanda çalışan işçilerin bu şirkete bağlanıp günlük gelirlerinin %15'ini şirkete vermeleri ve şirkete bağlı olmayanların limanda çalışmaması öngörülüyordu. Şirkete bağlı olan işçilerle bağlı olmayan işçiler arasında çatışma çıktı. Birçok işçi tutuklandı.

1927

OCAK

➤ 3000 kayıkçı, liman işletmesinin kendilerine olan borçlarını ödememesi üzerine direnişe başladılar. Nakliyat şirketi polise başvurarak işçilerin zorla çalıştırılmalarını istedi. Devlet güçleriyle çatışma çıktı. Şehirden başka işçiler de grevcileri desteklemek üzere çatışmaya katıldı. 10 işçi öldürüldü, 50 işçi ve birkaç polis yaralandı; 370 işçi tutuklanarak direniş bastırıldı.

AĞUSTOS

➤ Adana-Nusaybin demiryolu hattında çalışan 850 yapı işçisi isteklerini 31 maddelik bir liste halinde şirkete sundular. İstekler arasında hastalanan işçilerin ücretsiz tedavisi, yol harcırahı ödenmesi, tatil günleri için ücret ödenmesi, ücretli izin hakkının tanınması, fazla mesai için fazla ücret ödenmesi, sendikanın tanınması, keyfi işten çıkarmalara son verilmesi gibi istekler vardı. İstekleri reddeden işveren işçilerin bayram öncesi avanslarını da ödememesi üzerine işçiler direnişe geçti. Direniş 20 gün sürdü. Fransız şirketinin grev kırıcılara yardım olarak gönderdiği trenin önüne yüzlerce işçi eş ve çocuklarıyla yatarak trenin geçmesini önlediler. Bunun üzerine hükümet buraya askeri birlik göndererek silahsız kişilerin üzerine ateş açtırttı. Birçok kişi öldü. 22 grev direniş öncüsü tutuklandı. Direniş ezildi.

➤ 2000 dolayında tramvay işçisi greve gitti. Tütün işçileri ve kamyon şoförleri birer gündeliklerini grevci işçilere vererek grevi desteklediler. Polis, çeşitli baskı yöntemleriyle grevi kırmak istedi.

➤ İzmir Limanında depolama işçileri ve incir kurutma işçileri Serbest Fırka'nın kapatılmasını protesto etmek için grev yaptı.

➤ 3000 tütün işçisi grev yaptı.

1928

NİSAN

➤ Ücretlerin ödenmemesi ve işçilere konut sağlanmaması üzerine demiryolu inşaatında 1500 işçi direnişe başladı. 7 gün süren direniş, işçilerin isteklerinin kabul edilmesiyle sona erdi.

➤ Adapazarı Karöser Fabrikası'nda 180 işçi ücretlerinin artırılması için direnişe geçti. Direniş isteklerin kabul edilmesiyle sonlandı.

➤ İstanbul'da 300 dokuma işçisi, işgününün kısaltılması için direnişe geçti. Direniş devlet güçlerince bastırıldı.

MAYIS

➤ İstanbul'daki Maden İşleri Fabrikası'nda çalışan 70 maden işçisi greve çıktı. Grev yenilgiyle sonuçlandı.
➤ 500 İstanbul tütün işçisi ücretlerine zam verilmeyince greve başladı. Grev, ücretlere 40 kuruş zam yapılmasıyla sona erdi.
İstanbul tramvay işçileri greve başladı. Grev hükümet, polis, şirket idaresi ve grev kırıcılar tarafından bastırıldı. İşten atılan 60 işçinin tekrar işe alınması için yeniden düzenlenmek istenen grev başarısız oldu.
➤ Şark Şimendifer işçileri grev yaptı.
➤ **8 NİSAN 1929:** Tütün işçilerini tahrik ettikleri gerekçesiyle 5 kişi tutuklandı.

1931

➤ **TEMMUZ:** İstanbul Ortaköy'deki tütün fabrikalarında 200 işçi, ücretlerinin artırılması için greve çıktı.

AĞUSTOS

➤ İstanbul'da Galata'daki tütün işçileri grev yaptı.
➤ İstanbul Liman işletmeleri hamalları greve çıktı. Liman işçileri sık sık eylem yaptılar.
➤ Ağır çalışma ve yaşama koşulları nedeniyle Feshane işçileri greve başladı.

1932

➤ **12 NİSAN:** Seyrüsefain İdaresi'nin Azapkapı Fabrikası'nda üç aydır ücretlerini alamayan işçiler, en kalabalık sefer sırasında grev yapmaya karar verdiler. Seyrüsefain vapuru işçileri, ücretlerini alamazlarsa hareket etmeyeceklerini söylediler. Grev diğer vapurlara da sıçradı. İdare, yedekteki işçileri çalıştırmak istediyse de başarılı olamadı. Grev, polisin müdahelesi ve 5 işçinin gözaltına alınmasıyla sona erdi.
➤ İstanbul'da bir Fransız tütün fabrikasında işçiler greve çıktı. Grev bastırıldı.

➤ İzmir'de incir fabrikalarında çalışan işçiler direniş yaptılar.

1933

➤ **4 OCAK:** Seyrüsefain kılavuzları idareye başvurarak ücretlerinin artırılmasını istediler. İstekleri kabul edilmeyince istifa ettiler. İdare, bu eylemi grev saydı.

1936

➤ **17 MART:** Balat'da Süreyyapaşa Mensucat'ta 600 işçi, bir aydır ücret alamadıkları gerekçesiyle direnişe geçti. Fabrika müdürünün sözü üzerine direniş sona erdi.
➤ **19 MART:** İstanbul Valiliği önünde toplanan 150 işçiyi polis dağıttı.

1938

➤ **5 NİSAN:** Yunanistan ve İtalya'ya ihraç edilmek üzere bekleyen 800 sandık yumurta, işçilerin ücret artırımı isteğiyle grev yapması üzerine gönderilemedi.
➤ **1 MAYIS:** Adana'da bir grup işçi, 1 Mayıs'ı kutladı.

1948

➤ Tramvay işçileri istediklerinin çok altında bir zam almaları üzerine direnişe geçtiler.
➤ İstanbul'da bir çimento fabrikasında işçiler iş koşulları nedeniyle fabrikaya girmelerine karşın üretim yapmadılar.

1949

➤ **4 EYLÜL:** Mensucat Sanayii İşçileri Sendikası ve onu izleyen diğer sendikalar: işsizliği ve bunun nedeni olarak gördükleri hükümeti protesto etmek için bir açık hava toplantısı yaptılar. Bu miting, 1960 sonrasına dek işçi sınıfının tek politik mitingiydi.

1950

ŞUBAT

➤ Ankara'da grev hakkıyla ilgili olarak yapılan bir toplantıya polis müdahale etti.
➤ İzmir'de bir işyerinde çalışan 811 işçi, bir saat işi bırakıp, öğle tatili hakkı kullandılar.

1952

MART

➤ Ankara'da 200 taksi sürücüsü greve gitti. İşçiler Ankara Belediye binasına bir yürüyüş düzenleyerek benzin ücretlerinin düşürülmesini ve bazı vergilerin kaldırılmasını talep ettiler. 100 sürücü tutuklandı.
➤ Mersin fırın işçileri greve gitti.

NİSAN

➤ İskenderun Liman işçileri ücretlerin artırılması için grev ilan ettiler. Grev jandarma tarafından bastırıldı ve birçok işçi için tutuklama kararı verildi.

MAYIS

➤ 150 temizlik işçisi, ücretlerinin artırılması isteği ile greve başladı. Savcılığa verilmeleri üzerine 100 işçi grevden vazgeçti. 50 işçi mahkemeye verildi.
➤ İzmir Karayolları'na bağlı olarak çalışan işçiler greve başladı. Devlet güçleri grevi bastırdı. 35 işçi tutuklandı.

1954

TEMMUZ

➤ İzmir'de 600 liman işçisi greve başladı. 18 Temmuz'da işçilerden üçü tutuklandı. Grev, işçilerin mahkemeye verilmesiyle sona erdi.
➤ 36 Matbaa İşçisi, iş koşullarının düzeltilmesi için direnişe geçti.

1955

➤ **15 TEMMUZ:** İzmir'de 500 kadar liman işçisi, çalışma koşullarını protesto etmek için işi bıraktı. Eylem, devlet güçleri tarafından engellendi. Birçok işçi gözaltına alındı.

1958

➤ İETT işçileri, yemeklerin bozuk olması üzerine yemek boykotu yaptı.

1959

➤ Sivas Demiryolu işçilerinin ücretlerine zam istemeleri üzerine sendika başkanı işten atıldı. Durumu protesto eden 1500 dolayında işçi yürüyüş yaptı. Birçok işçi gözaltına alındı.

➤ Zeytinburnu'nda bir çimento fabrikasında çalışan işçiler, işçi temsilcisi arkadaşlarının işten atılması üzerine işbaşı yapmadılar. Polis müdahale etti; 20 işçi gözaltına alındı.

III. 1961 - 1980 DÖNEMİ İŞÇİ EYLEMLERİ

1961

OCAK

➤ **15 OCAK:** Sürekli işten çıkarmalara karşı İstanbul'da gösteriler düzenlendi.
➤ İzmir Mensucat sanayii'nde çalışan 500 işçi, işten atılmalara karşı çıkmak ve grev hakkını almak için kapalı salonda protesto gösterisi yaptı.
➤ İstanbul Cam'da 300 işçi, işten atılanların yeniden işe alınması için kapalı salonda bir protesto gösterisi yaptı.
➤ İşçi ücretlerinin artırılması için düzenlenen mitinge sıkıyönetim karşı çıktı. 10 işçi tutuklandı.
➤ İstanbul'da bütün yurttan gelen binlerce işçi, 31 Ocak'ta, bir miting düzenledi. İşçiler mitingde grev ve toplu sözleşme hakkı istediler.
➤ **1 MART:** Ankara Belediyesi Fen İşleri'nde çalışan 450 işçi, işten atılmalarını protesto etmek için sessiz bir yürüyüş yaptı.

KASIM

➤ DSİ Genel Müdürlüğü'nde 3000 işçi: fazla mesai ücreti, keyfi işten çıkarmalara son verilmesi, usulsüz transfer yapılmaması gibi isteklerinin kabul edilmesi için sakal bırakma eylemine başladı.
➤ İzmir'de tekel, Sümerbank, belediye ve diğer işkollarındaki işçiler, asgari ücretin yeniden ayarlanması için sessiz bir yürüyüş yaptılar.

ARALIK

➤Ankara'da EGO işyerinde çalışan 200 işçi İş Kanunu'nun uygulanmaması, işçi haklarının verilmemesini protesto için sessiz yürüyüş yaptı.

➤ İstanbul DDY'de çalışan 1500 işçi ücretlerine zam yapılması, işsizlik sigortası uygulanması gibi isteklerle sakal bırakma eylemine başladı.
➤ DSİ Genel Müdürlüğü'nde sakal bırakma eylemine katılan 1000 işçi Ankara'da sessiz bir yürüyüş yaparak sakal grevine son verdi.
➤ Kocaeli'nde 12 sendikaya bağlı 3000 işçi, ücretlerinin artırılması, grev ve iş kanununun düzeltilmesi için sessiz yürüyüş yaptı.
➤ Eskişehir'de DDY'de çalışan 5000 işçi, ücret azlığını ve ücretler arasındaki eşitsizliği protesto etmek amacıyla sessiz yürüyüş yaptı.
➤ İstanbul'da Denizcilik Bankası, liman yükleme ve boşaltma'da çalışan 1000 işçi, 25 Haziran'dan beri kesilen pazar gününe ait gündeliklerinin yarısının toptan verilmesi için greve başladı. Grev başarıyla sona erdi.
➤ 31 Aralık'ta Türk-İş, Saraçhane meydanında 100 binden fazla işçinin katıldığı bir miting yaptı. Grev ve toplu sözleşme yasasının bir an önce çıkartılması için yapılan mitinge ülkenin her yerinden işçi katıldı.
➤ Adalet Mensucat'ta 350 işçi işten çıkarmaları protesto etmek amacıyla iş bıraktı.

1962

➤ **15 OCAK:** İskenderun'un Reyhanlı Belediyesi'nde temizlik işçileri ücretlerinin artırılması, âmirlerinin değiştirilmesi için greve başladılar.

MAYIS

➤ Afyon'da 500 inşaat işçisi, işsizliği protesto etmek için yürüyüş yaptı.
➤ Rami Motor Fabrikası ve Bursa Otobüs Atelyelerindeki işçiler, ücretlerinin yükseltilmesi ve çalışma koşullarının düzeltilmesi için direnişe geçtiler.

➤ **HAZİRAN:** Buca Belediyesi Otobüs İşletmesi'nin 42 işçisi, maaşlarının verilmemesi üzerine oturma grevi yaptı.

TEMMUZ

➤ İstanbul tütün işçileri işsizliği protesto etmek için bir yürüyüş yaptı.
➤ İstanbul'da Sümerbank Defterdar Fabrikası'nın 59 işçisi, iş koşullarının düzeltilmesi için yarım gün grev yaptı.
➤ İzmir'de 641 temizlik işçisi, ücretlerinin az olmasını protesto etmek

ve iş koşullarının düzeltilmesi için yarım günlük grev yaptı. Grev 207 işçinin işten atılması ve başarısızlıkla sonuçlandı.
➤ Türk-İş'e bağlı 43 sendika üyesi 70 bin işçi pahalılık nedeniyle sebze ve meyve boykotu yaptı.

AĞUSTOS

➤ İzmir'de Türkiye'nin her yerinden gelen işçilerin katıldığı büyük bir miting yapıldı. Mitingin nedeni NATO'nun Çiğli Hava Üssü yapımında çalışan işçilerin işlerine son verilmesi.
➤ Ereğli'de Yapı İş Sendikası, iki saat süren ve 10 bin işçinin katıldığı büyük bir miting yaptı. İşçiler, grev hakkı ve sosyal adalet istediler.
➤ Ereğli'de Morrison şirketine ait bir fabrikada 150 işçi bir yürüyüş yaptı.
➤ İstanbul'da Bahariye Mensucat'ta çalışan 86 işçi iki tezgahta bir işçi çalışmasını protesto etmek için greve başladılar. 6 saat süren grev başarıyla sonuçlandı.

EKİM

➤ Sümer ve Derby Lastik Fabrikalarında işçiler yıllık izinlerinin verilmemesini protesto etmek için oturma eylemine başladılar.

ARALIK

➤ İzmir'de pahalılığı protesto etmek için bir yürüyüş yapıldı.
➤ Darıca Çimento Fabrikası'nda 300 işçi, bir sendikacı işçinin işten atılması üzerine yemek boykotu kararı aldı. Atılan işçinin yeniden işe alınmasıyla kararı kaldırdılar.
➤ Samsun'da bir işyerinde 150 işçi, işyerinin kapatılması üzerine, işyerinin tekrar açılması için bir yürüyüş yaptı.
➤ Gislaved lastik'te işçi yanlısı bir yöneticinin işine son verilmesi üzerine 1200 işçi direnişe geçti. Yöneticinin yeniden işe alınmasıyla direnişe son verildi.
➤ Genel-İş üyesi 600 temizlik işçisi, sendika yöneticilerine yapılan kötü hareketleri protesto etmek amacıyla yemek boykotu yaptı.
➤ Yapı İş Federasyonu, ülkedeki işsizliği protesto etmek için Ankara'da bir miting düzenledi. İşçiler Millet Meclisi'ne yürüdü ve kendilerini durdurmak isteyen devlet güçleriyle çatıştılar. Bu mitinge "Açların Yürüyüşü" adı verildi.
➤ Gümüş Motor Fabrikası'nda 280 işçi, ücretlerini alıncaya kadar sürecek olan bir oturma grevine başladı.

➤ Tokat'ta günde 13 saat çalışan Almus Barajı işileri, 8 saatlik işgünü için direneceklerini bildirmeleri üzerine işveren 8 saatlik işgününü kabul etti.

➤ Kazlıçeşme'deki Rekor İdrofil Pamuk Fabrikası işçileri, ücretlerinin ödenmemesi üzerine iş bıraktılar.

1963

OCAK

➤ İstanbul'da kurulu Kavel Kablo Fabrikası'nda 173 işçi: yılbaşı ikramiyelerinin ödenmemesi, ücretlerde yapılan ayarlama, sendikadan çıkmaları için yapılan baskılar ve 4 sendika temsilcisinin işten atılması üzerine 5 gün sürecek bir oturma grevine başladılar. İşveren 10 işçinin işine son verdi. İşten atılanlar aileleriyle fabrika önünde beklemeye başladılar. 5. gün sonunda işçiler fabrikadan çıkarıldılar ve resmi Lokavt başladı. İşçiler, memurları fabrikaya sokmadılar. 5 Şubat'ta patronun işçi almak için gazetelere ilan vermesi üzerine işçiler gece gündüz fabrikada nöbet tutmaya başladılar. 13 Şubat'ta işçilerin bazıları polislerce dövüldü. 19 Şubat'ta iki işçi tutuklandı. Patronun dışarıya mal çıkarması engellendi. Tüm isteklerin kabul edilmesi üzerine işçiler 4 Mart'ta işbaşı yaptılar.

Grev süresince 800 Türk Demir Döküm işçisi grevdeki arkadaşlarını desteklemek için sakal bıraktı. Bazı fabrikalarda işçiler para yardımıyla grevi desteklediler.

MAYIS

➤ Kapsül fabrikasında asgari ücretin uygulanmamasını protesto eden işçiler oturma eylemi yaptılar.

➤ Adalet Mensucat'ta 300 işçi, ücretlerini üç yıldır zamanında alamadıkları gerekçesiyle oturma eylemi yaptı.

➤ Ücretlerini alamayan Ar Emprime'de işçiler işyerine haciz koydurdular.

➤ **HAZİRAN:** Kütahya'da çalışma koşullarını protesto eden binlerce işçi sessiz bir yürüyüş yaptı.

TEMMUZ

➤ Topkapı'da kurulu Samur Sac Fabrikası'nda işçiler 24 saatlik bir oturma eylemi yaptılar.

➤ Adana'da istedikleri zammı alamayan firin işçileri bir protesto yürüyüşü yaptılar. Yürüyüş sırasında bazı işçilerin karakola götürülmesi üzerine işçiler topluca karakola giderek arkadaşlarını buradan aldılar.

➤ **EKİM:** İstanbul'da Gislaved Kaucuk'ta 40 işçi greve çıktı.

KASIM

➤ Trio Lastik Fabrikası'nda işçiler haklarını alabilmek için greve başladılar.Grevin kanunsuz olduğu gerekçesiyle açılan davada işçiler 500'er lira para cezası aldılar. Grev 7 Aralık'ta sona erdi.
➤ Bursa'da Belediye Otobüs sürücüleri haklarını alabilmek için greve çıktılar. İlk yasal grev başarıyla sonlandı.
➤ Bozkurt Mensucat'ta 300 işçi TİS anlaşmazlıkları nedeniyle direnişe geçti. Polisle işçiler arasında çatışma çıktı. Direniş başarıyla sonlandı.

ARALIK

➤ Eskişehir'de Gamgam Otel Lokanta'da 30 işçi ekonomik ve sosyal hakları için greve çıktı.
➤ Aydın'da Şafak Ekmek Fırını'nda 6 işçi bir gün süren grev yaptı.
➤ Eskişehir'de Erdem Hamamı'nda 23 işçi greve başladı.
➤ Mersin Rafinerisi'nde 321 işçi direnişe geçti.

Bu yıl içerisinde yapılan, tarihi tam olarak belirlenemeyen işçi eylemleri:

➤ Cibali Tekel fabrikası'nda 3500 işçi yemeklerin düzeltilmesi için işbaşı yapmadı.
➤ İstanbul'da tekstil işçileri ekonomik ve sosyal haklar için greve başladılar.
➤ Altıntekne'de işçiler, ücretlerinin zamanında ödenmemesini protesto etmek için işi bıraktılar.
➤ Good-Year Lastik Fabrikası'nda işçiler ücret zammı isteğiyle oturma eylemine başladılar.
➤ Zonguldak'ta 600 işçi sendika yöneticilerini protesto etmek için bir yürüyüş yaptı.
➤ Fargo Lastik Fabrikası'nda 60 işçinin işten atılması üzerine işçiler direnişe geçti.

1964

OCAK

➤ Bozkurt Mensucat'ta 1100 işçi TİS için greve başladı. İşveren, fabrikayı kapattı. Polisle işçiler arasında çatışma çıktı. 20 Ocak'ta işbaşı yapıldı.
➤ Tarsus'da Ekenler Tekstil Fabrikası'nda 270 işçi TİS için greve başladı.
➤ Ankara'da Tumpane Şirketi'nde 370 işçi, işçi haklarının tanınması ve sendika ile işveren arasındaki anlaşmazlıkların çözülmesi için sakal bırakma eylemi yaptı.

ŞUBAT

➤ İstanbul'da Fil-Arı-Kelebek Kontrplak Fabrikalarında çalışan 450 işçi, işverenin işçilerin zam talebini ve sosyal haklarını tanımaması üzerine greve başladı.
➤ İstanbul'da Sümer Lastik Fabrikası'nda işten atılan 86 işçi vilayete yürüdü.
➤ İstanbul'da Güneş Yağ-Sabun Fabrikası'nda 150 işçi ücret zammı için greve başladı.

MART

➤ İstanbul'da Singer Dikiş Makinaları Fabrikası'nda çalışan 300 işçiden 146'sı TİS nedeniyle greve başladı. Sıkıyönetim greve müdahale etti.

NİSAN

➤ İstanbul ve İzmir'deki BP Tesislerinde 462 işçi TİS görüşmelerinin uzaması nedeniyle sakal bırakma ve yemek boykotu eylemlerini yaptı.

MAYIS

➤ İzmir'de 200 fırın işçisi, ücret zammı için greve başladı.

HAZİRAN

➤ Balat Sabun Fabrikası'nda 6 işçi pazar yevmiyelerinin verilmemesi üzerine direnişe geçti.
➤ Gaziantep'te kurulu yetkin şekerciler'de 44, Dokumacılar İplik'te 172, Soymer İplik ve Dokuma'da 155, Veliç İplik'te 436, Keloğlu Yün'de 38, Ali Güneş Yün'de 71 olmak üzere toplam 916 işçi TİS için greve başladı.
➤ Adapazarı Zirai Donatım Fabrikası'nın 530 işçisi ücret zammı için greve başladı.
➤ Malatya Mezbahası'nda 28 işçi ücret zammı için greve çıktı.
➤ Ali Ercan Kiremit Fabrikası'nda 70 işçi ücret artışı ve sosyal haklar için greve başladı.

TEMMUZ

➤ Balıkesir'de 13 ekmek fırınında 79 işçi ekonomik nedenle greve çıktı.
➤ Batman Petrol Tesisleri işçileri, TPAO'nun TİS hükümlerine uymaması ve ücret düşüklüğü nedeniyle greve başladılar.
➤ İzmir'de Ege Yıldız Plastik Sanayii'nde 8 işçi 40 günlük bir grev yaptı.
➤ Başbakanlık Devlet Matbaası'nda işçiler ücret zammı için greve başladılar.
➤ İzmir'de Farmibut Fabrikası'nda 29 işçi greve gitti.
➤ Kayseri'de 18 fırında toplam 170 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul'da Ticaret Sanayi ve Demir İşletmesi'nde çalışan 168 işçi ekonomik ve sosyal haklar için greve çıktı.

AĞUSTOS

➤ Arçelik Madeni Eşya Fabrikası, Daver Teknik Pres Atelyesi, İstanbul Civata Fabrikası'nda çalışan toplam 720 işçi TİS için greve başladı.
➤ İstanbul'da kurulu Sungurlar Limited Şirketi'nde 455 işçi greve başladı.
➤ Türkiye Tütüncüler Bankası'nın Genel Müdürlük ve Akhisar Şubesi'nde çalışan toplam 15 personel greve başladı.
➤ İstanbul'da Good-Year Lastik Fabrikası'nda 380 işçi TİS için greve başladı.
➤ İstanbul'da Emaye Taş ve Sac Fabrikası'nda 168 işçi TİS için greve çıktı.

➤ İstanbul'da Altınbaş Çivi Fabrikası'nda 154 işçi greve çıktı.

EYLÜL

➤ Ankara'da Erkunt Döküm'de 64 işçi TİS için greve başladı. Jandarma ile işçiler arasında çıkan çatışmada iki işçi yaralandı.
➤ Kayseri Belediyesi'nde 468 işçi ücret zammı için greve başladı. İşçilerin Belediyeyi protesto için düzenledikleri mitinge 5000 kişi katıldı.
➤ Grevdeki Good-Year Lastik Fabrikası'nda fabrikadan mal çıkarılmasına engel olan işçilerle devlet güvenlik güçleri arasında çatışma çıktı: 12 işçi gözaltına alındı.
➤ İstanbul'da Türkiye Amerikan Üs ve Tesisleri'nde çalışan 2500 işçi greve başladı. İşverenin dışardan getirttiği 40 işçinin çalışmasına işçiler engel oldular.
➤ Kayseri'de Nural Ekmek Fabrikası'nda çalışan 16 işçi greve çıktı.

EKİM

➤ İskenderun'da Mimaş İskele Liman İnşaatı'nda çalışan 167 işçi 4 gün süren bir grev yaptı.
➤ Çanakkale'de Kepez ve Akfa Konserve fabrikalarında 400 işçi greve başladı.
➤ Amerikan Hava Kuvvetleri Samsun Radar Üssü'nde çalışan 192 işçi ücret artışı istemiyle greve çıktı.

KASIM

➤ İzmir'de Betontaş Beton Direk Fabrikası'nda 230 işçi 2 gün süren bir grev yaptı.
➤ Emekli Sandığı Ankara Oteli İnşaatı'nda çalışan 285 işçi, patronun uzlaştırma kurulu kararını kabul etmemesi üzerine greve başladı.
➤ Kırıkkale'de 6 fırında çalışan toplam 109 işçi 33 gün süren bir grev yaptı.
➤ İstanbul'da Kayacan Cam Fabrikası'nda çalışan 210 işçi, ücretlerinin iki aydır verilmemesini protesto için direnişe geçti.

ARALIK

➤ Grevdeki Emekli Sandığı Ankara Oteli İnşaatı'nda işverenin dışarıdan işçi getirtip çalıştırmak istemesi ve işçilerin buna engel olması

üzerine işçilerle polis arasında çatışma çıktı. 2 sendika lideri ve bir işçi gözaltına alındı. Polis yabancı işçileri işyerine soktu. Genç çatışma çıktı: bir işçi yaralandı. 6 Aralık'ta dışarıya mal çıkarılmasını önlemek isteyen işçilerle polis tekrar çatıştı. 9 işçi gözaltına alındı. Grev işçilerin 30 kuruş zam almalarıyla sonlandı.

➤ İstanbul'da Berec Pil Fabrikası'nda 1085 işçi TİS nedeniyle greve çıktı. Jandarma ile işçiler arasında çatışma çıktı.

➤ Sinop'ta Reynoldo Construction Cooperation işyerinde 304 işçi, 5 Şubat 1965'e dek süren bir grev yaptı.

1965

OCAK

➤ Mersin'de 11 fırında çalışan işçiler fazla mesailerinin verilmemesi üzerine direnişe geçtiler.

➤ Salihli'de Pirko Dahil Sulama işyerinde 45 işçi greve çıktı.

➤ Ankara Ticaret Bankası'nın iki şubesinde 14 işçi greve başladı. Yargıtay kararı ile grev sona erdi.

➤ Bursa Vilayet Matbaası'nda işçiler TİS nedeniyle greve başladılar. İşveren lokavt ilan etti.

ŞUBAT

➤ İstanbul'da İdrofil Pamuk ve Vatka Fabrikası'nda çalışan 86 işçi TİS nedeniyle greve çıktı. Polisle çıkan çatışmada iki işçi yaralandı.

MART

➤ Adana'da Nebati Yağ Fabrikası'nda çalışan 80 işçi 31 Mayıs'a dek süren bir grev yaptı.

➤ İstanbul'da Avram Seferoğlu işyerinde 76 işçi 20 gün süren bir grev yaptı.

➤ 9 Mart'ta Zonguldak Kömür İşletmeleri Karadon Kömür Ocakları'nda çalışan 5000 işçi, İşvereni ve işverenle işbirliği içindeki sendika yöneticilerini, Liyakat zammının dağıtım biçimini protesto etmek için direnişe başladı. Direnişin ilk gününde iki mühendis yaralandı. 49 işçi gözaltına alındı. 11 Mart'ta Kozlu bölgesinde çıkan çatışmada 2 işçi öldü, 10 işçi ve 12 jandarma eri yaralandı. İşçiler yaralılarını ve rehin aldıkları bir mühendisi vermemekte direnince bölgeye askeri jetler gönderildi. Olayların sonunda 14 işçi tutuklandı.

➤ Ereğli Kömür İşletmesi Karadeniz Bölgesi Gelik Ocağında çalışan 1500 işçi yevmiye zammının uygun dağıtılmadığı gerekçesiyle greve başladı. Güvenlik güçleri işçilere saldırdı. 2 işçi öldü. Grev 14 Mart'ta sona erdi.

NİSAN

➤ İstanbul'da Emak Koll. Şti'de 9 işçi greve çıktı.
➤ Kazlıçeşme'de 54 Deri Fabrikası'nda 880 işçi greve başladı. 49 işyerinde lokavt ilan edildi. Grevci işçilerin işten atılmayacağı yolunda bir protokolun imzalanmasıyla grev sona erdi.
➤ Türk-İş'in düzenlediği açlıkla mücadele kampanyası nedeniyle Ankara'da binlerce işçi yürüdü.

MAYIS

➤ İstanbul'da Taylı Mensucat'ta 34 işçi 231 gün süren bir grev yaptı.
➤ Çanakkale Seramik'te 520 işçi TİS için greve başladı. Fabrikaya akaryakıt ve kömür getiren kamyonların içeri girmesine engel olan işçilerle jandarma arasında çatışma çıktı.
➤ Maraş'ta Zafer, Asri, Bakallar ve Fenni Ekmek Fırınlarında 12 işçi greve çıktı.
➤ İzmir'de Şafak Kundura'da çalışan işçiler, İzmir'deki tüm sendikaların da desteklediği bir grev yaptılar.

HAZİRAN

➤ Ankara Ziraat Bankası Matbaası'nda 79 işçi, TİS hükümlerine uyulmaması üzerine greve başladı.
➤ İzmir'de deri işçileri yalınayak bir gösteri yürüyüşü yaptılar.
➤ İzmit'te Tarım Koruma Klor Tesisleri'nde 386 işçi TİS için greve çıktı.

TEMMUZ

➤ Grevdeki Tarım Koruma Klor Tesisleri'nde işçilerle devlet güçleri arasında çıkan çatışma sonunda sendika genel sekreteri ve grev gözcüleri savcılığa götürüldü. 7 Temmuz'da çıkan çatışmada 25 işçi gözaltına alındı. 10 Temmuz'da işverenin içeriye mal sokmasını engelleyen işçilerle polis tekrar çatıştı. 8 işçi yaralandı. 14 işçi tutuklandı. Tutuklu aileleri sessiz bir yürüyüş yaptılar.

AĞUSTOS

➤ Pendik Belediyesi'ndc işçiler haklarını alabilmek için bir günlük grev yaptılar.
➤ İstanbul'da Rekor Gofret İmalathanesinde 4 işçi greve başladı.
➤ Kırıkkale'de Yıldız Kiremit Tuğla Fabrikası'nda 197 işçi greve başladı.
➤ Susurluk'ta M. Emin Akgün Marangozhanesi, Okur Sandalye İmalathanesi, Çiçek Sandalye, Çaldıran Sandalye, M. Kula Sandalye, M. Tan Sandalye, İbrahim Balkan Sandalye, N. Pehlivan Sandalye işyerlerinde toplam 37 işçi greve çıktı.
➤ Hekimhan'da Bilfer Ticaret San. işyerinde 364 işçi bir günlük grev yaptı.
➤ Lüleburgaz'da Trakya Kereste San. işyerinde 7 işçi iki günlük bir grev yaptı.

EYLÜL

➤ Samsun'da ABD Subay Kulübü'nde 132 işçi bazı haklarının tanınması için direnişe başladı.
➤ İzmir'de Alsancak Liman İnşaatında çalışan 202 işçi 3 günlük bir grev yaptı.
➤ Konya Belediye Mezbahasında 17 işçi greve çıktı.
➤ Greve çıkan Malatya Belediyesi Temizlik işçileri grev kırıcılara engel olmak isterken polisin saldırısına uğradılar. Çatışmada 20 işçi yaralandı. 7 işçi gözaltına alındı. Grev mahkeme kararıyla durduruldu.
➤ Gemlik'te H. Öztürk Ekmek Fırını'nda 7 işçi bir günlük grev yaptı.

EKİM

➤ İstanbul'da Hüsn-ü Tabiat Matbaası'nda çalışan 5 işçi greve başladı.
➤ Lumnus İnter Cont. işyerinde çalışan 79 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul ve Trabzon'da Denizcilik Bankası Tahmil Tahliye'de 1300 işçi TİS için greve başladı.
➤ Gönen'de Türk-Alman Çiftliği'nde 85 işçi greve başladı.

KASIM

➤ İçel'de Nebati Yağ ve Sabun Fabrikası'nda 99 işçi greve çıktı.
➤ Ankara Devlet Tiyatrosu'nda 615 sanatçı sendika ve TİS haklarını kabul ettirmek için greve gitti.

➤ Mersin'de Çukobirlik Yağ Fabrikası'nda 121 işçi zam isteğiyle direnişe geçti.
➤ İzmir'de Mannesman Boru'da işçiler ücret zammı için direnişe geçtiler.

ARALIK

➤ İzmir'de bazı firmlarda çalışan toplam 650 işçi greve başladı.
➤ Direnişteki Mannesman Boru Fabrikası işçileri polisle çatıştı, 5 işçi gözaltına alındı.
➤ İzmir'de Kula ve Yün Mensucat fabrikalarında çalışan Teksif üyesi 2207 işçi TİS nedeniyle greve çıktı

Tarihleri tam olarak belirlenemeyen eylemler:

➤ İstanbul'da ekmek fabrikalarında işçiler greve çıktılar.
➤ Demiryolu İşçileri Sendikası'na bağlı işçiler sendikanın haklarını korumadığını ileri sürerek bir protesto mitingi düzenlediler.

1966

OCAK

➤Kocaeli'nde Prelli Lastik Fabrikası'nda 413 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Trabzon Radar Üssü'nde 90 işçi bir günlük grev yaptı.
➤ Adana Vatan Gazetesi'nde TİS anlaşmazlığı nedeniyle 6 işçi greve başladı.

ŞUBAT

➤ İstanbul Paşabahçe Cam Fabrikası'nda Kristal-İş üyesi 2200 işçi TİS nedeniyle greve çıktı. Beykoz Deri ve Kundura Fabrikası işçileri grev yerine gelerek bir destek gösterisi yaptılar.
Bu olayla ilgili 9 işçi savcılığa verildi. Türk-İş'in işverenle imzaladığı sözleşmeye göre 138 işçinin işten atılması işçilerce tepkiyle karşılandı. Türk-İş'in bu tutumunu protesto için bir yürüyüş yapıldı. Türk-İş'e göre biten grevi yönetme hakkı Petrol-İş'e verildi. 21 Nisan'da hükümet grevi bir ay erteledi. Fakat grevci işçiler ilkin işbaşı yapmadılar. 25 Nisan'da işbaşı yaptılar.
➤ Grevdeki Kula ve Yün Mensucat fabrikaları işçileri Türk-İş'in patronla yaptığı anlaşmayı kabul etmediler. 1000 Kula Mensucat işçisi

bir yürüyüş yaptı. 10-12 Şubat'ta işçilerle polis arasında çıkan çatışmalarda 49 işçi gözaltına alındı. bunlardan 30'u tutuklandı. Grevi Japon, Alman ve İngiltere tekstil sendikaları destekledi. Grev 4 Mart'ta sona erdi.

➤ İstanbul'da Fahrettin Fidel, Salih Dönmez, Naci Telen, Sedat Altan, Muzaffer Altan, Ahmet Keleş, İsmail Dökmen, Halil Yıldırım, Kemal Şenol, Keleş ve Ortakları, Hakkı Erenoğlu mermer atölyelerinde toplam 99 işçi greve çıktı.

MART

➤ Tokat'ta Özdemir Antimaun Limited Şirketi'nde 351 işçi bir günlük grev yaptı.

NİSAN

➤ İstanbul'da Akümülatör Sanayii işyerinde 12 işçi bir günlük grev yaptı.

➤ İstanbul'da Gislaved, Derby Plastik, Plastel Plastik, Lüksor Tarak, Derby Lastik, Balina Lastik ve Güneş Plastik Fabrikalarında toplam 4630 işçi sosyal ve ekonomik haklar için greve çıktı. Önce lokavt ilan eden işverenler daha sonra işçilerin isteklerini kabul ettiler.

MAYIS

➤ Çanakkale'de Merkez Yol Su İşleri'nde 36 işçi greve başladı.

➤ Adana'da 5 işçinin çalıştığı ekmek fırınında grev yapıldı.

➤ Hatay'da İmdat Fırını'nda 4 işçi greve çıktı.

➤ SSK Adana Şubesi'nde 116 işçi greve başladı.

➤ Adana'da Beden Terbiyesi Kayak şubesinde çalışan 27 işçi bir gün süren bir grev yaptı.

➤ İskenderun'da 33 fırında çalışan 160 işçi greve başladı.

➤ Adapazarı'nda Budak Köyü Pipo Fabrikası'nda 31 işçi zam isteğiyle greve çıktı. İşçilerin zam isteğinden vazgeçmesi üzerine grev 13 Mart 1967'de sona erdi.

➤ Havza'da Yeni Çeltek Linyit İşletmesi'nde 600 işçi işverenin tutumunu protesto ederek boykota başladı.

➤ Ereğli Kömür İşletmesi Kandilli Bölgesi'nede 3600 işçi iki bölge müdürünün istifasını isteyerek direnişe geçti. Direniş isteklerin kabul edilmesiyle sonlandı.

HAZİRAN

➤ Denizli Belediyesi'nde 27 işçi, Belediye Başkanının anlaşmaya yanaşmaması üzerine greve başladı.
➤ İzmit Belediyesi'nde 300 temizlik işçisi TİS anlaşmazlığı nedeniyle greve başladı.
➤ Konya YSE işyerinde 114 işçi yevmiyelerine zam yapılmaması üzerine greve başladı.
➤ Samsun'da Baharat Hububat işyerinde 9 işçi 5 günlük grev yaptı.
➤ İzmit'te Good-Year Fabrikası'nda 150 işçi işyeri temsilcisinin işten atılması üzerine direnişe geçti.
➤ Bursa'da Linyit işletmesinde 8 işçi greve çıktı.

TEMMUZ

➤ İzmir'de Nurtaş Civa'da 23 işçi greve başladı.
➤ Adana'da 80 dolmuş sürücüsü, Belediye'nin şehir dışındaki bir otobüs hattının işletme hakkını özel sektöre devretmesi üzerine direnişe geçti.
➤ Çorum'da 54 temizlik işçisi Belediye Başkanının 72 işçinin işine son vermesi ve ücretleri 350 liradan 250 liraya indirmek istemesi üzerine Ankara'ya bir yürüyüş düzenlediler. Ankara yürüyüşü ardından açılan davayı kazanmaları üzerine işbaşı yaptılar.

AĞUSTOS

➤ Gümüşhane'de YSE işyerinde 90 işçi bir gün süren bir grev yaptı.
➤ Batman'da TPAO Genel Müdürlüğü'nde çalışan Petkim-İş üyesi işçiler, TİS'in uygulanmaması ve %17'lik zammın bir kısım personele verilip bir kısmına verilmemesi üzerine greve başladılar. Grev süresince grevci işçilerle greve karşı olanlar ve polis arasında çatışmalar çıktı.
➤ 31 Linyit ocağında çalışan 8000 işçi TİS'ten doğan ücret artışının kendilerine ödenmemesi üzerine greve başladılar.
➤ Adana Belediyesi Otobüs İşletmesi'nde 70 işçi greve başladı.
➤ Sinop'ta Tumpane Company'de 246 işçi 5 gün süren bir grev yaptı.
➤ Zonguldak'ta bazı firın işçileri 8 saatlik işgünü için greve çıktılar.
➤ Çorum Belediyesi'nde 54 temizlik işçisi, belediyenin Danıştay kararına uymaması üzerine bu sefer İstanbul'a yürüyüşe geçtiler. Bolu, Hendek, Düzce, Adapazarı ve İzmit'te halk yürüyen işçilere destek verdi.

EYLÜL

➤ Ar-Yün İplik San.'da işçiler TİS nedeniyle greve çıktılar.
➤ Mersin'de 22 fırın işçileri greve çıktı. 12 fırın işvereni lokavt ilan etti.
➤ İstanbul'da Yeni Kontrplak Fabrikası'nda 170 işçi ücret zammı için greve başladı.
➤ İstanbul'da Pancar Motor'da 76 işçi Çelik-İş Sendikası'na geçmeleri için kendilerine baskı yapıldığı gerçekçesiyle direnişe geçti. 23 Eylül'de 95 işçi İstanbul'dan Ankara'ya yürüyüşe geçti.
➤ İzmir'de Maktaş Makarna Fabrikası'nda 199 işçi iki gün süren bir grev yaptı.
➤ Diyarbakır Petrol Arama Şirketi işçileri TİS anlaşmazlığı, düşük ücret ve iş emniyetinin olmaması gerekçeleriyle greve başladılar.
➤ İskenderun Batman Boru Hattı inşaatında 1300 işçi, zam isteğiyle greve başladı. İşçileri zorla çalıştırmak isteyen jandarma ile grevci işçiler arasında çatışma çıktı. İşçiler işyerini terk ettiler, jandarma şantiyeleri işgal etti. Çatışmalarda 6 işçi yaralandı. Alınan zam üzerine grev sona erdi.

EKİM

➤ İnegöl Toprak San. ve Kalburt Kiremit ve Tuğla Fabrikası'nda çalışan 200 işçi TİS için greve çıktı.
➤ İzmir'de üzüm, incir ve pamuk işletmelerinde çalışan 2000 sendikasız hamal, ücretlerine zam yapılmaması üzerine direnişe geçti. İşletmelerin önünde malların girip çıkmasını engelleyen işçilere polis müdahale etti.
➤ Divriği'de Beyoğlu Demir Madeni'nde 52 işçi greve çıktı.
➤ Alaşehir Bahçedere Civa Madeni'nde çalışan 28 işçi greve başladı.
➤ Net Kuru Temizleme Fabrikası'nda Teksif üyesi 13 işçi ücret zammı ve ikramiye haklarını almak için greve çıktı.
➤ Ereğli Kömür İşletmesi'nde 7793 işçi, sendikanın haklarını iyi koruyamaması, yevmiye ve primlerin artırılması nedeniyle 16 saatlik bir oturma eylemi yaptılar.
➤ İzmir'de Demokrat İzmir Gazetesi'nde 25 teknisyen ve işçinin katıldığı bir grev başladı. Gündeliklere istenen 6 lira zam nedeniyle yapılan grev gazetenin kapanmasıyla sona erdi.

KASIM

➤ İstanbul'da Mezuroğlu Tuğla Fabrikası'nda çalışan 48 işçi TİS nedeni ile greve başladı.
➤ Kızılay'ın Ardiye ve Antrepolarında çalışan 50 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ İzmir'de Tariş, Turyağ, Altınyağ, Bomel Ticaret ve San., Muharrem Canpolat, Ergün Prina Yağ Fabrikalarında 2500 işçi: TİS'ten doğan haklarının verilmemesi üzerine greve gitti.
➤ Keban Barajı İnşaatında 1046 işçi ücretler ve sosyal yardımlardaki anlaşmazlık nedeniyle greve çıktı.
➤ Adana'da Akdeniz Nebati Yağ Fabrikası'nda çalışan 1119 işçi ücret zammı ve bazı sosyal hak istekleriyle greve başladı. 24 Kasım'da fabrikaya hammadde götüren kamyonun grevci işçilerce tahrip edilmesi, işçilerle devlet güçleri arasında çatışmaya yol açtı. Bir kadın işçi yaralandı.
➤ Ankara'da AID işyerlerinde çalışan Türkiye Genel-İş Sendikası işçileri greve başladılar.
➤ Zirai Mücadele ve Karantina Genel Müdürlüğü ile Toprak-Su Genel Müdürlüğünün 57 işyerinde çalışan 3500 işçi, işverenin uzlaştırma kurulu kararına uymaması nedeniyle greve başladı.

ARALIK

➤ Batman-İskenderun Boru Hattı inşaatının İskenderun-Dörtyol arasındaki terminal ve petrol tankları inşaatı işçileri greve başladı.
➤ İstanbul'da Kızılay'ın Ardiye ve Antrepolarında grev sürerken satış yapılmak istenmesi üzerine çatışma çıktı.
➤ İzmit Derince Limanı'nda 400 işçi sendika ile Denizcilik Bankası arasında çıkan anlaşmazlık nedeniyle greve başladı.
➤ Adana'da Akdeniz Nebati Yağ Fabrikası'nda işverenin yapılan anlaşmaya uymaması üzerine işbaşı yapan işçiler tekrar greve çıktı. Grev sürerken patronun fabrikadan mal kaçırmaya girişmesi üzerine işçiler fabrika önünde toplanarak fabrikayı taşladılar.
➤ İstanbul'da EAS Akü ve Ebonit San.'da 200 işçi TİS için greve başladı.
➤ İstanbul'da TRT'de çalışan Türkiye Müzisyenler Sendikası üyesi 250 sanatçı, ücretlerin azlığı nedeniyle greve gitti.
➤ DDY Haydarpaşa, Derince, İskenderun, Samsun, Mersin tahmil ve tahliye işçileriyle DDY İstanbul Mağazasında çalışan 1538 işçi, TİS

nedeniyle greve başladı. Grev hükümetçe ertelendi.
➤ İstanbul'da Petrol Ofisi'nin Kuruçeşme, Çubuklu ve Harami'deki üç işyerinde çalışan 3400 işçi işverenin TİS'e uymaması nedeniyle greve başladı. Polisle çıkan çatışmada bir işçi yaralandı; 12 işçi tutuklandı.
➤ Nuh'un Ankara Makarnası Fabrikası'nda 200 işçi TİS'ten doğan anlaşmazlık sonucu greve başladı.
➤ Horoz Çivi Fabrikası işçileri greve çıktılar.
➤ Şark Lastik Fabrikası'nda ücretlerini alamayan işçiler direnişe geçdiler.

1967

OCAK

➤ Petrol Ofisi'nin Kuruçeşme, Çubuklu ve Harami'deki işyerlerinde grevci işçiler Harbiye'den Taksim'e kadar bir yürüyüş yaptılar. İşçiler Caltex Tankeri'ni işgal ettiler 4 Mart'ta grev hükümetçe ertelendi.
➤ Manisa'da Timsah Lastik Fabrikası'nda 43 işçi greve başladı.
➤ İzmit'te bir işyerinde Petrol-İş üyesi 1000 işçi greve başladı.
➤ Derince'deki Çelik Sanayi Fabrikası'nda 65 işçi ücret artırımı için greve çıktı.

ŞUBAT

➤ Batman'da rafineri, garaj, nakliyat, tamirhane ve idare; Malatya'da satış deposunda Petrol-İş'e üye 1900 işçi TİS anlaşmazlığı sonucu daha önce ertelenen greve başladı. İşverenin işyerinin kapılarını kapamasını önlemek isteyen grevci işçilerle devlet güvenlik güçleri arasında çatışma çıktı. 8 Şubat'ta işçiler greve katılmayan işçilerin işyerine girmesini önlediler Polis ve jandarmayla çıkan çatışmada 14 polis, 4 jandarma yaralandı. 13 sendikacı mahkemeye verildi. 9 Şubat'ta binbaşının verdiği ateş emrini askerler dinlemedi. İşverenin kanunsuz çalışma ile ürettiği malı satışa çıkarmasını protesto eden işçilerden bazıları tutuklandı. 17 Mart'ta Batman'da kadınlar greve katılmayan eşlerini ikna ettiler. Grev 4 Mayıs'ta sonlandı.
➤ İstanbul'da Tarabya Oteli İnşaatı'nda çalışan 59 işçi greve başladı.
➤ İstanbul'da Trakya Yağ Fabrikası'nda 159 işçi 10 liranın altında ücret verilmemesi için greve başladı.
➤ İstanbul'da Kağıthane Çelik Eşya Fabrikası'nda 44 işçi greve başladı.

➤ İstanbul Tophane'de kurulu Filiz laboratuarı'nda çalışan Kimya-İş üyesi işçiler TİS anlaşmazlığı ve işten çıkarmalar üzerine grev kararı aldılar.

MART

➤ İstanbul Yeşilköy'de kurulu Gramofon Fabrikası'nda çalışan işçiler TİS nedeniyle greve çıktılar.
➤ Bandırma Belediyesi temizlik, fen ve mezarlık işçileri greve başladılar.
➤ İstanbul'da Alınidilli Gübre Fabrikası'nda Kimya İş üyesi işçiler greve başladılar.
➤ İstanbul Cevizli'de Tarım İlaçları Fabrikası'nda işçiler ücret artırımı isteğiyle greve başladılar. Patronun çalıştırmak üzere dışarıdan işçi getirmesi üzerine olay çıktı. Olay polis tarafından bastırıldı.
➤ Derby Lastik'te işçi temsilcisinin atılması üzerine binlerce işçi işvereni pr testo etmek ve arkadaşlarını yeniden işe aldırmak için bir yürüyüş yaptı.

NİSAN

➤ İstanbul'da Lüksor Lâmba Fitili İmalathanesi'nde 30 işçi greve başladı.
➤ Adana, İskenderun ve Mersin'de SSK'da çalışan 200 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ İstanbul'da Çelik Eşya Fabrikası'nda çalışan 47 işçi bir günlük grev yaptı.
➤ İstanbul'da Site Sineması personeli TİS için greve çıktı.
➤ Adana'da Beden Terbiyesi Bölge Temsilciliği'nde 25 işçi greveçıktı.
➤ Yeşilköy Hava Alanı, BP Yeşilköy Havacılık Servisi'nde çalışan 500 personelden Hava-İş sendikası üyesi 200'ü greve başladı.
➤ Bursa Santral Garajı'nda çalışan 46 işçi memur statüsüne tabi tutulmak istenmeleri üzerine greve başladı. Grev gözcülerinin taşıtları garaja sokmak istememeleri üzerine polisle işçiler arasında çatışma çıktı.
➤ İzmir'de Arman Fidanlığı'nda 142 işçi greve başladı.

MAYIS

➤ Konya Çimento Fabrikası'nda 246 işçi, 25 işçinin işten çıkarılmasını pr testo etmek için direnişe geçti.
➤ Adana'da Kemal Matbaası'nda 7 işçi greve başladı.

➤ Manisa Belediyesi'nde 350 temizlik, otobüs ve.mezbaha işçisi ücret anlaşmazlığı nedeniyle greve başladı.
➤ YSE Edirne Şubesi'nde 84 işçi, üç günlük bir grev yaptı.
➤ Menemen Zirai Araştırma Enstitüsü'nde 85 işçi İLK TARIM GREVİ'ni, yaptı. Grev nedeni TİS.

HAZİRAN

➤ Ankara Belediyesi temizlik işçileri greve başladı. Daha sonra bazı işçilerin işbaşı yapmaları üzerine tartışmalar çıktı. İşçilerin bildirilerini dağıtan öğrenciler tutuklandı. 2000 temizlik işçisi ve öğrencilerin katıldığı bir yürüyüş yapıldı. Grev öncüsü işçiler işten atıldı.
➤ Anadolu Ajansı işçileri sendika üyelerinin cezalandırılması ve TİS nedeniyle greve başladılar.
➤ Diyarbakır Tuğla Ocakları'nda çalışan 1400 işçi sendikasız olmalarından dolayı patronun işçilerin isteklerini dikkate almaması nedeniyle greve başladı.
➤ Adana Belediyesi'nde 325 işçi yarım gün süren bir grev yaptı.
➤ Grevdeki Manisa Belediyesi Temizlik İşçileri Manisa-Ankara yürüyüşüne başladı. İzmir ve Aydın'da halk işçileri sevinçle karşıladı. İşçiler 24 Temmuz'da Ankara'ya vardılar.
➤ Bilecik YSE Müdürlüğüne bağlı 23 işçi 3 gün süren bir grev yaptı.
➤ Grevdeki Adana, İskenderun ve Mersin'deki SSK işçileri bir yürüyüş düzenlediler.
➤ İstanbul Migros'ta 400 işçi greve başladı.

TEMMUZ

➤ Gaziantep Belediyesi'nde 982 işçi greve başladı.
➤ İstanbul'da Gavriyeloğlu Mensucat Fabrikası'nda 250 işçi ücret zammı için greve çıktı.
➤ Amasya, Eskiçeltek Linyit İşletmesi'nde çalışan 450 işçi TİS nedeniyle greve başladı.
➤ Ankara, Havuzlu Çiçek Lokantası'nda 23 işçi greve başladı.
➤ İstanbul'da Makta Ticaret'te 35 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul'da Fruko ve Pepsi Cola Fabrikalarının dağıtımını yapan Mekta şirketinde 110 işçi kıdem tazminatları nedeniyle greve başladı. Kamyonların hareketine izin vermeyen işçilerle patron adamları arasında çatışma çıktı. Daha sonra polis ve jandarma ile işçiler çatıştı. 29 Temmuz'da sürücü yardımcıları da greve katıldı. Kamyonları dışarı çıkarmak istemeyen işçilerle polis ve jandarma tekrar çatıştı. İşçiler

kendiliğinden işbaşı yaptılar.
➤ Singer'in İstanbul'daki fabrikasında, bütün Güney Anadolu şubelerinde ve 34 mağazasında çalışan 650 işçi, sendikal faaliyet nedeniyle 3 işçinin işten atılması ve kendilerine hiçbir sosyal hak tanınmaması üzerine greve başladılar.

AĞUSTOS

➤ 15 ildeki SSK personeli, işçi memur ayrımının kaldırılması, fazla mesai yapan personele yol ve yemek parası ödenmesi için greve başladılar. İstanbul ve Konya'da yürüyüşler yapıldı.
➤ Grevdeki Singer işçileri ile işveren temsilcileri arasında çatışma çıktı. Çatışma nedeni patronun kendisine kimlik soran işçinin yüzüne sigarasını söndürmesi ve işveren temsilcilerinin grev gözcülerini dövmeye kalkışması.
➤ İzmir'de Ege Sandalye Fabrikası'nda 50 işçi greve çıktı.
➤ Samsun'da Harşit Hidroelektrik Tesisleri'nde işçiler greve başladılar. Grevci işçiler 45 km'lik bir yürüyüş yaptılar.
➤ İstanbul Dolapdere Mobil Servis İstasyonu'nda 50 içşi TİS hükümlerine uyulmaması üzerine greve çıktı.
➤ Patronun işbaşı yapıldığı takdirde işçilerin isteklerini yerine getireceğine söz vermesi üzerine işbaşı yapan Gavriyeloğlu Mensucat işçileri, patr nun sözünde durmaması nedeniyle tekrar greve başladı.

EYLÜL

➤ SSK Gazientep ve Adapazarı şubelerinde işçiler SSK grevine katıldı.
➤ Kütahya YSE'de 97 işçi TİS anlaşmazlığı nedeniyle greve çıktı.
➤ Grevdeki Singer işçileri toplanarak singer makinesi maketini yaktılar.
➤ Tekrar greve çıkan Gavriyeloğlu Mensucat işçileri, patronun istedikleri parayı vermemesi üzerine Eminönü'ndeki mağazayı bastılar. İşverenin tüm şartları kabul etmesi üzerine grev sonlandı.
➤ İzmir'de Tumpane Şirketinin İncirlik Hava Üssü'nde 800 işçi greve başladı. Türk işçileriyle Amerikalılar arasında çatışma çıktı. 26 Eylül'de Ankara'daki Amerikan işyerlerinde de grev başladı. İncirlik'te Amerika güvenlik güçleri grev komitesini üs dışına attı. Bakanlar kurulu NATO tatbikatı nedeniyle grevi erteledi. Danıştay kararı ile grev 4 Ekim'de tekrar başladı. 5 Ekim'de anlaşmayla sonlandı.

EKİM

➤ İstanbul'da Petrol Ofisi işyerinde Türkiye Petrol ve Kimya İşçileri Sendikası'na üye işçiler %10 zammın verilmemesi üzerine greve başladılar.
➤ Tarsus Kadıncık Barajı İnşaatı'nda 800 işçi, ücretlerinin düşük olması, iş güvenliği ve işçi sağlığının temin edilmemesi ve üyesi olmadıkları bir sendikayla TİS imzalanması üzerine greve çıktı. 298 işçi mahkemeye verildi. Yapı İşçileri Sendikası Başkanı ve 5 işçi tutuklandı.
➤ İstanbul Darülaceze'de 39 müstahdem, 2 arkadaşlarının başka yere tayin edilmesi ve Türkiye Sağlık İşçileri Sendikası'nın faaliyetlerine izin verilmemesi üzerine oturma grevi yaptılar. Grev, hastaların ve çocukların bakımsız kalması nedeniyle 3 saat sonra bırakıldı.
➤ Ankara'da Atom Boya ve Kimya Fabrikası'nda Kimya-İş üyesi işçiler ücret artışı isteğiyle greve başladılar.
➤ Samsun, Toprak Mahsulleri Ofisi işyerlerinde çalışan 100'den fazla işçi, zam isteğiyle greve çıktı.

KASIM

➤ TMO'ya bağlı 15 ildeki 778 işyerinde 6000 işçi TİS'ten doğan bir anlaşmazlık sonucu greve başladı.
➤ Adana Belediyesi çalışanları 200 işçinin işten çıkarılması nedeniyle greve başladılar.
➤ Keban Barajı gövde inşaatında çalışan 740 işçi işverenin Uzlaştırma Kurulu kararına uymak istememesi üzerine greve başladı.
➤ DİSK, Ankara'da işsizliği protesto mitingi düzenledi.

1968

OCAK

➤ Soma Krolin Maden İşletmesi'nde 800 işçi ücretlerinden 84 liralık bir kesinti yapılması üzerine greve başladı.
➤ Erzurum'da Doğu Ekmek Fabrikası'nda 4 işçi haklarını almak için greve çıktı.

ŞUBAT

➤ Gavriyeloğlu Mensucat'ta 240 işçi ücretlerini alamamaları üzerine oturma grevine başladı.

➤ Erzurum'da Şark Linyitleri İşletmesi'nde 170 işçi ücret zammı isteğiyle greve başladı.
➤ Ereğli Kömür İşletmeleri'nde Kozlu ve Dilaver Ocakları'nın 7000 münavebeli (geçici) işçisi, TİS görüşmelerinin uzaması, devamlı işçilere tanınan hakların kendilerine tanınmaması üzerine greve başladı.

Asma Ocağı ve Çaydamar Bölümündeki işçiler de işbaşı yapmadılar. 7 Şubat'ta grevci işçi sayısı 25.000'i buldu. İşçilerle polis arasında çıkan çatışmada 13 polis yaralandı, 1 komiser kayboldu. 9 kişi tutuklandı. 9 Şubat'ta bir kısım işçiler ücretlerini alarak köylerine dönerken bir kısmı da işbaşı yaptı. Köyüne dönmekte olan 2 maden işçisi bilinmeyen kişilerce öldürüldü.
➤ Bursa'da R. Akçaylı Aile Bahçesi'nde çalışan 7 işçi greve başladı.
➤ Konya Belediye Otobüs İşletmesinde çalışan 29 işçi greve başladı.
➤ DİSK'e bağlı Kimya-İş Sendikası "Yabancı Sermayeyi Protesto" mitingi düzenledi.

MART

➤ İstanbul'da Tahsin Demiray Matbaası'nda çalışan 3 işçi greve başladı.
➤ Erzurum'da Kömürcüler Madencilik İşletmesi'nde 304 işçi greve çıktı.
➤ İzmir'de Sağlık-İş Sendikası üyesi işçiler TİS hükümlerini uygulatmak için hastaneyi işgal etmek istediler.
➤ Türkiye Basımevi'nde çalışan 22 işçi greve başladı. Grev, 1 yıldan fazla sürdü.
➤ Ankara, Antalya, Konya ve Eskişehir İller Bankalarında çalışan 700 teknik personel, işverenin Uzlaştırma Kurulu kararını tanımaması üzerine greve başladı.
➤ İskenderun'da Nebati Yağ ve Sabun Fabrikası'nın 141 işçisi üç günlük bir grev yaptılar.
➤ Zonguldak'ta Filyos Ateş Tuğlası işyerinde 640 işçi, ücret artırımı için greve başladı. Birçok sendikanın, halkın ve Belediyenin yardım ettiği grev Haziran 14'te sona erdi. 10 işçi, tutuklandı.
➤ Afyon'da bir hamamda çalışan işçiler TİS anlaşmazlığı nedeniyle greve başladılar.
➤ İzmit'te Good Year Lastik'te 600 işçi zam isteği ve işverenin TİS hükümlerine uymaması nedenleriyle greve çıktı.

MAYIS

➤ Eskişehir'de Kılıçoğlu Kiremit Fabrikası'nda çalışan 450 işçi greve gitti.

➤ Ordu'da Sümerbank Soya Fabrikası'nda 277 işçi ücret zammı için greve çıktı.
➤ Ankara YSE işyerinde il-iş üyesi işçiler TİS nedeniyle greve başladı.
➤ Manisa Belediyesi Temizlik işyerinde çalışan 142 işçi Manisa'dan Ankara'ya yürüyüşe geçti.
➤ Reyhanlı'da çeşitli çiftliklerde çalışan 1500 pamuk işçisi, ücret artışı için greve başladı.
➤ Ankara'da Esenpark Gazinosu'nda çalışan 22 işçi 4 gün süren bir grev yaptı.
➤ Türkiye Kapıcılar, Kaloriferciler ve Genel Hizmetler İşçileri Sendikası'na üye 40 bin işçi, 931 sayılı kanun kapsamına alınmaları veya ayrı bir iş kanunu çıkarılması isteğiyle daha önce alınmış grev kararını sendikanın reddetmesini protesto ettiler.
➤ Gümüşhane YSE Müdürlüğü'nde çalışan 77 işçi greve çıktı.
➤ Foster Wheller Şirketinin Ankara Mühendislik Bürosu teknisyen ve mühendisleri TİS için greve çıktı.
➤ Adana Belediyesi'nde 155 işçinin işine son verilmesi nedeniyle başlatılan grev, isteklerin kabul edilmesiyle sonlandı.
➤ Mersin'de Çukurova Sanayii işyerinin iplikhane ve dokuma kısmında çalışan 1750 işçi TİS'ten doğan haklarını alamadıkları için greve başladı.
➤ İzmir Belediyesi'nin çeşitli hizmetlerinde çalışan 600 işçi TİS hükümlerine uyulmadığı gerekçesiyle greve başladı. Dışarıdan işçi çalıştırılmak istenmesi üzerine çatışma çıktı.
➤ İzmir'de 4 otel, 6 lokanda, 3 gazinoda çalışan 250 işçi greve çıktı. İşveren Sendikası lokavt ilan etti.
➤ Antakya'da Ak-İş Fabrikasının patronu 4 ay önce fabrikayı kapayarak 800 işçiye yol vermişti. Fabrikadaki hurdaların satışa çıkarılacağını duyan işçiler verilmemiş kıdem ve ihbar tazminatlarını almak için fabrikayı işgal ettiler.
➤ Yarımca İpraş Rafinerisi'nde 450 işçi yemek boykotu yaptı.

HAZİRAN

➤ İzmir Bornova Otobüs ve Garajlarda ücret artışı isteğiyle 100 işçi greve başladı.
➤ Gönen'de Çiftçi Malzemeleri koruma Başmüh. işyerinde 9 işçi, 5 gün süreli bir grev yaptı.
➤ Otel Barıkan'da Oleyis üyesi işçiler, 8 saatlik çalışma, fazla mesai ücreti, hafta tatili, yıllık izin haklarını almak için greve gittiler.
➤ İzmir Belediyesi ESHOT İşletmesinde TÜMTİS'e üye işçiler ücret

zammı isteğiyle greve çıktılar.
➤ Bursa'da Tümtis üyesi 236 sürücü, biletçi ve tamirci zam isteğiyle greve başladı.

TEMMUZ

➤ Derby Lastik'te 1700 işçi, TİS imzalamaya hazırlanan Kaucuk-İş'in sarı sendika olduğunu ileri sürerek fabrikayı işgal ettiler. İşçiler, sözleşmenin Lastik-İş'le imzalanmasını istediler. 8 işçi tutuklandı. İşçilerin istekleri kabul edildi. Tutuklanan işçiler daha sonra bırakıldı.
➤ İskenderun'da Bilger Sanayi Ticaret Şirketi'nde 6 işçi bir saat süren bir grev yaptı.
➤ Sakarya'da 9 fırında çalışan 36 işçi, hafta tatili, yıllık ücretli izin, bayram tatili haklarının verilmesi; bir ikramiye ve fazla measi ücretlerinin ödenmesi isteğiyle greve başladı.
➤ Tuzla'da Porselen Fabrikası'nda çalışan 856 işçi, iki işçi temsilcisinin işten atılması ve patronun işçilere karşı kötü tutumu nedeniyle greve başladı.
➤ Şişli'de bir ekmek fabrikasında 30 işçi ücret azlığı ve ücretlerin zamanında ödenmemesi nedenleriyle greve başladı. Polis işçileri işyerinden çıkardı.
➤ İzmit'te 20 fırında çalışan 130 işçi TİS nedeniyle greve başladı.
➤ Alibeyköy'de Filfinis Branda Bezi Fabrikası'nda 200 işçi sendika kurmak isteyen 4 işçinin işten atılması üzerine oturma greve yaptı.
➤ Niğde fırın işçileri ücret anlaşmazlığı nedeniyle greve gittiler.

AĞUSTOS

➤ Ankara'da bazı fırın işçileri, patronlarının Uzlaştırma Kurulu kararına uymaması üzerine greve başladı. Aynı gün varılan anlaşmayla grev sona erdi.
➤ Ankara'da Akalın Mermer Fabrikası'nda çalışan 25 işçi greve başladı.
➤ Veli Efendi Hipodrumu'nda çalışan işçiler ücret artırımı nedeniyle greve başladılar. Kanunsuz grev yaptıkları gerekçesiyle 14 seyis gözaltına alındı.
➤ İstanbul'da 250 fırında çalışan 5000 işçi ücret zamlarının ödenmemesi üzerine greve başladı.
➤ Akman Pasta Salonu'nda çalışan işçiler ücret artırımı ve çalışma koşullarının düzeltilmesi isteğiyle greve başladılar.
➤ İstanbul'da Altınel Pres Sanayi Fabrikası'nda 27 işçi, 100 işçinin Lastik-İş'e üye olması nedeniyle işten atıldı. Bunun üzerine işçiler fab-

rikayı işgal etmeye kalkıştılar. Polis işgale engel oldu.
➤ İzmit'te Tüm Gıda-İş üyesi fırın işçileri greve başladılar.

EYLÜL

➤ İzmir'de Çamaltı Tuzla İşletmesi'nde çalışan ve Kömür ve Maden İşçileri Federasyonu üyesi 1500 işçi. Tekel'in işçileri bir başka sendikaya üyeliğe zorlaması üzerine greve gittiler. İşçiler idareye el koyarak 5 km. uzaklıktaki bir santral binasını işgal ettiler.
➤ DSİ'nin Alpo Ovası Sulama Kanalları'nda çalışan 60 işçi, işverenin iş kanununu çiğnediği gerekçesiyle direnişe geçti.
➤ Kavel Kablo'da 200 işçi sendikaya üyle olma hakkının verilmemesi, 27 işçinin işten atılması üzerine fabrikayı işgal etti. TİS'in kabul edilmesiyle işgale son verildi. Tutuklanan işçiler serbest bırakıldı.
➤ Eskişehir Belediyesi'nde 1110 işçi, ücret konusunda çıkan bir anlaşmazlık üzerine greve başladı. Grev sırasında çöp toplayan itfaiye erleri ile grevci işçiler arasında çatışma çıktı. TİS'ten doğan ücret farkları ödenince grev sona erdi.
➤ İzmir'de Beton Taş Direk Fabrikası'nda, 370 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ İstanbul'da Emayetaş'ta çalışan 650 işçi Metal-İş'in hileli yoldan aldığı yetkiyle TİS görüşmelerine başlaması üzerine direnişe geçti. Polisle çıkan çatışmada 10 işçi gözaltına alındı.
➤ İzmir'de Karaoğlu Madeni Eşya'da 150 işçi bazı ekonomik ve sosyal haklar için greve gitti.
➤ Antalya'da Çinef Yasemin Yağı Fabrikası'nda 127 işçi greve başladı. Grev 327 gün sürdü.
➤ Adana'da Ancaklı Köyü Köprü İnşaatında çalışan 8 işçi greve çıktı.
➤ Balıkesir Orman Fidanlığı'nda çalışan 50 işçi, sendika değiştirmek istedikleri için işten atılmaları üzerine kapıları tutarak başka işçi alınmasını engellemek istediler. Aileleriyle sessiz yürüyüş düzenlediler.
➤ Alibeyköy'de Finfinis Branda Fabrikası işçileri, ücret düşüklüğü ve iş güvenliğinin olmaması nedenleriyle direnişe geçtiler. Direniş sırasında bir de yürüyüş yaptılar.
➤ Camialtı Tersanesi'nde 1200 işçi greve çıktı. İşçiler idare memurlarını ve sendikacıları protesto etmek için idare binasını işgal ettiler. İşverenin dışarıdan işçi getirmesi çatışmalara neden oldu. Grev başarıyla sonlandı.

EKİM

➤ İstanbul'da Roche İlaç Fabrikası inşaatında 55 işçi, 15 işçinin işten

atılmasını, bayram ve mesai ücretlerinin verilmemesini protesto etmek amacıyla işyerini işgal etti. İşgal başarısızlıkla sonuçlandı.

➤ Direnişteki Finfinis Branda Fabrikası işçileriyle Fabrika sahibi çatıştı. Jandarma işyerini kuşattı.

➤ Kırklareli'nde Ali Çetintaş ve Oğulları Koll. Şirketi'nde 24 işçi greve başladı.

➤ Bursa'da Ali Kocaalioğlu Un Fabrikası'nda 50 işçi greve çıktı.

➤ Uşak'ta Muzaffer Mert Yün İplik'te 34 işçi greve gitti.

KASIM

➤ İstanbul'da Magirüs Karoseri'de 450 işçi ücret artışı isteğiyle greve çıktı.

➤ Adana'da 74 fırında çalışan 650 işçi greve başladı. İşveren lokavt ilan etti.

➤ Ankara Kızılcahamam fırınlarında Un-İş üyesi işçiler greve başladı.

➤ Keban Barajı inşaatında çalışan 1900 işçi TİS nedeniyle greve çıktı. Grev yerine komando birlikleri getirildi. Yabancı uyruklu işçiler grevci işçilerin üzerine ateş açtı.

➤ Samsun Tekel Başmüdürlüğü'nde işten çıkarılan işçiler Ankara'ya doğru yürüyüşe geçtiler.

ARALIK

➤ Grevdeki Magirüs Karisör'de bir ustanın bir işçiye vurması üzerine olaylar çıktı.

➤ Adana'da lokavt sonucu işsiz kalan 650 fırın işçisi bir yürüyüş yaptı.

➤ İstanbul'da Mordo Rufana Fabrikası'nda çalışan işçiler bir saatlik bir direniş yaptılar.

➤ Çorum'daki Linyit işletmelerinde 700 işçi Ekim ve Kasım ayı ücretlerinin ödenmemesini protesto etmek için bir yürüyüş yaptı.

➤ Ankara'da Ender Lokantası'nda 10 işçi alacaklarının verilmemesi üzerine direnişe geçti.

➤ Petrol-İş personeli TİS için grev yaptı.

➤ Aygaz ve Gazal şirketlerinde çalışan 600 işçi sözleşmelerinin uygulanmamasını protesto etmek için Tütünçiftlik'ten Yarımca'ya kadar yürüdü.

➤ Tuzla Porselen Fabrikası'nda çalışan 856 işçi, işçi temsilcisi arkadaşlarının işten atılması üzerine oturma grevine başladı.

1969

OCAK

➤ İzmir'de Nam Tic. Koll. Şirketi'nde Ağaç-İş üyesi 14 işçi greve başladı.

➤ Karayolları İşçileri Sendikası işçilerin onayı alınmadan iş değişikliği yapılmaması ve kusur bildirmeden işten atılmalarda tazminat ödenmesi için 10 işyerinde 250 işçinin katıldığı bir grev başlattı.

8 Ocak'ta greve mühendisler de katıldı.

➤ Denizcilik Bankası ve Deniz Nakliyat Genel Müdürlüğü'ne bağlı 5 tanker 28 şilebin 1750 tayfa ve mürettebatı fazla mesai, tayin ve terfilerde ücret zammı, kıdem tazminatı ve vardiya konularında çıkan anlaşmazlık nedeniyle greve başladı. İsteklerin elde edilmesiyle işbaşı yapıldı.

➤ Kartal'daki Singer Fabrikası'nda sendika değiştiren 3 işçinin atılması üzerine 520 işçi fabrikayı işgal etti. İşçiler ayrıca haftalık çalışma süresinin 48 saate inmesini istediler. Ertesi gün işçilerle polis arasında çatışma çıktı. 300'den fazla işçinin katıldığı çatışmada polis gaz bombası kullandı. 8 polis 14 işçi yaralandı. 120 işçi gözaltına alındı. Çatışmadan sonra işçiler marşlar söyleyerek fabrikayı terk ettiler. 6 işçi tutuklandı.

➤ Yeni Sinema'da 19 işçi greve başladı. Sinemalarda yapılan ilk grev.

➤ Bursa YSE işyerinde 100 işçi greve çıktı.

➤ Sümerbank'ın Defterdar Yünlü Dokuma Fabrikası'nda 1442, Hereke'de 900, Kayseri fabrikalarında 2370, Halkpınar Basma ve Manisa Pamuklu Dokuma'da 3058, Maraş'ta 678, Adana'da 810, Bergama'da 733 işçi TİS için greve çıktı. 1 Şubat'ta yapılan anlaşmayla grevler sona erdi.

➤ Bursa'da Karsan Otomontaj'da 130 işçi TİS için greve başladı.

➤ Bursa'da Niv Koll. Şirketi'nde 10 Metal-İş üyesi işçi greve çıktı.

➤ Keban Barajı inşaatında çalışan ve işlerine son verilen işçiler, inşaatı yapan şirketin iki otobüsüne ve iki trafik otomobiline ateş açtılar.

➤ Oral madencilik'te 150 işçi, işverenin TİS çağrısına uymaması üzerine greve çıktı.

➤ Adana ve Ceyhan'daki çırçır fabrikalarında 200 işçi greve başladı.

ŞUBAT

➤ Trabzon ve Giresun Liman işçileri TİS nedeniyle greve başladılar.
➤ Kozlu'daki kömür ocaklarında çalışan 7500 işçi TİS görüşmelerinin uzaması üzerine ocaklara inmemeye başladılar.
➤ Elazığ'da 5 firmada toplam 191 işçi TİS için greve başladı.
➤ İstanbul'da Arca Kumaş Fabrikası'nda 67 işçi greve çıktı.
➤ Ankara'da Küçüksu Lokantası işçileri greve başladılar.
➤ 16 Şubat'ta İstanbul'a gelen Amerikan 6. Filosu'na karşı gösteri yapan devrimci işçi ve gençlere Taksim'de polis ve islamcı faşistler saldırdı. İşçi DuranAydoğan ile Ali Turgut Aytaç öldü, yüzlerce kişi yaralandı.
➤ Gaziantep'te 7 un fabrikasında ücret anlaşmazlığı nedeniyle 93 işçi greve başladı.
➤ MKE'nin Kırıkkale'deki pirinç döküm fabrikasında iş değerlendirmesine karşı çıkan işçiler sabah işbaşı yapmadılar. Türk-İş'in araya girmesiyle anlaşma sağlandı.

MART

➤ İzmir Ege Jandarma Deniz Bölge Komutanlığı Onarım Ateleyesi'nde TİS nedeniyle greve gidildi.
➤ Anadolu Ajansı'nın Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana işyerlerinde TİS için greve gidildi.
➤ Genel-İş Sendikası'na bağlı 8000 işçi adına 150 işçi, İstanbul Belediye Başkanı'nı ziyaret ederek ikramiyelerin ödenmesini yoksa oturma grevine gideceklerini söylediler.
➤ İstanbul'da Bisan Bisiklet Fabrikası'nda 252 işçi greve başladı.

NİSAN

➤ Amerikalılara ait 7 askeri işyerinde 4 bin işçi greve başladı. Bir Amerikalının grev yerine girmek istemesi üzerine Harb-İş Başkanı ile Amerikalı arasında tartışma çıktı. Harb-İş Başkanı yaralandı.
➤ İstanbul'da Adil Kıraç Yün İpliği Fabrikası'nda 24 işçi greve başladı.
➤ İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda ücret anlaşmazlığı sonucu grev başladı.
➤ İ.Ü. Öğrenci Lokantasında 100'den fazla işçi kırılan bardakların kendilerine ödettirilmesine son verilmesi ve kendilerine ayda 50 TL. prim ödenmesi için direnişe geçtiler.

➤ Midyat'ta 5 bin işçi ve genç işsizliği protesto etmek için bir yürüyüş yaptı.
➤ Krom Magnezit Fabrikası grevdeki 350 işçi tarafından, başka sendikaya üye 50 işçinin çalışmak istemesi nedeniyle işgal edildi. İşçiler arasında çıkan çatışmada iki işçi yaralandı. Jandarma grevci işçileri işlerinden uzaklaştırdı. 2 grevci işçi tutuklandı.
➤ Samsun'da Tor Lastik Ayakkabı Fabrikası'nda 33 işçi greve başladı.
➤ Kağıthane Belediyesi'nde 140 işçi greve başladı. Grev iş mahkemesince durduruldu.
➤ Bartın kereste fabrikalarında işçiler, sendikalaşmalarını engelleyen patronları protesto için yürüyüş yaptılar.

MAYIS

➤ İzmir Limanı'na NATO malzemesi getiren gemi kaptanı grevdeki Harb-İş üyesi işçilerce kaçırıldı. Yükün boşaltılmayacağına dair teminat alındıktan sonra serbest bırakıldı. 3 Mayıs'ta işçiler bu gemiyi işgal ettiler. Türk işçilerle Amerikalılar arasında çatışma çıktı. Olaylara müdahale eden polis 4 işçiyi yaraladı. Grev 30 Mayıs'ta son buldu.
➤ Küçükköy'deki Levent Madeni Eşya ve Cam Sanayii Fabrikası'nda işçiler greve başladı.
➤ İstanbul'da Türk Hoechst İlaç'ta 130 işçi greve başladı.
➤ Tarsus Boya Fabrikası'nda 250 işçi greve çıktı.
➤ Amasya'da Kutsal Kol. Şirketi'nde çalışan 18 işçi greve başladı.
➤ İstanbul'un çeşitli hastanelerinde görevli 400 kadar sağlık personeli yaşam koşullarını ve personel kanununu protesto etmek için Hürriyet Meydanı'ndan Taksim'e kadar yürüdü.
➤ Rami'deki Horoz Çivi Fabrikası'nda sendika anlaşmazlığı üzerine başlayan ve kanunsuz olduğu ileri sürülen grevde çatışma çıktı. 9 işçi ve 12 öğrenci gözaltına alındı, 3 kişi tutuklandı.
➤ İstanbul'da Oto Par Fabrikası'nda 160 işçi greve çıktı.

HAZİRAN

➤ İstanbul'da Java-Skoda Fabrikası'nda çalışan 350 işçi greve başladı.
➤ Anadolu Basımevi'nde 22 işçi bir günlük grev yaptı.
➤ Çorum Özel İdaresine ait Alpagut Linyit işletmesinde 786 işçi, 70 günlük ücretlerini alamadıkları gerekçesiyle işletmeyi işgal ettiler. İşçiler verimliliği artırmak için kendi yönetim örgütlerini kurdular ve üretimi %50 oranında artırdılar.

➤ Türk-İş'e bağlı 12 sendika Diyarbakır'da işçi emeklilik kanununun bir an önce çıkarılması için miting düzenlediler.
➤ İşçi emekli haklarını %70'e çıkarılmasını sağlamak amacıyla Türk-İş'e bağlı işçiler Eskişehir'de bir miting düzenlediler.
➤ Grevdeki Levent Madeni Eşya ve Çam Sanayii Fabrikası işçileri Hürriyet Meydanı'ndan Taksim'e kadar bir protesto yürüyüş yaptılar.
➤ İzmir'de Türk Ticaret Bankası'nın 7 şubesinde çalışan 123 işçi iki günlük bir grev yaptı.

TEMMUZ

➤ İzmit'te Prelli Lastik'te bir işçiye 2 gün zorunlu iş verilmesi üzerine 600 işçi greve başladı.
➤ Zonguldak'ın Ulus ilçesinde Orman Genel Müdürlüğünde çalışan işçiler, 9 yıldır ücretlerini tam olarak alamadıklarını ileri sürerek greve başladılar.
➤ İzmir'de Büyük Efes Oteli işçileri greve başladılar.
➤ Alpagut Linyit işletmesi işçilerinin direnişlerine Ankara'dan gönderilen askeri birlik son verdi. 3 sendikacı 7 işçi, bir memur işten atıldı. İşçiler protesto için 2 gün ocağa inmediler.
➤ İzmir'de Karşıyaka 1. Noterinde çalışan 5 işçi bir gün süren bir grev yaptı.
➤ Konya Belediyesi Fen İşleri işçileri sendikanın TİS çağrısına işverenin gelmemesi üzerine greve başladılar.

AĞUSTOS

➤ Türk Demir Döküm Fabrikası'nda 2300 işçi TİS'in uzaması üzerine fabrikayı işgal etti. Polisle işçiler arasında çıkan çatışmada 64 polis 14 işçi yaralandı. Askeri birliklerin gelmesiyle işçiler gece fabrikayı terk ettiler. Direniş 19 gün devam etti, imzalanan bir protokolle sona erdi.
➤ İzmir 7. Noterliğinde çalışan 7 işçi iki günlük bir grev yaptı.
➤ Ankara İmar Müdürlüğü'nde 71 işçi 5 günlük bir grev yaptı.
➤ Ereğli Demir Çelik İşletmesi'nde çalışan işçiler TİS anlaşmazlığı nedeniyle greve çıktılar. Grev 30 gün süreyle ertelendi.
➤ Adana'da Çukurova Çimento Sanayii'nde çalışan 483 işçi greve başladı.
➤ Ankara Tandoğan Meydanı'nda işçi emeklilik kanununun çıkmayışını protesto etmek için Türk-İş bir miting düzenledi.
➤ Adana Çimento Fabrikası işçileri ücret anlaşmazlığı nedeniyle greve çıktı.

EYLÜL

➤ İzmit Rabak Alüminyum Kablo'da 118 işçi greve başladı. İşçiler daha sonra fabrikayı kısa bir süre işgal ettiler.
➤ İzmit Yarımca Seramik Fabrikası'nda 1500 işçi işyerinde asgari ücretin uygulanmamasını ve baş temsilcinin işten çıkarılmasını protesto etmek için direniş gerçekleştirdi.
➤ Murgul Bakır İşletmeleri'nde 1200 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Yeşilköy Hava Alanı'nda 130 işçi greve başladı.
➤ Adapazarı'nda Halim ve Salim Yağ Fabrikası'nın 10 işçisi greve başladı.
➤ Ereğli Demir Çelik işçileri tekrar greve başladı. Bakanlar Kurulu grevi bir ay daha erteledi. Buna rağmen işçiler 30 Eylül'de tekrar greve başlamaları üzerine fabrika askeri kuvvetlerce kontrol altına alındı. 7 Ekim'de anlaşmaya varıldı.
➤ Ceyhan'da Çukurova Havzasında Tarım-İş üyesi 160 işçi üç gün süren bir grev yaptı.
➤ Sancak Tül'de işçiler, işten atılan arkadaşlarının yeniden işe alınması için direnişe geçtiler.

EKİM

➤ Adana'da Lüks Otel'de 7 işçi bir günlük grev yaptı.
➤ İstanbul'da Yeni Çağlar Saz Salonu'nda 5 işçi bir günlük grev yaptı.
➤ İstanbul Şehir Hatları Gemilerinde grevi Bakanlar Kurulu iki kez erteledi.
➤ Ankara'da Toprak Su Genel Müdürlüğü ve 4. Bölge Müdürlüğünde çalışan 150 işçi greve başladı.
➤ Uşak'ta Arıoğlu İplik'te 16 işçi greve başladı.

KASIM

➤ Maltepe Cevizli ve Cibali Sigara Fabrikalarında çalışan Tek Gıda-İş üyesi 80 işçi, sendikanın kendilerini sattığını ileri sürerek sendikayı işgal etti.
➤ Toprak Su Genel Müdürlüğü'ne bağlı makine ikmal merkezi ile 4. Bölgede işçiler greve başladı.
➤ Ereğli Kömür İşletmesi'nin Armutçuk bölgesinde 3 bin maden işçisi bir gündeliklerinin kesilmesi üzerine 2.5 saat süren bir direniş yaptı.
➤ İzmit Köseköy'de çelik halat fabrikasında, bir arkadaşlarının işine

son verilmesi üzerine 185 işçi bahçede oturarak direnişe başladı. Direnişçi işçiler jandarma tarafından fabrika dışına çıkarıldı.
➤ EAS'ta Petrol-İş üyesi 191 işçi sosyal haklarının verilmesi için 2 Aralık'a kadar işbaşı yapmadılar.
➤ Mersin'de Ataş Rafinerisi'nin kafeterya ve Bahçe Bakım bölümünde 62 işçi greve başladı.
➤ Prelli Lastik'te 5 işçinin işten çıkarılması üzerine 600 işçi üretimi düşürdü.
➤ Konya Ereğli Sümerbank fabrikasında 3000 işçi işten atılan arkadaşlarının yeniden işe alınması için direnişe geçti. İşçiler, çevredeki köylülerin de katıldığı bir yürüyüş yaptılar.

ARALIK

➤ İstanbul Deka Tekstil'de 250 işçi greve başladı.
➤ İzmir'de Kent Lastik Fabrikası'nda 50 işçi greve gitti.
➤ Uşak'ta Havuzlu hamam'da çalışan 7 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul'da Gamak Elektrik Motorları Yapım Fabrikası'nda 124 işçinin işten çıkarılması ve diğer işçilere de 1 aydır ücret verilmemesi nedeniyle 300 işçi fabrikaya girmek istediğinde polis ateş açtı. Çatışmada Şerif Aygün adlı işçi öldü.

1970

OCAK

➤ İzmit'te 250 fırın işçisi ekonomik nedenle greve başladı.
➤ İstanbul'da Bilge Ticaret ve San.'da Metal-İş üyesi 90 işçi bir günlük grev yaptı.
➤ İstanbul Meyve ve Sebze Hali'nde 114 işçi ücretlerini alamadıkları için oturma eylemi yaptı.
➤ İstanbul Şehir Hatları'nda çalışan 2500 işçi bir günlük grev yaptı.
➤ İstanbul'da Sak Saz Salonu'nda çalışan 6 işçi bir günlük grev yaptı.
➤ İstanbul'da Oto-Yol Şirketi'nde sendika temsilcisinin işten atılması üzerine 500 işçi üretimi durdurdu.
➤ İzmir'de Feko Sanayi ve Ticaret'te 15 işçi greve başladı. İşveren lokavt ilan etti.
➤ İstanbul'da Çağlar Saz Salonu'nda çalışan 7 işçi bir günlük grev yaptı.

ŞUBAT

➤ İzmir'de Tökez Koll. Şirketi'nde 63 işçi greve çıktı.
➤ Gebze'deki Chrysler Fabrikası'nda 630 işçinin Otomobil-İş'in uygulanacak grevi ertelemesi süresinde işi yavaşlattıklarını ileri süren patron lokavta başladı. Grev ve lokavt 30 Nisan'da sonlandı.
➤ Ankara'da 1000 kadar kaloriferci ve kapıcı, kendilerini İş Kanunu kapsamına alacak ve sosyal haklardan yararlanmalarını sağlayacak tasarının yasalaşmamasını protesto etmek için 24 saatlik bir grev yaptı.

MART

➤ Elazığ'da İplikçilik Koll. Şirketi'nde 280 işçi 2 gün süren bir grev yaptı.
➤ Samsun'da Altın Lastik Fabrikası işçileri oturma grevi yaptılar.
➤ İstanbul'da kurulu Nevşehirliler Yün İplik Dokuma'da 140 işçi greve başladı.
➤ İstanbul'da Avrupa Naylon İplik ve Çorap'ta 162 işçi bir günlük grev yaptı.
➤ İstanbul'da Işık Plastik'te 225 işçi greve çıktı.
➤ Stad Oteli'nde 253 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ İzmir'de Hazel Konfeksiyon Dikiş San. işyerinde 91 işçi bir gün süren grev yaptı.
➤ Adana'da Kuyubaşı Kulüp'te 8 işçi yarım gün süren bir grev yaptı.
➤ Ereğli Kömür İşletmeleri Karadon Bölgesi'nde 6000 kadar işçi, kendilerine haksızyere ceza verilmesi ve sendikalarının patronlarla uzlaşmasını protesto için ocaklara inmedi.

NİSAN

➤ Sağmalcılar'daki Çiti Deterjan Fabrikası'nda 60'ı kadın 140 işçi, sendikal çalışmalar nedeniyle patronun işçi çıkarmaya başlaması üzerine fabrikayı işgal etti.
➤ İzsal Döküm'de 700 işçi TİS için greve çıktı.
➤ İstanbul'da 6 un fabrikasında işverenin lokavt kararı üzerine 440 işçi greve başladı. Bakanlar kurulu grevi erteledi.
➤ Eskişehir DSİ'de çalışan Ges-İş üyesi işçiler 12 gün süren bir grev yaptılar.
➤ Eyüp'teki Sungurlar Kazan Fabrikası'nda 700 işçi, sendika değiştirmelerine rağmen işverenin sendika kesintilerini eski sendikalarına yatırması nedeniyle önce oturma eylemi yaptılar, daha sonra fabrikayı

işgal ettiler.
➤ İzmir Buca'da kurulu Klimassan fabrikası'nda 70 işçi patronun yasalara aykırı hareketleri üzerine fabrikayı işgal etti.
➤ Uşak'ta Alakoğlu Yün İplik'te 24 işçi greve başladı.
➤ Giresun'da Kaymenler Tuğla Fabrikasın'da 49 işçi bir gün süren grev yaptı.
➤ Belediye temizlik işçileri, iki sendika arasındaki uyuşmazlık nedeniyle Ankara Çalışma Müdürlüğü'nü bir süre işgal ettiler.
➤ Zonguldak'ta 8000 maden işçisi, Türk-İş'e bağlı Maden-İş Federasyonu'nun yeni başkanını protesto etmek için ocaklara inmedi. 7 işçi gözaltına alındı.
➤ Acıgöl'de tuz üreten Kimya Limited şirketinde 29 işçinin işine son verilmesi üzerine 41 işçi oturma grevine başladı.
➤ İzmir'de İsmail Eritenel dökümhanesinde 21 işçi greve başladı.
➤ İmren-Baylan Çukulata Fabrikası'nda 78 işçi TİS için direnişe geçti.
➤ Ceyhan ve Osmaniye Belediyeleri'nde 440 işçi ücret ve ikramiyelerinin ödenmemesini protesto etmek için oturma grevine başladı.
➤ Çatalkaya Matbaası'nda baştemsilcinin işten çıkarılmasını protesto eden 200 işçi oturma grevi yaptı.
➤ Güntem Kazan Fabrikası'nda patronun iki aylık ücretleri ödememesi üzerine işçiler direnişe geçtiler. 9 Haziran'dan itibaren işçiler fabrikayı kendileri çalıştırmaya başladılar.
➤ İstanbul Şile'de Piro Teknik işyerinde işçiler greve başladılar.
➤ Bir yem fabrikasında patronun işçilerin işine son vermesi üzerine direnişe geçen işçiler fabrikayı işgal ettiler.

MAYIS

➤ Sungurlar Isı Kazan'da sendikal anlaşmazlık devam ederken işçiler 4 Mayıs'ta oturma grevi yaptılar. 5 Mayıs'ta da fabrikayı tekrar işgal ettiler. İşgale son veren işçiler işbaşı yapmadılar, patronu fabrikaya sokmadılar. Askerler fabrikayı boşalttı. İşçiler bir yürüyüş yaptılar ve fabrikanın karşısında beklemeye başladılar. 23 Mayıs'ta işçilerin isteği kabul edilince direniş sona erdi.
➤ DSİ Malatya, Adana, İskenderun, İzmir, Manisa, Akhisar, Salihli, Nazilli, Denizli'deki 20 işyerinde 1858 işçi greve başladı.
➤ İstanbul'da Skoda ve Java Motorsiklet Fabrikası'nda 300 işçi oturma grevine başladı.
➤ DSİ Ankara Etlik Tesislerinde ve Kovada Barajı'nda 1300 işçi greve başladı. 8 Mayıs'ta 24 işyerinde 5000 işçi greve çıkmış oldu. 15 Mayıs'ta 102 yerde daha grev başladı. Hükümet grevleri erteledi. 27 Ma-

yıs'ta anlaşma yapılarak grevler sonlandırıldı.

➤ İstanbul'da Ekper Plastik'te 15 işçi greve başladı. Grev, sıkıyönetim kararıyla sonlandırıldı.

➤ Kağıthane Cam'da TİS'in uygulanmamasını protesto etmek için 160 işçi, oturma grevine başladı.

➤ İstanbul'da ECA Pres'te 600'den fazla işçi 2 sendikaya birden aidat kesilmesini protesto etmek için direnişe başladı.

➤ Alibeyköy'deki Öz Kardeşler Çivi Fabrikası işçileri işten atılan iki arkadaşlarının yeniden işe alınması için fabrikayı işgal ettiler. İşçilerin işe alınması üzerine direniş sona erdi.

➤ Akdeniz Gübre Sanayii tesisleri inşaatında çalışan işçiler greve başladı.

➤ Salihli'de Uğur Yün İplik Fabrikası'nda çalışan 22 işçi greve başladı.

HAZİRAN

➤ Ambarlı Tesis Grup Müdürlüğü'ndeki 700 işçi Tes-İş'in imzaladığı hakların kendilerine verilmemesi üzerine üretim yapmadılar.

➤ Ankara'daki Üstünçelik ve İtan SAE firmalarının ortak işletmesi olan Galvaniz Fabrikası'nda 400 işçi, 3 işçinin işten atılmasını protesto için fabrikayı işgal etti.

➤ Orman Başmüdürlüğü'ne bağlı Gülek bölgesinde 500 işçi İş Kanunu'nun uygulanmaması ve ücretlerin zamanında ödenmemesi üzerine greve başladı.

➤ Hayrabolu ve çevresindeki 3000 tarım işçisi ayçiçeği çapasındaki gündeliklerinin artırılması için direniş yaptılar. İstekleri kabul edilmedi.

➤ **15-16 HAZİRAN:** 274 sayılı Sendikalar Kanunu ve 275 sayılı TSGLK'da 1317 sayılı yasa ile yapılması planlanan ve işçilerin sendika seçme özgürlüklerine geniş ölçüde kısıtlamalar getirecek değişiklikleri protesto etmek için İstanbul ve İzmit'te işçiler büyük bir yürüyüş düzenlediler. Türk-İş'in karşı çıkmasına rağmen Türk-İş'e bağlı sendikalara üye işçilerin bir kısmı da yürüyüşe katıldı.

15 Haziran'da yapılan yürüyüşe 113 işyerinde çalışan 70 bin dolayında işçi katıldı. İstanbul'da yürüyüş üç koldan yapıldı. Kadıköy bölgesinde işçiler Ankara yolu üzerinden Kartal'a yürüdüler. Eyüp civarındaki işçiler Topkapı'ya yürüdüler. İki işçinin gözaltına alınmasını protesto eden işçiler onların serbest bırakılmasını sağladılar. Şehir içinde Taksim ve Gümüşsuyu'nda toplanıldı.

İzmit'te iki koldan yürüyüş yapıldı.

➤ 16 Haziran'da 150 bin işçi yürüdü. İşçiler birçok yerde polis barikatıyla karşılaştılar. Levent'te polisler, yürüyüş kolunun önünde bulunan

kadın işçileri copladılar. Kadıköy yakasında Otosan fabrikası önünde toplanarak Üsküdür'a doğru yürüyüşe geçen işçilere polis silah kullandı. Barikat yarıldı. Kadıköy'de Yoğurtçu Parkı çevresinde çıkan çatışmada bir polis öldü. Kadıköy İskelesi'nde toplanan işçilere polis saldırdı.

Aynı gün İzmit'te yürüyüşe geçen işçiler komando barikatlarını aştılar.

Ankara'da DİSK üyesi işçiler ve öğrenciler Sanayi Çarşısı'nda bir yürüyüş yaptılar. Polis bazı işçi ve öğrencileri gözaltına aldı.

16 Haziran'da yurtdışındaki işçiler de değişiklikleri protesto etmek için bazı merkezlerde yürüyüşler düzenlediler.

İki günlük yürüyüşün sonunda 3 işçi, 1 polis ve bir esnaf öldü. Birçok işçi gözaltına alındı. 16 Haziran öğleden sonra sıkıyönetim ilan edildi. Tüm ilerici kuruluşlara ve bunların yöneticilerinin evlerine baskınlar düzenlendi. Tutuklananlar oldu.

Sıkıyönetime ve patronların işçileri zorla çalıştırmak için askeri yardım çağırmasına karşın direnişler sürdürüldü. Türk Demir Döküm, Derby, Elektrometal, Sungurlar, Auer, Rabak, Otosan, Çelik Endüstrisi, Vita gibi fabrikalarda direniş bir süre devam etti.

15-16 Haziran eylemlerinden sonra 5090 işçinin işine son verildi. Olaylara neden olan yasa 19.10.1972 tarihli Anayasa Mahkemesi kararıyla iptal edildi. İstenilen değişiklikler uygulanamadı.

➤ Elektrolüks BuzdolabıFabrikası'nda işçiler TİS için greve çıktılar.

➤ 18 Haziran'da 274 ve 275 sayılı yasaların değiştirilmesini protesto etmek için Lastik-İş, Maden-İş ve Gıda-İş'in örgütlü olduğu şu işyerlerinde bir günlük grev yapıldı. Nurolp Plastik (65 işçi), Kent Plastik (60 işçi), Güneş Plastik (28 işçi), Yıldız Plastik (40 işçi), Rençper Plastik (30 işçi), Plastik Sanayii (60 işçi), Elitaş (60 işçi), Ak Döküm (40 işçi), Yumlu Makina (40 işçi), Tariş Tamir Atelyesi (25 işçi), Av Sanayii (60 işçi), Çolakoğlu Çember (48 işçi), Tokez Yağ Keçeleri (60 işçi), Tariş Yağ Komandit (150 işçi).

TEMMUZ

➤ Konya'da Akkoya Döküm ve Çelik'te 16 işçi ücret azlığını ve sosyal haklarının ödenmediğini ileri sürerek grev yaptılar. İşçiler, grevin kanunsuz olduğu ileri sürülerek mahkemeye verildiler.

➤ Biga Alman Çiftliği'nde çalışan Toprak-İş üyesi 90 işçi, kendilerinin de dinlenmeye hakları olması gerektiğini ileri sürerek Gönen'deki Maden-İş kampını işgal etti.

➤ General Elektrik'te TİS görüşmelerinin çıkmaza girmesi üzerine işçiler pasif direnişe başladılar. 900 işçiden 400'ü viziteye çıktı. İşçiler

işe bir saat geç başlayıp bir saat erken çıkmaya başladılar.
➤ Adana'da İsmet Turan Deri Fabrikası'nda 18 işçi bir günlük grev yaptı.

AĞUSTOS

➤ Gölcük Belediyesi'nde 44 fen ve temizlik işçisi TİS için greve çıktı.
➤ İzmir Aliağa Rafinerisi'nde Yapı-İş üyesi 280 işçi greve çıktı. 22 Ağustos'ta Yapı İşçileri Sendikaları Federasyonu Genel Başkanı Necmettin Giritlioğlu işverenin adamları tarafından öldürüldü. 25 Ağustos'ta mahkeme kararıyla grev durduruldu.
➤ Kocaeli Anadolu Döküm'de 3 işçi temsilcisinin işten çıkarılması üzerine işçiler çalışmamaya, işi yavaşlatmaya başladılar.
➤ Türk Demir Döküm'de 2 işçi temsilcisinin sıkıyönetimce gözaltına alınması üzerine işçiler üretimi yarı yarıya düşürdüler.
➤ İskenderun'da 28 fırında 184 işçi greve başladı.
➤ General Elektrik işçileri TİS uyuşmazlığı nedeniyle işyerini işgal ettiler.
➤ İstanbul Kartal'da Vinylex Fabrikası'nda 2 işçi temsilcisinin işten atılması üzerine 350 işçi oturma grevine başladı. 105 işçi tazminatsız işten çıkarıldı.
➤ Adana'da hayat pahalılığını protesto etmek için Belediye işçilere greve başladı.
➤ Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'ye bağlı Kastamonu, Samsun, Suluova, Elazığ, Eskişehir, Kütahya, Konya, Burdur, Adapazarı, Uşak, Susurluk, Erzurum, İzmir, Erzincan, Turhal, Kayseri ve Malatya Şeker Fabrikalarında toplam 9620 işçi dört gün süren bir grev yaptı.
➤ Samsun'da Azot Sanayii'nde çalışan 242 işçi greve başladı.
➤ İstanbul'da Yeşilburgaz Posta Fırını'nda 5 işçi greve çıktı.
➤ Erzurum Et ve Balık Kurumu'nda 400 işçi iki günlük grev yaptı.

EYLÜL

➤ Otomarsan'da Maden-İş ile, Metal-İş'e üye işçiler arasında kavga çıktı. İşveren 64 Maden-İş üyesi işçiyi işten çıkardı.
➤ Mersin'de Akış Temizlik'te 10 Petrol-İş üyesi işçi greve çıktı.
➤ Karaburun'da civa madeninde 200'ün üzerinde işçi, patronun kendilerini yasal sürenin üzerinde çalıştırmak istemesi üzerine üretim yapmadılar.
➤ Firintaş'a bağlı olarak çalışan ve Türkiye Motorlu Taşıt ve Garaj İşçileri Sendikası üyesi işçiler TİS için bir gün süreli grev yaptılar.

➤ Pilma Tudor'da 300 işçi greve başladı.
➤ İpraş Rafinerisi'nde 500 işçi greve çıktı. Grev iki kere ertelendi.
➤ Terkos gölünün kumla dolmaması için yapılan ağaçlandırma işinde 100 işçi ekonomik ve sosyal haklar için greve başladı.
➤ İstanbul'da Salum Baruh Lastikli Dokuma'da 27 işçi greve başladı.
➤ Denizcilik Bankası'na bağlı 11 gemide 3000 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Kaplan Teks Şirketi'ne ait iki dokuma fabrikası'nda çalışan işçiler sendikalaşma nedeniyle işten çıkarılan arkadaşlarının işe alınması için üç gün direniş yaptılar. Anlaşma üzerine direniş sonlandı.

EKİM

➤ İzmit'te Döküm Sanayii A.Ş.'de 100 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul'da PTT fabrikasında 250 işçi, işverenin sendika konusunda zorluk çıkarmasını protesto etmek için yemek boykotuna ve toplu vizite eylemine başladılar. 12 Ekim'de Beşiktaş'tan Taksim'e yürüyen işçiler 13 Ekim'de de oturma grevine başladılar.
➤ Salihli Pamuklu Dokuma Fabrikası'nda çalışan 585 işçi greve çıktı.
➤ Kocaeli'nde Çolakoğlu Metalurji Fabrikası'nda 375 işçi greve başladı.
➤ Topkapı'da Plastik ve Lastik Fabrikası'nda 240 işçi bir işçi temsilcisinin işten atılması üzerine oturma grevine başladı. 18 işçinin daha işten atılması üzerine fabrikayı işgal ettiler.
➤ Güney Sanayi Fabrikası'nda 3500 işçi fabrika planlama müdürünü protesto etmek için direnişe geçerek 300 memuru rehin aldı. Aynı gün anlaşma yapılarak direniş sona erdi.
➤ Kayseri'de 25 fırında 350 işçi greve çıktı.
➤ Yarımca'daki Süper Fosfat Fabrikası'nda çalışan 150 işçi yemek boykotuna başladı.
➤ İstanbul Migros'ta 450 işçi üç gün süren bir grev yaptı.
➤ Kocaeli Anadolu Döküm'de 250 işçi, 17 işçinin işten atılmasını protesto için oturma grevine başladı.
➤ Gümüşhane'deki Torul Kurşun Madeni'nde 50 işçi greve başladı.
➤ İstanbul'da Eyüp İktisadi Sanayi Tesisat Tel Çivi Fabrikası'nda 210 işçi grev yaptı.
➤ Gislaved Lastik'te 1300 işçi, patronun 15-16 Haziran tarihlerine ait ücretlerini ödememesini protesto etmek için oturma grevine başladı. Grevdeki işçiler polis ve jandarma tarafından dışarı çıkarıldılar. 1 işçi öldü, 16 işçi ve 15 polis yaralandı. 11 işçi tutuklandı. 103 işçi işten

atıldı.
➤ Eskişehir'de YSE işyerinde çalışan 200 işçi 3 aydır ücretlerini alamadıkları gerekçesiyle işbaşı yapmadılar.
➤ Elazığ İplik'te işçiler ücret zammını kabul etmeyerek greve başladılar.
➤ Gümüşhane'deki maden işletmesinde işçiler greve başladılar.
➤ Tarsus Basma Fabrikası'nda 616 işçi greve çıktı.
➤ Sümerbank Viskoz Sanayi Fabrikası'nda 580 işçi greve başladı.
➤ Adana'da Bossa Fabrikası'nda 4000 işçi akort sisteminin düzeltilmesini isteyerek direnişe başladı.
➤ Petrol Ofisi'nin Sirkeci ve Taksim benzin istasyonlarında grev başladı.
➤ Adana SASA'da çalışan 400 işçi ücretlerinin azlığını ileri sürerek direniş yaptı.
➤ Uşak'ta Arıoğulları Yün İplik'te çalışan 14 işçi greve başladı.

KASIM

➤ Öğretmen Çorap Fabrikası işçileri greve çıktı.
➤ Ankara'da çıkan Zafer Gazetesi işçileri greve başladılar.
➤ İstanbul'da Bilka Sanayi'nde çalışan Teksif üyesi 100 işçi greve başladı.
➤ Ankara Belediyesi'nde 5000 işçi, ücretlerinin zamanında ödenmemesini protesto etmek için pasif direnişe geçti.
➤ Şişli Yün İplik'te 55 işçi greve çıktı.
➤ Sakarya Belediyesi'nde 245 işçi, maaşlarını alamadıkları için direnişe geçti.
➤ Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü'ne bağlı üç işyerinde işçiler, memur statüsüne geçirilmelerine karşı greve başladılar.
➤ İstanbul Belediyesi'nde 800 işçi TİS'e ait farkları ve Ekim maaşlarını alamayınca direnişe geçtiler.
➤ Bossa Fabrikası'nda daha önce işgale katılan 10 işçinin işten atılmasının istenmesi üzerine 1000 işçi fabrikayı işgal etti. DİSK'e üye işgalci işçilerin Teksif'e üye işçilerce fabrikadan çıkarılmaya çalışılması üzerine çatışma çıktı. Polis ve jandarmanın müdahale sonucu 60 işçi, 27 polis yaralandı. 160 işçi gözaltına alındı, 12 işçi tutuklandı. 140 işçinin işine tazminatsız son verildi.
➤ Diyarbakır Öğrenci Yurdu'nda Genel-İş'e üye işçiler greve çıktılar.
➤ İstanbul'da Sümbül Tekstil'de 196 işçi greve başladı.
➤ Teksif'ten ayrılıp DİSK Tekstil'e geçen 400 işçi, çalıştıkları Paktaş

Fabrikası'nı işgal ettiler.
➤ Mersin Mezbahası'nda çalışan 34 işçi ücret artırımı isteğiyle greve çıktı.
➤ Türk Ytong San.'da. 40 işçinin işten çıkarılmasını protesto eden 250 işçi fabrikayı işgal etti. Direniş anlaşmayla sonlandı.
➤ Kimaş Asfalt Fabrikası'nda 19 işçi, 6 işçinin işten atılmasını protesto için direnişe geçti.
➤ Berec Pil ve Batarya'da işçi temsilcisinin işten atılmasını protesto etmek için işçiler birkaç saatlik oturma eylemi yaptılar.
➤ Sirkeci'de Yenibahçeli Lokantası'nda 40 işçi greve çıktı.
➤ Muğla YSE'de 160 işçi, üç aylık ücretlerinin verilmemesi üzerine greve başladı.
➤ AEG-ETİ'de 302 işçi bir arkadaşlarının işten çıkarılması üzerine oturma grevine başladı.
➤ Ataş Rafinerisi işçileri 13 temizlik işçisinin işten çıkarılmasını protesto etmek için oturma grevi yaptılar.
➤ İstanbul'da Kent Akü'de 13 işçi greve başladı.
➤ Tarsus Çimento Fabrikası'nda sendikasız 165 işçi biriken haklarının ödenmemesi üzerine fabrikayı işgal etti.
➤ Gebze'deki Bayer Tarım İlaçları Fabrikası'nda 120 işçi, ücretler konusunda ortaya çıkan anlaşmazlık nedeniyle greve başladı.

ARALIK

➤ Aydın Yenipazar'da Pazar Tarım Satış Kooperatifi Çırçır Fabrikası'nda 52 işçi greve başladı.
➤ Koçarlı'da Pamuk Tarım Satış Kooperatifi Çırçır Fabrikası'nda 118 işçi greve başladı.
➤ Doğan Lastik'te 167 işçi greve çıktı.
➤ Sakarya Vagon Fabrikası'nda 700 işçi, trenleri işgal edip bir buçuk saat süreyle istasyonda alıkoydu.
➤ Gen-Oto'da 320 işçi patronun toplu işçi çıkartma isteğini protesto etmek için oturma grevine başladı. Bir süre sonra patron fabrikayı kapattığını bildirdi. Bunun üzerine Marmara çevresindeki 22 otomotiv sanayi işletmesinde çalışan 8000 işçi bir günlük oturma grevi yaptı.
➤ Kağıthane'deki Kristal Cam Fabrikası'nda çalışan 90 işçinin tazminatları ödenmeksizin işten çıkarılmak istenmeleri üzerine 200 işçi oturma grevine başladı. 2. gün sonunda işçiler jandarma tarafından fabrika dışına çıkarıldılar.
➤ Kapı Genel-İş Sendikası tarafından düzenlenen hükümeti ve düzeni protesto yürüyüşü, binlerce kapıcı ve kalorifercinin katılmasıyla istan-

bul'da yapıldı. İşçiler SSK kapsamına alınmalarını istediler.

➤ Yarımca Seramik Fabrikası'nda 1200 işçi, yetkili sendika Çimse-İş'in TİS uyuşmazlığı nedeniyle aldığı grev kararını uygulamayı geciktirmesi üzerine bir günlük oturma grevi yaptılar. Sendika grev ilan etmek zorunda kaldı. Grev 4 Ocak 1971'de sona erdi.

➤ Ereğli Kömür İşletmeleri'nde 6 bin işçi 2 aylık maaşlarını alamadıkları gerekçesiyle ocaklara inmediler.

➤ Türk-İş'e üye işçiler, Türk-İş'in binasına bomba atılmasını protesto etmek için saat 9 ile 11 arasında çalışmayı durdurdular.

➤ İstanbul'da Grunding Radyo Pikap Fabrikası'nda çalışan 135 işçi greve başladı.

➤ Pertrix Fabrikası'nda 300 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle greve çıktı.

➤ Selüloz İşçileri Sendikası üyesi işçiler, Ankara-İstanbul karayolunu bir süre keserek trafik kazalarının önlenmesini istediler.

➤ Uşak'ta Sirgeli Mensucat işçileri, 9 işçinin işine son verilmesi üzerine direnişe geçtiler.

➤ Hayrabolu'da tarım işçileri, ücretlerinin ödenmemesini protesto etmek için boykota başladılar.

1971

OCAK

➤ Zonguldak'ta 600 maden işçisi, ikramiyelerinin ödenmemesi nedeniyle ocaklara inmedi.

➤ İstanbul Belediyesi temizlik ve fen işlerinde çalışan 8 bin işçi, maaş ve ikramiyelerini alamadıkları için direnişe geçti.

➤ Adana Belediye Ekmek Fabrikası'nda 98 işçi sosyal haklardan doğan anlaşmazlık sonucu greve başladı.

➤ İskenderun'daki Kayabaş Nebati Yağ Fabrikası işçileri greve başladılar.

➤ İstanbul'da Genoto ve Çelik Montaj Fabrikalarında işten çıkarılan 164 işçi için Otomobil-İş Üyesi binlerce işçi bir yürüyüş yaptı.

➤ Manisa bölgesinde YSE'de çalışan 700 işçi, 280 işçinin işten çıkarılması ve maaşların ödenmemesi üzerine işi aksatma boykotuna başladı.

➤ Eskişehir'deki Entil Endüstri Şirketi'nde Maden-İş'e üye işçiler greve başladılar.

➤ Uşak'ta Ömer Kuyucu Yün İplik Fabrikası'nda çalışan 29 işçi bir gün süren bir grev yaptı.

➤ İstanbul'da Kızılay Müdürlüğü'nde çalışan 92 işçi greve çıktı.

➤ Adana Belediyesi Otobüs İşletmesi'nde 324 işçi greve başladı.
➤ Filteks'te 30, Yener-İş Mensucat'ta 140, Santral Dikişte 318, Yaprak Örem'de 61, Sümbül Kollektif'te 190, Yünteks Sanayi'de 288, Mensucat Santral 750, Narin Mensucat'ta 692, Senteks İplik'te 25, Boyateks'te 190, Pramit'te 599, Tekstüre İplik'te 154, Mensucat Santral'de 2200, Araş San.'da 332, Bahariye Mensucat'ta 328, Modern Mensucat'ta 154, Birtan İplik'te 95, Tekstil İplik'te 119, Naylon Teks'te 160, Kulaksızoğulları'nda 190 işçi TİS için greve başladı.
➤ Aliağa Rafinerisi'nde 4500 işçi, 100 işçinin işten çıkarılmak istenmesi üzerine direnişe geçti.
➤ Diyarbakır, Urfa, Siirt, Bitlis ve Mardin YSE işyerlerinde işçiler direniş yaptılar.
➤ Berec Pil ve Akümülatör Fabrikası'nda 2 işçi temsilcisi ve bir işçinin işten çıkarılması üzerine 1200 işçi oturma grevine başladı.
➤ Uluslararası Firintaş Şirketi'nde çalışan 340 frigofrik kamyon sürücüsü birtakım haklar için greve başladı.
➤ Biofarma İlaç Fabrikası İşçileri, patronun sendikayı tanımaması üzerine oturma grevine gittiler.
➤ Unıroyal Lastik Fabrikası'nda 630 işçi greve çıktı.
➤ Uşak'ta İsmail Minareci Civa Madeni İşletmesi'nde 55 işçi greve başladı.
➤ Pancar Motor'da 3 işçinin işten çıkarılmasından sonra işçiler, arkadaşlarını yanlarına alarak içeri soktular. Kendilerine başka bir sendika için baskı yapan ustabaşını kollarından bağlayarak işverenin kapısı önüne bıraktılar.
➤ Kimaş Asfalt Fabrikası'nda TİS görüşmeleri sürerken 20 işçi üretimi durdurdu. Polis bazı işçileri gözaltına aldı.

ŞUBAT

➤ Adel Kale Kilit'te işçiler, patronun sendikayı tanımaması üzerine oturma eylemine başladılar. İşten atılmalar oldu. Direniş greve dönüştü. İşten atılan işçilerin geri alınmasıyla işbaşı yapıldı.
➤ Man Fabrikası'nda 310 işçi, ikramiyelerin ödenmemesi üzerine oturma eylemi yaptı.
➤ Petrol-İş Sendikası'nın Samsun, Trabzon ve İstanbul'da Şhell, Mobil, BP'ye ait 119 işyerinde başlattığı grev Bakanlar Kurulu'nca ertelendi.
➤ Hava Ulaştırma İşçileri Sendikası, Pakistan Hava Yolları Taksim Bürosu'nda grev uygulamasına başladı.
➤ Kartal'daki Süperlit Boru Fabrikası'nda 302 işçi üye oldukları sen-

dikaya yetki verilmemesini protesto etmek için oturma eylemine başladı.

➤ İzmit'te Eternit A.Ş. işyerinde 120 işçi greve başladı.

➤ Dünya Gazetesi işçileri bir günlük grev yaptılar.

➤ İmar ve İskan Bakanlığı'nda çalışan 250 işçi, geçici 150 işçinin işten çıkarılmasını protesto etmek için Bakanlığa kadar bir yürüyüş yaptı.

➤ Profilo Fabrikası'nda 1300 işçi sendikalı oldukları gerekçesiyle iki işçinin işten çıkarılması üzerine bir direniş yaptı.

➤ Aydın, Muğla, denizli, Manisa ve İzmir'de 200 PTT teknisyeni personel kanunu uygulamasında haksızlığa uğradıklarını ileri sürerek işi yavaşlatmaya başladı.

➤ Aydın'da Aydın Tekstil'de çalışan 1526 işçi greve başladı.

➤ İzmir'de Egeliler Av ve Kurşun Sanayii işyerinde 60 işçi, TİS ve lokavt nedeniyle greve başladı. Grev 18 Mayıs'ta sıkıyönetimce kaldırıldı.

➤ Ereğli Demir Çelik'te Maden-İş üyesi 4000 işçi, aidatlarının Metal-İş'e kesilmesini protesto etmek için 5 saatlik bir grev yaptı.

MART

➤ Antalya Belediyesi işçileri greve başladı.

➤ Bursa Belediyesi Otobüs İşletmesi'nde çalışan 227 işçi greve başladı.

➤ Topçular'daki Çelik Büro Fabrikası'nda 100 işçi, sendikalaşmaya önderlik eden arkadaşlarının işten çıkarılmalarını protesto etmek amacıyla direnişe geçti.

➤ Mersin'de Çukobirlik Nebati Yağ ve Sabun Fabrikası'nda 154 işçi greve çıktı.

➤ PTT Ankara Telefon Başmüdürlüğü'nün Bahçelievler tesislerinde 98 işçinin işten çıkarılması üzerine 270 işçi direnişe geçti.

➤ Bakırköy Yün İplik Fabrikası'nda işçiler, istifa ettikleri Teksif sendikasının TİS görüşmelerini yürütmeye kalkması üzerine üretimi durdurdular. Teksif'in şubesini işgal ettiler.

➤ İbrahim Ethem İlaç Fabrikası'nda 410 işçi; patronun sendikalı büro personeli üzerine baskı kurması, iki işçiyi işten atması üzerine oturma eylemine başladı. Patron, tamirat gerekçesiyle fabrikayı kapattı.

➤ Yedikule'deki Keçe Sanayi Fabrikası'nda çalışan 62 işçiden 5'inin sendikaya üye oldukları gerekçesiyle işten çıkarılması üzerine işçiler oturma eylemi yaptılar. 51 işçi tazminatsız işten çıkarıldı.

➤ Murat Cam Fabrikası'nda 5 işçinin sendikalaşma nedeniyle işten çıkarılmasını protesto eden 60 işçi direnişe geçti.

NİSAN

➤ İstanbul'da Haseki, İlk Yardım ve Çapa'da: İzmir'de Konak Çocuk ve Karşıyaka Hastaneleri'nde çalışan presonel, fazla mesai ücretlerinin verilmemesini protesto etmek için fazla mesaiye kalmadılar.
➤ İstanbul Porselen Fabrikası'nda 1000 işçi, ücret ve ikramiyelerini alamadıkları için direnişe geçti.
➤ Bandırma Asit Sülfürik Fabrikası'nda çalışan işçiler TİS için greve başladılar.
➤ Orman Amenejman İşçileri 3 günlük iş yavaşlatma eylemine başladılar. Eylemin nedini TİS'e uyulmaması, işçilere sosyal haklar tanınmaması.
➤ Ankara Telefon Başmüdürlüğü'nde 270 işçi, TİS görüşmelerinin uzaması nedeniyle greve çıktı.
➤ Profilo'da 1300 içşi TİS nedeniyle greve başladı.

MAYIS

➤ Orman Genel Müdürlüğü Kastamonu işyerlerinde 170 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Mersin'de Orman Ana Tamirhanesi'nde 110 işçi greve başladı.
➤ Balıkesir'de Madencilik Endüstri A.Ş.'ye ait civa madenlerinde çalişan 36 işçi TİS nedeniyle greve başladı.
➤ Eskiçeltek Maden İşletmesi'nde çalışan 358 işçi greve çıktı.

HAZİRAN

➤ Tarım Bakanlığı Orman Tamirhanesinin dört ildeki işyerlerinde grev başladı. Greve Muğla'da 58, Trabzon'da 220, Balıkesir'de 164 işçiyle Kastamonu'daki işçiler katıldı.
➤ Ataş Rafinerisi'den 294 işçi greve başladı. Grev Bakanlar Kurulu'nca ertelendi.
➤ Bursa'da Çelik Palas Oteli'nde 200 işçi TİS nedeniyle greve başladı. Patron lokavt ilan etti.
➤ YSE Niğde işyerinde işçiler greve başladı.

TEMMUZ

➤ Adana'da Zaloğlu Oksijen'de 10 işçi greve çıktı.
➤ YSE Muş işyerinde greve çıkıldı.
➤ Salihli'de Sümerbank Veleks Fabrikası'nda 73 işçi greve başladı.

➤ Kırklareli Ekmek Fırını'nda 37 işçi greve başladı.
➤ Trabzon, Çorum, Van, Niğde, Söke, Balıkesir, Gaziantep ve Afyon Çimento Fabrikalarında toplam 2600 dolayında işçi greve başladı.
➤ DDY'nın İstanbul'daki 4 gümrük deposunda 158 işçi greve başladı.
➤ TCDD Genel Müdürlüğü 40 bin işçinin çalıştığı işyerlerinde lokavt ilan etti. 10 Ağustos'ta sözleşme imzalandı.
➤ Derby Lastik'te işçiler TİS için greve çıktı.

AĞUSTOS

➤ Pınarhisar Çimento Fabrikası'nda 320 işçi greve çıktı.
➤ Somak İnşaat ve Ticaret Boya Fabrikası'nda 18 işçi greve başladı.
➤ Urfa Belediyesi'nde 38 işçi greve başladı.
➤ Diyarbakır'da Turistik Palas'ta Oleyis üyesi 27 işçi grevi çıktı.

EYLÜL

➤ 12 seyis Sipahiocağı'nda greve gitti.
➤ H. Tiyanşan Şirketi'nde Tümtis üyesi 20 işçi bir günlük grev yaptı.
➤ Ataş Rafinerisi'nde 387 işçi iki kez ertelenen grevlerine tekrar başladı.
➤ Porteks Parça Tekniği Fabrikası'nda 55 işçi greve başladı.
➤ A. Akyüz Dikiş Makinaları Fabrikası'nda 25 işçi greve başladı.
➤ Hisar Çelik Döküm'de 116 işçi greve başladı.

EKİM

➤ Elazığ, Uluova Un Fabrikası'nda 17 işçi greve başladı.
➤ Denizcilik Bankası Deniz Nakliyat TAŞ Genel Müdürlüğü işyerlerinde grev uygulamasına geçildi. İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı İstanbul'daki grevleri durdurdu. Bandırma, Samsun, Hopa ve Mersin'deki 7 gemide 219 gemici greve katıldı. Grev Bakanlar Kurulunca bir ay süreyle ertelendi.
➤ Paşabahçe Şişe Cam'da 2200 işçi, kıdem ve ihbar tazminatlarıyla fazla mesailer konusundaki anlaşmazlık nedeniyle greve çıktı.
➤ 1. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 26 Ekim'de başlayacak olan SEKA grevini durdurdu.

KASIM

➤ Çayırova Cam'da 1377 işçi TİS nedeniyle greve başladı.

➤ Deniz Büro-İş Sendikası'nın Denizcilik Bankası'nın bazı işyerlerinde aldığı grev kararı Bakanlar Kurulunca iki kez ertelendi.

ARALIK

➤ Manisa'da 12 fırında 75 işçi greve başladı. Grev bir sonuca bağlanmadan dağıldı.
➤ Paşabahçe Şişe Cam'da grev sürerken yöneticilerin fabrikadan mal çıkartmak istemesi üzerine çatışma çıktı. Çatışmada bir işçi, eşya çıkarmak isteyen bir kamyonun altında kalarak öldü, bir işçi de yaralandı.
➤ Bakanlar Kurulu, Konya Krom Magnezit ve Tuğla işyerinde başlayan grevi erteledi.
➤ Kartal'da İlkur Kontrplak Fabrikası'nda 110 işçi ücretlerinin tam olarak ödenmediğini ileri sürerek otuma eylemine başladı.

1 9 7 2

➤ **24 ŞUBAT:** Aydın Tekstil'de 1526 işçi greve çıktı.
➤ **15 MART:** Mersin'de Çukobirlik Yağ Fabrikası'nda grev başladı.

NİSAN

➤ Teksif Sendikası, Aydın Tekstil'de sürmekte olan greve bir çözüm bulunamaması üzerine işkolu düzeyinde 37 bin işçi ile 146 işyerinde greve gitti. İşverenler sendikası da aynı işyerlerinde lokavt uygulamasına gitti.

HAZİRAN

➤ İzmir'de DYO'da Petrol-İş üyesi 500 işçi greve başladı.

TEMMUZ

➤ PTT İstanbul Telefon Başmüdürlüğü'ne bağlı 11 işyerinde 600 işçi TİS için greve çıktı. 2 bin işçi de işi yavaşlattı.
➤ Kayseri Belediyesi'nde 950 işçi greve çıktı. Grev Bakanlar Kurulunca ertelendi.
➤ Kayseri'de Adaşlar Soba Süt Makina Fabrikası'nda 90 işçi greve başladı.

AĞUSTOS

➤ Gebze'de Kroman Çelik Fabrikası'nda 230 işçi grevc başladı.
➤ İstanbul Bakırköy'de Pastör Kimya Sanayi Fabrikası'nda çalışan 25 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.

EYLÜL

➤ Grevdeki Pastör Kimya Sanayi Fabrikası'nda patronun dışarıya mal çıkarmak istemesi üzerine çatışma çıktı; 5 grevci tutuklandı.
➤ İzmir Belediyesi'nde 1857 işçi greve çıktı. Grev Sıkıyönetim Komutanlığı'nın müdahalesi ile 1 Ekim'de anlaşmayla sonlandı.

EKİM

➤ Tarsus Kadıncık Barajı inşaatında işçiler TİS için greve başladı.
➤ Türk Demir Döküm Fabrikası'nda 2500 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Sümerbank Genel Müdürlüğü'ne bağlı İstanbul, İzmir, Konya, Bursa ve Balıkesir'deki 13 satış mağazasında Tez Büro-İş'e üye işçiler TİS nedeniyle greve çıktı.

KASIM

➤ İzmir'de 65 ekmek fabrikası ve 120 kubbeli fırında çalışan 2500 işçi, ücret artırımı için greve başladı. Sıkıyönetimin müdahalesiyle grev sona erdirildi.
➤ Kazlıçeşme'deki Der-Kom Fabrikası'nda TİS anlaşmazlığı nedeniyle greve çıkıldı.

ARALIK

➤ Kazlışçeşme'de Deri-İş'in Der-Kom'da grev yapması üzerine işverenler sendikası 2000'den fazla işçinin çalıştığı 74 deri fabrikasında lokavta gitti.
➤ Antalya Limanı'nda işçiler greve başladı.
➤ Mehmet Üretmen Çivi Fabrikası'nda 700 işçi greve çıktı.
➤ TOE işyerinde 1300 işçi yemek boykotu yaptı.

1973

OCAK

➤ Manisa Tekstil Fabrikası'nda 1200 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ Malatya'da Sümerbank Tekstil Fabrikası'nda çalışan işçiler, patronun TİS hükümlerine uymaması üzerine açlık grevine başladılar.
➤ Adıyaman'da 586 işçi, Sümerbank'ın TİS hükümlerine uymamasını protesto etmek için 24 saatlik açlık grevine başladı.

ŞUBAT

➤ Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde 500 personel, Sağlık-İş'i sarı sendika olarak nitelendirdiklerinden, Dekanlığı ve sözleşme görüşmelerini yürüten Sağlık-İş'i protesto etti.

MART

➤ Çapamarka'nın Kartal ve Beşiktaş fabrikalarında Türkiye Birleşik Gıda Sanayii Sendikası'na üye 180 işçi greve başladı.
➤ Ar-Ev Madeni Eşya Fabrikası'nda 80 işçi patronun yetkili sendika ile TİS görüşmelerine başlamayı reddetmesi üzerine greve başladı. Fabrik dan mal çıkartmak isteyen patrona engel olan işçilerden 3'ü gözaltına alındı.
➤ Ayvansaray Civata Fabrikası'nda lokavt ilan edilmesiyle 200 işçi fabrikadan çıkarıldı. Patron 9 Nisan 1974'te lokavtı k ldırdı. Patronun lokavtta geçen süreyle ilgili ol rak işçilere herhangi bir ödeme yapmayı reddetmesi üzerine sendika grev kararı aldı. İşçiler açlık grevine başladı. Yetkililerin soruna çözüm bulunacağı yolundaki açıklamaları üzerine açlık grevi sona erdi.

NİSAN

➤Bastaş Fabrikası'nda Maden-İş üyesi 96 işçi greve başladı.
➤ İstanbul'da Bufer Fabrikası'nda 177 Maden-İş üyesi işçi greve çıktı.

MAYIS

➤ Tek Gıda-iş ile Turyağ Fabrikası arasında imzalanan TİS'i protesto eden işçiler bir yürüyüş düzenlediler.
➤ Gaziantep'teki Ali Güner Yün İplik'te çalışan Tekstil üyesi işçiler greve çıktı.

➤ Roche ve Abbott Fabrikalarında 339 işçi greve gitti.
➤ Pfizer'de 300 işçi greve başladı. Pfizer'in İngiltere, Fransa ve İsviçre'deki fabrikalarında çalışan işçiler de işi yavaşlatarak greve destek verdiler.

HAZİRAN

➤ Şenkaya Çelik Döküm'de 65 işçi greve çıktı.
➤ Harteks Fabrikası'nda 24 işçi, patronun lokavt uygulaması üzerine fabrikadan çıkarıldı.
➤ Emfa Elektrik Malzemeleri Fabrikası'nda 96 işçi greve çıktı.

TEMMUZ

➤ Seydişehir'de Mortaş Boksit Maden İşletmesi'nde başlayan grevin İş Mahkemesince kanunsuz olarak nitelendirilmesinden sonra greve devam etmek isteyen 21 işçi gözaltına alındı.
➤ Tofaş Otomobil Fabrikası'nda TİS uyuşmazlığı nedeniyle işçiler greve başladı. İşveren sendikası 7 fabrikada lokavt kararı aldı.

AĞUSTOS

➤ Süt Endüstri Kurumu (SEK) İstanbul Fabrikası'nda başlatılan grev sıkıyönetimce ertelendi.
➤ Tofaş Otomobil Fabrikası'ndaki grev nedeniyle ilan edilen lokavtı onbinlerce işçi bir miting düzenleyerek protesto etti.

EYLÜL

➤ Ereğli Demir Çelik'te 3615 işçi TİS için greve başladı. Hükümet Ortadoğu'daki gelişmeler gerekçesiyle grevi iki kez erteledi.
➤ Ankara'da Türk Tarih Kurumu, Güven ve Bayları Basımevlerinde 560 işçi greve başladı.
➤ Bursa'daki Boraks Maden İşletmesi'nde 650 işçi, 4 temsilcinin işten atılmasını protesto etmek için Cumartesi günü işbaşı yapmadı ve Pazar günü işletmeyi işgal etti.

EKİM

➤ Maaş farklarının birinci taksidini alamayan Cerrahpaşa Hastanesi personeli bir süre çalışmadı.

➤ Dörtyol Boru Hattı'nda Petrol-İş üyesi 125 işçi greve başladı.
➤ Tepe Mobilya'nın Ankara merkez işyerinde işçiler greve başladılar.
➤ Ankara'daki Temel Enerji işyerinde 200 işçi greve başladı. Çıkan olaylar nedeniyle 6 işçi tutuklandı. Daha sonra serbest bırakıldılar.

ARALIK

➤ Hacıbekir'in imalathane ve 5 satış şubesinde 71 işçi greve başladı.
➤ Gelibolu'da Cumhuriyet Konserve Fabrikası'nda 200 işçi greve başladı.
➤ Karadeniz Bakır İşletmelerinde çalışan işçiler oturma grevi yaptılar.
➤ Eti Toprak Endüstri Fabrikası'nda 135 işçi greve gitti.
➤ Yarımca Seramik Fabrikası'nda 1200 işçi greve başladı. Fabrikada kalmak zorunda olan işçiler de arkadaşlarını desteklemek için açlık grevi yaptılar.
➤ Sivas Çimento Fabrikası'nda çalışan işçiler greve başladılar.

1974

OCAK

➤ Grevdeki Tepe Mobilya'nın Ankara merkez işyerinde patronun başka işçi çalıştırmak istemesi üzerine çatışma çıktı.
➤ Emayetaş Madeni Eşya Sac ve Emaye Fabrikasındaki 900 işçi greve başladı.
➤ AES Akümülatör'de 250 işçi TİS için greve çıktı.

ŞUBAT

➤ Petro Kimya tesislerinde yaptırılmakta olan inşaatta çalışan 1300 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Mutlu Akümülatör'de 100 işçi grevc başladı.
➤ Ankara'da EGO işletmesinde 200 kadar sürücü ve işçi hakları için direnişe geçti.
➤ Ereğli Kömür İşletmesi'ne bağlı Karadon üretim bölgesindeki Cemil Maden Ocağı'nda 600 işçi primlerinin artırılmasını isteyerek ocaklara inmedi.

MART

➤ İzmir Korsini işyerinde Basın-iş üyesi işçiler TİS için greve başladılar.
➤ PTT Genel Müdürlüğü'nde TİS uyuşmazlığı nedeniyle alınan grev kararı Ankara İş Mahkemesi tarafından durduruldu. Ankara'da 900 PTT işçisi greve devam etti. İşçiler 2 Nisan'da işbaşı yaptılar.
➤ İ.Ü. Çapa Klinikleri'nde ve Beyoğlu Belediye Hastanesi'nde bine yakın işçi, sendikaların tanınmaması ve işverenin başka bir sendikayla yaptığı TİS'i uygulamak istemesi üzerine direnişe geçtiler. İstekleri 10 saat sonra yerine getirilen işçiler işbaşı yaptılar.
➤ Erzurum Belediyesi'nde işlerine son verilen 140 işçi, toplu halde Belediye'ye gelerek başkanın makam odası önünde oturup kararı protesto etti.

NİSAN

➤ Elektrometal Fabrikası'nda çalışan 600 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ İzmit'te Anadolu Döküm'de 162 işçi greve başladı.
➤ 2100 işçinin çalıştığı Otosan'da 25 işçinin işten çıkarılması üzerine işçiler 1 saatlik bir oturma eylemi yaptılar.

MAYIS

➤ Deniz Nakliyat'a bağlı çeşitli işyerinde 2800 işçinin başlattığı grev hükümetçe ertelendi.
➤ Devlet Üretme Çiftliklerinde 9000 tarım işçisi greve başladı.
➤ Konya Altınova Devlet Üretme Çiftliği'nde başlatılan grev nedeniyle olaylar çıktı. Bazı işçiler gözaltına alındı.

HAZİRAN

➤ Sosyal-İş Sendikası Zonguldak Amele Birliği işyerinde greve gitti. Aydın'da Hüraydın Gazetesi ve Aydın Matbaası'nda çalışan 42 işçi ücret anlaşmazlığı sonucu greve başladı.
➤ İskenderun Demir Çelik Fabrikası inşaatında çalışan yapım işçileri, yasaların kendilerine tanıdığı hakların hiçbirinin uygulanmadığı ve sendika seçme özgürlüklerinin çiğnendiği gerekçesiyle bir uyarı mitingi yaptılar. Mitinge 10 bin işçi katıldı. İşverene 18 Haziran'a dek mühlet verildi. Direnişe geçildi. 22 Haziran'da 400 işçi tutuklandı.

➤ Çakır Albüm işyerinde çalışan Basın-İş üyesi işçiler greve başladılar.
➤ Adana Payas'ta 3 Demir Çelik Fabrikası yapım yerinde 20 müteahhit firmaya bağlı olarak çalışan 10.000 işçi, ücretlerinin az olması, fazla mesailerinin ödenmemesi ve kötü çalışma koşulları nedeniyle direnişe geçti. 60 işçi DGM'ce tutuklandı.
➤ Bursa'da Nakilsan'da 80 işçi greve başladı.
➤ Bursa'da Karsan, Türk Robert Bosch, Van Pres Döküm, Kauçuk Sanayi ve Toysan Taşıt Sanayi Fabrikaları'nda 1500'e yakın işçi TİS için greve çıktı. Dört işyerinde toplam 387 işçi işten çıkarıldı.
➤ Bursa'da SKT Yağ Keçeleri Fabrikası'nda 300 işçi haklarının çiğnendiği gerekçesiyle direnişe geçti.
➤ Haziran'da 2582 işçi işten atıldı.

TEMMUZ

➤ Tarsus Çukurova İplik'te çalışan 450 işçi, üye olmadıkları halde kendilerini üye gibi gösteren Teksif Sendikası'nı protesto etmek için Tarsus'ta sessiz bir yürüyüş düzenledi.
➤ Ankara Belediyesi'nde 641 işçi TİS için greve çıktı. 20 Temmuz'da Kıbrıs Harekâtının başlaması üzerine greve son verildi.
➤ Erzincan'da Gözüaydın Demir Madeni'nde 200 işçi 4 aydır ücretlerini alamadıkları için direnişe geçtiler ve ocaklara inmediler.
➤ Petrokimya-İş Sendikasının yönetimini ele alan devrimci kadrodan Petkim baştemsilcisi Ümit Tok, seçimi kaybedenler tarafından vurularak öldürüldü. Ümit Tok, sendikal nedenlerle faşistlerce öldürülen üçüncü sendikacı oldu. Daha önce devrimci sendikacı Tahir Öztürk ve Necmettin Giritlioğlu faşistlerce öldürülmüşlerdi.
➤ Topkapı'da Ömür Restaurant'da 135 işçi TİS için greve başladı.

EYLÜL

➤ Keban Holding Plastik Boru Fabirkası'nda 114 işçi 30 Ağustos tatilinde çalışmadıkları gerekçesiyle işten atıldı. Üretimi durduran işçiler, isteklerinin kabul edilmesi üzerine direnişe son verdiler.
➤ Kausan Fabrikası'nda Lastik-İş üyesi 20 işçi greve başladı.
➤ Van Ticaret ve Sanayi Odası'nda çalışan 6 işçi greve çıktı.
➤ Nuri Akdemir İthalat Şirketi'nde çalışan 65 işçi direnişe geçti.
➤ Ofset Teneke Matbaası'nda çalışan işçiler TİS nedeniyle greve çıktılar.
➤ Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Sosyal-İş Sendikası'nın Ziraat

Bankası Genel Müdürlüğü'nde başlatacağı grevi yasakladı.

➤ Ülker Bisküvi Fabrikası'nda DİSK'e bağlı Gıda-İş üyesi 1800 işçi, patron tarafından Tek-Gıda-İş'e zorlandıkları ve imzalanan TİS'ten yararlandırılmadıkları için direnişe başladılar. Polis panzerlerle fabrikaya girerek direnişi kırdı, iki işçi yaralandı, 20 işçi gözaltına alındı. 68 işçinin işine son verildi. 24 Eylül'de sendika seçme özgürlüklerinin kısıtlanmasını, arkadaşlarının işten çıkarılmasını protesto etmek için işçilerin sürdürdükleri direniş nedeniyle beş işçi daha gözaltına alındı.

➤ Daha önce ertelenen Denizcilik Bankası Deniz Nakliyat A.Ş.'ye ait şilep ve tankerlerdeki grev başladı. TİS nedeniyle başlatılan greve İstanbul'da sıkıyönetim olması nedeniyle izin verilmedi.

➤ Adana'da pamuk işçileri istedikleri ücret verilmeyince direnişe geçtiler. Direnişle ilgili 7 sendikacı tutuklandı.

➤ Yıldız Porselen'de 256 işçi greve başladı.

➤ Kemaliye'nin Gözüaydın köyünde Bİ-Fer Şirketi'ne maden taşıyan işçiler üç aydır ücret alamadıkları gerekçesiyle 50 bin ton madene ihtiyatı tedbir koydurarak direnişe geçtiler. Ücretlerin ödenmesiyle direnişe son verildi.

➤ AEG-ETİ Fabrikası'nda 395 işçi greve başladı.

➤ Talyan Seramik Fabrikası'nda 17 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.

EKİM

➤ Çelik Halat Fabrikası'nda 300 işçi greve başladı.

➤ Gislaved Lastik Fabrikası'nda 950 işçi TİS nedeniyle greve başladı.

➤ İzmir Belediyesi'nde 2600 işçi greve başladı. İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı grevi 16 Ekim'de durdurdu.

➤ İzmir Ticaret Matbaası'nda 150 işçi greve başladı.

➤ Manisa'da Tasaş Fabrikası işçileri, patron, baskı ve eziyetlerini kınayan bir yürüyüş düzenlediler. Yürüyüşe Turgutlu, Salihli, Aliağa ve İzmir'den de işçiler katıldı.

➤ Aliağa Rafinerisi'nde 1000 işçi için grev kararı alınması üzerine işveren lokavt kararı aldı.

➤ Türk Kablo'da 350 işçi greve başladı. Grevdeki işçilerin fabrikaya mal giriş ve çıkışını engellemek istemeleri üzerine polis çağrılarak mallar, polis gözetiminde çıkarılmaya başlandı.

➤ İstanbul Naylon Sanayii (İNSA) işyerinde 280 işçi, dokuz işçi temsilcisinin işten atılması ve Teksif sendikasına üye olmaları için işçilere baskı yapılması nedeniyle direnişe geçtiler. Patron lokavt ilan etti.

➤ Ambarlı Elektrik santrali'nde çalışan 300 işçi, İNSA direnişini des-

teklemek için dayanışma yürüyüşü yaptı. İNSA'da işyeri temsilcilerinin işe yeniden alınmaları üzerine direnişe son verildi.

KASIM

➤ MKE Ankara işyerlerinde 4500 işçi yetki uyuşmazlığı ile ilgili olarak direnişe geçti ve oturma grevine başladı. Sıkıyönetim, oturma grevini yasakladı, 117 işçiyi gözaltına aldı.

➤ Boronkay Karoser'de 900 işçi baştemsilcinin işine son verilmesi üzerine oturma grevine başladı. Üç gün süren direniş sonunda işveren baştemsilciyi tekrar işe aldı.

➤ Dökümay'da TİS nedeniyle greve gitme kararı alındı.

➤ İzmit'te Sümerbank'a ait Çini Fabrikası'nda 1200 işçiden 110'u postabaşının işten çıkarılmasını protesto etmek için oturma grevine başladı.

➤ İstanbul'da Topkapı Melamin ve Çelik Montaj Motor'da çalışan 500'den fazla işçi, işten atılmaları protesto, ücret anlaşmazlığı ve sendika seçme özgürlüğü için direnişe geçti. Bazı işçiler gözaltına alındı.

➤ Topkapı'da kurulu Epengle Fabrikası'nda işçiler iki kez Teksif Sendikası'ndan istifa etmelerine karşın TİS yetkisinin bu sendikaya verilmesi üzerine direnişe geçti. Polis direnişi kırmak istedi. 16 işçi savcılığa verildi.

➤ Konya'da Birlik Kiremit ve Tuğla Fabrikası'nda 63 işçi TİS anlaşmazlığı nedeniyle greve çıktı. İşveren lokavt uygulamasına geçti.

➤ Balıkesir'de Bilfer Şirketine ait Demir Madeni Eşya işyerinde 4 işçi greve başladı.

➤ Gaziantep Küçük Sanayii Geliştirme Merkezi'nde 61 işçi TİS nedeniyle greve başladı.

➤ İzmir'de Rema Tekstil'de 75 işçi TİS nedeniyle 10 saat süren bir grev yaptı.

➤ Sümerbank Genel Müdürlüğü'ne bağlı 250 işyerinde Tez Büro-İş üyesi 1250 işçi TİS için greve başladı.

➤ Türkiye Banka ve Büro İşçileri Sendikası'na bağlı 8 işçi ve sendikacı, sendikalarının tanınmaması, sıkıyönetim tarafından grevlere izin verilmemesi, 33 işçinin işine haksız yere son verilmesi üzerine açlık grevine başladı.

➤ Et ve Balık Kurumu'nun 37 işyerinde Besin-İş Sendikası üyesi işçiler TİS için greve başladılar.

➤ Mersin Taraş Türk Ambalaj Sanayii işyerinde işten atılan 111 işçi, olayı protesto etmek için Mersin'de bir yürüyüş yaptı.

➤ Hereke bölgesinde kurulu bir çimento fabrikasında bir işçinin işten atılması üzerine 520 işçi yemek boykotu yaptı.

➤ Topçular Yıldız Plastik Fabrikası işçileri, patronun Kaucuk-İş Sendikası'nı tanımaması ve bir grup işçiyi işten çıkarması üzerine işbaşı yapmadılar. Direniş, sendikanın tanınması, 23 işçinin yeniden işe alınmasıyla son buldu.

ARALIK

➤ SSK'nın çeşitli hastane ve dispanserinde çalışan 20.000 işçi terfi haklarının verilmesi, hizmet zammının adil bir şekilde düzenlenmesini de kapsayan isteklerinin yerine getirilmesi için uyarı direnişi yaptılar.
➤ İzmir Şark Sanayii işyerinde 1400 işçi, 100 arkadaşlarının işten çıkarılması üzerine direnişe geçti.
➤ Şişli Sedef Düğme Fabrikası'nda işçiler, patronun başka bir sendikayla TİS görüşmelerine oturması üzerine üretimi durdurdular. Daha sonra işyerindeki diğer sendika olan Kaucuk-İş'in isteği üzerine işbaşı yaptılar.
➤ Konya'da 11 ekmek fabrikasında, patronların imzalanan protokole uymamaları üzerine greve gidildi.
➤ Fransız Lape Hastanesi'nde 105 işçi üye oldukları Devrimci Sağlık İş Sendikası'na yetki verilmemesini protesto etmek için bir yürüyüş yaptı.

1975

OCAK

➤ Direnişteki Epengle Fabrikası'nda patronun 140 işçiyi işten çıkarması üzerine işçiler Aksaray'dan Vilayet'e kadar sessiz bir yürüyüş yaptılar.
➤ İzmir'de Aliağa Rafinerisi'nde 800 işçi TİS için greve çıktı. Grev, Bakanlar Kurulu'nca ertelendi.
➤ İzmir'de Gülcüoğlu Madeni Eşya ve Tic. Şirketi'nde 34 işçi TİS için greve başladı.
➤ Kırklareli Babaeski'de kurulu un ve yağ fabrikasında 78 işçi greve başladı.
➤ Çapa Tıp Fakültesi Kliniklerinde çalışan 1200 işçi, TİS hükümlerine uyulmadığı gerekçesiyle direnişe geçti.
➤ Beko Teknik Ticaret işyerinde işçiler sendikal özgürlüklerinin kısıtlanması üzerine topluca Adliye Sarayı'na yürüdüler. Polis, panzerlerle saldırdı. Bazı kadın işçiler yaralandı, 18 işçi gözaltına alındı.
➤ İzmir Or-Çift Deri Konfeksiyon Fabrikası'nda 130 işçi sendika seç-

me özgürlüklerini kısıtlamaya kalkan işverene karşı işi durdurarak direnişe geçti.

➤ İzmir Urla Kimyevi Kireç Tesisleri'nde patron 56 işçiden 37'sinin işlerine sendikal faaliyette bulundukları gerekçesiyle son vermesi üzerine işçiler direnişe geçti. 18 işçi ölüm orucuna başladı.

➤ Tepe Mobilya Fabrikası'nda 17 işçinin işine son verilmesi üzerine 400 işçi, işi yavaşlattı, yemek boykotuna başladı.

➤ Site Öğrenci Yurdu'nda çalışan 47 işçi TİS hükümlerine uyulmaması üzerine direnişe geçti. Yurtta kalan öğrenciler direnişe destek verdiler.

ŞUBAT

➤ Devlet Planlama Teşkilatı'nda çalışan 200'e yakın sözleşmeli personel, artan hayat pahalılığı karşısında ücret ve sosyal hakların yeniden düzenlenmesi için direnişe geçti.

➤ Samsun'da Sektaş Tuğla Fabrikası'nda 35 işçi TİS için greve çıktı.

➤ Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde çalışan 1700 işçi, memur yapılmalarını protesto etmek için direnişe geçti. 3 işçi gözaltına alındı.

➤ İETT otobüs işletmesine bağlı 7 işyerinde 1460 işçi, TİS görüşmelerine başlanamaması üzerine greve başladı. Sıkıyönetim Komutanlığı, "halkın seyahat özgürlüğünü kısıtladığı" gerekçesiyle grevi yasakladı.

➤ Kartal'daki Süperlit Boru Fabrikası'nda 302 işçi sendikalarına yetki verilmemesi üzerine oturma eylemine başladı.

➤ Adana-Osmaniye'de kurulu Öncüler Kiremit ve Tuğla Fabrikası'nda 26 işçinin işten çıkarılması üzerine 98 işçi greve başladı.

➤ İstanbul'da Sahil Un ve İrmik Fabrikası'nda 21 işçi TİS için greve çıktı.

➤ Northern Electric'te 1300 işçi, sendika seçme özgürlüklerinin kısıtlanması ve sendikal nedenle 20 işçinin işten atılması üzerine direnişe geçtiler. 13 Mart'ta direnişteki işçilere polis saldırdı, 27 işçi gözaltına alındı. Direniş, 31 Mart'ta işverenin tüm istekleri kabul etmesi üzerine sona erdi.

➤ Tarsus'ta Kurulu Çukurova Makina İmalat San.'da 356 işçi TİS için greve çıktı. Grev 4 Ekim'de anlaşmayla sona erdi.

➤ İstanbul Karaca'da 400, Akfil'de 800, Tekstüre'de 400, İzmir'de Sezak Halı'da 870, Bursa'da Sifaş Sentetik'te 1030 tekstil işçisi TİS için greve çıktı.

➤ İstanbul'daki Elka Fabrikası'nda sendikal rekabet sürerken işveren DİSK-ASİS temsilcisi 4 işçiye çıkışını vermesi ve sendika yöneticilerinin fabrikaya girmemesi için jandarma çağırması üzerine işçiler dire-

nişe geçti.

MART

➤ 19 Mayıs Mağazaları'nın Şişli Şubesi'nde 25 işçinin işten atılması, 45 işçinin de işten çıkarma kararı alınması üzerine işçiler direnişe başladı. Direniş işverenin işyerini tasfiye etmesiyle son buldu.
➤ İzmir SSK'da 500 işçi, 150 arkadaşlarının memur statüsünde sayılarak TİS kapsamına alınmamalarını protesto için ve 13 işçinin, işten çıkarılan 22 işçinin tekrar işe alınmasını sağlamak amacıyla başlattıkları ölüm orucunu desteklemek için direnişe geçti.
➤ SSK'nın Diyarbakır, Gaziantep, Kütahya, Eskişehir, İzmit, Samsun, Manisa ve Zonguldak şubelerinde 5000 işçi, SSK'nın 3500 kişiyi işçi oldukları halde memur sayması üzerine greve başladı. Ankara İş Mahkemesi grevi durdurma kararı aldı.
➤ Diyarbakır'da Silvan 1 Eylül Sondaj Kuyusu'nda çalışan 40 işçi greve başladı.
➤ Adana'da Çukurova Plastik Sanayii'nde 47 işçi TİS için greve başladı.
➤ Diyarbakır'da Hitit Ecza Deposu'nda 40 işçi TİS için greve çıktı.
➤ İzmir'deki 4 ekmek fabrikasında 77 işçi TİS için greve başladı.
➤ İstanbul'da Sun-Jüt Fabrikası'nda 129 tekstil işçisi TİS için greve çıktı.
➤ Otosan'da sendika değiştirdikleri için 30 işçinin işten atılması üzerine işçiler oturma eylemi yaptılar.
➤ Karadeniz Bakır İşletmeleri'nde çalışan 800 işçi diğer işyerlerinde çalışan 500 işçinin de katıldığı bir açıkoturum düzenlediler. Açıkoturumda Türk-İş'e bağlı sarı sendikalar eleştirildi.
➤ Bartın'daki Baksan Fabrikası'nda 200 işçi TİS için greve çıktı.

NİSAN

➤ Kızılay Genel Müdürlüğünün Etimesgut Depolarında çalışan işçiler greve çıktılar.
➤ Kocaeli'nde Bek Tuğla Fabrikası'nda 66 işçi TİS için greve başladı.
➤ Kartal'daki Tuğbay fabrikasında sendikalaşmaya öncülük eden 39 işçinin işten atılması üzerine işçiler direnişe geçtiler. 27 Nisan'da bir yürüyüş düzenlediler. Üç işçi ölüm orucuna başladı.
➤ Eczacıbaşı İlaç'ta 8 işçinin işten çıkarılmasını protesto eden 600 işçi direnişe geçti. Sıkıyönetim Komutanlığı direnişi durdurdu: sendika ve 25 işçi hakkında dava açtı. 25 işçi 1'er ay hapis cezasına çarptırıldı.
➤ İstanbul'da Nobel İlaç Firması'nda çalışan 60 işçi, sendikal nedenle

işten çıkarmalara karşı direnişe geçti. 10 işçi ölüm orucuna başladı.
➤ İzmir Bornova'da Osman Malat Tüp Fabrikası patronu lokavt ilan ederek 90 işçiyi işten çıkardı. İşçiler mesai saatlerinde fabrika önüne gelerek protesto eylemlerine başladılar.
➤ Tuzla'da kurulu Altaş El Aletleri Fabrikası işçileri Metal-iş'ten istifa ederek Maden-İş Sendikası'na geçtiler: Metal-İş'in eski sözleşmeyi bir yıl daha uzatmak istemesi üzerine işçiler direnişe geçtiler.
➤ İzmir'de Yağ Sanayii T.A.Ş'de 145 işçi TİS için greve başladı.
➤ Kayseri'de Tekoğlu Koll. Şti. işyerinde işçiler TİS için greve başladılar.
➤ Elazığ'da Güven Lokantası'nda çalışan 1 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul'da Aksigorta'da işçiler, işverenin TİS'teki uzlaşmaz tutumu ve sendikadan istifa etmeleri için baskı yapması üzerine greve başladılar.
➤ Balıkesir'in İvrindi kazasındaki Antimaun madeninde işçiler sendikalaşma nedeniyle işten atılmaları üzerine direnişe geçtiler.
➤ İzmit Yarımca'da kurulu Seramik Fabrikasında işçiler TİS uyuşmazlığı nedeniyle yemek boykotuna başladılar.

MAYIS

➤ Daha önce lokavt ilan ederek 90 işçisinin işine son veren Osman Malat Tüp Fabrikası patronu, 50 yeni işçiyle üretime başlaması üzerine direnişte olan işçiler duruma müdahale etmek istediler. Polisle işçiler arasında çıkan çatışmada 10 işçi yaralandı, 19 işçi gözaltına alındı.
➤ Maden-İş Sendikası, Osman Malat Tüp Fabrikası'ndan atılan 90 işçinin durumunu protesto için bir miting düzenledi.
➤ Aydın'da 6 ekmek fabrikasında toplam 50 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Turgutlu'da Topsan ve Çeliktuğla Kiremit Fabrikaları ile Beton Direk Fabrikası'nda 500 işçi, TİS için greve başladı. Grev uygulaması üzerine Türkiye Toprak, Seramik, Çimento İşverenler Sendikası yaklaşık 5000 işçinin çalıştığı 23 Tuğla ve bir beton direk fabrikasında lokavt ilan etti.
➤ Manisa'da fırın işçileri TİS için greve çıktı.
➤ Aydın'da 8 ekmek fırınında 31 işçi greve başladı.
➤ Topkapı'daki GAMAK'ta 800 işçi, işten atılan 2 temsilcinin tekrar işe alınması için direnişe geçti.
➤ Nisan ayı ücretlerini alamayan Ankara Belediyesi işçilerinin bir kısmı, Belediye Başkanının odasında 1 saatlik oturma eylemi yaptı.
➤ Topkapı Şişe, Topkapı Teknik ve Çayırova Cam San. İşçileri, işverenin bir süre önce vaadettiği zammı vermemesi üzerine işvereni pro-

testo ettiler.
➤ Kula Dokuma Sanayii'nde 250 işçi, istedikleri zammı alamadıklarını ileri sürerek 3 günlük direnişe başladı.
➤ Gevye Belediyesi işçileri grevè başladılar.
➤ Uşak'ta 5 fırında çalışan 45 işçi ücretlerin artırılması ve bazı sosyal haklar istekleriyle greve başladılar.
➤ Ereğli Kömür İşletmesi Karadon Bölgesi Çelik bölümünde 2005 işçi can güvenliklerinin kalmadığını ileri sürerek iki gün ocaklara inmediler.
➤ Şişli'de Sedef Düğme Fabrikası'nda 220 işçi, sendika değiştirme nedeniyle işten atılan 34 işçinin tekrar işe alınması için direnişe geçti.
➤ Topkapı Altınel Melamin Fabrikasın'nda 200'e yakın işçinin sendika değiştirmek istemesi üzerine işveren 40 işçiyi işten çıkardı. Bunun üzerine işçiler direnişe başladılar.

HAZİRAN

➤ İzmir'deki BMC Kamyon Fabrikası'nda yetki anlaşmazlığını çözmek için Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne oylamaya gidilmesi için dilekçe veren Maden-İş üyesi işçiler, işe 45 dakika geç geldikleri için işe alınmadılar. 500 kadar işçi fabrika önünde toplanarak olayı protesto etti.
➤ Seydişehir Belediyesi'nde çalışan işçiler TİS için greve başladılar.
➤ Ankara Tıp Fakültesi'nde çalışan 250 işçi doktor ve hemşirelere tanınan yan ödeme ve diğer hakların kendilerine de verilmesi için direnişe geçtiler.
➤ İzmir'de Türk-İş tarafından düzenlenen ve 600 işyerinde çalışan 60 binin üzerinde işçinin katıldığı "Emeğe Saygı" adlı 8 saatlik direniş gerçekleştirildi.
➤ Hacettepe Üniversitesi ve Hastanesi'nin 2000 personeli, 4 aydır yan ödemelerini alamadıklarını ve ikramiyelerden yararlanamadıklarını öne sürerek direnişe geçti.
➤ İskenderun Demir Çelik Fabrikaları inşaatında müteahhit firmalar için çalışan 6000 işçi sessiz bir yürüyüşle Türk-İş'in tutumunu kınadılar.
➤ İstanbul'da Bağırsak İşleme işyerinde 32 işçi TİS için greve çıktı.
➤ İçel'de Asa Sanayi ve Tic. Koll. Şirketi'nde 30 işçi greve başladı.
➤ Bastaş'ta işverenin uzlaştırma kurulunun kararına uymaması üzerine işçiler direnişe geçtiler.
➤ Alibeyköy'de bulunan Bohemia Kristal Avize'de işçilerin sendika değiştirmeleri üzerine işveren 29 işçinin işine son verdi. İşçiler Bölge

Çalışma Müdürlüğü'ne yürüdüler ve direnişe başladılar.
➤ Kocaeli'nde, Ar Tavuk Üretim'de 35 işçi greve çıktı.
➤ Çamgaz Fabrikası'nda işverenin baskısı ve sendikalı işçileri işten çıkarması üzerine 45 işçi direnişe geçti.
➤ İzmir'de Turyağ Fabrikası'nda 750 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Malatya'da Hekimhan yakınlarındaki Bilfer'e ait maden ocağında işten çıkarılan 97 işçi açlık grevine başladı. İşyerindeki 128 işçi grevdeki işçileri destekledi. Daha sonra işçiler şirket sahibinin işveren diye tanıttığı işletme müdürünü linç ederek öldürdüler.
➤ İstanbul'da Varta Ütü fabrikasında 6 işçi greve başladı.
➤ Aydın'ın Söke İlçesine bağlı Sazlıköy bucağında 30 bin dönüm toprağa sahip olan Hilmi Fırat'ın çiftliğinde çalışan 3000 işçi, ücretler konusunda anlaşamayarak direnişe geçti.
➤ Topkapı'da Fisan Fisto Tekstil'de 80 işçi, TİS görüşmelerine işverenin katılmaması sonucu doğan grev hakkının sıkıyönetimce yasaklanması üzerine direnişe geçti.
➤ Akfa Akü'de 30 işçi, işten atılmalara ve sürekli patron baskısına son verilmesi için direnişe geçti.
➤ Halıfleks Tevsi inşaatında çalışan işçiler, devamlı olarak ücretlerini geciktiren patronun bu tutumunu kınamak için kısa süreli bir boykot yaptılar.
➤ Kartal Çelik Büro Fabrikası işçileri, TİS görüşmeleri sırasında 24 arkadaşlarının işine son verilmesi üzerine direnişe geçtiler.
➤ Silahtarağa'daki Koçak Demir Çekme Fabrikası'nda çalışan 85 işçi Maden-İş Sendikası'nda örgütlenme çalışması yaptıklarından işveren kanunsuz lokavt ilan etti. Fabrikayı kapattığını açıkladı. İşçiler fabrika önünde çadır kurarak direnişe geçtiler. Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün Maden-İş'e yetki vermemesi üzerine direnişe devam eden işçilerin bir kısmı, sendikadan hiçbir maddi destek gelmemesi üzerine patronun istediği koşullarda işbaşı yapmayı kabul etti.

TEMMUZ

➤ Sungurlar Isı San. Ambarlı Elektirik Santral Onarım İnşaatında çalışan 67 işçi, sendikalaşma nedeniyle 19 işçinin işten atılması üzerine direnişe geçti. Daha sonra işçilerin aileleri de inşaat önünde direnişe katıldılar.
➤ Çerkezköy'de Narin Kadife'de 350 işçi TİS'ten doğan haklarının verilmemesi üzerine pasif direnişe başladılar.
➤ Garanti Bankası'nın 54 şubesinde işçiler TİS nedeniyle greve çıktılar.

➤ Gaziantep'te Hilal Iplik Fabrikası'nda 50 işçinin işten atılması üzerine işçiler direnişe geçti. Direniş, işverenin bu işçileri tekrar işe almaya söz vermesiyle son buldu. İşverenin sözünde durmaması üzerine tekrar direnişe geçildi. İşverenin ücretli savunuculuğunu yapan MHP'liler işçilere saldırdı. 8 işçi yaralandı. Jandarma 65 işçiyi gözaltına aldı.

➤ Adapazarı'nda Belediye'nin TİS görüşmelerini engellemesi üzerine tüm fırın işçileri greve gitti.

➤ İzmir'de Turtop işyerinde patronun anlaşmaya yanaşmaması ve 16 işçiyi işten çıkarması üzerine işçiler greve çıktılar. Güvenlik güçleri greve müdahale ettiler.

➤ Ajans Türk Matbaası'nda TİS'ten doğan haklarını istedikleri için işten atılan 16 işçi işyeri önünde direnişe geçti. Polis, işçileri gözaltına aldı.

➤ Köy YSE-İş Sendikası Ankara Şubesinin kongresi MHP'lilerce basıldı.

➤ Seydişehir'de DİSK'e bağlanmak isteyen Özgür Alüminyum-İş Sendikası Genel Merkezi önünde bu sendikaya bağlı bazı işçiler Karabük ve Kırıkkale'den getirilen 150 kişilik bir ülkücü grubun saldırısına uğradı. Çıkan çatışmada üç işçi yaralandı.

➤ Ankara'da Ulusoy Mobilya'da işçiler TİS için greve başladılar.

➤ MKE'nin Kırıkkale'deki işyerinde çalışan 3000 işçi, MKE Genel Müdürlüğü'nü ve bağlı bulundukları sendikayı protesto etmek için işi bıraktılar. İşçilerden 1000 kadarı Ankara'ya gelerek Millet Meclisi önünde toplandı. Panzerlerle dağıtıldılar.

➤ Orko Üsküdar Mağazası'nda işçiler TİS için greve başladılar. Grev, Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından kaldırıldı.

➤ Ankara'da kurulu Layne Bowler işyerinde işçiler greve başladılar.

➤ Afyon'daki fırınlarda çalışan 93 işçi, patronun işçileri mesai saatinden fazla çalışmaya zorlaması üzerine greve gitti.

➤ Ankara Belediyesi'nde 3000 işçi, iki aydır para alamadıkları gerekçesiyle bir günlük uyarı direnişi yaptı.

➤ Sinop'taki Amerikan radar üssünde 330 işçi, TİS için greve çıktı.

➤ Gökbakan Triko'da 150 işçi, sendikalaşma nedeniyle 13 işçinin işten atılması üzerine direnişe geçti.

➤ Ege Çiyi Fabrikası işçileri sendika üyesi oldukları gerekçesiyle 57 işçinin işten atılması üzerine direnişe geçtiler.

➤ Ankara'daki Holsan Tarım Aletleri Yapım San.'da 32 işçi, ücretlerinin zamanında ödenmediğini ileri sürerek işi durdurdu.

➤ Ankara'da Aydınlatma Gereçleri Sanayii'nde işçiler, 12 işçinin işine son verilmesi üzerine direnişe geçtiler.

➤ Denizli'de kurulu Basma Boya ve Apre Fabrikası'nda 200'e yakın işçi, 2 işçinin işten çıkarılması üzerine direnişe geçti.

AĞUSTOS

➤ Karadeniz Bakır İşletmelerinde 500'den fazla işçi, çoğunluğun Maden-İş Sendikası'na üye olmasına karşın TİS yetkisinin Çağdaş Metal-İş'e verilmesi üzerine direnişe geçti. İşveren 317 işçinin işine son verdi.

➤ Ankara Eskişehir yolu üzerinde bir kooperatif inşaatında çalışan işçiler 8 saatlik işgünü ve ücretlerine zam talep ettiler. İşverenin bunun üzerine 25 işçinin işine son verdi. İşçiler greve başladılar. İşverenin kalfaları av tüfekleriyle işçilere saldırdılar; 10 işçi yaralandı.

➤ Üsküdar'da ORKO Mağazası'nda 17 işçi ücretlerin artırılması ve işten atılanların tekrar işe alınması için greve başladılar.

➤ Topkapı'da Yünteks Fabrikası'nda 195 işçi, işverenin işkolu düzeyinde sözleşmeyi uygulamak istememesi üzerine greve başladı.

➤ Hilton Oteli'nde Turizm-İş'e üye işçiler, işverenin sendika seçme özgürlüğünü kısıtlaması üzerine direnişe geçtiler. Direniş, taraflar arasında imzalanan bir protokolle sona erdi. Aynı işyerinde Oleyis üyelerince yürütülen grev de sona erdi.

➤ İstanbul'da Çınar Oteli'nde çalışan 300 işçi, işverenin ücret zammı talebini reddetmesi üzerine greve başladı.

➤ Berec Pil ve Batarya San.'da patronun üç işçinin işine son vermesi üzerine Petkim-İş üyesi 900 işçi direnişe geçti. İşçiler üzerinde baskı kurmaya çalışan polis 38 işçiyi gözaltına aldı. Aynı gün dışarıdan bir kişi polise ateş açtı; bir polis yaralandı. 20 Ağustos'ta direniş sona erdi; ancak 60 işçi fabrikaya sokulmadı.

➤ Ankara Belediyesi EGO'da 2500 işçi TİS için greve çıktı. 1000 kadar otobüs işçisi Ankara'da sessiz bir yürüyüş yaparak Belediye Başkanının istifasını istediler.

➤ Sungurlar Genel Makina ve Isı Kazan fabrikalarında 800 işçinin Maden-İş'e geçmeleri üzerine, patron fabrikada çalıştırdığı MHP'lileri işçilerin üzerine saldırttı. Çıkan çatışmada üç işçi yaralandı. İşçiler saldırıyı protesto etmek için işi durdurdu. Direniş Maden-İş ile işveren arasında imzalanan bir protokolle sona erdi.

➤ Mersin yolu üzerinde Teksa Fabrikası'nın ek inşaatında çalışan 120 işçi greve başladı.

➤ Santral Otel'de çalışan işçiler, işverenin 18 aydır TİS'le aldıkları hakları vermemesi üzerine direnişe geçtiler.

➤ Burdur Can Gıda San. Makarna Fabrikası'nda işten çıkarılan 40 işçi sessiz bir yürüyüşle işvereni protesto etti.

➤ T.K.İ, Ankara'daki Afşin-Elbistan Grup Başkanlığı işyerini kapattı. Burada çalışanlardan 23 işçi greve başladı. Polis grevci işçilerden 9'unu gözaltına aldı.
➤ Sultanhamam'daki Orhan Konfeksiyon'da 42 işçi, Tekstil Sendikası'na üye oldukları gerekçesiyle patronun işyerini kapatması üzerine direnişe geçti.
➤ Levent ve Ayazağa'daki Philips Sanayii işyerlerinde 800 işçi TİS için greve başladı.
➤ İzmir BMC Kamyon Fabrikası'nda 100 işçi 2 işçinin işten çıkarılması üzerine direnişe geçti.
➤ Ankara'da Köksal Tuğla ve Kiremit Fabrikası'nda 101 işçi TİS için greve çıktı.
➤ İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fak. Matbaası'nda çalışan 30 işçi TİS için greve başladı.
➤ Ankara'da T. İş Bankası Kooperatifi'nde çalışan 8 işçi greve başladı.
➤ Pancar Motor'da Maden-İş'e geçen 800 işçi sendika seçme özgürlüklerini kullanamadıkları gerekçesiyle direnişe geçti. Direniş, işverenin işçi isteklerini kabul etmesiyle son buldu.
➤ İzmir'deki Üç Som Motorsiklet Fabrikası'nda 80 işçi, sendika değiştirdikleri gerekçesiyle işten atılan 20 işçinin tekrar işe alınması için direnişe başladı.
➤ İzmir'de Aykent Bisküvi Fabrikası'nda 250 işçi işverenin fabrikayı kapatma kararı alması üzerine, fabrikayı işgal etti.
➤ Karadeniz Bakır İşletmelerinin Samsun İzabe Tesislerinde işçiler, sendika seçme özgürlüklerinin kısıtlandığı gerekçesiyle direnişe geçtiler.
➤ Edirne Tekstiplik'te TİS ile elde edilen bazı hakların verilmemesi ve işçi temsilcisinin başka bir yere çalışmaya gönderilmesi üzerine işçiler direnişe geçti. İstemlerin yerine getirilmesiyle direniş son buldu.
➤ Türk-İş Genel Kurulu'na alınmayan PTT işçileri salona girerek içerdekileri satılmışlıkla suçlayan protestolarda bulundular.
➤ Termo Buhar Cihaz fabrikasında çalışan işçiler, patronun Maden-İş'in başlattığı grevi kırmak istemesi üzerine toplu olarak boykota başladılar.
➤ Foça Tatil Köyü'nde 135 işçi, sendika seçme özgürlüklerinin işveren tarafından kısıtlanmak istenmesi üzerine direnişe geçti.

EYLÜL

➤ Mersin Anadolu Cam'da çalışan 700 işçi, bir arkadaşlarının iş kaza-

sı sonucu ölmesi üzerine işyerinde iş emniyeti isteğiyle direnişe geçti.
➤ Elbistan'da Kapıderc yol inşaatında çalışan 200 işçi, işverenin TİS görüşmelerine yanaşmaması üzerine direnişe geçti.
➤ DİSK, İzmir'de "Faşizme karşı demokratik hak ve özgürlükler için mücadele" mitingi düzenledi.
➤ Türkiye-Irak Petrol Boru Hattının bir ünitesi olan İncirli Köyü yakınındaki Liman inşaatında çalışan 200 işçi, daha önceki sendikalarıyla yapılan sözleşmenin feshedilmesi, yeni üye oldukları Tis-İş'le sözleşme yapılması, işten atılanların yeniden işe alınması, kendilerine insanca davranılması istekleriyle direnişe geçti.
➤ SEK'in Adana Süt Fabrikası'nda başlatılan direniş Tek Gıda-İş'le imzalanan TİS'in feshedilmesiyle son buldu.
➤ Moto Guzzi'de 41 işçi TİS için grev e çıktı.
➤ İskenderun Demir Çelik'te müteahhit firma Manson Şirketi'nde çalışan 600 işçi, teşvik priminin ödenmediğini ve kıdem tazminatlarının henüz açıklığa kavuşmadığını ileri sürerek greve çıktı. Grev, istekle-rin kabul edilmesiyle son buldu.
➤ Niğde'de 9 fırında çalışan işçiler TİS için greve çıktılar.
➤ Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesine bağlı Narlı'da Türkiye-Irak Petrol Boru Hattı'nı yöneten Alman Mannesman Rohrbau Şirketine bağlı işyerinde 56 işçinin işten atılması üzerine 170 işçi direnişe geçti. Direniş işverenin istekleri kabul etmesiyle sona erdi.
➤ Orman Bakanlığı'na bağlı Hüseyin Gazi ve Solfasol Ağaçlandırma işyerinde çalışan 45 işçi, işverenin uzlaştırma toplantısına katılmaması üzerine greve başladı.
➤ Taksim'de DİSK'in düzenlediği "Demokratik Hak ve Özgürlükler İçin Mücadele Mitingi" yapıldı. Mitinge 30 bine yakın işçi katıldı. Pendik'te bir grup faşist, işçilerin mitinge katılmasını önlemek için olay çıkardı; bir kişi yaralandı.
➤ Ankara SSK Genel Müdürlüğü'nde çalışan 2500 işçi, öğle yemeklerinin kalitesiz ve yetersiz olmasını protesto etmek için bir günlük yemek boykotu yaptı.
➤ Adana'da kurulu Margarin Sanayii (Marsa) işyerinde çalışan 483 işçi, referandum haklarının tanınması için Adana Adliyesi önünde toplandı. İstekleri kabul olunca dağıldılar.
➤ Adana'da Manteks Mekik Masura Fabrikası'nda çalışan 74 işçi, patronun ağır baskısı ve bazı arkadaşlarının dayak ve tehditle işten atılması üzerine direnişe geçtiler.
➤ İzmir'de Tariş Üzüm Birliği İşletmesi işçileri, haksız işten çıkarmaları ve işveren baskısını protesto için direnişe başladılar. İşçilere saldıran güvenlik güçleri 30 işçiyi tutukladı. Birçok işçi dövüldü. Direniş

sona erdi.

➤ Isparta Belediyesi'nde 14 işçinin işine son verilmesi üzerine işçiler sendika seçme özgürlüklerinin tanınması ve iş güvenliğinin sağlanması istemiyle direnişe geçtiler.

➤ Koçtuğ Denizcilik ve Ticarette işçiler, sendikal faaliyette bulundukları gerekçesiyle işten çıkarılan 18 işçinin işe alınması, sendikalarının tanınması için topluca direnişe geçtiler. İsteklerin kabul edilmesiyle direniş sona erdi.

➤ Konya'da Yeni Kitap Basımevi'nde çalışan işçiler greve başladılar.

➤ Sümerbank'a ait Tarsus'u Mensucat Boyaları fabrikasında 350 işçi TİS nedeniyle greve çıktı. İşçiler işverenin tutumunu kınayan bir de yürüyüş yaptılar.

➤ Çukurova'da pamuk toplama işçileri ücretlerinin az olması nedeniyle direnişe geçtiler.

➤ Adapazarı'nda kurulu 4 Mobil istasyonunda 20 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.

➤ Nusaybin'de 3 bin işçi pamuk toplama ücretlerini artırmak için direnişe geçti. Toprak sahibi ağaların dışardan getirttiği işçiler de direnişe katıldılar.

➤ Şişli'deki Ak-Ar Kalıp San.'da 30 işçiden 22'sinin sendikalaştıkları gerekçesiyle işten atılmaları üzerine direniş başladı. Direniş daha sonra greve dönüştü.

➤ Çapa Tıp Fak.'ta çalışan 800 işçi, memur değil, işçi sayılmaları isteğiyle hastane içinde bir yürüyüş yaptı.

➤ İzmir'deki Petkim Milangaz Dolum Tesisi'nde işveren TİS yapmamak için lokavt ilan etmesi üzerine işçiler direnişe geçtiler.

➤ Diyarbakır YSE Bölge Müdürlüğü'nde mevsimlik işçi adı altında devamlı işlerde yıllardır çalıştırılan işçilere devamlı kadroya geçme sınavında haksızlık yapılması üzerine 11 işçi açlık grevine başladı. Açlık grevi sonucu 10 işçi işe alındı.

➤ Trakya Cam'da 86 işçi, sendikal çalışma yapan arkadaşlarının işten atılması üzerine direnişe geçti.

➤ Kısmet Fermuar Fabrikası'nda 80 işçinin 70'inin sendika değiştirmek istemeleri üzerine işten atılmaları sonucu işçiler direnişe geçtiler.

➤ Polis, işçilere saldırdı. İki kadın işçi yaralandı.

➤ Hakkari'de YSE'de 175 mevsimlik işçinin işine son verildi. İşçiler durumu protesto ettiler.

➤ Türk-İş Yapı Kooperatifi İnşaatı'nda İntur Şirketi'ne bağlı olarak çalışan işçiler, TİS hükümlerine uyulmadığı gerekçesiyle boykota başladılar.

EKİM

➤ Beykoz Deri Kundura Fabrikası işçileri isteklerinin patronca kabul edilmemesi üzerine üretimi yavaşlattılar ve yemek boykotu yaptılar.
➤ Petkim Petrokimya işyerinde işverenin yemek fiyatlarına zam yapmasını protesto amacıyla 3000 işçi iki günlük yemek boykotu yaptı.
➤ Tariş Üzüm İşletmeleri'nde 300 işçi, polis ve işveren adamı ülkücülerin baskısını ve can güvenliklerinin olmamasını ileri sürerek direnişe geçti.
➤ SSK Ankara Hukuk İşleri Müdürlüğü'nde işçiler, işverenin TİS görüşmelerine yanaşmaması üzerine greve çıktılar.
➤ Bayındırlık Bakanlığına bağlı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü'nde çalışan işçiler, 6 işçinin işten atılması üzerine direnişe geçtiler. Ölüm orucuna başlayan işçileri, Adana, İzmir ve İstanbul'da çalışan Baysen-İş üyesi işçiler de direnişle desteklediler. Polis saldırısına rağmen direniş 6 işçinin tekrar işe alınmasıyla son buldu.
➤ Bandırma'daki Etibank'a ait sülfirik asit fabrikasında işten atılan bir işçinin tekrar işe alınması ve 16 işçinin sendika değiştirdikleri için kesilen sosyal haklarının verilmesi amacıyla 325 işçi direnişe geçti.
➤ İstanbul Levent'teki Erman Ekmek Fabrikası'nda çalışan 23 işçi, sendikalaşarak işverenden yasal haklarını talep ettiler. İşverenin işyerini kapatması üzerine işçiler direnişe geçtiler.
➤ Kader Mensucat'ta işverenin TİS'ten doğan haklarını vermemesi üzerine 304 işçi direnişe geçti, İşveren fabrikayı bırakarak kayboldu. Teksif Sendikası işçi alacakları için fabrikadaki makinelere haciz koydurdu.
➤ Bayındırlık Bakanlığı Bakım ve Onarım Dairesi'nde çalışan 52 işçi TİS için greve başladı.
➤ İstanbul'da Adela Deri'de çalışan 74 işçi, 5 işçinin işten atılması ve çalışma şartlarının çok ağır olması üzerine direnişe geçti.
➤ İstanbul'da Bimak'ta 225 işçi TİS için greve çıktı.
➤ SSK Genel Müdürlüğü'nde çalışan işçi ve memurlar yemeklerin kalitesizliğini protesto için yemek boykotu yaptılar.
➤ Türkiye-Irak Doğal Gaz Boru Hattı Urfa-Mardin inşaatında çalışan işçiler işverenin Baysen-İş Sendikası'nı tanımaması üzerine direnişe geçtiler.
➤ Sheraton Oteli'nde çalışan 380 işçi, sahte üye fişi düzenleyen Oleyis'i protesto için bir basın toplantısı düzenlediler. İşçiler Taksim anıtına siyah çelenk bıraktılar.
➤ Murat Cain'da 87 işçi işverenin TİS görüşmelerine katılmaması ve sendikalaşmaya öncülük eden işçilerin işten atılması üzerine greve başladı.

➤ İstanbul'da Ecim Ticaret işyerinde çalışan işçiler sendikalaşmaya öncülük eden 4 işçinin işten atılması üzerine direnişe geçtiler.
➤ Miha İplik'te İşçiler ücretlerinin ödenmemesi üzerine direnişe başladılar.
➤ Kazlıçeşme'de Yusuf Eryılmaz Deri Fabrikası'nda bir işçinin iş kazası sonucu ölmesi üzerine, Kazlıçeşme Deri Fabrikaları işçilerinden bir grup Deri İşveren Sendikası'na yürüyerek iş cinayetlerini protesto ettiler.
➤ Elazığı İplikFabrikası'nda işçiler, patronun TİS hükümlerine uymaması üzerine direnişe geçtiler. İşveren lokavt ilan etti.

KASIM

➤ Adana'da DİSK'e bağlı sendikalara üye 1000 kadar işçi, yoğunlaşan baskıları ve yasa dışı uygulamaları protesto etmek için bir yürüyüş yaptı.
➤ Diyarbakır Üniversitesi (Dicle) inşaatında çalışan 150 işçi, işten çıkarılmaları üzerine bir yürüyüş yaptı. Devrimcilerin katılımıyla yürüyüşe katılanların sayısı 1000'i buldu.
➤ Bigadiç'teki Yakal Borasit Şirketi maden ocağında 501 işçi, TİS için greve çıktı.
➤ Ankara SSK Hastanesi'nde çalışan işçilerle Türk-İş'e bağlı Sağlık-İş Sendikası temsilcileri arasında çatışma çıktı.
➤ Toprak ve Tarım Müsteşarlığı'nda bir süre önce DİSK'e bağlı Devrimci Toprak-İş'e üye oldukları gerekçesiyle 24 işçinin işten atılması üzerine greve giden 52 işçinin de işine son verildi.
➤ Anadolu Cam'da 14 işçinin sendikal çalışma nedeniyle işten atılması üzerine 1200 işçi direnişe geçti. İsteklerin kabul edilmesiyle direniş sona erdi.
➤ YSE Makina İkmal Grup Amirilği İşyerinde işçiler TİS için greve başladı.
➤ Tariş İplik Fabrikası işçileri, işverenin işçilerin bir kısmını işten çıkarması ve sendikal uyuşmazlığın çözümlenmesi amacıyla direnişe geçtiler. Yetkili sendikanın DİSK Tekstil olarak kabul edilmesiyle direniş sona erdi.
➤ Pancar Motor'da 1060 işçi, TİS yapma hakkının Maden-İş'e tanınması, işten çıkarılan 2 işçinin yeniden işe alınması, işverenin yasa dışı eylemlerine son vermesi isteğiyle bir buçuk gün direniş yaptı.
➤ Topkapı'daki Şahsuvar Kilit ve Pergel Fabrikası'nda işlerine son verilen 51 işçi fabrika önünde bir çadır kurarak patrona ve sarı sendikaya karşı direnişe başladı.

➤ SSK İhtiyarlık Sigortası Müdürlüğü'nde çalışan 185 işçi, işten atılmaları protesto için direnişe geçti.
➤ Şişli'de kurulu Kanat Plastik Fabrikası'nda çalışan 131 işçi, sendikalı oldukları gerekçesiyle 9 işçinin işine son verilmesi üzerine işi yavaşlattı. İşverenin fabrikayı kapatması üzerine de direnişe geçti.
➤ Topkapı'da İzsal işyerinde 710 işçi greve başladı.
➤ Ankara'da Kaya Döküm işçileri greve çıktılar.
➤ Büyük İstanbul Nazım Plan Bürosu'nda çalışan 47 işçi, işverenin TİS çağrısına cevap vermemesi üzerine greve başladı.
➤ İstanbul Kaynarca'da kurulu Elka Ağaç San.'da çalışan 850 işçi, TİS nedeniyle greve gitti.
➤ Türkiye-Irak Petrol Boru Hattı ve Doğal Gaz Boru Hattı işyerlerinde çalışan 800 işçi, sendika seçme özgürlüğünün kısıtlanmasını ve işverenin tutumunu protesto için direnişe geçti.
➤ Sümerbank Beykoz Deri ve Kundura Fabrikası'nda çalışan 1830 işçi TİS nedeniyle greve başladı.
➤ SBF Yurdunun Lokantasında çalışan 45 işçi, sigortasız ve baskı altında çalıştırıldıklarını ileri sürerek direnişe geçti.
➤ Mersin Ataş Dolum'da çalışan 600 kadar tanker sürücüsü direnişe başladı.
➤ Çorum'da Alpagut Dodurga Linyit Ocakları'nda çalışan 2000 işçi, kışlık giysilerinin verilmemesi üzerine direnişe başladı.
➤ Coca-Cola'da 4 işçinin işine son verilmesi üzerine 588 işçi direnişe geçti.
➤ Diyarbakır'da Pirinçlik Amerikan Radar Üssü'nde çalışan 130 işçi, 13 işçinin işine son verilmesi üzerine direnişe geçti.
➤ İnegöl'de İstaş Sunta Fabrikası'nda çalışan işçiler 14 arkadaşlarının tazminatsız işten atılması üzerine fabrikayı işgal ettiler.

ARALIK

➤ Adana İncirlik Üssü'nde 400 işçi, 42 işçinin işten atılması üzerine direnişe geçti.
➤ Yedikule'deki Türk-Ermeni hastanesi'nde işçiler bir arkadaşlarının işten atılmasını ve kendilerine TİS hakkı verilmemesini protesto etmek amacıyla yemek boykotu yaptılar. Direniş üzerine işveren 80 işçinin işine son vererek lokavt ilan etti.
➤ Ankara'da Kantin Ceval işyerinde işçiler TİS için greve çıktılar.
➤ Elsan'da 130 işçi TİS için greve başladı.
➤ Sinop'taki Türk Amerikan Ortak Radar Üssü'nde işçiler, bir sendika üyesinin işten atılması ve TİS gereği verilmesi gereken kışlık elbi-

selerin verilmemesi üzerine iki saatlik uyarı direnişi yaptılar.

➤ Dewiluks Boya'da 213 işçi, işten atılan 40 arkadaşlarının yeniden işe alınması ve işyerinde onurlu bir çalışma düzeninin sağlanması amacıyla fabrika önünde aileleriyle birlikte direnişe geçtiler.

➤ Eyüp ve Sütlüce Karaağaç Kurumlarındaki bağırsak işleme işyerinde çalışan 80 işçi: sendika seçme özgürlüklerinin kısıtlanmasını, çalışma koşullarının bozukluğunu, devamlı işçi oldukları halde giriş çıkışlarının mevsimlik işçi gibi yapılmasını, düşük ücretle sigorta primi ödenmesini protesto için direnişe başladı.

➤ Gebze Çayırova'da kurulu Demirsaç Galveniz'de işverenin fabrikayı kapatıp 110 işçiyi işten çıkarması üzerine işçiler fabrika önünde direnişe geçtiler.

➤ Muis Biçarer Barsak ve Deri işyerinde 20 işçi: TİS görüşmelerinin çıkmaza girmesi, sendikal özgürlüklerin kısıtlanmak istenmesi, 8 işçinin işten çıkarılması üzerine direnişe geçti.

➤ Sümerbank Beykoz Deri ve Kundura Fabrikası'nda çalışan 1830 işçi: TİS nedeniyle daha önce başlattıkları greve ve direnişlere katıldıkları gerekçesiyle 19 işçinin işten atılması üzerine fabrikadan Paşabahçe'ye kadar bir yürüyüş düzenledi.

➤ Tariş'in Çiğli İplik Fabrikası'nda sendika seçme konusunda çıkan bir tartışmada MHP'li bir işçinin silah çekmesi sonucu çıkan çatışmada 3'ü ağır olmak üzere 30 işçi yaralandı. 30'a yakın işçi gözaltına alındı. Fabrika bir hafta tatil edildi. 18 Aralık'ta makinelerin başına gelen işçiler üretim yapmadılar. Fabrikanın 150'den fazla MHP'li tarafından işgal edilmesi üzerine işçiler can ve iş güvenlikleri sağlanıncaya dek işbaşı yapmamaya karar verdiler. İşveren direnen işçilerden 450'sinin işine son verdi. 10 işçi DGM'ce tutuklandı.

➤ İstanbul Belediyesi'nde 11 bin işçi, ücretlerini alamadıkları gerekçesiyle Belediye Sarayı'nı işgal etti. Memurlar işi yavaşlattı. Direniş ücretlerin alınmasıyla sona erdi.

➤ İstanbul Kartal'da Silvan Ağır Sanayii işyerinde 300 işçi, işten atılan 23 işçinin tekrar işe alınması ve sendika seçme özgürlüklerine müdahale edilmemesi için direnişe geçti. Direniş başarıyla sonuçlandı.

➤ İstanbul Eyüp'te kurulu Santral Dikiş Fabrikası'nda 325 işçi: ücret zammı verilmesi, işyeri doktorunun değiştirilmesi isteğiyle yemek boykotuna başladı. İşçiler isteklerini kabul ettirdiler.

➤ Aksan'da 15 işçi TİS için greve çıktı.

➤ Konya Cihanbeyli'de kurulu Alkim Alkali Kimya işyerinde 80 işçi 40 arkadaşlarının işine son verilmesi üzerine direnişe geçti. İsteklerinin kabul edilmesi üzerine işçiler direnişe son verdiler.

➤ Adana'da MNS Tekstil fabrikasında 3 işçinin MHP'lilerin saldırısına uğraması üzerine 380 işçi, baskıları protesto etmek ve daha önce iş-

ten atılan 11 işçinin yeniden işe alınmasını sağlamak için direnişe geçti.
➤ İTÜ inşaatında çalışan 150 işçi, sendikalaştıkları için işbaşı yaptırılmamaları üzerine direnişe geçti.
➤ İskenderun'da kurulan 3. Demir Çelik Fabrika Lojmanlarında MHP'lilerle devrimci işçiler arasında çıkan çatışmada 9 işçi yaralandı.
➤ Çerkezköy'de kurulu Asma İplik Fabrikası'nda 100 işçi, bayram ikramiyelerinin ödenmemesi üzerine direnişe geçti.
➤ Türk-Irak Petrol Hattı'nda çalışan işçilerden 285'i işverenin TİS hükümlerine uymaması üzerine direnişe geçti.
➤ Ankara SSK Genel Müdürlüğü'ne bağlı 14 işyerinde 2200 işçi, işçi memur ayrımını protesto için direnişe başladı. Daha sonra İstanbul'da Beyoğlu, Samatya, Göztepe, Paşabahçe Hastaneleri ve bazı dispanserlerde çalışan 4200 dolayında işçi direnişe katıldı. 30 Aralık'ta SSK, Genel Müdürlüğü 1248 işçiyi işten attı. Ankara, İstanbul ve İzmir'de 12 bin SSK işçisi iş bıraktı. Direniş Ocak 1976'da da devam etti.
➤ İstanbul'da Sheraton Oteli işçileri üyesi oldukları Turizm-İş'in değil, çok az işçinin üye olduğu Öleyis Sendikası'nın yetkili sayılması üzerine direnişe geçtiler. Otel kapandı. Paralarını alarak işten ayrılan 450 işçi Taksim'de bir yürüyüş yaptı. Otel önünde çadır kurarak direnişlerini sürdüren işçiler, işverenin TİS görüşmelerini kabul etmesi üzerine direnişe son verdiler.
➤ Mersin Belediyesi'nde 1200 işçi, işten atılan arkadaşlarının yeniden işe alınması için direnişe geçti.
➤ Kocaeli Bölgesinde 111 işyerinde Petrol-İş'e üye 20 bin işçi, Millet Meclisi ve Senato başkanlarının seçilmemesini protesto amacıyla bir saatlik grev yaptı.
➤ Ankara'da Dışkapı Hastanesi'nde bin kadar Has-İş üyesi işçi SSK direnişini desteklemek için direnişe başladı.
➤ Ankara'da Sosyal-İş'e üye 400 kadar işçi, 17 işyerinde SSK direnişine destek için iki saatlik sembolik bir direniş yaptı.
➤ Ankara'da Domsan ve Ulusoy Mobilya'da çalışan 180 işçi SSK direnişini desteklemek amacıyla birer saatlik bir sempati boykotu yaptı.
➤ İstanbul'da Boyasan Fabrikası'nda 250 işçi TİS için greve başladı.
➤ İstanbul'da Vatan Hastanesi'nde 115 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Devrimci Sağlık-İş Genel başkanı ve saymanı, işveren durumundaki başhekimin kardeşi tarafından bıçakla yaralandılar.
➤ Bursa'da Çekirge'de Ada Palas Oteli ve otele ait Çardak Lokantası'nda çalışan 50 işçi greve başladı.
➤ Konya'nın Seydişehir ilçesindeki Alüminyum Tesislerinde Özgür Alüminyum-İş üyesi 1000 kadar işçi 150 ülkücü ve Türk Metal-İş üyesinin saldırısına uğradı. MHP Gençlik Kolu Başkanı öldü, 7 işçi

yaralandı. 11 kişi gözaltına alındı. 6000 kişi caddelerde protesto yürüyüşü yaptı. Bu arada ülkücüler TSİP, CHP ilçe merkezlerine ve TÜTED Seydişehir şubesine saldırdı. Özgür Alüminyum-İş binasına patlayıcı madde atıldı.

➤ Çukurova İplik ve Bez Fabrikası'nda çalışan 1650 işçi, işverenin TİS hükümlerine göre ödemesi gereken avansı ödememesi üzerine direnişe geçti.

➤ İstanbul Yakıflar Başmüdürlüğü'nde çalışırken gerekçe gösterilmeden işten çıkarılan 15 işçi, eş ve çocuklarıyla başmüdürlük makam odasını işgal ettiler.

➤ Ankara'da Simel Şirketi'ne ait işyerinde sendikal eylemlerde bulundukları gerekçesiyle işten çıkarılan 76 işçi aileleriyle bir protesto yürüyüşü yaptılar.

➤ İstanbul Rami'de kurulu Ecim Ticaret işyerinde Çağdaş Metal-İş üyesi işçiler 25 arkadaşlarının işine sendikal nedenlerle son verilmesi üzerine direnişe geçtiler.

➤ 1976 yılına 41 işyerinde 6373 işçi grevde girdi.

1976

OCAK

➤ Urfa Akziyaret köyündeki İtalyan Boru Hattı Şantiyesi'nde çalışan 62 işçi, sigortalı olmadıkları halde sigorta parası kesilmesi ve pazar günü çalıştırıldıkları halde ücretlerinin verilmemesi üzerine direnişe geçtiler.

➤ İstanbul Beyoğlu Hastanesi'nde çalışan 35 işçi, SSK direnişine katıldı. İş akitleri feshedildi.

➤ İleri Seramik-İş'e üye 55 işçinin Yuvam Tuğla Fabrikasında bazı arkadaşlarının işten çıkarılmalarını protesto etmek için başlattığı direnişte 7 işçi gözaltına alındı.

➤ Gemlik Azot Sanayii İnşaatı'nda işveren Tokal firmasının ikramiyeleri ödememesi üzerine işçiler direnişe geçtiler.

➤ SSK'da uygulanan işçi memur ayrımını protesto ettikleri gerekçesiyle işlerine son verilen Sosyal-İş Sendikası'na üye işçiler bu durumu protesto etmek amacıyla eş ve çocuklarıyla Ankara'da bir yürüyüş yaptı.

➤ Hür Cam-İş'e üye 100'den fazla işçi sendika tesbiti için yapılan referandumu yasa dışı ilan eden yargıtay kararını protesto için Mersin'den Adana'ya gelerek dövizli gösteri yaptılar. Yetkili sendikanın belirlenmesinin, işçi oylaması yoluyla yapılması için Bölge Çalışma

Müdürlüğü'ne başvurdular.
➤ Alibeyköy Cem Ticaret'te 125 işçi, işyeri temsilcilerinin işten atılması nedeniyle direnişe geçti.
➤ Doğan Lastik Kaplama Fabrikası'nda çalışan 139 işçi önceki yılın ikramiyelerini alamadıkları gerekçesiyle direnişe geçti.
➤ İstanbul Alev Ateş Tuğla Fabrikası'nda 20 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Ücretlerini alamadıkları gerekçesiyle Diyarbakır Belediyesi'ni işgal eden işçiler, ücretlerin ödenmesi üzerine işbaşı yaptılar.
➤ Yuvam Tuğla Fabrikası işçileri, işten atılmaları protesto için sessiz yürüyüş yaptılar.
➤ Adana, Marsa Margarin Sanayii Yağ Fabrikası'nda 550 işçi TİS için greve başladı.
➤ Devrimci Yapı-İş Sendikası üyesi 100 işçi, Vakıflar Onarım Şantiyesi'nde 15 işçinin işten atılması üzerine direnişe geçti.
➤ Bigadiç Borasit Maden Ocakları'nda 526 işçi, TİS'ten doğan haklarını alamadıkları için direnişe geçti.
➤ İlerici Maden-İş Sendikası'nın 5 yöneticisi, Ak-Ar Fabrikası'nda işten çıkarılan 22 işçinin direnişini desteklemek ve yargıtayın referandum konusundaki kararını protesto etmek için açlık grevine başladı.
➤ Adana PTT'de 300 işçi 147 işçinin işten atılması üzerine direnişe geçti.
➤ Futbol Federasyonu işyerlerinde TİS nedeniyle greve çıkıldı.
➤ Taksim Atatürk Kültür Sarayı Onarım İnşaatı'nda 30 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Kartal Diktaş Sanayii işçileri, sendika değiştirmeleri nedeniyle ülkücü-faşistlerin saldırısına uğradı.
➤ Derby Plastik işyerlerinde 600 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Beykoz Deri ve Kundura Fabrikası işçileri, imzalanan TİS nedeniyle sendikayı protesto ettiler. Sendika Genel Merkezini bastılar.
➤ Bakırköy Aksu İplik Dokuma ve Boya Apre Fabrikası'nda çalışan 2500 işçi, birtakım sosyal haklar için bir direniş yaptı.
➤ Mersin Anadolu Cam Sanayii işçilerinden 200'ü yetki uyuşmazlığını protesto için yemek boykotuna başladı.
➤ İstanbul Kartal Elka Fabrikası'nda 62 gündür süren grevde işçiler fabrikadan jandarmayla zorla çıkarıldı. Yerlerine başka işçiler işbaşı yaptırıldı.
➤ Muğla Kireç Sanayii Toz Kireç Fabrikası'nda çalışan 110 işçi TİS'e uyulmaması ve 24 işçinin işten atılması nedeniyle direnişe geçti.
➤ İstanbul, Altılar (PDK) işyerlerinde 350 işçi TİS için greve başladı.
➤ Uygun Plastik işçileri, işten atılma nedeniyle direniş yaptılar.
➤ Eskişehir, Çetintaş Giyim Sanayii'de 40 işçi TİS nedeniyle greve

başladı.
➤ İstanbul, Ümraniye'de kurulu Metal Oksit Kimya Sanayii işyerinde sendikalaşma nedeniyle işten atılan üç işçi, işyeri önünde çadır kurarak direnişe başladı.
➤ İzmir'de DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası üyesi işçiler, süresiz boykot uygulamasını sürdüren Buca Kız Eğitim Enstitüsü öğrencilerine yiyecek ve sigara yardımında bulundular.
➤ İstanbul İntercontinental Oteli yapımında çalışan 50 işçi, işten atılan 5 işçinin işe alınması isteğiyle direnişe geçti.
➤ Uygun Plastik'te direnişte bulunan işçilerden 19'u polis tarafından gözaltına alındı.
➤ Mersin Çimento Fabrikası'nda çalışan 600 işçi, iki işçinin işten atılması üzerine direnişe geçti.

ŞUBAT

➤ İzmir, TOKEZ'de 108 işçi TİS için greve başladı.
➤ Özler Döküm Sanayii işyerinde 48 işçi, TİS için greve çıktı.
➤ Zonguldak Gelik Bölgesi'nde 22 kazmacı ocağa inmeyerek 8 saatlik bir direniş yaptı.
➤ Ankara Emek Mahallesi Kooper Ste Yapı Kooperatifi'nde çalışan Genel-İş üyesi kapıcılar TİS uyuşmazlığı nedeniyle greve başladı. Bu grev Türkiye'de ilk yasal kapıcı grevi oldu.
➤ Macunköy Ahmet Şaban Karamancı A.Ş.'de çalışan 27 işçi, sendikalaşma nedeniyle atılan 7 işçinin tekrar işe alınması amacıyla direnişe başladı.
➤ İstanbul Optilon Fermuar Fabrikası işçileri 20 işçinin sendikalaşma nedeniyle işten atılması üzerine direnişe geçtiler. İşçiler yayınladıkları bildiride DİSK Tekstil Sendikası'nın kendilerine sahip çıkmadığını belirterek sendikayı protesto ettiler.
➤ Ankara Belediyesi EGO Otobüs İşletmesi'nde 35 işçi, besin değeri düşük ve pahalı yemek verildiği için yemek boykotuna başladı.
➤ Tarsus Nebati Yağ Fabrikası'nda 63 işçinin işten çıkarılmasını protesto etmek amacıyla 102 işçi greve çıktı.
➤ Acar Film işyerlerinde 45 çalışan greve başladı.
➤ Doğan Lastik'te TİS ardından 135 işçinin işten atılması üzerine direnişe geçildi. Direnişi Uygun Plastik, Şahsuvar, Ekmek Fırın, Akar ve Devrimci Sağlık-İş Sendikası işçileri destekledi.
➤ İstanbul, Alkom Fabrikası'nda işçiler, sendika değiştirmeleri gerekçe gösterilerek işten atılmaları üzerine direnişe geçtiler.
➤ İzmir Balcova Beril Düğme Fabrikası'nda 50 işçi, işten çıkarılmala-

rı protesto amacıyla greve çıktı.
➤ Uğurlu Elektrik Araçları Sanayii ve Tic.'de 92 işçi, sendika değiştirme nedeniyle işten atılmaları protesto için direnişe geçti.

MART

➤ Kastamonu Yonca Levha Fabrikası'nda çalışan 240 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ İskenderun Demir Çelik'te 4000 işçi, TİS haklarının verilmeyişini ve müdürün işçiler aleyhindeki davranışlarını protesto etmek amacıyla toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.
➤ İzmir Konak İskelesi'nde Atıf Kafeterya'da işçiler TİS için greve başladı.
➤ Türkay Kibrit Fabrikası'nda 227 işçi TİS için greve çıktı.
➤ İzmir Kent Lastik Fabrikası'nda 270 işçi greve başladı.
➤ Hereke Nuh Çimento Fabrikası'nda işçiler TİS için greve başladı.
➤ Adana Çetinel'de sendikalaşma nedeniyle işten atmaları protesto eden işçiler direnişe geçtiler.
➤ Kardeş Elektrik işyerinde işçiler 23 Ocak'tan bu yana sürdürdükleri direnişte işçi çadırlarının devlet güçlerince sökülmesi üzerine Aksaray'dan Vilayet'e bir yürüyüş yaptılar.
➤ Van'da, Tüm Gıda-İş Sendikası'na üye 115 işçi işten çıkarma ve sigortasız işçi çalıştırmaları protesto için bir yürüyüş yaptı.
➤ İstanbul Telefon Başmüdürlüğü'ne bağlı 7 işyerinde ve Ümraniye tesislerinde çalışan 850 PTT işçisi TİS için greve çıktı.
➤ Mersin Soda Fabrikası'nda, TİS nedeniyle 900 işçi greve başladı.
➤ Yarımca'da kurulu Gübre Fabrikası'nın ek inşaatında çalışan 36 işçi, sendika seçme özgürlüklerinin kısıtlandığı gerekçesiyle direnişe geçti.
➤ Cam işkolundaki yetki uyuşmazlığının çözüme bağlanmamasını protesto etmek amacıyla 6000 cam işçisi yemek boykotu yaptı.
➤ İstanbul Tarabya'da bulunan Köşem Bistro işyerinde işçiler ücretlerini alamama ve işten çıkarılma nedenleriyle greve başladılar.
➤ Kadıköy Opera Sineması'nda çalışan 11 işçi, işyerinin satılması ve işten çıkarılmaları üzerine direnişe geçtiler.
➤ Eskişehir Büyük Otel'de 31 işçi TİS için greve başladı.
➤ İstanbul Levent'te kurulu Destaş'ta işçiler TİS için greve çıktı.
➤ Diyarbakır Hitit Ecza Deposu'nda çalışan 40 işçi, TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ İzmit Mannesman Fabrikası'nda 650 işçi ikramiyelerin ödenmemesi üzerine bir hafta sürecek yemek boykotuna başladılar.

➤ Gebze Nasaş Alüminyum Fabrikası'nda 600 işçi ikramiyelerindeki "adaletsizlik" nedeniyle yemek boykotuna başladı.
➤ Gebze'de kurulu Marshall Boya ve Vernik Sanayii A.Ş.'de 350 işçi, TİS için greve çıktı.
➤ Sivas'ta Başer Madencilik'te çalışan işçiler ücret anlaşmazlığı nedeniyle greve başladılar.
➤ Kartal, Mintex Fabrikası'nda 44 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.

NİSAN

➤ İstanbul Kartal ve Silahtarağa Evas işyerlerinde sendikal nedenlerle işten çıkarmaları protesto etmek amacıyla işçiler direnişe geçtiler.
➤ İstanbul Bayrak Komandit Şirketi işyerinde 30 işçi, işverenin TİS görüşmelerine katılmaması üzerine greve çıktı.
➤ Ereğli Demir Çelik Fabrikası'nda çalışan 1000'i aşkın işçi, geçici ve devamlı işçi arasındaki ücret haksızlığının önlenmesi amacıyla direnişe başladı.
➤ Sgvibb İlaç Fabrikası'nda 205 işçi TİS için greve çıktı. İşçiler, işverenin ilaç nakline engel oldular.
➤ Erar Hoffman'da Tekstil Sendikası'na üye işçiler, TİS uyuşmazlığı nedeniyle greve çıktılar.
➤ İzmir'de Oluklu Mukavva işyerinde 10 işçinin işine son verilmesi üzerine 47 işçi direnişe geçti.
➤ Adana Çimento Fabrikası'nda çalışan 750 işçi, işverenin toplu sözleşme maddelerini ihlal ettiği gerekçesiyle direnişe geçti; üretim tamamen durdu.
➤ İzmir'deki Omsaş işyeri işçileri sendikalaşma nedeniyle 10 işçinin çıkarılmasını protesto için direnişe geçti.
➤ Uteksport deri işyerinde 22 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Yarımca Petro Kimya Kompleksine bağlı Karabük Demir Çelik Şantiyesi'nde çalışan geçici işçiler, toplu sözleşme haklarından yararlanamadıkları gerekçesiyle direnişe başladılar.
➤ Sözleşme yetkisinin Türk Metal-İş Sendikası'na verilmesini protesto eden 150 işçi, İzmit Derince'de kurulu Tekfen İmalat ve Mühendislik Tesisleri'nde oturma eylemine başladılar.
➤ İskenderun Demir Çelik'te bir müteahhide ait işyerinde çalışan 400 işçi, bazı arkadaşlarının işten atılması nedeniyle direnişe geçti.

MAYIS

➤ DİSK tarafından düzenlenen ve DİSK'e bağlı sendikalarla Türk-İş

üyesi bazı sendikaların, tüm demokratik kuruluş ve derneklerin, çok sayıda halkın katıldığı 1 Mayıs Mitingi Taksim alanında yapıldı.

➤ Amasya Yeni Çeltek Kömür Madeninde TİS nedeniyle grevc çıkıldı.

➤ Türk Metal-İş'in TİS imzaladığı Tekfen İmalat ve Mühendislik A.Ş. işyerinde Otomobil-İş'e üye 100 kadar işçi direnişe geçti. İşveren direnen işçilerin işine son verdi.

➤ Kartal'daki Hektaş Tarım İlaçları A.Ş.'de 110 işçi TİS için greve başladı.

➤ Tamsaş Tarım Alet ve Makinaları A.Ş. işyerinde 106 işçi TİS için greve çıktı.

➤ Ankara'daki Zafer Matbaası'nda çalışan 14 işçi TİS nedeniyle grevc başladı.

➤ Fransız Hava Yollarının İstanbul Harbiye'deki işyerinde 40 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.

➤ Petrol-İş Sendikasının fabrikalarda işçilerle başlattığı toplantıların ilki Mutlu fabrikasında 800'ü aşkın işçinin katılmasıyla yapıldı. İşçiler MC hükümetini istifaya çağırdı ve faşist baskıları kınadı.

➤ İstanbul Radyo Müdürlüğü'ne atanan İlhan Başarı'nın yemeklerde müstahdem ve memurları ayıran uygulaması üzerine tüm personel direnişe geçerek durumu protesto etti.

➤ İstanbul Ümraniye Pres Döküm'de 125 işçi, sendika üyesi oldukları gerekçesiyle 32 işçinin işine son verilmesi üzerine direnişe geçti.

➤ İleri Maden-İş Sendikası'nda örgütlenmeye gittikleri için işten çıkarılan Kardeş Elektrik Fabrikası işçilerinin direnişi devam ederken, işverenin 16 yeni işçi alması üzerine olaylar çıktı.

➤ Konya'nın Gözlü ve Altınova Devlet Üretme Çiftliklerinde çalışan yaklaşık 1000 işçi TİS için greve çıktı.

➤ Tuzenoğlu İzmir Alsancak İşletmesi'nde grevde bulunan işçiler, işverenin grev kırmak için kullandığı arabalara el koyarak arabaları yükleriyle depolara hapsettiler.

➤ Söğüt'de kurulu Söğüt Seramik Sanayii işyerinde 148 işçi, TİS yetkisinin Çimse-İş Sendikası'na verilmesini ve 10 işçinin işten atılmasını protesto ederek direnişe geçti. Keramik-İş Bölge Temsilcisi ile 30 işçi gözaltına alındı.

➤ Sabancı Holding'e bağlı Adana'daki Bossa Un Fabrikası'nda TİS için greve başlandı.

HAZİRAN

➤ Genel-İş Sendikası'ndan ayrılarak Bank-İş Sendikası'nda örgütlen-

meye başlayan Genel Sigorta işçileri, hukuk müşavirleri Sevgi Yıldırım'ın işine son verilmesini ve baskıları protesto etmek için direnişe başladılar.

➤ Bakanlar kurulu kararıyla 30 gün süreyle ertelenen Hektaş Grevi Danıştay kararıyla yeniden başladı.

➤ Doğan Sigorta işyerinde sendikalaşmaya karşı çıkan işverenin 19 işçinin iş akdini feshetmesi üzerine işçiler direnişe geçtiler.

➤ Ankara'da Milka Pastanesi'nde sendika nedeniyle işten çıkarılan 7 işçi paralarını almak için işyerine geldiklerinde içeri alınmadılar. Bunun üzerine tüm pastane çalışanları direnişe geçtiler. Jandarma direnişçi işçileri gözaltına aldı.

➤ Petrol-İş'e üye 450 işçi, İstanbul Alibeyköy'de kurulu ÇBS işverenin kanunsuz lokavt yaptığı gerekçesiyle bir protesto mitingi yaptı.

➤ İstanbul Bayrampaşa'daki Başoğlu Lastik Fabrikası'nda çoğunluğu 12-16 yaş arasındaki çocuklardan oluşan 70 işçi TİS için greve başladı.

➤ İstanbul Kuloğlu Dokuma Tesisi'nde çalışan 50 işçi bir işçinin işten çıkarılması üzerine direnişe geçti.

➤ Pres Döküm işçileri sendika değiştirdikleri gerekçesiyle 8 işçinin işine son verilmesi üzerine direnişe geçtiler.

➤ Sümerbank Karşıyaka Fabrikası'nda çalışan 1000 kadar işçi, yeni alınacak işçilerin sınavlarında usulsüzlük olduğu gerekçesiyle direnişe geçti.

➤ 300 kadar işçinin çalıştığı Tuzla'daki Plastaş Fabrikası'nda sendikal rekabet nedeniyle çıkan olaylarda 5 işçi yaralandı.

➤ Sendika değiştiren 600 kadar Perfektüp işçisi, üç işçinin işten çıkarılması üzerine direnişe başladı.

➤ Genel Sigorta'da çalışan 80 işçi sendikal özgürlüklerinin kısıtlandığı gerekçesiyle direnişe devam ederlerken işveren bu işçilerin iş akitlerini feshetti.

➤ Türk Demir Döküm Fabrikası'nda işverenin ihmalinden doğan iş kazasında bir işçinin ölümü üzerine 3000 işçi bir saatlik oturma eylemi gerçekleştirdi.

➤ Yeniçeltek Kömür İşletmesi'nde iki grup işçi arasında çıkan çatışmada 4 işçi öldü.

➤ Altınok Müşavir Mühendislik Firması çalışanları, işverenin TİS çağrısına yanıt vermeyip işyerini kapatması üzerine direnişe geçti.

➤ Yaşar Holding'e ait Tuborg Bira Fabrikası'nda 9 işçinin işten çıkarılmaları üzerine direnişe geçen 430 işçi, arkadaşlarının tekrar işe alınmaları üzerine işbaşı yaptı.

➤ İstanbul Uğurgül işyerinde 200'ü kadın 680 işçi, işverenin puantör adı altında silahlı kişiler alması ve bu kişilerin işyeri temsilcilerini

dövmesi üzerine direnişe geçti. İşveren, temsilcileri ve direnişçi işçileri işten çıkardı.

➤ Cibali Sigara Fabrikası ve Nakliyat Grup Müdürlüğü'nde işçiler, işverenin TİS masasına oturmayı kabul etmemesi üzerine Tekel Genel Müdürlüğü önünde protesto gösterisi yaptılar.

➤ Topkapı Şişe Cam ve Gökyiğit fabrikalarında 1900 işçi TİS için greve çıktı.

➤ Murgul Bakır İşletmeleri'nde 1200 işçi işverenin TİS görüşmelerine yanaşmaması üzerine greve başladı.

➤ Seydişehir'de Türk Metal-İş Sendikası'na bağlı kişilerin Özgür Metal-İş üyesi işçilere saldırması sonucu çıkan çatışmada 15 kişi yaralandı.

➤ 1000 kadar fırın işçisi Ankara'da yaptıkları bir yürüyüş ile Tek Gıda İş Sendikası ile fırın işverenlerini kınadılar.

➤ 15 Haziran'dan beri direnişte bulunan İstanbul Küçükköy'de kurulu Uğurgül işçileri ile jandarma arasında çıkan çatışmada 3'ü ağır olmak üzere 70 işçi yaralandı. 5 işçi tutuklandı.

➤ Kabataş'ta kurulu Rulo Basımevi'nde 23 işçi TİS nedeniyle greve başladı.

➤ PTT şehirlerarası personeli, çalışma saatlerinin günde 5.5 saatten 8 saate çıkarılmasını protesto için 2 saat süreli bir direniş yaptı.

➤ Çayırova Cam Fabrikası'nda 1200 işçi TİS için greve çıktı.

➤ Ordu Yardımlaşma Kurumu Genel Müdürlüğü OR-KO işyerlerinde çalışan 300 işçi, TİS'ten doğan bazı sorunların işverence çözümlenmemesi üzerine yemek boykotuna başladı.

➤ Bursa'da kurulu TOFAŞ işyerinde Türk Metal-İş üyesi kişiler dağıttıkları bildiriyi almayan Maden-iş üyesi Muammer Çetinbaş adlı işçiyi öldürdüler.

➤ Ordu Belediyesi işçileri TİS için greve başladılar.

TEMMUZ

➤ Bursa TOFAŞ Otomobil Fabrikası'nda Muammer Çetinbaş adlı işçinin öldürülmesi ve iki işçinin yaralanmasıyla son bulan olaylardan sonra TOFAŞ, Renault ve Mako işçilerinden oluşan 4.000 kişilik bir topluluk, cenazeyi almak için gittikleri SSK Hastanesi önünde sessiz yürüyüş yaptılar. Bursa'da DİSK üyesi işçilerin çalıştığı 13 işyerinde üretim durdu.

➤ İstanbul Belediyesi ile DİSK'e bağlı Genel-İş arasında yapılan TİS'ten kendilerinin yararlanamayacağını ileri süren Türk-İş'e bağlı Belediye İşçileri Federasyonu ile T. Genel-İş üyesi işçiler saat 0.6'da başladıkları direnişi 18.15'te anlaşma sağlanana dek sürdürdüler.

➤ Denizli'de Uysallar Dokuma Fabrikası'nda 55 işçi, asgari ücretin 60 TL. olarak kabul edilmesine rağmen kadın işçilere 20, erkeklere 30 TL. gündelik verilmesini protesto için greve başladı.

➤ İstanbul Belediyesi T. Genel-İş'e üye temizlik işçileri direnişe devam ederken önce Belediye Sarayı önünde toplandılar sonra Taksim'de bir küçük gösteri yaptılar. 450 işçi de anlaşmanın sağlanması istemiyle Belediye Sarayı'nı işgal etti.

➤ İskenderun Limanına bağlı 200 balıkçı TİS için greve çıktı.

➤ Hatay Arsus Limanı'na kayıtlı balık işçileri İskenderun Limanında greve başlayan işçileri desteklemek için denize açılmadılar.

➤ Akhisar'da kurulu Topsan işyerinde işçiler TİS için greve başladı.

➤ Günaydın gazetesinde sendikalaşmak isteyen 17 basın işçisinin işten çıkarılması üzerine Babıali işçileri bir protesto toplantısı düzenlediler.

➤ İstanbul Safraköy'de kurulu Mintax Deterjan Fabrikası'nda meydana gelen iş kazasında iki işçinin feci şekilde ölmeleri üzerine işçiler 1 gün çalışmadılar.

➤ İstanbul DMO Basımevi'nde 190 işçi TİS için greve çıktı.

➤ Parsan işyerinde işçilerin çoğunluğunun üye olduğu T. Maden-İş sendikasını işverenin tanımaması üzerine işçiler direnişe geçti.

➤ Divriği Madenleri'nde çalışan 1000 işçi madende görevli 4 memurun merkeze alınmalarını protesto için direnişe geçti.

➤ Muammer Çetinbaş'ın TOFAŞ işyerinde faşistlerce öldürülmesini, işçi sınıfının demokrasi mücadelesine, sendikal örgütlenmesine karşı yöneltilmiş saldırıları ve DGM yasasını protesto amacıyla Bursa'da on binlerce işçinin katıldığı bir miting yapıldı.

➤ Erzurum'un Aşkale ve İspir ilçelerindeki enerji nakil hatlarında sigortasız çalışan 70 işçi TEK önünde direnişe geçerek müteahhit paralarını ödeyinceye kadar buradan ayrılmamaya karar verdi.

➤ İstanbul Gümüşsuyu'nda Altınok Müh. Bürosu'nda 9 Haziran'da başlayan direniş işverenin uzlaşmaz tutumu nedeniyle greve dönüştü.

➤ Kağıthane'de Semak Boya Fabrikası'nda sendikasız ve sigortasız çalıştırıldıklarını öne sürerek direnişe geçen 26 işçi işten atıldı.

➤ Maltepe MİGSAŞ'ta sendikal örgütlenme nedeniyle 4 işçinin işten atılmasını protesto için 50 işçi direnişe geçti.

➤ Petrol Ofisi İzmit Dolum Tesisleri'nde çalışan işçiler TİS anlaşmazlığı nedeniyle işçi yavaşlatma eylemini yaptılar.

➤ Petrol Ofisi'nin Derince Dolum Tesislerinde sendika ile işveren arasındaki anlaşmazlığın kahrını çektikleri gerekçesiyle 500 kadar tanker sürücüsü, istekleri kabul edilene dek yakıt almayacaklarını bildirerek direnişe geçti.

➤ Çubuklu Petrol Ofisi ek inşaat işçileri, sendikalaşma nedeniyle işten atılmalar üzerine direnişe geçti.

➤ Cevizli'de kurulu Migsaş'ta sendikalaşma nedeniyle işten atılmalar üzerine direnişe geçen 35 işçi işten çıkarıldı.

➤ Ankara Roma Oteli işçileri TİS için greve başladı.

➤ Murgul'a bağlı Çamakkaya Damar Tesisleri'nde 1500, Hopa tesislerinde 98 işçi greve çıktı.

➤ Elazığ Fırat Üniversitesi inşaatında çalışan 300 işçi sendikalaşmalarına engel olunmaya çalışılması üzerine direnişe geçti. Öncülük eden 50 işçi gözaltına alındı.

➤ İstanbul'da Altınyıldız Fabrikası'nda çalışan 600 işçi, üye oldukları Tekstil sendika yöneticilerinin işveren tarafından işyerine alınmaması üzerine yemek boykotu yaptı.

➤ Otomarsan'da 1200 işçi, sendika değiştiren 6 işçinin işine son verilmesi üzerine direnişe geçti.

➤ Kumluca Orman Kalkındırma Kooperatifi ile Zafer Orman Köylü Kooperatifleri'ne bağlı 400 orman işçisi, %25 zam almadıkları sürece çalışmayacaklarını bildirerek direnişe geçti.

➤ Efe Tarım işyerinde işçiler 1 işçinin işten atılması üzerine direnişe geçti.

➤ Ordu Yardımlaşma Kurumu Genel Müdürlüğü işyerlerinde işçiler TİS'in uygulanmaması üzerine 3 günlük yemek boykotu yaptılar.

➤ Tuborg Fabrikası'nda 64 işçi, 9 arkadaşlarının işten çıkarılması ve işveren baskılarını protesto için pasif direnişe geçtiler.

➤ Çubuklu Petrol Ofisi ek inşaatında çalışan 30 işçi, sendikalarının işverence tanınmaması ve üye işçilerin işten çıkarılması üzerine direnişe geçtiler.

➤ İstanbul Kağıthane'de kurulu Su Tasfiye Tesisi KİSKA'da direnişte bulunan 390 işçi 350 jandarma tarafından dağıtıldı.

➤ Sendikalarının işveren tarafından tanınmaması üzerine direnişe geçen 900 Otomarsan işçisi, jandarma gücüyle dağıtıldı. 40 işçi gözaltına alındı.

➤ Northrog Kollektif Şirketi'nin montaj ve inşaat işlerinde çalışan 80 işçi, sendikal nedenle işten atılmalar üzerine direnişe geçti.

➤ Keban Oteli'nde çalışan 55 işçi, sendikal nedenle işten atılmalara karşı direnişe başladı.

➤ Niğde Belediyesi işçileri TİS için greve çıktı.

➤ Çorum Osmancık'ta kurulu bir tuğla fabrikasında çalışan 200 işçinin bir arkadaşlarının işine son verilmesi üzerine başlattıkları direnişe jandarma saldırdı. Çatışma sonunda 30 işçi gözaltına alındı.

AĞUSTOS

➤ İzmir Halkapınar Pamuk Mensucat Dokuma Fabrikası'nda işlerine son verilmesi üzerine 2000 işçi fabrika önünde direnişe geçti.
➤ Türk-İş'e bağlı Deri-İş'e üye 6000 işçi, İstanbul Yeşil Kundura Fabrikası'nda işten atılan 150 işçinin tekrar işe alınması için direnişe geçti.
➤ Kuş-Tur Tatil Köyü işçileri işten atılmalar üzerine direnişe geçtiler.
➤ TGS ile Merkez Bankası Başkanlığı arasında sürdürülen TİS görüşmelerinde anlaşmazlığa düşülmesi üzerine, Ankara Banknot Matbaası işçileri oturma eylemi yaptılar.
➤ İstanbul Yeni Bosna'daki Altınyıldız Kumaş Fabrikası'nda sendika değiştirmeleri gerekçe gösterilerek 88 işçinin işine son verilmesi üzerine 650 işçi atılanların geri alınması için direnişe geçti. İşveren fabrikayı birgün tatil etti.
➤ İzmir Pamuk Mensucat Fabrikası'nda işçiler 4 gün direnişte bulundular. Direniş öncülerinin işine son verildi.
➤ DİSK'e bağlı Turizm-İş Sendikası'na üye işçiler, İstanbul Hilton Oteli'nde işverenin aynı işyerinde TİS imzaladığı OLEYİS'in elde ettiği haklardan yararlandırılmamaları üzerine 5 saatlik direniş yaptılar.
➤ Bakırköy Sümerbank Fabrikası'nda emeklilik sürelerinin dolmasına az bir süre kala işten çıkarılan 150 işçi, işverenin bu tutumunu siyah çelenkle protesto etti.
➤ Çelik İzabe Fabrikası'nda 28 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Hekimhan-Hasançelebi Demir Çelik Tesisleri'nde işçiler, sendikal özgürlüklerine yönelen baskılar üzerine direnişe geçtiler.
➤ Salihli Basınçlı Kaplar Sanayii işyerinde TİS çağrısı üzerine işverence işlerine son verilen 48 işçi direnişe geçti. İşveren 55 ülkücü işe aldı. Ülkücüler işçilere saldırarak bir işçiyi öldürdüler.
➤ İstanbul Ayazağa Buzdolabı ve Çamaşır Makinaları Lastik İmalat Fabrikası'nda çalışan 50 işçi, işverenin TİS görüşmelerine katılmaması üzerine direnişe geçti.
➤ Uda Koll. Şti'de TİS için greve çıkıldı.
➤ Eskişehir Erman Un Fabrikası'nda 20 işçi TİS nedeniyle greve başladı.
➤ Yol-İş, Konya'da bulunan Karayolları 3. Bölge Müdürlüğüne bağlı 17 işyerinde greve başladı.
➤ Niksar'da kurulu Ufuk Lastik Fabrikası'nda işçiler direniş yaptılar.
➤ İstanbul Maçka Oteli'nde işçiler 23 işçinin işine son verilmesi üzerine direnişe geçtiler.
➤ Auter Fabrikası'nda 700 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Sendika değiştirdikleri için 6 işçinin işine son verildiği İzmir Yün

Mensucat Fabrikası'nda 450 işçi, arkadaşlarının tekrar işe alınması için direnişe geçti.
➤ İstanbul Rami'deki Net Cam Fabrikası'nda işçiler greve başladı.
➤ Sendikal baskı nedeniyle direnişe geçen MİGROS işçilerinden 5'ini polis gözaltına aldı.
➤ Ankara Çay-Kur'a bağı Paketleme Fabrikası'nda yapılan baskıları protesto amacıyla pasif direnişlere başlandı.
➤ Konya'da devam etmekte olan Yol-İş grevinde güvenlik güçleri desteğinde gelen MSP'lilerin yol düzeltmek amacıyla araçları almak isteyerek grev kırıcılığı yapmaya kalkması üzerine çıkan çatışmada 18 kişi yaralandı.
➤ Antakya Değirmenciler Koll. Şti.'de 19 işçinin işten atılması üzerine 75 işçi direnişe geçti.

EYLÜL

➤ İzmir Elmak İşyerinde sigortasız, asgari ücretten daha az ücretle ve iş güvenliğinden yoksun olarak çalıştırıldıkları için direniş yapan 15 işçiden 9'u polis tarafından gözaltına alındı.
➤ İzmir Tınaz Plastik Fabrikası işçileri TİS anlaşmazlığı nedeniyle direnişe geçtiler.
➤ Tütünçiftlik'te bulunan Anadolu Döküm San. işyerinde işçiler direnişe geçerek işbaşı yapmadılar.
➤ İşlerine son verilen İzmir Yün Mensucat İşçilerinde dördü fabrika önünde kurdukları bir çadırda ölüm orucuna başladı.
➤ PDK Altılar Sanayiinde 8 aydan beri yürütülen grev 3 kez polis tarafından fabrika dışına mal çıkartılarak kırılmak istenmişse de işçilerin direnişleri karşısında polis geri çekilmek zorunda kaldı.
➤ Petrol Ofisi Genel Müdürlüğü ile Petrol-İş Sendikası arasında çıkan anlaşmazlıklar üzerine 800 işçi iki saatlik bir direniş ve yemek boykotu yaptı.
➤ İzmir Ciderler Yağ Fabrikası'nda işten atılan 40 işçi fabrika önünde bir gösteri yaptı.
➤ Petrol Ofisi Genel Müdürlüğü işçileri TİS nedeniyle pasif direnişlere başladılar.
➤ Edime'deki SEK'e bağlı Havsa Peynir ve Tereyağı fabrikasında işçiler TİS için greve çıktılar.
➤ İstanbul'da Londra Asfaltı'nda kurulu Yem Fabrikası işçileri TİS için greve başladılar.
➤ Zonguldak Maden İşçileri Sendikası'nın TİS görüşmelerini geciktirmesini protesto eden 2000 maden işçisi ocaklara inmedi.

➤ Bulancak Tuğla Fabrikası işçileri TİS için greve çıktılar.
➤ 11 Eylül'de DİSK, Şili'deki faşist darbenin yıldönümünde "Şilili Yurtseverlerle Dayanışma Gecesi" düzenledi.
➤ DİSK üyesi Yeni Haber-İş Sendikası TİS yetkisinin verilmesi isteği ile Ankara'da bir yürüyüş düzenledi.
➤ Tez Büro-İş Sendikası Garanti Bankası'nın 34 şubesinde sürdürdüğü grev kararını genişleterek 10 şubede daha greve başlama kararı aldı.
➤ Hasan Çelebi Demir Tesislerinde çalışan 64 işçi, işçi haklarının kısıtlandığı gerekçesiyle 2000 kişinin katıldığı bir miting düzenledi. Alınan karar gereği greve çıktılar.
➤ İzmit Belediyesi'nde 250 işçi, 4 aydır maaş alamadıkları gerekçesiyle direnişe geçti.
➤ İstanbul Motopar Piston Fabrikası'nda sendikal baskıları ve işten çıkarmaları protesto amacıyla yapılan direniş sırasında çatışma çıktı. Bir işçi yaralandı. İşveren fabrikayı 21 gün süreyle kapattı.
➤ Fako İlaç Fabrikası işçileri işten çıkarmaları protesto için bir gösteri yaptılar.
➤ 16 Eylül'de DGM yasası Meclis'te görüşülürken ülke çapında işçi direnişleri başladı. DİSK, "Genel Yas" kararı aldı. 19 ilde işi yavaşlatma eylemine yüz binlerce işçi katıldı.
➤ 17 Eylül'de DGM'yi protesto direnişleri yaygınlaştı. 500 işyerinde 300 bin kadar işçi direnişe katıldı. Direnişin yapıldığı işkollarında üretim kısmen ya da tamamen durdu. Bazı işçiler gözaltına alındı.
➤ Türk-İş'e bağlı OLEYİS Sendikası'na üye işçiler de DGM'ye karşı yapılan direnişe katıldılar.
➤ İzmit Yarımca İpraş Rafinerisi işçileri hem DGM'yi hem de sendikal rekabeti protesto etmek için üretimi durdurdular.
➤ DİSK üyesi onbinlerce işçi, ilk kez uygulanan bir yürüyüş biçimiyle, motorize araçlarla, Beşiktaş'tan Taksim'e kadar düzenledikleri yürüyüşle DGM'yi protesto ettiler.
➤ DİSK'in Genel Yas çağrısına uyan Ereğli Demir Çelik işçileri işi bıraktı.
➤ İstanbul, Sultanhamam'daki Hürbaş Müessesesi işçileri TİS nedeniyle greve başladılar.
➤ Genel Yas direnişine uyan işçiler İPRAŞ Rafinerisi'nda üretimi durdurdular. Libya'dan getirilen ham petrolün boşaltılmasına engel oldular.
➤ Konya'da sürdürülmekte olan Karayolları ile ilgili grevde MSP yanlısı sendika üyelerinin grevci işçilere saldırması sonucu çatışma çıktı.
➤ Ankara Belediyesi işçileri DGM'yi protesto mitingi yaptılar.

➤ TPAO'da işçilerin yasal direnişe geçmeleri üzerine işveren işyerinin üç günlüğüne kapatıldığını açıkladı. 400 işçiyi direniş yaptıkları için tazminatsız işten çıkarma kararı alan işveren, işyerine aldığı MHP'li silahlı kişilerle işçiler üzerinde baskı kurmaya başladı.

➤ DGM'ye karşı direniş başlatan DİSK Yönetim Kurulu tutuklandı.

➤ AEG Profilo Fabrikası'nda 2000 işçi, DGM'yi protesto için yapılan direnişe katıldıkları gerekçesiyle 14 işçinin ve sendika temsilcisinin işten atılmalarını protesto için yeniden direnişe geçti.

➤ İzmir Ekiz Zeytinyağı Fabrikası'nda ücretlerini alamayan işçiler direnişe başladılar.

➤ DGM ile ilgili direnişe katıldıkları gerekçesiyle çok sayıda işçinin işten atılmasını protesto için direnişe geçen TELRA işçilerine polis panzer ve bombayla saldırdı.

➤ İstanbul Avcılar Motopar Piston Fabrikası'nda işçilerine 21 gün zorunlu izin verdiğini açıklayan işverenin bu işçilerin yerine yeni işçi alması üzerine 200 kadar işçi eş ve çocuklarıyla fabrika önünde direnişe geçti. Direniş jandarma tarafından kırıldı.

➤ İstanbul Kağıthane Boronkay işçileri 3 işçi temsilcisinin işten çıkarılması üzerine direnişe geçtiler.

➤ Profilo'da direniş yapan işçilere saldıran polis Yakup Keser adlı işçiyi öldürdü. Çok sayıda işçi kıyasıya dövülürken askeri yetkililerce emniyet müdürlüğüne götürülen işçiler gözaltına alındı.

➤ Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikası Mersin Şube Başkanı Münip Tepeci'nin bağlı oldukları kuruluşun DGM'yi protesto eylemine katılmaması üzerine başladığı ölüm orucu sağlık kurulunun müdahelesi sonucu sona erdirildi.

➤ DGM direnişi nedeniyle işten atılan Gaziantep Deterjan Fabrikası işçilerinden 6'sı ölüm orucuna başladı.

EKİM

➤ İzmir'de Bayraklı Boya Fabrikası'nda çalışan 103 işçinin başlattığı grevde 43 işçi kanunsuz yürüyüş yaptıkları gerekçesiyle gözaltına alındı.

➤ Kartal'da işçi derneklerinin düzenlediği işten atılmaları protesto mitingi 2500 işçi ve öğrencinin katılımıyla yapıldı.

➤ Ankara Hacettepe'de kurulu SİSAG işyerinde TİS için greve çıkıldı.

➤ Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı Ormancılık Araştırma Enstitüsü Md. ve Orman Harita ve Fotogrametri Md. işyerlerinde TİS nedeniyle greve başlandı.

➤ Küçükköy Ergat Makina Sanayii'nde çalışan 42 işçinin işine son verilmesi üzerine bu işçiler mesai saatleri süresince fabrika önünde direniş gerçekleştirmeye başladılar.
➤ Konya'da Karayolları işçileri bir süre önce sona erdirdikleri greve protokol şartlarının yerine getirilmemesi üzerine pasif direnişlerle devam etmeye başladılar.
➤ OYAK Subay Konut İnşaatında çalışan işçilere faşistlerce silahlı saldırıda bulunuldu.
➤ Adana Plassa Plastik'te 80 işçi TİS nedeniyle greve başladı.
➤ Bandırma'nın Susurluk bölgesinde bulunan iki fırında işçiler TİS için greve çıktı.
➤ Balıkesir'de bulunan 14 fırında 250 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Kartal Oralit Fabrikası'nda TİS nedeniyle greve çıkıldı.
➤ İzmit Köseköy'de kurulu Lifli Rulo ve Levha Sanayii Tesislerinde 5 işçinin işten atılması üzerine 30 işçi 1 günlük direniş yaptı.
➤ Üç aydır maaş alamayan İzmir Gültepe Belediyesi İşçileri Valiliğe yürüyerek haklarının verilmesini istediler.
➤ Balıkesir'de bulunan Kervansaray Oteli'nde 25 işçi TİS için greve başladı.
➤ İstanbul Sanayi Mahallesi Süper Dizel Endüstri ve Tic. işyerinde 36 işçi işten atılmalar üzerine direnişe geçti.
➤ Adana Suni ve Sentetik Elyap Fabrikası (SASA)'da 2250 işçi, iki işçinin işten çıkarılmasını protesto için direnişe geçti.
➤ EKİ Gelik Maden Ocağı işçileri iş güvenliği sağlanana kadar devam etmek kararıyla direnişe başladılar.
➤ İzmir İnciraltı Mandalina Ambalaj Sanayii'nde çalışan 150 kadar işçi, 8 saat yerine 15 saat çalıştırıldıkları ve diğer sosyal haklarının verilmediği gerekçesiyle direnişe başladı.
➤ Kozlu Üretim Bölgesi'nde çalışan 8 bin maden işçisi, memurlara ödenen ikramiyeden kendilerinin yararlandırılmamasını protesto etmek için direnişe geçti.
➤ Gaziantep Belediye Meclisi'nde görevli işletmeler müdürünün işten alınması nedeniyle 1700 işçi üç günlük direnişe başladı.
➤ Eskişehir'in Kalabak Memba Suları İşletmesi şişeleme bölümünde çalışan 32 işçi, Sosyal-İş Sendikası'nda örgütlenen 7 işçinin işten atılmasını protesto amacıyla direnişe başladı.

KASIM

➤ Balıkesir Orman Tamirhanesi işyerinde başlatılan grevin yasal olmadığını ileri süren işveren 12 işçinin işine son verdi.

➤ Yıldız Kazan işyerinde 37 işçi, 16 Eylül direnişine katılan 17 işçinin tekrar işe alınmaması ve MESS'in TİS görüşmelerindeki olumsuz tutumu üzerine greve başladı.

➤ Akdeniz Fabrikası'nda 1200, Paktas'ta 4200 olmak üzere toplam 5 bin 400 işçi, Tesif Sendikası Genel Merkez yöneticilerini protesto amacıyla fabrikalara sokmadılar. Sendikayı protesto için direnişe başladılar.

➤ Çelik Endüstri işyerinde 174 işçi TİS için greve çıktı.

➤ Ente Klima Cihazları ve Radyatör Fabrika'sında işçiler TİS için greve başladılar. İşveren daha önce lokavt ilan etmişti.

➤ Adana Ceyhan İlçesinde kurulu Turizm İnşaat ve Limited Şirketine ait kanalet inşaatında çalışan 270 işçi hiç bir sosyal güvenceleri olmadığı gerekçesiyle direnişe geçerek sendikalaşmak isteğinde bulundular.

➤ SEK'in Burdur işyerinde TİS uyuşmazlığı nedeniyle greve başlandı.

➤ Türk-İş'e bağlı Tek Gıda İş Sendikası'na üye işçiler 5 yem fabrikasında greve başladılar.

➤ Yün Teks San. Fabrikasınca işten çıkarılan ve kıdem tazminatları konusunda işverenle sendikanın anlaştıklarını ileri süren 200 işçi, Teksif Topkapı Şubesi'ni işgal ederek yöneticileri rehin aldı.

➤ Alacaköy tarım işçileri Fatma Keserci'ye ait 400 dönümlük toprağı işgal ederek kendileri için ekip biçmeğe başladılar.

➤ Mersin'de Sumas Fabrikası'nda 9 işçinin işten çıkarılması üzerine 150 işçi direnişe geçti.

➤ EKİ Kozlu Üretim Bölgesi'nde 9000 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle 24 vardiyasından başlayarak direnişe geçti. Bu direnişe Gelik ve Çaydamar işçilerinin de katılmasıyla direnişe geçen işçi sayısı 15.000'e yükseldi.

➤ Elektrik Etüd İdaresi Matbaası'nda çalışan 20 işçi, işverenin Uzlaştırma Kurulu kararlarına uymadığı gerekçesiyle greve başladı.

➤ Seydişehir Alüminyum Tesisleri'nde çalışan işçilere saldıran MHP'lilerle işçiler arasında çıkan çatışmada 20 işçi yaralandı.

➤ Teksif Sendikası, Paktaş'ta çalışan 4600 işçiyi Yavuzlar'da kurduğu şubeye ataması üzerine işçiler 40 dakikalık bir protesto eylemi yaptılar. İşveren 5 kadın işçiyi işten çıkardı.

➤ İzmit Derince'de Tarım Koruma İlaçları Fabrikası'nda 333 işçi TİS için greve başladı.

➤ Yarımca'da kurulu Gübre Fabrikalarının ek bölümlerini yapan Alarko firmasında çalışan 125 işçiden TİS-İŞ'e üye 60 işçi greve başladı.

➤ Ankara Belediyesi işçileri ücretlerini alamadıkları gerekçesiyle Belediye'yi işgal ettiler.
➤ Uşak'taki Sirgeli Mensucat, Yün Plastik, Kısmet Yün İplik, Ertan Yün İplik, Gökdelen Yün İplik, Yasalar Yün İplik ve iki fabrikada 250 işçi greve başladı. İşverenler Sendikası 20 işyerinde lokavt uyguladı.
➤ Samsun Azot Fabrikası'nda çalışan 700 işçi aylıklarının bayramdan önce verilmemesini protesto için bir yürüyüş yaptı.
➤ Et ve Balık Kurumu'nun 19 işyerinde TİS için greve başlandı.
➤ İstanbul Belediyesi'nde iki aydır ücretlerini alamayan işçiler Galata ve Atatürk Köprülerini yarım saat süreyle trafiğe kapadılar. Güvenlik güçleri işçileri dağıtarak 5 işçiyi gözaltına aldı.

ARALIK

➤ İzmit Yarımca'da kurulu Besin ve Mısır Sanayi BE-MİS işyerinde bir işçinin işten çıkarılması sonucu 230 işçi direnişe geçti.
➤ Bakanlar Kurulu kararıyla ertelenen SİSAG grevi, Danıştay'ın aldığı karar üzerine tekrar başladı.
➤ İzmit Derince'de Klor Alkali grevi Bakanlar Kurulu kararınca 30 gün ertelendi.
➤ İETT ve Sular İdaresi işçileri, yasal haklarının çiğnendiği ve vardiya zamlarının verilmediği gerekçesiyle pasif direnişlere başladılar.
➤ Good-Year Lastik'te bir işçinin işten atılması üzerine pasif direnişe geçen 700 işçi 90 memuru rehin alarak isteklerinin kabul edilmesi için belirli bir süre verdi.
➤ Gebze Tuğla Fabrikası'nda TİS nedeniyle 150 işçi greve çıktı.
➤ Ankara'daki Erkunt Makine Döküm San.'da sendika değiştirme nedeniyle işten atılmalar üzerine 500 işçi direnişe geçti.
➤ Ankara Temsan'da 70 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Mudanya'da kurulu Türk Siemens Kablo Fabrikası'nda 300 işçi TİS için greve başladı.
➤ Aydın Umurlu Belediyesi işçileri TİS için greve çıktı.
➤ Fethiye Göçek Maden ve Anadolu Maden işyerlerinde çalışan 475 işçi TİS için greve çıktı.
➤ İzmit Mannesman Boru Fabrikası'nda 700 işçi TİS için greve başladı.
➤ İstanbul Belediyesi'ne bağlı 12.800 işçi ücretlerini alamadıkları için direnişe geçti. Direnişe yan ödemelerini alamayan memurlar da katıldı.
➤ Moramin-Normelamin Fabrikası'nda 250 işçi işverenin tutumu ve Lastik-İş Sendikası'nın ilgisizliğini öne sürerek direnişe geçti.
➤ Antalya'da MKE'ye bağlı bir pil fabrikasında grevde bulunan işçile-

re MHP militanları silahlı saldırıda bulundu. 3 işçi ağır yaralandı.
➤ Ücretlerini alamayan İstanbul Belediyesi işçileri, Belediye Meclisi toplantısını yaptırabilmek için İstanbul Belediye Sarayı'nı işgal ettiler.
➤ İstanbul Yeşilköy Havalimanı kontrolörleri iş koşullarının ağırlığı nedeniyle radarla çalışmak istememeleri yüzünden direnişe geçtiler.
➤ Noramin-Normelamin Fabrikası'nda direnişçi işçilerden 9'u Maslak Jandarma Karakolu'na götürülerek dövüldü.
➤ Et ve Balık Kurumu'na ait 2 işyeri daha greve çıktı. Bakanlar Kurulu 21 işyerindeki grevi erteledi.
➤ Ceyhan Belediyesi işçileri haklarının verilmesi için direnişe başladılar. Direniş anlaşmayla son buldu.

1977

OCAK

➤ 162 bin kapı-kalorifer işçisi, normal günlerde 8 saat çalışmak, pazar, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalışmamak, grev ve toplu sözleşme haklarını kabul ettirmek, fazla mesai ücreti alabilmek için 7-17 saatleri dışında çalışmamaya başladılar.
➤ Şark Sanayi Tekstil Fabrikası'nda çalışan 1300 işçi kıdem ve ihbar tazminatlarını alabilmek için işyerini işgal ettiler.
➤ MKE Kırıkkale Fabrikaları'nda çalışan 16.000 işçi, sözleşmede yer almasına karşın kârdan pay verilmemesi üzerine işi bıraktı.
➤ Anadolu Ajansı'nın Ankara, İstanbul, İzmir, Adana işyerlerinde çalışan 178 işçi ekonomik haklar için greve çıktı.
➤ Ziraat Bankası İstanbul şubelerinde TİS nedeniyle greve başlandı.
➤ İntercontinental Otel'de yetki uyuşmazlığı nedeniyle 900 işçinin başlattığı direnişe polis saldırdı. İşçiler dağıtıldı. Aynı işyerinde aynı amaçla direniş başlatıldı.
➤ GISLAVED'de 1000 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Ceyhan'da Yüksel İnşaat'ta çalışan 480 işçi, işverenin devrimci işçileri atıp ülkücüleri alması ve sosyal haklar nedeniyle iş bıraktı.
➤ Aşkale Maden Ocakları'nda çalışan 408 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.

ŞUBAT

➤ Vatan Gazetesi'nde çalışan 43 işçi, sendikal ve sosyal hakları ile işten atılanların geri alınması için işi bıraktı.

➤ THY, Yeşilköy, Esenboğa hava alanlarında TİS nedeniyle greve gidildi. Ancak grev ertelendi.
➤ İntercontinental Oteli'nde çalışan 300 işçi, izinli sayılan (atılan) işçilerin geri alınması ve Turizm-İş'in yetkili sendika olarak kabul edilmesi için greve başvurdu.
➤ İzmir Gültepe Belediyesi'nde çalışan 450 işçi, altı aydır alınamayan aylık ve mesai ücretleri için greve gitti.
➤ Unkapanı Hal Binası'nda 3000 işçi can ve iş güvenliği nedeniyle işi bıraktı.
➤ İzmir Belediyesi otobüs sürücüleri, müdür vekilinin bir işçiyi yumruklaması üzerine dört saatlik bir direniş gerçekleştirdiler.
➤ Tariş-Çiğli Fabrikası'nda 700 işçi, ülkücülerin zorla para toplamaları üzerine direnişe geçti.

MART

➤ Adana, Osmaniye Fırın'da çalışan 120 işçi, düşük ücret, fazla çalıştırılmak, sigorta haklarının verilmemesi nedeniyle greve çıktı.
➤ İzmir Öğrenci Yurtları'nda çalışan işçiler işveren baskısıyla sendika değiştirmeye zorlandıkları için iş bırakma eylemini yaptılar.
➤ Et-Balık Kurumu'nun 29 işyerinde 5000 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Boludağı Varan Turistik Tesisleri'nde 58 işçi, iverenin haksız iflas göstermesi nedeniyle direnişe geçti.
➤ Goodyear Fabrikası işçileri, TİS uyuşmazlığı nedeniyle greve çıktı.
➤ Kartal Skoda Jawa Fabrikası'nda, 350 işçi, TİS'ten doğan haklarını alamadıkları için üretimi durdurdu.
➤ Eczacıbaşı İlaç Fabrikası'nda 1000 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Trabzon fırın işçileri TİS nedeniyle greve çıktı.

NİSAN

➤ İzmit İNTAS'ta 300 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Kartal Soğanlık Belediyesi'nde çalışan 40 işçi zam farklarının, ikramiyelerinin, yakacık paralarının ödenmemesi üzerine işi bırakma eylemini gerçekleştirdi.
➤ Adana Belediyesi'nde 880 fırın işçisi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğü'nde 3000 işçi, İETT ve Belediye'de yetki uyuşmazlığına yanlı yaklaşım nedeniyle bir protesto gösterisi yaptı.

MAYIS

➤ 1 Mayıs'ta Taksim'de yüzbinlerce kişinin katıldığı dev bir gösteri yapıldı. Mitinge dışarıdan açılan ateş ve doğan panik sonucu 36 kişi öldü. Katliamın failleri bulunamadı (!)
➤ Karamürsel Eternit'te 130 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Sümerbank Bakırköy Pamuklu Sanayiinde çalışan 1600 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Ateşoğlu Tuğla Fabrikası'nda 200 işçi TİS için greve başladı.
➤ MESS'e bağlı işyerlerinde 30.000 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Tekstil işkolunda Bursa, Eskişehir ve İstanbul'da TİS nedeniyle 6500 işçi greve çıktı. İşyerleri Sümerbank'a ait.

HAZİRAN

➤ MESS grevine 10 bin işçi daha katıldı.
➤ Öğretmen Çorapları-Ören Bayan'da çalışan 400 içşi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Malatya İplik Fabrikası'nda 350 işçi TİS için grev yaptı.
➤ Divriği'de 1200 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Düzce Düzsan'da işçiler, sendika seçimi nedeniyle işten atılmaları protesto için direnişe geçti.
➤ Temsa-Termo'da 280 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Mersin Demir Döküm Fabrikası'nda 260 işçi, iş güvenliğinin olmaması nedeniyle direniş başlattı.
➤ Soma Cam Linyit İşletmesi'nde 234 işçi, sosyal hakların verilmemesi üzerine üretimi durdurdu.
➤ TİMLO İnşaat'ta 250 işçi sağlık koşullarının düzeltilmesi için direnişe geçti.
➤ Tariş'te 1082 işçi TİS nedeniyle başlattıkları grevi sürdürdüler.
➤ Gemlik Belediyesi'nde 65 işçi TİS için greve çıktı.

TEMMUZ

➤ Akajans'ta (Akdeniz Haber Ajansı) TİS için greve başlandı. İşveren lokavt uyguladı.
➤ Darıca Belediyesi işçileri greve başladı.
➤ Sümerbank'ın Malatya Pamuklu Fabrikası'nda 2675 işçi greve gitti.
➤ Eskiçeltek Kömür İşletmesi'nde 500 işçi greve çıktı.
➤ Grevdeki Sungurlar işçileri, işverence gönderilen ve sendikayı komünistlikle suçlayan bildiri ve mektupları, grev yerlerinde topluca

yırtma eylemi yaptılar. MESS'e bağlı Sungurlar'da grevi yürüten sendika DİSK Maden-İş.

➤ İETT'de çalışan bir grup işçi, TİS'in uzamasını protesto etmek için işi bıraktı.

➤ Tariş'in zeytinyağı ünitelerinde TİS işin greve başlandı.

➤ Avanslarını alamayan ÇAY-KUR Dörtyol Çay Fabrikası işçileri fabrikayı işgal ettiler.

➤ PTT işyerlerinde alınan grev kararı Adana'da iş mahkemesinin aldığı ihtiyatı tedbir kararıyla durduruldu.

➤ Nazilli Sümerbank Basma'da 1500 işçi TİS'in uzamasını protesto için bir yürüyüş yaptı.

➤ İzmir'de Devsan Meşrubat Gıda'da 5 işçinin gerekçesiz işten atılmasını protesto için direnişe geçen işçiler polisle çatıştı. 16'sı kadın 38 işçi gözaltına alındı.

➤ Tunceli'de YSE'den çıkarılan 189 mevsimlik işçi direnişe geçti.

➤ Ankara Bahçelievler'de bulunan Yüksel İnşaat A.Ş.'de 90 işçi, 8 saatlik işgünü ve işgüvenliği için greve başladı.

➤ Ankara'da on bir un değirmeninde grev başladı.

➤ Devsan'da polisle işçiler arasında ikinci kez çatışma çıktı. 5 işçi gözaltına alındı.

➤ Adapazarı-Sakarya Belediye işçileri TİS için greve çıktılar.

➤ Adana Osmaniye, İzmir, Bornova Belediyeleri işçileri ile Erzurum Deri Fabrikası'nda 200 işçi grev kararı aldılar.

➤ İzmit Köseköy'deki Philips Ampul Fabrikası grevi sona erdi.

AĞUSTOS

➤ Beyoğlu'ndaki Atlantik Restaurant'ta işverenin dövdüğü ileri sürülen bir işçi intihar edince arkadaşları direnişe geçti.

➤ Otosan işçileri, TİS'in kısa sürede sonuçlanması için işverene bir uyarı direnişi yaptılar.

➤ Çanakkale'de Pınar Konserve Fabrikası'nda işten çıkarılan 4 işçi, işverenin adamlarıyla çatıştı. 4 kişi tutuklandı.

➤ Adana Çimento Fabrikası'nda işten çıkarılan 3 sendikacı için 800 işçi yemek boykotu yaptı.

➤ Erzurum'da askeri ayakkabı yapan Dersantaş'ta (Erzurum Deri Sanayii) 170 işçi greve çıktı.

➤ Tamer Eraslan Porselen Fabrikası'nda 900 işçi greve çıktı.

➤ Ankara'da Mars Matbaası işçileri greve başladı.

➤ Pendik'teki Tam Cam Fabrikası'nda sendikal örgütlenme nedeniyle 40 işçi işten atılınca 134 işçi direnişe geçti.

➤ Gislaved'de düşük haklarla sözleşme imzalayan sendikayı protesto eden işçilerden 30'u tazminatsız olarak işten atıldı.
➤ İzmit Belediyesi'nde 1500 işçi TİS için 24 saatlik bir uyarı boykotu yaptı.
➤ İstanbul SEK Fabrikası'nda 178 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Akkardan Fabrikası'nda 1100 işçi TİS için greve başladı.

EYLÜL

➤ Adana, Osmaniye Aslantaş Barajı'nda çalışan 200 işçi, sosyal güvencelerinin olmadığı gerekçesiyle direnişe geçti.
➤ Sivas, Tecer Kangal İnşaat'ta 120 işçi, işten atılmaları protesto etmek ve birtakım sosyal hakları elde etmek için direnişe geçti.
➤ Kayseri Sümerbank Bez Fabrikası'nda 2700 işçi, TİS'le elde edilenleri yetersiz bularak sendikayı protesto için direnişe geçti.
➤ Türkiye Noterler Birliği'nde 33 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Adana Çimento Fabrikası'nda işçiler TİS nedeniyle greve çıktılar.
➤ İstanbul, Maçka Oteli'nde işçiler TİS için greve başladı.

EKİM

➤ Bahçelievler Kale Kilit Fabrikası'nda 500 işçi, iş saatlerinin artırılmasını protesto için direnişe başladı.
➤ Metal Profilo'da 50 işçi, iş saatlerinin artırılmasını pasif direnişlerle protesto ettiler.
➤ Bilfer Limited Şirketi'nde çalışan 411 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Rize'de Çaykur işçileri ve köylüler, hayat pahalılığını, taban fiyatları, alacaklarının ödenmemesini protesto için bir yürüyüş yaptılar.
➤ Atabey İlaç Fabrikası'nda 105 işçinin atılmasıyla direnişe geçildi.
Aşkale TKİ Maden Ocakları'nda 387 işçi, işyerlerinin kapatılmasına direnişle cevap verdiler.
➤ DDY işçileri, TİS uyuşmazlığını protesto için işi yavaşlatma eylemine başvurdular.

KASIM

➤ Atlas Fabrikası'nda (İskenderun), 35 işçi, işten atılmaları protesto için açlık grevine başladı.
➤ Dedeman Oteli çalışanları, otelin kapatılma kararına karşılık direnişe geçtiler.
➤ Adıgüzeller Barajı'nda çalışan 300 işçi ücret alamama nedeniyle di-

renişe geçti.
➤ Samsun Büyük Otel'de 180 işçi TİS nedeniyle greve başladı.

ARALIK

➤ Eskişehir Kılıçoğlu Tuğla Fabrikası'nda 550 işçi, ülkücü komando baskısını protesto için direnişe geçti.
➤ İbrahim Ethem İlaç Fabrikası'nda işçiler, 80 kişinin işten atılması nedeniyle üretimi durdurdu.
➤ Yeşilköy Toplu Konut İnşaatı'nda 140 işçi, sendikayı işverene kabul ettirme ve işten atılmaları protesto için direnişe geçti.
➤ Boraç Fabrikası'nda 1101 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.

1978

OCAK

➤ Yeşilköy Havaalanı İnşaatında çalışan 120 işçi, farklı sendikanın TİS imzalaması üzerine direnişe geçti.
➤ Arev Fabrikası'nda 90 işçi sendika nedeniyle yapılan baskıları protesto için direnişe geçti.
➤ Azot Sanayii işçileri, ücret alamamalarını oturma eylemi ile protesto ettiler.
➤ Kütahya Azot Sanayi'de 3000 işçi ekonomik ve sosyal hakları için işi yavaşlatma, işyeri işgali eylemlerini yaptı.
➤ İstanbul Sanayi Odası'nda çalışan 140 işçi TİS için grev yaptı.
➤ Diyarbakır, Türk Shell'de 185 işçi TİS için greve çıktı.

ŞUBAT

➤ Ereğli Demir Çelik'te 13.000 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Bursa Merinos'ta 500 işçi, Teksif sendikasını protesto için yemek boykotu yaptı.
➤ Murat Bayrak Sancak Tül'de işçiler TİS ve işverenin sendikal örgütlenmeye karşı olmasını protesto için greve çıktılar.
➤ Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliği'nde 2000 işçi, ücret dengesizliğinin giderilmesi isteğiyle direnişe geçti.
➤ Kızılay Etimesgut Deposu işçileri TİS uyuşmazlığını açlık grevi ile protesto ettiler.

MART

➤ Sherton Oteli'nde 513 işçi, işten atılmaları protesto için direnişe geçti.
➤ Beyti Et Lokantası'nda çalışan 35 işçi TİS için grev yaptı.
➤ DİSK'e bağlı 610.000 işçi, 16 Mart öğrenci katliamını protesto için iki saatlik iş bırakma eylemi yaptı.
➤ Büyük Tarabya Oteli'nde 336 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.

NİSAN

➤ Bursa Azot Sanayi'nde 400 işçi iş kazalarını protesto için yemek boykotu yaptı.
➤ Ege Tıp Fakültesi çalışanları, döner sermaye paylarının verilmemesi nedeniyle direnişe geçtiler.
➤ Austro Tütün İşletmesi'nde çalışan 3000 işçi, ekonomik ve sosyal haklar için direnişe geçti.
➤ THY Yeşilköy'de 2700 çalışan TİS için greve çıktı.
➤ Akın Tekstil'de 1500 işçi işten atılmaları protesto için direnişe geçti.
➤ Mersin Çimsa Çimento San.'da 600 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.

MAYIS

➤ 1 Mayıs'ta değişik bölgelerde gösteriler yapıldı.
➤ Avcılar Birlik Alüminyum'da 54 işçi, işten atıldığı için direnişe geçti.
➤ TPAO'da (Batman, Dörtyol'da) 5000 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Hisar Telsan'da 30 işçi işten atılmalar nedeniyle direnişe geçti.
➤ ODTÜ 'de çalışan işçiler katsayı sorunu nedeniyle direniş yaptılar.
➤ Dünya Gazetesi'nde 102 işçi, grev kararının uygulanmaması üzerine direnişe geçti.
➤ Gültepe Belediyesi'nde 350 işçi, 7 aydır maaş alamamaları üzerine direnişe geçti.
➤ Hasan Çelebi Demir Tesisleri'nde 40 işçi, sendika değişikliği nedeniyle kesilen primlere karşı üretimi durdurdu.

HAZİRAN

➤ Ünver'de işçiler işten atılmalara karşı direniş başlattılar.
➤ İzmit Belediyesi'nde 2000 işçi TİS için greve çıktı.

➤ Türk Hankel San.'da 150 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Pamukkale Ambarı'nda lokavt ilanına karşı işçiler direnişe geçtiler.
➤ İskele Gazinosu işçileri TİS için grev yaptılar.
➤ Turguntaş Güneş Tuğla Fabrikası'nda işçiler TİS uyuşmazlığı yüzünden direniş yaptılar.
➤ Dri Plast, Rota Plast'ta işçiler TİS uyuşmazlığı nedeniyle direniş yaptılar.
➤ Hereke Belediyesi işçileri TİS için greve çıktılar.
➤ İntercontinental Oteli'nde işçiler, işten atılmaları protesto için direnişe geçtiler.
➤ Sürel'de 600 işçi; ücret azlığı, çalışma koşullarının kötülüğü yüzünden direnişe geçti.
➤ İzmir Bayraklı Çiğli Fırınları'nda çalışan işçiler, pazar günlerinin tatil olması için direnişe geçtiler.
➤ Turizm Bankası Marmaris Alçay Tatil Köyleri'nde çalışan 800 işçi, TİS'te alınanları yetersiz bularak direnişe geçti.
➤ DİSK-Tekstil'de 7 işçi üyelikten atılmalarını protesto için ölüm orucuna başladı.
➤ Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliği'nde işçiler, yetki uyuşmazlığı nedeniyle direniş gerçekleştirdiler.
➤ Dar Tekstil, Brode'de 400 işçi, iş akitlerinin feshi üzerine direnişe geçti.

TEMMUZ

➤ Doğan Kardeş Yayıncılık'ta 176 işçi TİS için greve çıktı.
➤ DİSK Tekstil-İş üyesi işçiler, sendika yönetimini protesto için direniş ve açlık grevi yaptılar.
➤ MESS'e bağlı işyerlerinde çalışan 2416 işçi TİS için greve çıktı.
➤ TEK'te işçiler, TİS uyuşmazlığı nedeniyle işi yavaşlatma eylemini yaptılar.
➤ Karabük Demir Çelik işçileri TİS için greve çıktılar.
➤ Uzel Makina San.'da 1200 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Isparta Belediyesi'nde 314 işçi TİS için greve başladı.
➤ Ordu Belediyesi'nde 600 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle işi bıraktı.
➤ Toparlak Çamaşır San.'da 48 işçi işten atılmaları bir gösteriyle protesto etti.
➤ Hilton Oteli'nde 38 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Çeliktepe A.Ş. Sütlüce Tersanesi'nde 116 işçi işten atılmalara karşı direniş başlattı.

AĞUSTOS

➤ Malazlar Kibrit San.'da 1250 işçi TİS için greve çıktı.
➤ MKE Genel Müdürlüğü Binası İnşaatı'nda 150 işçi TİS için grev yaptı.
➤ Profilo Treser'de 112 işçi, sendikalaşan işçilerin atılması üzerine direnişe geçti.
➤ TKİ Orta Anadolu Linyit İşletmeleri'nde 1600 işçi yetki uyuşmazlığı nedeniyle direnişe geçti.
➤ Deva İlaç'ta 65 işçi, sendikalaşma nedeniyle işten atılmalara karşı direnişe geçti.
➤ Akın Tekstil işçileri bir işçinin hastanenin ilgisizliği yüzünden ölümü üzerine bir protesto gösterisi yaptılar.
➤ İlsan İlaç Fabrikası'nda işçiler lokavta karşı direnişe geçtiler.
➤ Hilton Oteli'nde 600 işçi işten atılmalarıprotesto için direnişe geçti.
➤ Şafak Ambalaj işçileri, işverene sendikayı kabul ettirmek için direnişe geçtiler.
➤ TEK Hirfanlı Santrali'nde işçiler TİS'te kabul edilen ücreti az bularak direnişe geçtiler.
➤ İzmit Belediyesi'nde 2000 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle direnişe geçti. 5 işçi de ölüm orucuna başladı.
➤ Mersin Soda Fabrikası'nda 700 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Arı Bisküvi Fabrikası'nda 25 işçi, ikramiyelerin ödenmemesi üzerine direnişe geçti.

EYLÜL

➤ Kartal Eltek Fabrikası'nda 6 işçi sendikalaşma gerekçesiyle işten atılınca ölüm orucuna başladı.
➤ ATAŞ'ta 280 işçi TİS için greve başladı.
➤ KÖY-KOOP İzmir Birliği işçileri TİS için greve çıktı.
➤ Balat Köprübaşı Atılım Tersanesi'nde 96 işçi, TİS ve işten atılmaları protesto için direnişe geçti.
➤ Shereton Otcli'nde 550 işçi TİS için direnişe geçti.
➤ Bomenti Tekel'de 40 işçi sosyal haklar için direnişe başladı.
➤ Tamsaş'ta 315 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Dökerel ve Çeliktekne Tersaneleri'nd 171 işçi, işten atılmaları protesto için direnişe geçti.

EKİM

➤ Akın Giyim Sanayii'nde 35 işçi işten atılmaları ve lokavt ilanını protesto için direnişe geçti.
➤ Tuzla Belediyesi'nde 9 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Gebze AET-ETİ'de 700 işçi. TİS için greve çıktı.
➤ Atlantik Palas'ta 14 işçi lokavtı protesto için direnişe geçti.
➤ Tariş Çiğli İplik Fabrikası'nda 1700 işçi işten atılmalara karşı direnişe geçti.

KASIM

➤ Fransız Hastanesi işçileri işten atılmalara direnişle cevap verdi.
➤ Ereğli Demir Çelik işçileri, TİS'e uyulmaması nedeniyle bir yürüyüş yaptılar.
➤ Kale Kilit'te 500 işçi, işten atılmaları protesto için bir yürüyüş düzenledi.
➤ Narlıdere Belediyesi'nde 230 işçi sosyal hakların verilmemesi üzerine greve gitti.
➤ Gültepe Belediyesi'nde 230 işçi sosyal hakların verilmemesi nedeniyle greve başladı.

ARALIK

➤ Türk Demir Döküm'de 1700 işçi işten atılmaları protesto için direnişe geçti.
➤ Çaykur Kuruçeşme Paketleme'de 900 işçi, TİS farklarının ödenmemesi üzerine direnişe başladı.
➤ TEK işçileri, TİS farklarının ödenmemesi üzerine direnişe geçtiler.
➤ Ankara Belediyesi'nde 7000 işçi, sosyal hakların verilmeyişi nedeniyle direnişe geçti.
➤ Mutlu Akü'de 94 işçi, TİS için greve çıktı.
➤ Akın Giyim'de 35 işçi, TİS için greve başladı.
➤ Kale Kilit'te 160 işçi, iş kazalarını protesto için direniş yaptı.
➤ Çayırova, Aldıkaçtılar Demir Döküm'de 200 işçi Kasım ayı maaşlarının ödenmemesi üzerine direnişe geçti.
➤ Güriş Fabrikası'nda çalışan 55 işçi, Türk-İş Genel Merkezi önünde gösteri düzenleyerek Türk Metal Sendikası'nı protesto etti.
➤ Mais'te 360 işçi TİS için greve çıktı.
➤ DİSK, Maraş Katliamı'nı protesto için İzmir'de bir miting yaptı.

NOT: Başlangıç tarihlerini belirleyemediğimiz 1979'a giren grev ve direnişler:

➤ Bursa Canlı Hayvan Et San.'da, 43 işçi, grev.
➤ Adana Kemal Matbaası, 62 işçi, grev.
➤ Gelibolu Belediyesi, 150 işçi, grev.
➤ Elbistan Belediyesi, 80 işçi, grev.
➤ Gevye Belediyesi, 9 işçi, grev.
➤ Kayseri Temiz Döküm, 25 işçi, grev.
➤ İstanbul, Kavel, 350 işçi, grev.
➤ Kaleli Oteli, 23 işçi, grev.
➤ Ömür Oteli, 8 işçi, grev.
➤ Gemaş Müh. Mim. A.Ş., 66 işçi, grev.
➤ Dört Benzin İstasyonu, Sakarya, 22 işçi, grev.
➤ Destaş, Samsun, 50 işçi, direniş.
➤ Selçuk Ecza Deposu, 70 işçi, direniş.
➤ Batman Belediyesi, 60 işçi, direniş.
➤ Karabük Belediyesi, 400 işçi, direniş.
➤ Tamcam, Otocam, 130 işçi, direniş.
➤ Palet 2. Restaurant, 28 işçi, direniş.
➤ Palet 3. Restaurant, 30 işçi, direniş.

1979

OCAK

➤ DİSK'in örgütlü olduğu işyerlerinde 500.000 dolayında işçi, Maraş Katliamı nedeniyle beş dakikalık saygı duruşunda bulundu.
➤ Manisa Belediyesi'nde 320 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Kartal Sunda Fabrikası'nda 500 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Edirnekapı Halk Ekmek işçileri işten atılmaları protesto için direniş yaptı.
➤ MKEK Ankara, Kırıkkale işyerinde işçiler, yetkili sendikanın belirlenmesi için yemek boykotu yaptılar.
➤ İzmit Aslanbey Belediyesi'nde 250 işçi TİS nedeniyle greve başladı.
➤ Yimtaş işçileri TİS için greve çıktı.
➤ **Ocak sonunda grevde olan ve yazılmamış işyerleri:** Liasen Ambalaj; Eskişehir Bankası; Pancar Ekiciler Kooperatifi; Bağdar-İpraş; Türk Mardin; Artur Burhaniye; BCG Kampanyası; Sıtma Erediksiyon

Bölge Başkanlığı (G.Antep, K.Maraş, Urfa, Mersin, Antalya, Aydın); Altındağ, Eskişehir; Ordu, Devrek, Karsantı Belediyeleri; Ömer Muharrem Sabun, Trakya Süt ve Gıda, Gülok, Türkeli, Salmo, Protikan Madenleri; Usta Oteli; Özgür Oteli; Petek Restaurant; Palet 4.5; Samuel Damar Boya; TEK Genel Md.; Biksan; Malkara, Malatya PTT.

ŞUBAT

➤ Diyarbakır Et Kombinası işçileri, süresiz yemek boykotu yaptılar. Nedeni grev ertelemesi.
➤ Zonguldak Belediyesi'nde 40 işçi polis saldırılarını protesto için direnişe geçti.
➤ Türk Sevk ve İdare Derneği çalışanları, işten atılmaları protesto için direnişe geçti.
➤ Turhan Özdemir Antimaun işyerinde 284 işçi, işten atılmaları ve iş kazalarını protesto için direniş gerçekleştirdi.
➤ Kale Kilit'te 231 işçi, işten atılmalar üzerine fabrikayı işgal etti.
➤ SSK Hastanesi'nde 10.000 işçi memurlaştırmaya karşı yemek boykotu yaptı.

MART

➤ Lassa işçileri, işten atılma ve TİS'e uyulmaması nedeniyle direnişe geçti. Jandarma saldırısıyla direniş kırıldı.
➤ Defterdar Fabrikası'nda 1600 işçi, ödenmeyen primlerini almak için direnişe geçti.
➤ Çerkezköy Profilo'da 180 işçi, işverenin üretimi hızlandırması üzerine direnişe geçti. 180 işçi gözaltına alındı.
➤ Kaucuk Sanayi ve Protaş'ta 190 işçi, işten atılma nedeniyle direnişe geçti.

NİSAN

➤ Mersin Soda San.'da 550 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Efes Pilsen'de 463 işçi TİS'i protesto için işi yavaşlattı.
➤ Olmuk Oluklu Mukavva Fabrikası'nda işçiler TİS için greve çıktı.
➤ İstanbul Belediyesi işçileri, ücret alamadıkları için işi yavaşlattılar.
➤ ODTÜ'de çalışan 300 kadın işçi kreş açılması için gösteri yaptı.
➤ Erdemir işçileri, ücret azlığı nedeniyle işi bırakma eylemi gerçekleştirdiler.
➤ Demirbank'ta 22 işçi TİS için greve çıktı.

MAYIS

➤ 1 Mayıs, binlerce işçinin katılımıyla, değişik eylemlerle kutlandı.
➤ İzmir Belediyesi'nde 6000 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Bursa Bortaş Madencilik'te 710 işçi TİS'ten doğan haklarını alamadıkları için greve başvurdular.
➤ Kent Gıda Sanayi işçileri işten atılmalara karşı direnişe geçti.
➤ USAŞ'ta 450 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Meysu Fabrikası'nda 60 işçi, işten atılmaları protesto etmek ve iş güvenliğinin sağlanması için direnişe geçti.

HAZİRAN

➤ Cevizli Sigara Fabrikası'nda 6000 işçi, devrimci bir işçinin öldürülmesi nedeniyle direnişe geçti.
➤ Tam Hayat Sigorta, Tam Sigorta, Tam Servis Lm. Şti.'de 160 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Kazova Pamuk Tekstil'de 63 işçi kıdem tazminatlarının ödenmemesi üzerine direnişe geçti.
➤ Sümerbank'a bağlı 20 işyerinde çalışan işçiler TİS için greve başladılar.
➤ Kartal Ekmek Fabrikalarında işçiler ücret artırımı için direnişe başladılar.
➤ Mersin Soda işçileri TİS tıkanıklığı nedeniyle Ankara'ya yürüyüş düzenlediler. Yürüyüş, devlet güçlerinin saldırısına uğradı.
➤ İntercontinental'da 480 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Bereç Fabrikası'nda çalışan 50 işçi sendika genel merkezini işgal ederek işten atılmaları protesto etti.
➤ Siyaş Subap Fabrikası'nda 118 işçi TİS nedeniyle greve başladı.
➤ Tacirler Ambarı işçileri TİS için greve çıktılar.

TEMMUZ

➤ Met Şişe Cam'da 180 işçi zorunlu tatili protesto etti.
➤ Eston Direk Fabrikası'nda 500 işçi, bir aylık alacaklarının ödenmemesi üzerine direnişe geçti. Polisin saldırısı sonucu çatışma çıktı.
➤ İsdemir'de 17.000 işçi yemeklerin kalitesizliğini protesto için yemek boykotu yaptı.
➤ Karabük Belediyesi'nde 403 işçi ücret farklarını alabilmek için greve başvurdu.
➤ Gazal'da 500 işçi TİS için greve çıktı.

➤ Sarıyer Urcan Balık Lokantası'nda 110 işçi işverenin lokavt kararına direnişle cevap verdi.
➤ Kırıkkale Belediyesi'nde 475 işçi TİS için greve çıktı.

AĞUSTOS

➤ Aldıkaçtı Döküm Fabrikası'nda 150 işçi, maaşlarını alamadıkları için işvereni rehin aldı. İşveren maaşları ödemek zorunda kaldı.
➤ Adana Pilsa'da 250 işçi temsilcilerinin işten atılmasını protesto için direnişe geçti.
➤ Adana Tekstil işçileri MHP'li faşistlerle çatıştı.
➤ İzmir Belediyesi'nde 6200 işçi TİS nedeniyle greve gitti.
➤ Diyarbakır Belediyesi'nde 1250 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Ankara Belediyesi'nde 7300 işçi TİS için 1 günlük direniş yaptı.
➤ SSK Süreyyapaşa'da yatan 1000 hasta işçi, hastalara daha iyi hizmet verilmesi için direniş yaptı.
➤ Bossa'da 900 işçi, işten atılmalar üzerine direnişe geçti.
➤ Eskişehir Belediyesi'nde 900 işçi, TİS'ten doğan haklarını alamadıkları için direnişe geçti.
➤ Bursa Maysan Fabrikası'nda 150 işçi, işten atılmaları protesto için fabrikayı işgal ettiler.
➤ Kartal Pega Gaz'da 160 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Bursa Gönül Ferah ve Atatürk Otellerinde işçiler TİS için greve çıktılar.
➤ THY Yeşilköy Havalimanı'nda çalışan işçiler, iş elbiselerinin verilmeyişi üzerine direnişe geçtiler.
➤ Ülker Bisküvi Fabrikası'nda 1200 işçi, işten atılmaları protesto için işi yavaşlatma eylemi yaptı.
➤ Coca Cola'da 850 işçi, işten atılmalar üzerine direnişe geçti.
➤ Cevizli Tekel'de MHP'lilerin saldırısı, can güvenliğinin kalmayışı nedeniyle işçiler direnişe geçtiler. Diğer tekel fabrikalarında da direnişler başladı.
➤ KİLYOS'ta 170 işçi, TİS'te elde edilen ikinci zammın verilmeyişi üzerine direnişe geçti.
➤ Gaz Aletleri'nde (Yarımca) 600 işçi TİS için greve çıktı.

EYLÜL

➤ Kazanasmaz Tohum Üretme Çiftliği'nde 200 işçi işten atılmaları protesto için direniş yaptı.
➤ İstanbul Belediyesi'nde 11.000 işçi ücret alamama nedeniyle direni-

şe başladı.
➤ Türkiye Öğretmenler Bankası çalışanları, sendika değiştirmek için pasif direnişler yaptılar, işverenin sendika nedeniyle yaptığı baskıya karşılık bir yürüyüş düzenlediler.
➤ Türk Mensucat Santral'de 4300 işçi, işveren uygulamalarını, sendika yönetimini protesto ederek direnişe geçti.

EKİM

➤ Türk Mensucat Santral'de 4300 işçi Teksif sendikasını protesto için bir yürüyüş yaptı. Polisle çıkan çatışmada 5'i kadın 214 kişi gözaltına alındı.
➤ Kula Mensucat'ta 755 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle direnişe geçti.
➤ Ceytaş İplik Fabrikası'nda 800 işçi ücretlerin artırılması için direnişe geçti.

KASIM

➤ Maysan'da 1600 işçinin direnişini kırmak için işveren işten atılanların yerine yenilerini aldı. Direnişçi işçiler yeni işçilere müdahale etti. Jandarma, işçilere saldırarak 30'unu yaraladı.
➤ İstanbul İETT sürücüleri, Taşıtlar Dairesi Başkanı'nın görevden alınmasını protesto için direniş yaptı.
➤ **1979 Kasım'ında grevde olan diğer işyerleri:**
İpek Kağıt Fabrikası, Akkardan, Makina Takım Endüstrisi, Marmara Deniz Tersanesi'nde 1400 işçi TİS için greve çıktı.
➤ TİS için; Atlantik Palas Oteli'nde 14, İzmir Palas Restaurant'ta 13, Koru Motel'de 34, Dural Oteli'nde 12, Aslanağzı Kızgözü Kaplıcaları'nda 10, Urartu Oteli'nde 39, Pera Palas'ta 125, Urcan Lokantası'nda 110, Kavaklı Lokantası'nda 125 işçi greve çıktı.

ARALIK

➤ İstanbul Otosan'da 60 işçi işten atılma nedeniyle direnişe geçti.
➤ Çapa Cerrahi Servisi'nde işçiler, 54 kişinin işten atılması üzerine direnişe başladılar.
➤ Cibali, Cevizli Tekel'de 12.000 işçi, işyeri temsilcisi Sebahattin Çakmak'ın öldürülmesi, can güvenliğinin olmaması, TİS'e uyulmaması nedenleriyle direnişe geçtiler.
➤ Yurt çapında K.Maraş Katliamı'nı protesto için işi bırakma, forum, saygı duruşu gibi eylemlere onbinlerce işçi katıldı.
➤ Ankara Makarna'da işçiler, TİS nedeniyle greve çıktılar.

NOT: 1979 yılı içinde olan ancak kesin tarihlerini belirleyemediğimiz grevler şunlar:

➤ İzmit Lifli Rola ve Levha.
➤ Gönen ve Susurluk Belediyeleri,
➤ İttihat Değirmencilik.
➤ Türkiye Kalkınma Vakfı.
➤ Plassa Plastik Sanayi.
➤ Unika Kablo.
➤ Denizli Köy Koop..
➤ Adana Tuz İşletmesi.
➤ Tekirdağ Alfa Moda.

1 9 8 0

OCAK

➤ Göksan Kimya ve TOT Koll. Şrk.'te 44 işçi, işten atılmaları üzerine direnişe geçti.
➤ Diyarbakır Belediyesi'nde 1250 işçi işten atılanların geri alınması, ödenmeyen aylıkların verilmesi için greve çıktı.
➤ UNSA Koll. Şrk.'te 50 işçi işten atılma nedeniyle direnişe geçti.
➤ Ankara Tekel Bira Fabrikası'nda 24 işçi, Cevizli, Cibali'deki Tekel direnişini desteklemek, sendikanın ilgisizliğini protesto etmek için direnişe geçti.
➤ TARİŞ'te 11.000 işçi, işten atılma ve MHP'lilerin işe alınmasını protesto için direnişe geçti. Devlet güçleri direnişe saldırdı. 50 yaralı, 600 gözaltı. Ancak direniş kırılamadı.
➤ Adana Sümerbank Fabrikası'nda çalışan 2500 dolayında işçi, sendika seçiminde taraflı hareket edilmesi gerekçesiyle direnişe geçti. Direniş polis saldırısıyla kırıldı.
➤ İzmir Gültepe Belediyesi'nde 260 işçi, devlet güçlerinin Tariş'e saldırmasını protesto için direnişe geçti.
➤ Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş merkez şubesi bir grup işçi tarafından, tekel direnişini desteklemek amacıyla işgal edildi.
➤ Edip İplik Fabrikası'nda 500 işçi, işverenin sendika değiştirtmek için baskı yapması üzerine direnişe geçti.
➤ DİSK'in örgütlendiği işyerleri'nde işçiler, Tariş işçilerine destek için iki saatlik bir direniş yaptılar.
➤ DİSK'in İzmir'de "Demokrasi Mücadelesi" mitingine onbinlerce insan katıldı.

ŞUBAT

➤ Çaykur, İstanbul Kuruçeşme Paketleme Fabrikası'nda 1500 işçi, 250 işçinin atılması nedeniyle direnişe geçti.
➤ Antalya Antbirlik'te 500 işçi "can güvenliğinin olmaması" gerekçesiyle direnişe geçti.
➤ İstanbul TİMLO'da 550 işçi, işten çıkarmaları protesto için direnişe geçti.
➤ Mensucat Santral'de 5000 işçi, 90 işçinin işine son verilmesini protesto ve ücret artışı için direnişe geçti.
➤ Edirnekapı Halk Ekmek'te işçiler ücret artırımı için direnişe geçtiler.
➤ Sivas YSE işçileri işten atılmaları protesto için bir yürüyüş yaptılar.
➤ Antalya'da DİSK'te örgütlü işçiler, Antbirlik direnişini desteklemek için iki saatlik bir direniş gerçekleştirdiler.
➤ Kazlıçeşme Deri Fabrikaları'nda 4000 işçi, direnişteki Mensucat Santral'deki işçileri desteklemek için direnişe geçtiler.
➤ Ankara Belediyesi'nde 6700 işçi, TİS farklarını alabilmek için direnişe geçti.
➤ Bursa Belediyesi Otobüs İşletmesi'nde 52 işçi 7 aylık ücret farklarını alabilmek için direnişe geçti.
➤ Tariş Bornova 2 No'lu üzüm işletmesi işten atılmaları protesto için işgal edildi. Tariş'in diğer bölümlerinde de direnişçilerle Devlet güçleri arasında çatışma çıktı. Öğrenciler ve diğer emekçi kesimler barikatlar oluşturdular. Bornova, Göztepe esnafı kepenk kapattı. Birkaç saldırı püskürtüldü. Devlet güçleri fabrikalara girerek direnişçileri göz altına aldı. 10.000 kişinin işine son verilmesiyle de Tariş direnişi sona erdi.
➤ DİSK'in İzmir'deki 55 bin üyesi Tariş olaylarını protesto için direnişe geçti. İki günlük greve çıktılar.
➤ Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş'in örgütlü bulunduğu Tekel'in Sigara, Şarap İşletmeleri'nde işçiler Tariş olaylarını protesto için üretimi durdurdular.
➤ DİSK'in Antalya'da yaptığı "Demokrasi" mitingine katılım 20.000 oldu.
➤ Ankara Belediyesi EGO'da 2660 işçi direnişteki diğer işçileri desteklemek için direnişe geçtiler.
➤ SSK İlaç Fabrikası işçileri, TİS için greve çıktı.
➤ THY işçileri TİS için greve çıktı.
➤ Güneş Sigorta'da 130 işçi işten atılmaları imzalı dilekçelerle protesto etti.

➤ Beşiktaş'ta Tekel Yaprak Tütün Fabrikası'nda işçiler işten atılmaları protesto için direnişe geçtiler.
➤ Tekstil İşveren Sendikası'na bağlı işyerlerinde çalışan 30.000 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ DİSK'in pahalılık, sürgün ve demokrasi mitingi Ordu'da yapıldı.
➤ Aşkale Kömür Ocağı'nda çalışan 20 işçi işten atılma nedeniyle direnişe geçti.

MART

➤ MTA'da 400 işçi, işten çıkarmalar nedeniyle direnişe başladı.
➤ MESS'e bağlı Arçelik'te işçiler, Turgut Özal'ın maketini yakarak Turgut Özal'ı protesto ettiler.
➤ Tezsan'da işçiler T. Özal'ı, maket yakarak protesto ettiler.
➤ Rabak İşçileri, grevde olan SSK İlaç Fabrikası işçilerine dayanışma ziyareti yaptılar. Yemeklerini grevci işçilere verdiler.
➤ Aşkale Maden Ocağı'nda 500 işçi işten çıkarmaları protesto için direnişe geçti.
➤ Adana Tekel'de 1600 işçi TİS için greve çıktı.
➤ İETT işçileri, ilerici demokrat işçi ve memurların pasif görevlere atanmasını protesto için bir direniş yaptılar.
➤ İstanbul Belediyesi'nde 11.000 işçi, ücret alamama nedeniyle direnişe geçti.
➤ Kartaltepe (Edirne), Uludağ Boyahanesi, Harmancı Etiket, Minyon Örme, Örtaş, Örme İş, Koçyün, Maydın Çorap, Teknik Empirme, Zetip (Sefaköy, Zeytinburnu), Mısırlı Boya (İstanbul)'da çalışan 11.000 işçi TİS nedeniyle greve başladı.
➤ MESS'e bağlı Çukurova İthalat ve İhracat A.Ş. (Adana), Perfektüp Ambalaj, Profilo Holding Terra Televizyon Radyo San-Elaks Elektronik Aksam San., Beldesan, Özköseoğlu Isı San., Rabak A.Ş., Bimak A.Ş., Tezsan A.Ş., Ege Endüstri Tic. A.Ş.'de çalışan 4000 işçi greve çıktı.
➤ Kazlıçeşme'de kurulu fabrikalarda çalışan işçiler, Mensucat Santral'e düzenlenen baskını ve 120 direnişçi işçinin gözaltına alınmasını protesto için direniş yaptı. Devlet güçleri 35 deri işçisini gözaltına aldı. Bunun üzerine 120 deri fabrikasında çalışan 3000 işçi, üretimi durdurarak direnişi genişletti.
➤ Adana YSE Müdürlüğü'nde işçiler, işten çıkarmalar üzerine direnişe geçtiler.
➤ MESS'e bağlı 39 işyerinde daha TİS nedeniyle 11.000 işçi greve çıktı.

➤ DİSK, Yol-İş ve Petrol-İş işçileri İzmit'te "Demokrasi" mitingi düzenlediler.
➤ Tekstil İşveren Sendikası'na bağlı işyerlerinde 4500 işçi daha TİS için greve çıktı.
➤ MESS'e bağlı İzsal'de 665 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Pancar Motor'da 1000 işçi TİS Nedeniyle greve başladı.

NİSAN

➤ THY Ankara Satış'ta 180 işçi TİS için greve başladı.
➤ Vakko'da 500 işçi TİS için greve çıktı.
➤ MESS'e bağlı Dökümay-Döküm Pres, Haymak Döküm, Simko, Bedimot Belde Bisiklet, Bufer Elektrik, Profilo, Beltan Yedek Parça, Arçelik Gebze fabrikalarında TİS için grev yapıldı. Bu grevlerle MESS'te toplam 58 işyerinde 22 bin işçi greve başlamış oldu.
➤ Sinop YSE'de 236 işçi işten atılmalar üzerine direnişe geçti.
➤ Tekel Rakı Fabrikası'nda 1100 işçi, yöneticilerin görevden alınması üzerine yemek boykotu yaptı.
➤ MESS'e bağlı Işık Koll. Şrk'te TİS için greve başlandı.
➤ Türk Dil Kurumu'nda TİS nedeniyle greve çıkıldı.
➤ 30 Nisan'da DİSK üyesi işçilerle Türk-İş'e üye bazı işçiler 1 Mayıs'ın yasaklanmasını protesto için bir direniş gerçekleştirdiler.

MAYIS

➤ 1 Mayıs, DİSK, Petrol-İş, Yol-İş'e üye işçilerin katılımıyla Mersin'de büyük bir mitingle kutlandı.
➤ Ankara Gazoz Fabrikası'nda 160 işçi, işverenin lokavt ilanı üzerine açlık grevine başladı.
➤ Pfizer, Fakove, Abfar İlaç San., Akbaşoğlu Kimya San., Çukurova Kimya San.'da TİS için greve çıkıldı.
➤ İzocam'da 200 işçi TİS için greve başladı.
➤ Çayırova Şişe Cam'da TİS nedeniyle greve başlandı.

HAZİRAN

➤ Penyelüks'te 300 işçi, TİS için greve çıktı.
➤ İzmir Belediyesi'nde 5100 işçi, sözleşmeden doğan haklarının çiğnenmesi üzerine greve başladı.

➤ 10 Haziran'da 203 işyerinde 47.662 işçi grevdeydi. Daha önce yazmadığımız işyerleri; işkolları ve grevdeki işçi sayılarıyla aşağıda verilmiştir:

Tekstil işkolundaki işyerlerinin büyük bir bölümü Tekstil İşverenleri Sendikası'na; metal işkolundaki işyerlerinin çoğunluğu da MESS'e bağlıdır. Bu iki işveren sendikasında topluca greve gidilmiş olabileceği gibi ayrı ayrı da gidilmiş olabilir. Daha önce işletme adları verilmeden MESS ve Tekstil İşverenleri Sendikası grevlerinden söz ettik.

Aşağıdaki grevler bu grevlerden ayrı olarak ele alınmamalı.

İŞKOLU	İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI
TEKSTİL	Testaş	130
"	Hisar İplik	137
"	Konfor Yaylı Yatakları	86
"	Teknik Boya	670
"	Kaplan Tekstil	76
"	Mithat Giyim	84
"	Triko Mısırlı	166
"	Kabaklarlı	110
"	Herboy	200
"	Sevil Triko	46
"	Halil Torulsan	20
"	Bursa Santral Dikiş	644
"	Karamürsel	110
"	Emboy	161
"	Sebahattin Çamuloğlu	14
"	Biliktan Çamaşır	161
"	Altın Melvik	78
"	Destaş Etiket	28
"	Sem-Sir Tül	20
"	İdrofil Pamuk	100
"	Bera Kuyumcuyun	200
Dokuma	Tarhan Konfeksiyon	5
"	Ket Halıcılık	17
"	Serper Çorapçılık	207
"	Neyir Çorapçılık	350
"	İleri Mensucat	287
"	Muhteşem Kot	54
"	Keten Kendir	180

İŞKOLU	İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI
Dokuma	Gümüşsuyu Halı	555
"	Dısas	1200
"	Dinarsu	710
"	Güven Boya	187
"	Dinarsu	576
"	Boğaziçi İplik	400
"	Sunjüt San.	80
"	Uludağ Boyahanesi	46
"	Harmancı Etiket	124
"	Samek Örme	100
"	Ortas	110
Cam	Paşabahçe Cam	2600
"	BTB Mozaik	40
"	FGT T.A.Ş.	130
"	Cam Elyaf	120
"	Cam İşleme	260
"	Anadolu Cam	1350
"	Topkapı Şişe Cam	850
"	Teknik Cam	350
"	Bursa Oto Cam	45
Metal	Karaltaş	73
"	Gazal	413
"	Şahin Motor	134
"	Akkardan	58
"	Makine Teknik End.	496
"	Emas A.Ş.	180
"	Vantilatör San.	20
"	Ege End. A.Ş.	200
"	Atlı Zincir	269
"	Man Kamyon	789
"	Elba	37
"	Güriz Döküm	55
"	Özlersan	43
"	Şenkaya	50
"	Totomak	62
"	Altas	284
"	Böhler	82

İŞKOLU	İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI
Metal	Çelik Montaj	203
"	Elsa	97
"	Kaynak Tek.	171
"	Parsan	454
"	Mesan	97
"	Palmek	179
"	Rastaş	67
"	Çelik San.	352
"	Abidin Demirel	180
"	Entil	237
"	ICF	160
"	Ödüksan	405
"	Cemtaş	281
"	Karsan	193
"	Metal Kaplama	88
"	Sungurlar	526
"	Bekoteknik	493
"	Merse Mak.	75
"	Net Civata	48
"	Supsan	265
"	Tuber Çelik	267
"	Tekoğlu Emaye	55
"	Cesan	78
"	Eltor	138
"	Evar	77
"	Ferro Döküm	435
"	Beltan	70
"	Azim Civata	90
"	Mannesman.	518
"	Uzel	1444
"	Şarlak Kardeşler	73
"	Temel Enerji	361
Büro	Y. Mahalle Ordu Pazarı	9
"	Nuh Ticaret	33
"	Nuh Dağıtım	7
Büro	Güneydoğu Tarım Satış Koop. (27 işyeri)	900

İŞKOLU	İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI
Konaklama ve Eğlence	Koru Moteli	9
"	Dural Oteli	12
"	Urcan Lokantası	100
"	Urartu Oteli	37
"	Özer Hamamı	9
"	Yupi Restaurant	34
"	Dilan Pavyon	36
"	Ünal Pastanesi	20
Genel İşler (*)	Marmaris Belediyesi	25
"	Mudanya Belediyesi	97
Deri	Akdağ Deri san.	50
Ağaç	Karton San.	300
Çimento ve Toprak	Artaş	60
"	Bilcanlı	100
"	Petek Tuğla	110
"	Alemdar Porselen	109
"	Göllü Toprak San.	60
Tarım ve Balıkçılık	Çiftçi Mallarını Koruma Bşk.	20
Madencilik	Bitik Kum Ocağı	24
"	Yeni Çeltek Linyit İşlt.	890
"	B. Yıldız Krom	15
Petrol ve Kimya	Çukurova Kimya	120
Gıda	Güruz Fabrikası	23
"	Tariş Alkol İşlt.	79
"	Tariş Üzüm İşlt. I, II, III	1509
"	Van Gölü Un Fab.	32
"	Oylum Bisküvi Fab.	100

(*) Bu işkolunda, Elbistan Belediyesi grevi 10 Haziran 1980'de 737. gününü doldurdu.

TEMMUZ

➤ 23 Temmuz'da Türkiye Maden-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu işyerlerinde işçiler, Genel Başkan Kemal Türkler'in öldürülmesini protesto için işi bıraktı.

➤ DİSK üyesi işçiler, tüm yurtta direnişe geçti. Türkler'in cenaz törenine yüz binin üzerinde işçi katıldı. Cenaze töreni antifaşist gösteriye dönüştü.

AĞUSTOS

➤ Oyak Renault'ta 2165 işçi TİS için greve çıktı.
➤ İzmir Büyük Efes Oteli işçileri TİS için greve başladı.
➤ Karayolları'nda çalışan 44.000 işçi, ikramiyelerinin ödenmemesi üzerine direnişe geçti.
➤ Merkez Bankası Banknot Matbaası işçileri, TİS için greve çıktı.
➤ İstanbul Belediyesi, Havagazı İşletmesi işçileri TİS farklarının ödenmesi için direnişe geçti.

EYLÜL

➤ Bossa, Sasa, Teksa, Mensa'da 8000 işçi, işten çıkarmaları, yemeklerin kalitesizliğini protesto için direnişe geçti. Gözaltına alınanlar oldu. Bunun üzerine işçiler yeniden direnişe geçtiler.

1980 - 1993 DÖNEMİ İŞÇİ EYLEMLERİ

1 9 8 4

NİSAN

➤ Roche İlaç Fabrikası'nda sendikal nedenlerle işten atılan 30 işçi, İsviçre Konsolosluğu'na başvurarak durumu protesto ettiler.

HAZİRAN

➤ 4 Haziran'da Türk-İş, 10 bin dolayında işçi ve bir kısım sendika yöneticisinin katıldığı genişletilmiş taban toplantısını İstanbul Açıkhava Tiyatrosu'nda yaptı. Toplantının amacı, işçi haklarının kamuoyunda savunulması.

➤ Arı Bisküvi Fabrikası'nda ikramiye ve sosyal haklarını alamayan işçiler üretimi durdurdular ve daha sonra topluca istifa ettiler.

AĞUSTOS

➤ Tuzla'da kurulu Desan Tersanesi'nde 17 işçi TİS görüşmelerinde işverenin olumsuz tavrı ve ücret alacaklarının ödenmemesi nedeniyle işi bıraktı.

EKİM

➤ 12 Eylül 1980 sonrası ilk grev. 2 Ekim'de Yıldırım ve Desan Tersanelerinde TİS nedeniyle toplam 21 işçi greve çıktı. Desan'da 17 işçiden 9'u, Yıldırım'da ise 35 işçiden 12'si greve katıldı.

KASIM

➤ Testaş Ankara Fabrikası'nda 224 işçi TİS için greve başladı.

ARALIK

➤ TESTAŞ'ın Aydın işyerinde 200 işçi greve çıktı. Testaş Genel Müdürlüğü'nde de 50 işçinin greve başladığı an anlaşma yapıldı.

1985

OCAK

➤ Domsan Mobilya Sanayi işyerinde 75 işçi,
➤ Aydın Aysan Metal'de de 129 işçi TİS için greve başladı.

ŞUBAT

➤ İzmir Selolid Levha'da Ağaç-İş'e üye 120,
➤ Türkiye Elektronik Mekanik Sanayii (Temsan)'da 50 işçi, TİS nedeniyle greve çıktı.

MART

➤ Ankara Emek Mahallesi, Yeşiltepe Kooperatifi Sitesi'nde çalışan 23 kapıcı ve kaloriferci, ücret anlaşmazlığı nedeniyle greve çıktı.

NİSAN

➤ İstanbul Kağıthane'de kurulu 69 işçinin çalıştığı SERYIL Mensucat'ta 37 işçi greve başladı.
➤ SSK'ya olan borcu nedeniyle mühürlü bulunan NASTAŞ Nazilli Ayakkabı Deri San.'de 86 işçi greve çıktı.
➤ Eyüp'te İleri Deri Sanayii Fabrikası'nda çalışan 5 kadın işçi, "işi yavaşlatarak üretimi azalttıkları" gerekçesiyle DGM'de tutuksuz olarak yargılandı. DGM, görevsizlik kararı aldı.

MAYIS

➤ Topkapı'da kurulu Kozal Fabrikası'nın 250 işçisi, aylık ücretlerini alamayınca fabrika önünde toplanarak işvereni protesto etti.

TEMMUZ

➤ İstanbul Kazlıçeşme'de 12, Alibeyköy'de 2 deri fabrikasında top-

lam 512 işçi greve başladı.

Greve çıkan işyeri ve işçi sayıları:

Yedikule Deri San. (124 işçi), Münir Ceylan Deri (12 işçi), Diztaş Konfeksiyon ve Deri (70 işçi), Tevfik Alkoç (30 işçi), İshak Yasef Nufusi (12 işçi), Niko Oryataş (15 işçi), Abdinur Alkoç (32 işçi), Şükrü Sepici (34 işçi), Ahmet Eroğlu (35 işçi), Soydan Deri (20 işçi), İlhami Bakkalbaşıoğlu Deri San. (15 işçi), Gold Deri (30 işçi), Hayvan Mahsulleri San. (80 işçi), Levent Dericilik (22 işçi).

AĞUSTOS

➤ Bakırköy'de Emayetaş'ta tazminatsız işten çıkarılan 150 işçi, eş ve çocuklarıyla fabrika önünde toplanarak işvereni protesto ettiler.

EYLÜL

➤ Birleşik Alman İlaç Fabrikaları'nda 467 işçi TİS için greve çıktı.

KASIM

➤ Plastifay'da 130 işçi TİS için greve başladı.

ARALIK

Nur Suni Deri Fabrikası'nda 48 işçi TİS nedeniyle greve gitti.

1986

OCAK

➤ Parasal haklarının 4 yıldır eksik ödenmesi üzerine Alibeyköy'deki Sungurlar İmalat Sanayii işçilerinin eş ve çocukları boş tencere ve pazar çantalarıyla işyeri önünde toplanarak işvereni protesto ettiler.
➤ Good-Year Lastik'te 620 işçi TİS için greve çıktı.
➤ İstanbul'da Haydarpaşa-Gebze-Adapazarı hattında sefer yapan banliyo trenleri makinistleriyle Ankara Garı'ndaki makinistler, 11-16 saat çalıştırıldıklarını dolayısıyla yorgun ve uykusuz kaldıklarını ileri sürerek işi bıraktılar. Makinistler işçi statüsünde değiller.
➤ Çankırı Yünlü Sanayii işyerinde 92 işçi greve çıktı.

ŞUBAT

➤ "Hükümeti ve işvereni uyarmak" amacıyla Balıkesir'de 5 bini aşkın işçi sessiz bir yürüyüş yaptı.
➤ Türk-İş'in 22 Şubat'ta İzmir'de düzenlediği "ekmek, barış, özgürlük" mitingine onbinlerce işçi katıldı. Miting bitiminde 77 işçi gözaltına alındı; 63 işçi tutuklandı.

MAYIS

➤ İstanbul Barosu'nda 30 işçi, yarım saat süren bir grev yaptı. Grev, 6. İş Mahkemesi'nin ihtiyatı tedbir kararıyla kaldırıldı. Baro Yardımlaşma Sandığı'nda ise 8 işçi 22 gün süren grev yaptı.
➤ İstanbul Görgülü Pastaneleri'nde toplam 138 işçi greve başladı.
➤ Süper Dizel'de 28 işçi greve çıktı.

HAZİRAN

➤ Bursa'da İpkaş Dokuma ve Boya Apre Fabrikası'nda 81 işçi greve başladı.
➤ 22 Haziran'da Türk-İş, Hükümeti protesto mitingi ve yürüyüşü düzenledi.
➤ Bumas Bulgur Sanayii'nde 63 işçi greve çıktı.

TEMMUZ

➤ İflası ilan edilen Okumuş Holding'e bağlı Sesa Tekstil'de 358 işçi, işbaşı yapmayıp, alacakları için fabrikada nöbet tutmaya başladılar.
➤ İstanbul Karmasan'da 70,
➤ Plastikap'ta 125 işçi TİS için greve çıktı.

AĞUSTOS

➤ Köklüce Hidroelektrik Santralı'nın Arpapınar'daki tünel inşaatında 18 işçinin zehirlenerek yaşamını yitirmesini bir işveren ihmali olarak değerlendiren işçiler, durumu protesto etmek için tünele girmeme kararı aldılar.
➤ Türk Otomotiv Endüstrisi'nde 550 işçi greve başladı.

KASIM

➤ MESS'e bağlı işyerlerinde 30 bine yakın Otomobil-İş üyesi işçi

TİS'in uzamasını protesto ederek yemek boykotu yaptılar. 26 sendikacı eylem nedeniyle gözaltına alındı.
➤ TİS görüşmelerinin olumsuz geçmesini protesto eden SEKA işçileri, SEKA'nın 50. yıldönümü nedeniyle işverenlerle yiyecekleri yemeği boykot ettiler.
➤ 18 Kasım'da Netaş'ta 2650 işçi greve başladı.
➤ İzmit Köseköy'de Türk Pirelli'de 630 işçi greve çıktı.

ARALIK

➤ Çukobirlik'te çalışan Öz İplik-İş Sendikası üyelerine yapılan baskıları protesto etmek amacıyla sendika genel başkanı ve iki sendikacı açlık grevine başladı.
➤ Öz Gıda-İş Sendikası yetkilileri, Yem Sanayi A.Ş. ile imzaladıkları TİS'in yürürlüğe konulmaması üzerine açlık grevine başladılar.
➤ Derby Lastik'te 200 kişi TİS için greve çıktı.
➤ Tekel Genel Müdürlüğü'ne bağlı Üsküdar'daki Tütün İşleme Merkezi binalarının Boğaziçi İmar Uygulama Planı çerçevesinde yıkılmak istenmesi, yıkılacak binalarda çalışan işçilerden 700'ü tarafından protesto edildi. İşçiler kendilerine yeni işyeri gösterilmediğini ileri sürerek yıkıma engel oldular.
➤ Kartal'da Sunta Tahta Sanayii'nde 190 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.

1 9 8 7

OCAK

➤ Şeker Sigorta'da çalışan Basisen üyesi 175 işçi greve çıktı.
➤ Dora Lastik Fabrikası'nda Laspetkim-İş üyesi 300 işçi greve başladı.
➤ Grevde olan Netaş, Berlay, Sunta işçileri birbirlerine dayanışma ziyareti yaptılar.
➤ Philips Fabrikası'nda yedi işçinin işten atılması nedeniyle iki işçi açlık grevine girdi.

ŞUBAT

➤ Netaş'tan mal çıkarmaya çalışan işverene engel olmak isteyen işçilerden 6'sı gözaltına alındı.
➤ Topkapı Türk Elektrik'te 400 işçi, fazla mesailerinin ödenmemesini yemek boykotuyla protesto etti.

➤ İ.E.T.T. sürücüleri TİS'te, işverenin yüzde 10 zammını protesto için işi yavaşlattı.
➤ İskenderun Gübre Fabrikaları T.A.Ş.'de 543 işçi greve başladı.
➤ Kocaeli Mobilya'da 120 işçi greve çıktı.
➤ İzmir, Kauçuk Sanayi'nde 46 işçi greve başladı.
➤ İstanbul Polikin'de 50 işçi greve çıktı.
➤ Manisa Kauçuk'ta 135 işçi greve başladı.

MART

➤ Pilsa Plastik San. Adana, 295 işçi greve çıktı.
➤ Balıkesir, Ortaş Orman Ürünleri'nde çalışan 42 işçi greve başladı.
➤ Ankara, Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar'da çalışan 24 işçi greve başladı.
➤ Bursa, Akü Sanayii'nde çalışan 249 işçi greve çıktı.
➤ Bursa, Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar'da çalışan 17 işçi greve başladı.
➤ Bursa, Taysan Taşıt Yan Sanayi Tic. 45 işçi greve başladı.
➤ Kocaeli, Bayer Tarım İlaçları San.'da 158 işçi greve çıktı.
➤ Kocaeli, BASF Sümerbank Türk San. A.Ş.'de 78 işçi greve başladı.
➤ Kocaeli, Emin-İş Kimya San.'da 123 işçi greve çıktı.
➤ Kocaeli, Pimaş'ta 209 işçi greve başladı.
➤ Marshall Boya Vernik San.'da 78 işçi greve çıktı.
➤ Kocaeli, Polisan Kimya San.'da 233 işçi greve başladı.
➤ Kocaeli, Rodkimsan Kimya San.'da 34 işçi greve çıktı.
➤ Kocaeli, Yasaş Yaşar Boya ve Kimya San.'da 197 işçi greve başladı.
➤ ÇBS Boya Kimya San. / İstanbul, 143 işçi grev yaptı.
➤ Kocaeli, Ansa Art. Ham San.'da 122 işçi greve başladı.
➤ Kocaeli, Fürsan Fermutasyon Ürünleri'nde 187 işçi greve başladı.
➤ Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar / Kocaeli, 45 işçi greve çıktı.
➤ Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar / Bilecik, 23 işçi greve başladı.
➤ Kocaeli, Gübre Fabrikaları'nda 392 işçi greve başladı.
➤ Mersin, Akdeniz Gübre San.'da 738 işçi greve çıktı.
➤ Adapazarı'nda kurulu Asit-San.'da 32 işçi greve çıktı.
➤ Kav Orman San. / Bursa, 158 işçi greve başladı.
➤ Şentürk Demirçelik'te 35 işçi greve çıktı.
➤ Kılıçoğlu Tuğla ve Kiremit Fabrikası'nda 560 işçi greve başladı.
➤ İstanbul, Santa Farma'da 134 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul, Deteks Kimya San.'da 90 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul, Mutlu Akü ve Malzemeleri A.Ş.'de 1.132 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul, Soğanlı-Maltepe'deki Bürosan'da 179 işçi greve başladı.
➤ Çelik Akü San. A.Ş. / İstanbul, 105 işçi grev yaptı.

➤ Pendik'te ÇBS Boya ve Kimya San.'de 144 işçi greve başladı.
➤ İstanbul, Çizmeci Kauçuk San.'da 196 işçi grev yaptı.
➤ Kartal'da Habaş Sanayi Tıbbi Gazlar'da 67 işçi greve çıktı.
➤ Kocaeli Polikim ve Kimya San.'da 58 işçi greve başladı.
➤ İstanbul, Biksan Birleşik Kablo'da 59 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul, Alibeyköy-Kağıthane'de, Ege Kimya'da 132 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul, Organik Kimya San.'da 49 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul, Plastifay Kimya End. A.Ş.'de 89 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul, Kav Türkay Orman San.'da 174 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul, Girişim Tankeri'nde 13 işçi greve başladı.
➤ İzmir Akdeniz Kimya San.'de 212 işçi greve başladı.
➤ Manisa, Çukurova Kimya End.'de 212 işçi greve başladı.
➤ İzmir'de kurulu DYO Akril Kimya San.'da 18; DYO ve Sadolin'de 250; DYO Durmuş Yaşar ve Oğulları'nda 218 işçi greve başladı.
➤ Dewilux Boya ve Vernik San.'de 183; Etaş End.'de 176, Etap Makina Kalıp ve Plastik San.'de 343 işçi greve çıktı.
➤ Manisa'da, İzmir Yatan Singer San.'da 66 işçi greve başladı.
➤ İzmir'de Ege Gübre San.'de 244 işçi greve çıktı.
➤ Kayseri Estaş Ekmek Fabrikaları'nda çalışan 135 işçi greve çıktı.
➤ Kula'da 42 işçi greve çıktı.
➤ Erdemir'de, 4 işçi işten atılmaları protesto için açlık grevine başlattı.
➤ İsdemir'de TİS uyuşmazlığı nedeniyle işçiler pasif direnişler yaptılar.
➤ Kazlıçeşme Deri Fabrikaları'nda çalışan üç bin işçi iş kazasında bir işçinin ölümü üzerine, iş kazalarını protesto için çelenk bırakma, yemek boykotu eylemlerini yaptılar.

NİSAN

➤ Türk-İş üyesi 10.000 işçi bir gösteri düzenledi.
➤ Setaş Kimya / İstanbul, 18 işçi greve çıktı.
➤ Pe-Re-Ja İlteri Kimya San.'da 64 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul, EAS Akümülatör Plastik ve Isı San.'da 152 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul, Tek Plastik San.'da 29 işçi greve başladı.
➤ Aydın'da kurulu Selkim Selülüz Kimya San.'da 46 işçi greve çıktı.
➤ Fital-İş Kimya San.'da 28 işçi greve çıktı.
➤ Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar / Kocaeli, 37 işçi grev başlattı.
➤ Kayseri Hastaş Ekmek Fabrikası'nda 38, Merkez Ekmek Fabrika-

sı'nda 43, Efal Yıldırım Fabrikası'nda 21, Dayıoğlu Ekmek Fabrikası'nda 28, Deniz Kardeşler'de 30 işçi greve çıktı.

MAYIS

➤ Kütahya'da Gürok Madencilik'te çalışan 38 işçi, işten çıkarmaları protesto için açlık grevine başladı.
➤ Kütahya Emet Değirmisaz İşletmesi'nden atılan 42 işçi işten atılmalara karşı ve sendikalaşmak için açlık grevine başladı.
➤ Türk-İş'te örgütlü 25 bin işçi, grevleri desteklemek için İzmir'de bir miting yaptı.
➤ Süper Dizel'de 13 işçi greve çıktı.
➤ Kale Kilit'te çalışan 462 işçi greve başladı.
➤ Kale Vida'da 70 işçi greve çıktı.
➤ T.O.E.'de 550 işçi ücret artırımı ve sosyal haklar için açlık grevi yaptı.
➤ Netaş'ta 2500 işçi 158 işçinin işten çıkarılmasını protesto için servise binmeme, çaya çıkmama eylemlerini yaptı.

HAZİRAN

➤ Doğu İlaç Fabrikası'nda 160 işçi greve çıktı.
➤ Kazlıçeşme'de 33 deri fabrikasında 1500 işçi greve başladı.
➤ İstanbul Veziroğlu'nda 40 işçi greve başladı.
➤ May Yapı Kooperatifi'nde 25 işçi greve çıktı.
➤ Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar / İzmir, 24 işçi greve çıktı.
➤ Niğde'de 15 fırında çalışan 60 işçi, düşük ücret nedeniyle işi bıraktı.
➤ Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar / İstanbul, 83 işçi greve çıktı.

TEMMUZ

➤ İstanbul, Big Plastik'te 26 işçi greve çıktı.
➤ OMO Basımevi'nde çalışan 184 işçi greve başladı.
➤ Kazlıçeşme Deri Fabrikaları'nda çalışan 3500 işçi, lokavt ilanını protesto için yürüyüş düzenlediler. 12 Eylül 1980'den sonra ilk sloganlı işçi yürüyüşünü gerçekleştirdiler.
➤ Seydişehir Alüminyum İşletmeleri ve Antalya Ferro Krom'da çalışan 7612 işçi greve çıktı.
➤ DDY Sirkeci-Halkalı işçileri, öğle yemeklerini grevdeki deri işçileriyle paylaşarak destekleme eylemini yaptılar.
➤ DDY Halkalı'da çalışan 3000 işçi, lokavt kararını protesto için ye-

mek boykotu yaptılar.
➤ Yol-İş, Kristal-İş İstanbul Şubeleri, deri işçileriyle dayanışmak için sağlanan yiyecekleri grev yerlerine ulaştırdılar.
➤ Belediye-İş üyesi işçiler, deri işçilerinin grevini pazar fileleri ile desteklediler.
➤ TCDD'de çalışan 40000 işçi, TİS'te Özal'ın ve TCDD'nin tutumunu yemek boykotuyla protesto etti.
➤ Ankara DOKSAP'ta 150 işçi ücret alamama nedeniyle işi bıraktı.

AĞUSTOS

➤ Sirkeci-Haydarpaşa garlarında çalışan DDY işçileri sözleşme nedeniyle, sendikalarına protesto telgrafları çektiler ve yemek boykotu yaptılar.
➤ Demiryolu işçileri, öğle yemeklerini grevdeki basın işçileriyle paylaşarak greve destek verdiler.
➤ MİGROS'un 29 işyerinde 1110 işçi greve çıktı.
➤ 2. Boğaziçi Köprüsü'nün Çevreyolu yapımında çalışan 700 işçi, 45 işçinin işten atılmasını protesto için işbaşı yapmadı.
➤ TÜRK-İŞ, Seydişehir'de, Seydişehir grevini desteklemek için miting yaptı.
➤ Kazlıçeşme'de 84 deri fabrikasında 2000 işçi daha greve çıktı.

EYLÜL

➤ Doğu Golveniz'de 106 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul Nakliyat Ambarlarında 630 işçi greve çıktı.
➤ Tümtis'e üye nakliyat işçileri işverenin lokavt kararını topluca protesto ettiler.
➤ Deri-İş'e üye 5000 işçi lokavtı protesto mitingi yaptı.
➤ Sefaköy Korozo Ambalaj Fabrikası'nda 5 işçinin işten atılması nedeniyle, Petrol-İş İstanbul Şube yöneticileri ile bir grup işçi fabrikanın önüne siyah çelenk koydu.
➤ Demiryol-İş'in Haydarpaşa'da iki yöneticisi işten çıkarmaları ve sendika merkezini protesto için açlık grevi yaptı.

EKİM

➤ Motif Duvar Kağıtları'nda çalışan 65 işçi greve çıktı.
➤ DMO İmalat'ta çalışan 300 işçi greve çıktı.

➤ İkinci Boğaziçi Köprüsü inşaatında çalışan 5000 işçi ücret dengesinin sağlanması, ek zam yapılması ve diğer sosyal istemler için direnişe geçti.

KASIM

➤ Netaş'ta Otomobil-İş'e üye 2650 işçi greve çıktı.
➤ Sace Elektrik'te 89 işçi greve başladı.
➤ Lezzo Fabrikası'nda 80 işçi greve çıktı.
➤ İkinci Boğaz Köprüsü'nün yapımını üstlenen firmalardan SSBB'de çalışan 300'ü aşkın işçi, ek zam isteklerinin işverence reddedilmesi üzerine işi bıraktı.
➤ Nursanlar Holding'te çalışan 300 işçi, 4 işçinin işten atılması üzerine direnişe geçti.
➤ İstanbul Fatih Belediyesi'nde çalışan 300 işçi kadroya alınmama nedeniyle işbaşı yapmadı.

ARALIK

➤ Derby Lastik'te 1200 işçi greve çıktı.
➤ Atom Kimya'da 65 işçi greve çıktı.
➤ İstinye Tersanesi işçileri, yemeklerin kalitesizliğini ve yeni zamları protesto amacıyla yemek boykotu yaptılar.

1988

OCAK

➤ Kocaeli Mobilya'da 120 işçi greve başladı.
➤ TÜMTİS'e üye 399 işçi 58 Nakliye Ambarında greve çıktı.

ŞUBAT

➤ Ankara Şeker Fabrikası'nda çalışan 8000 işçi işi bırakma eylemini gerçekleştirdi.
➤ Altın Yıldız'da çalışan 2400 işçi işveren tutumunu protesto için yemek boykotu gerçekleştirdi.
➤ Derim-Ko işçileri, işi bırakarak direnişe geçtiler.

MART

➤ İstanbul, Ankara'da Emek İnşaat'ta çalışan 280 işçi greve çıktı.
➤ Tam Gıda San. A.Ş.'de çalışan 650 işçi greve başladı.
➤ Rize-Çaycılar A.Ş.'de 175 işçi greve çıktı.
➤ Eskişehir'deki Eti Gıda San. A.Ş.'ye bağlı iki işyerinde 1075 işçi greve başladı.
➤ Pentit Madencilik(Ordu)'te çalışan 35 işçi greve başladı.
➤ TÜRK-İŞ'in 11 Mart "yemek boykotu" çağrısına Tarım-İş'e üye 46.000, T. Maden-İş'e üye 67.000, Genel Maden-İş'e üye 57.000, Tek Gıda İş'e üye 180.000, Şeker-İş'e üye 39.000, Teksif'e üye 210.000, Deri-İş'e üye 12.000, Ağaç-İş'e üye 16.000, Selüloz-İş'e üye 19.000,Basın-İş'e üye 5000, BASİSEN'e üye 30.900, ÇİMSE-İŞ'e üye 52.000, Kristal-İş'e üye 19.000 işçi uydu.
➤ Susurluk Şeker Fabrikası'nda çalışan 1000 kadar işçi işverenin TİS tutumunu protesto için 4.5 km. "servis yürüyüşü" gerçekleştirdi.

NİSAN

➤ Kocaeli, LASSA'da çalışan 1111 işçi greve başladı.
➤ İstanbul'da Noramin'de çalışan 357 işçi greve çıktı.
➤ İzmir Ege Plastik'te 308 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul'da kurulu Ege Nil'de 55 işçi greve başladı.
➤ Bolu, Ünye, Mardin, Konya, Adana çimento fabrikalarında çalışan 2100 işçi greve çıktı.

MAYIS

➤ Zonguldak T. Taşkömürü İşletmeleri'nde çalışan 3000 işçi işe başlamayarak kurumu protesto etti.
➤ Topkapı Yem Sanayii'nde çalışan 70 işçi greve başladı.
➤ Adana'da kurulu SASA'da 3200 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul'da, Yıldız Plastik'te 113 işçi grev yaptı.

HAZİRAN

➤ Horozlu Un Fabrikası'nda çalışan 85 işçi greve çıktı.
➤ Adana Kağıt Torba Fabrikası'nda çalışan 88 işçi greve başladı.
➤ Darphane ve Damga Matbaacılık'ta çalışan 333 işçi greve çıktı.
➤ Sümerbank Yıldız Porselen'de 242 işçi greve çıktı.

➤ TMO'ya bağlı 296 işyerinde toplam 912 işçi greve başladı.
➤ TMO Atölyeleri / Ankara, 120 işçi greve çıktı.
➤ Seka ve Kağıt İşverenleri Sendikası'na bağlı 17 işyerinde değişik sürelerde, 13.500 işçi sakal bırakma, toplu vizite, yürüyüş, işi yavaşlatma eylemlerini yaptılar.

TEMMUZ

➤ SEKA'da 3500 işçi TİS uyuşmazlığını protesto için toplu vizite eylemi gerçekleştirdi.
➤ Hurma Elektronik'te 16 işçi greve başladı.
➤ Sedir Mobilya'da 43 işçi greve çıktı.

AĞUSTOS

➤ T. Maadin Şti. / Mihalıççık'ta 975 işçi greve çıktı.
➤ Elsan Ambalaj San. / Niğde, 40 işçi greve başladı.
➤ Civas Civata San. / İzmir, 83 işçi greve çıktı.
➤ Naci Soyer Elyaf Fabrikası'nda çalışan 28 yemekhane işçisi greve çıktı.
➤ Gebze T.O.E.'de 419 işçi greve çıktı.
➤ Viking Kağıtçılık'ta çalışan 300 işçi yemek boykotu yaparak işvereni protesto etti.

EYLÜL

➤ T. Taşkömürü İşletmeleri Genel Müdürlüğünde çalışan 500 işçi bir protesto yürüyüşü düzenledi.
➤ Contact İnt. Co.'da çalışan T. Harb-İş üyesi 11 işçi greve başladı.
➤ İşlek Ziraat Aletleri / Aydın 15 işçi greve çıktı.
➤ Balıkesir Şayakçı Madencilik'te çalışan 285 işçi greve başladı.
➤ Denizli Cam Sanayii'nde çalışan 670 işçi greve çıktı.
➤ SEKA'da çalışan 10200 işçi greve başladı.
➤ Yatağan-Muğla'da, T. Maden-İş üyesi 1500 işçi alkışlı protesto eylemi gerçekleştirdi.

EKİM

➤ Beton San. A.Ş. / Manisa, 86 işçi greve başladı.
➤ İstanbul, İnceler Boyacılık'ta çalışan 120 işçi greve çıktı.

➤ Kırşehir ÇAMAŞ'ta Otomobil-İş üyesi 45 işçi greve çıktı.
➤ Sümerbank'ta çalışan 1700 işçi işvereni protesto için yemek boykotu yaptı.
➤ TEKSİF'e üye 29000 işçi, TİSK'e bağlı işyerlerinde iki günlük yemek boykotu yaptı.
➤ İpek Kağıt'ta çalışan 236 işçi sakallı protesto eylemini gerçekleştirdi.
➤ Olmuksa'da 170 işçi sakal bırakarak işvereni protesto etti.

KASIM

➤ 7 Kasım'da Petrol-İş Sendikası'nın yaptığı "yemek boykotu" çağrısına, Petrol-İş'e üye işçilerin hemen hemen tamamı katıldı. Deri-İş'e üye 10.000, Basın-İş Ankara Şubesi'nde örgütlü 3000, Kristal-İş'e üye 10.000 işçi de eyleme katıldı.
➤ Eveoğlu, Nurderi vb. 5 işyerinde 300 dolayında işçi işi yavaşlatma, boykot eylemlerini gerçekleştirdiler.
➤ Kazlıçeşme'de işkazalarını protesto için 4000 dolayında işçi beş kez yürüyüş yaptı.
➤ Deri-İş üyesi 7000 işçi SEKA grevini desteklemek için yemek boykotu yaptı.
➤ İstanbul Levent Tekstil'de çalışan 412 Öz iplik İş üyesi işçi greve çıktı.
➤ Emniyet Tamirhaneleri'nde 1688 işçi greve başladı.
➤ İzmir, Ege Yağ Keçeleri'nde çalışan 69 işçi greve başladı.
➤ İzmit Kartonsan'da 466; Bamsaş'ta 147 işçi greve çıktı.
➤ İstanbul, Yakasan'da 85 işçi greve başladı.
➤ İpek Kağıt'ta çalışan 310 işçi greve çıktı.
➤ Koruma Tarım'ın Kocaeli ve İstanbul'daki işyerlerinde 526 işçi greve başladı.

ARALIK

➤ Gebze, İzmir, Edirne'de Olmuksa işyerlerinde 627 işçi greve çıktı.
➤ Kamu'ya bağlı 26 ve Oyak grubuna bağlı 5 çimento fabrikasında değişik tarihlerde yürüyüş, yemek ve fazla çalışma boykotları, işi yavaşlatma, sakal bırakma gibi direnişlere 20000 dolayında ÇİMSE-İŞ üyesi işçi katıldı.
➤ Yıl içindeki direnişlere toplam 2.262.446 işçi katıldı.

1989

OCAK

➤ T. Maden-İş, Uzmen Madencilik'te 42 işçiyle greve çıktı.
➤ Petrol-İş, Akdeniz Gübre Sanayi'nde 677 işçiyle greve başladı.
➤ Ağaç-İş, Yansan'da 94 işçiyle grev yaptı.
➤ Yarpet ve Alpet'te çalışan 7000 işçi, TİS uyuşmazlığını protesto amacıyla pasif direniş kararı aldı.
➤ Tekel işçileri, grevdeki SEKA işçilerine sigara yardımı yaparak grevi desteklediler.
➤ 3000 THY çalışanı, İstanbul Atatürk Havalimanı'nda sessiz yürüyüşle TİS uyuşmazlığını protesto etti.
➤ Sabancı Holding'e bağlı Brissa'da, 120 işçinin işten çıkarılma kararı üzerine 1200 işçi yemek boykotu yaptı. İşveren karardan vazgeçti.
➤ Adana'da Tekgıda-İş'e üye işçiler 76 fırında greve gittiler.
➤ T. Metal, Ten Metal'de 9 işçiyle greve gitti.

ŞUBAT

➤ Taşkızak Tersanesi işçilerinden bin kadarı, ekonomik ve sosyal haklar için kısa bir yürüyüş yaptı.
➤ Petkim, Alpet, Yarpet işyerlerinde, YHK'ca bağıtlanan sözleşmeyi protesto için iki günlük açlık grevi başlatıldı. Greve 7000 işçi katıldı.
➤ İstanbul'da TİS görüşmeleri uzayan İETT işçileri, fazla çalışmaya kalmama eylemine başladılar.
➤ Deri-İş Şendikası, Cem Boyner'in Alboy Ayakkabı Fabrikası'nda greve başladı. Grevin başlaması sırasında gösteri yapıldı; 12 işçi hakkında soruşturma açıldı.
➤ Eskişehir Şeker Fabrikası'nda meydana gelen iş kazasında 8 işçinin ölmesi üzerine 2400 işçi kazanın olduğu yerde saygı duruşunda bulundu ve oturma eylemine başladı.
➤ Kayseri, Hava Anatamir Fabrikası'nda çalışan 1200 işçi, "Dipçik zoruyla çalışmaya son" yürüyüşü yaptı.
➤ Türk Metal, Dostaş'ta TİS uyuşmazlığı nedeniyle greve başladı.
➤ Eskişehir'de 30.000 işçi Şeker Fabrikası'nda meydana gelen kazayı protesto için yemek boykotu yaptı.
➤ Paşabahçe ve Topkapı Şişe Cam Fabrikaları'nda çalışan 2700 işçi, TİS uyuşmazlığını protesto için "şapkalı protesto" eylemi gerçekleştirdi. 60 işçi gözaltına alındı.

➤ Sabancı Holding'e bağlı KOROSA'da 867 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle yemek ve servis boykotu yaptılar.
➤ İ.E.T.T. sürücüleri TİS uyuşmazlığını protesto için pasif direnişlere devam ettiler.
➤ Kahramanmaraş'ta, Kurteks İplik Fabrikası'nda işten atmalar nedeniyle Öziplik-İş Sendikası K.Maraş Şube Başkanı ve iki işçi açlık grevine başladı.
➤ Ankara Bulvar Palas'ta çalışan Tursan-İş'e üye 106 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.

MART

➤ İstanbul, Özgıda-İş, Çukurova Gıda San.'da 321 işçiyle greve çıktı.
➤ İstanbul, Göztepe'de kurulu Münir Şahin İlaç Fabrikası'nda, 5 işçinin çıkarılması sonucu tepki gösteren 35 sendikalı işçiden 20'si gözaltına alındı.
➤ Türk Pirelli Lastik Fabrikası'nda işten çıkarılan 9 işçinin iadesi için 750 işçi, süresiz yemek boykotu başlattı.
➤ Öz Gıda-İş, İzmir Çukurova Gıda San.'da 321 işçiyle greve çıktı.
➤ İsdemir'de gündüz vardiyasında çalışan 8500 işçi, "MESS'e uyarı' yürüyüşü yaptı.
➤ TİS uyuşmazlığı nedeniyle İETT sürücüleri 2 saat geç işbaşı yaptılar.
➤ T. Harb-İş, Gölcük Tersanesi ve Eskişehir Hava Üssü'nde iş yavaşlatma eylemi başlattı.
➤ MKE işyerlerinde çalışan Türk Metal üyesi 5000 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ Maltepe Askeri Dikimevi işçileri E-5 Karayolu'nu kestiler. Gözaltına alınanlar oldu. Eylem tekrarlanarak gözaltına alınanların serbest bırakılması istendi.
➤ MSB'ye bağlı 1011 Anatamir Atölyesi işçisi Etlik Anayolu'nda oturma ve yol kesme eylemi yaptı.
➤ Gölcük'te Tersane işçilerinin eşleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut'un konuşma yapacağı salonun önünde boş tencerelerle toplanarak "Açız" sloganı attılar.
➤ Karabük'te Demir-Çelik işçileri MESS'in gönderdiği "Son Teklif" mektubunu topluca yırtma eylemi yaptılar.
➤ 18-24 Mart arası işyerlerinde pasif direnişler yaygınlaştı. Türk-İş, 22 sendikada örgütlü 478.000 işçi adına pasif direniş kararı aldı. Toplu vizite, yemek-servis boykotları, işi yavaşlatma, fazla çalışmaya kalmama, sakal bırakma eylemlerinin yanısıra yürüyüşler ve topluca fi-

rınlardan ekmek alarak "Açız, aç." gösterileri yapıldı.
➤ Kırklareli ve Trakya Cam Fabrikası'nda 1500 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Ege Dökümcülük'te T. Metal'e üye işçiler TİS için greve çıktı.
➤ Bursa, Karacabey'de kurulu Akfa Salça Fabrikası'nda çalışan 5 işçi sendikalı oldukları gerekçesiyle işten atıldı. Bunun üzerine işçiler, çalışma saatleri içinde bahçeye çıkarak direnişe geçtiler. İşveren, daha sonra 78 işçiyi de işten çıkardı.

NİSAN

➤ Laspetkim-İş Kiplas'a bağlı Ansa'da 71 işçiyle greve çıktı.
➤ Karayolu işçileri yürüyüş ve gösterilerle TİS uyuşmazlığını protesto ettiler.
➤ Karabük Demir-Çelik işçilerinden 4000'in de katıldığı "Hak Mitingi" Karabük'te yapıldı.
➤ Enerji işkolunda çalışan 100.000'i aşkın işçi yemek boykotu yaptı. (4 Nisan)
➤ İstanbul, Büyükdere Çay Fabrikası işçileri "Açlık" yürüyüşü yaptılar.
➤ Tüpraş işçileri TİS'te isteklerini elde edemeyince yemek ve servis boykotu, viziteye çıkma gibi pasif direnişlerle TİS'i protesto ettiler.
➤ Tüpraş Körfez Rafinerisi'nde vizite kağıdı alamayan şeker hastası bir işçi öldü. İşçiler olayı protesto ederek yürüyüş yaptılar. E-5 Karayolu'nu bir süre trafiğe kapattılar.
➤ Cibali Tekel Fabrikası'nda ve Tekel Genel Müdürlüğü'nde çalışan üç bin kadın işçi, toplu vizite eylemine katılmanın yanısıra 12 Nisan'da bir de yürüyüş yaptı.
➤ 10 Nisan'da Türk-İş'in aldığı ilkesel karara uyan pekçok işyerinde işçiler, pasif direnişlere geçtiler.
➤ TEK'e bağlı işyerlerinde işçiler, işgüvenliği malzemelerinin tamamlanmaması nedeniyle, zorunlu işler dışında çalışmadılar.
➤ Yol-İş'e üye İzmir/Bornova işçileri "Açız" yazılı tişörtlerle yürüyüş yaptılar. Ağaçlı Yol'u bir süre trafiğe kapadılar.
➤ Adana Tekel'de 700 işçinin toplu viziteye çıkış nedeniyle yaptıkları yürüyüşe polis saldırdı. 25 işçi gözaltına alındı. Gözaltına almaları protesto için işyerinde yarım günlük oturma eylemi yapıldı.
➤ İstanbul Belediyesi'ne bağlı değişik işyerlerinde işçiler, toplu vizite ve yürüyüş eylemleri yaptılar.
➤ Tüpraş'taki pasif direnişlerin yoğunlaşması üzerine Sovyet'lerden petrol alınmaya başlandı.

➤ İstanbul Tersane işçileri İngilizce yazılı yaka kartlarıyla "Açız" gösterileri yaptılar.
➤ Tekel'de çalışan 4000 kadın işçi, Türk-İş'in % 170'lik zam istemini protesto için bir yürüyüş yaptı.
➤ Spor Toto ve Loto'da TİS'in gecikmesi nedeniyle pasif direnişler yapıldı. Direnişler, kazananların geç açıklanmasına yol açtı.
➤ T. Haber-İş üyesi 300 PTT işçisi, TİS'in gecikmesi nedeniyle yaptıkları protesto yürüyüşünde gözaltına alındı.
➤ 120.000 işçi çeşitli illerde protesto yürüyüşleri yaptı. "Özal istifa", "Açız" genel sloganlardandı. İşyerlerinde konuşmama ve şartel indirme eylemleri üretimi düşürdü.
➤ Karabük Demir-Çelik'te işçilerin toplu vizite ve işi yavaşlatma eylemleri sonucu "Ülkü" adlı yüksek fırın "duruş"a alındı.
➤ Petrol Ofisi, İzmit Dolum Tesisleri'nde pasif direnişler yapıldı.
➤ T. Metal, Emaş'ta 150 işçiyle greve çıktı.

MAYIS

➤ 1 Mayıs'ta İstanbul'da yapılan gösteride Mehmet A. Dalcı adlı bir işçi polis tarafından öldürüldü. 4'ü polis, 36'sı sivil 40 kişi yaralandı. 532 kişi gözaltına alındı.
➤ 117.000 Karayolları, Köy Hizmetleri, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı işçisi yemek boykotu, yürüyüş, işi yavaşlatma ve bırakma gibi direnişler gerçekleştirdi.
➤ Karabük ve İskenderin Demir-Çelik'te grev başladı.
➤ Tekel'e bağlı işyerlerinde TİS uyuşmazlığı nedeniyle şartel indirme ve pasif direnişler yapıldı.
➤ Gölcük Tersanesi'nde TİS tıkanıklığı nedeniyle günde bir iki saat oturma eylemleri yapıldı.
➤ Yapı-Kredi personeli TİS uyuşmazlığı nedeniyle İzmir'de balonlu gösteri yaptı.
➤ ATAŞ Rafinerisi'nde toplu vizite eylemleri nedeniyle üretim zaman zaman durdu.
➤ Coca Cola işçileri ek zam için 11 Mayıs'ta yemek boykotu yaptı. Boykota 600 işçi katıldı.
➤ İstanbul'da 1 Mayıs'ta polis tarafından Mehmet A. Dalcı adlı işçinin öldürülmesi ve 532 kişinin gözaltına alınmasını protesto eden İzmir'li sendikacılar kefen giyip kırmızı karanfil taktılar.
➤ İstanbul Coca Cola'da yemek boykotu yaptığı için işten çıkarılan beş işçinin geri alınmaları ve ücretlere ek zam yapılması amacıyla 1500 işçi işi bıraktı. İşveren, istekleri kabul etti.

➤ Çelik-İş Genel Başkanı Metin Türker, greve yönelik baskıları kınamak amacıyla 18 Mayıs'ta ölüm orucuna başladı.
➤ Diyarbakır'da 1500 karayolu işçisi, "ailelerini geçindiremedikleri" gerekçesiyle boşanma dilekçesi verdiler.
➤ Siverek'te 1200 karayolu işçisi, "bakacak güçleri kalmadığından" çocuklarını satışa çıkardı.
➤ Petrol-İş Sendikası, İPSTAŞ'ta 54 işçiyle TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Manteks Mekik Masura San.'da4 işçi greve başladı.
➤ Kristal-İş, Tam Cam.San., 95 işçi TİS grevine çıktı.
➤ Tümtis Sendikası, Erciyas Birlik Ambarı'nda 8 işçiyle TİS grevine başladı.

HAZİRAN

➤ Ortaş Orman Ürünleri'nde 23 işçi greve çıktı.
➤ Rabak'ta 300 işçi, sendika çalışması yapan bir işçinin işten atılmasını protesto için yemek boykotu yaptı.
➤ Tümtis M.A.Tuzluoğlu Nakliyat'ta 64 işçiyle greve çıktı.
➤ Kutlutaş İnşaat'ın Ataköy 9 Kasım'daki inşaat işyerinde çalışan işçiler, yemeklerin düzeltilmesi için yemek boykotu, işi bırakma eylemlerini yaptılar.
➤ Atlas Copco Kompresör Fabrikası'nda 6 işçinin işten çıkarılması nedeniyle 70 işçi süresiz açlık grevine başladı.
➤ Sosyalist Parti'nin düzenlediği işçi kurultayı İstanbul'da yapıldı.
➤ Yapı Kredi Bankası işçileri, Ankara'da, TİS'in YHK'ya gönderilmesini protesto için bir yürüyüş yaptılar.
➤ Türk-Metal Sendikası, Gemesan'da 36 işçiyle greve çıktı.
➤ Çelik-İş Sendikası'nın düzenlediği Karabük İşçi Mitingi, 10.000 işçinin katılımıyla yapıldı.
➤ Pepsi Cola'nın dağıtımını gerçekleştiren Mekta Tic. A.Ş.'de, TİS görüşmelerinin uzaması nedeniyle 700 işçi, toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.
➤ İstanbul Veliefendi Hipodrumu'nda 1200 seyis; ücret artırımı, sigorta, sağlık gibi sosyal haklar nedeniyle işi bıraktı. Yarışlar yapılamadı.
➤ Petrol-İş Kimaş / Gebze'de 41 işçiyle greve başladı.

TEMMUZ

➤ Likat-İş Sendikası'na üye 1000 Alsancak liman işçisi, TİS'ten doğan haklarını alamadıkları için yemek boykotu, toplu vizite, işi yavaş-

latma eylemlerini yaptı.
➤ Et Balık Kurumu işyerlerinde Öz Gıda-İş Sendikası, "sakal bırakma, alkış, yalnız çorba" eylemlerinin yanısıra "çıplak ayakla protesto" eylemini de başlattı.
➤ Adapazarı Belediyesi'nde işten çıkarılan 13 işçi için açlık grevi yapıldı.
➤ PTT Genel Müdürlüğü'nde çalışan sözleşmeli personel, ücret zammı istemlerinin karşılanmaması üzerine bazı illerde pasif direniş yaptılar.
➤ Migros'ta, TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu viziteye çıkma eylemi yapıldı.
➤ Hacıbekir'de, 20 işçinin çıkarılması üzerine Tekgıda-İş Sendikası'na üye 120 işçi, toplu viziteye çıkma eylemi yaptı. Üretim durdu.
➤ Hacıbekir Şekerci'de toplu vizite ve işi durdurma eylemleri nedeniyle 60 işçi gözaltına alındı.
➤ Yem Sanayii işyerlerinde 1000'i aşkın işçi "aç ve çıplak" protesto eylemini yaptılar. Erzurum'da da yemek boykotu yapıldı.
➤ Emaş Döküm Fabrikası'nda grevci işçiler, çıplak ayak ve çıplak üst bedenle protesto yürüyüşü yaparak işverenin TİS tutumunu kınadılar.
➤ Migros'ta işçiler, "insanca yaşam için ücret, iyi çalışma koşulları istiyoruz; haklarımızı almaya kararlıyız." sloganlı giysilerle çalışma yaptılar; işveren bir saat süreyle üretimi durdurdu.
➤ Şişe Cam Holding'in Öğünce'deki Cam Fabrikası'nı kapatma kararı, 105 işçi ve çevredeki köylülerin işyeri önünde toplanmasıyla protesto edildi.
➤ Diyarbakır YEM'de TİS gecikmesini protesto için üstsüz oturma eylemi yapıldı.
➤ Kristal-İş, Sekürt Sanayi / İstanbul'da 40 işçiyle greve çıktı.

AĞUSTOS

➤ 1 Ağustos'ta grevdeki çelik işçilerini desteklemek için Otomobil-İş, Öz Demir-İş, Petrol-İş, Laspetkim-İş, Deri-İş, Tursan-İş, Orman-İş, Bank-İş, Has Petkim-İş sendikalarına üye yaklaşık 500.000 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ İstanbul Fega'da işçi çıkarmaları protesto için 300 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ Petrol-İş Sendikası, Batman ve Diyarbakır'da 52 işçinin işten atılması nedeniyle pasif direnişler başlattı.
➤ Sağlık-İş grevdeki çelik işçileriyle dayanışmak için parasal yardım kampanyası açtı.

➤ TGS, ek zam istemiyle yemek boykotu yaptı. Ankara TGS üyeleri, toplu viziteye çıkma eylemi yaptılar.
➤ Kazlıçeşme'de deri işçileri işten atılmaları protesto için bir günlük yemek boykotu yaptılar.
➤ Grevdeki Schweps işçileri, İstanbul'daki Çukurova Holding bürosuna siyah çelenk bıraktılar.
➤ İstanbul, Beta Ayakkabı Fabrikası'nda işten atılan 54 işçi, bir günlük açlık grevi yaptı.
➤ TGS üyeleri, ek zam için oturma eylemi yaptılar. İstanbul'da TGS üyesi gazeteciler alkışlı bir protesto yürüyüşü yaptılar.
➤ İstanbul, Tuzla'da MESS'e bağlı işyerlerinde ek zam için pasif direniş yapıldı. Türk Metal Sendikası, Gebze Şubesi yöneticilerini görevden aldı.
➤ Ankara, Çankaya Belediyesi işçileri, Balgat Araç Parkı'nda, belediyedeki uygulamaları protesto için oturma eylemi yaptılar.

EYLÜL

➤ Belediye-İş, Mamak Belediyesi'nde, maaş ödenmemesi nedeniyle pasif direnişler başlattı.
➤ T. Haber-İş, 700 dolayında işçi çıkaran PTT işyerlerinde yemek boykotu yaptı.
➤ Migros'ta işçiler, TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Laspetkim-İş, Gaziantep'te kurulu Ritaş ve Samkim işyerlerinde greve başladı.
➤ İzmit / Köseköy'de, Prelli Lastik Fabrikası işçileri ek zam nedeniyle toplu vizite eylemi yaptılar.
➤ İstanbul Avcılar'da kurulu Egesan'da 60 işçi, işverenin TİS tutumunu protesto için toplu vizite eylemine başvurdu.
➤ Birssa'da 700 işçi, ek zam nedeniyle toplu vizite eylemine başladı.
➤ Kiplas'a bağlı Kocaeli Lastik fabrikalarında işçiler "toplu diş ağrısı vizitesi" uygulamaya başladılar.
➤ Pancar Motor'da 677 işçi, işten çıkarılan 10 işçinin kıdem tazminatlarının ödenmesi için iki saatlik direniş yaptı.
➤ Petrol-İş Sendikası, Akdeniz Gübre'de sekiz aydır grevde olan işçilerin çocukları için kitap yardımı kampanyası başlattı.
➤ Hak-İş'e bağlı Özdemir-İş Sendikası ek zam için ölüm orucu ve pasif direnişler başlattı.

EKİM

➤ Wyeth İlaç Fabrikası'nda 160 işçi, sekiz işçinin işten çıkarılması üzerine toplu vizite eylemi başlattı.
➤ Adana Anakent Belediyesi'nden atılan 55 işçi SHP il merkez binasında oturma eylemi yaptı. SHP il yönetiminin savcılığa başvurması üzerine bu işçiler gözaltına alındı.
➤ Ünliver'in beş işyerinde 3000'i aşkın işçi ek zam istemiyle pasif direnişlere başladı.
➤ Kadıköy Belediyesi'nde çalışan 200 işçi, 1984 yılından sonraki tüm yılların Cumartesi günlerine ait fazla çalışma ücretlerinin ödenmesi istemiyle 10 gün vezne önünde bekleme eylemi yaptı.
➤ Diyarbakır / Deutaç'da işten atılan 116 işçi Sosyalist Parti Diyarbakır İl Merkezi'nde açlık grevine başladı. İşçiler daha önce de Diyarbakır Atatürk Anıtı önünde mendil açarak "dilenme" eylemiyle de TİS uyuşmazlığını protesto etmişlerdi.
➤ Ankara / Mamak Belediyesi işçileri 300 işçinin işten çıkarılması üzerine işyeri önünde oturma eylemi yaptılar.
➤ Belediye-İş Sendikası'na üye 12.000 işçi, 12 Ekim saat 08-10 arası, iki saatlik oturma eylemi gerçekleştirdi.
➤ Tümosan işçileri ek zam ve kamu işçilerine verilmesi gereken sosyal hakların verilmemesi nedeniyle toplu vizite eylemi yaptılar.
➤ TTK Karadon Müessesesi-Kilimli Ocağı işçilerinden 200'ü işyerlerinin değiştirilmesini protesto için vardiyalarına girmedi.
➤ Atatürk Barajı'nda çalışan 6000 dolayında işçi, ücret yetersizliğini protesto amacıyla işi yavaşlatma eylemine başladı.
➤ Egesan Aşındırıcı Taşlar'da TİS için greve çıkıldı.

KASIM

➤ Tepe Mobilya işçileri, sendikalaşma nedeniyle 13 işçinin işten atılmasını yemek boykotu ve toplu alkışlarla protesto ettiler.
➤ Testaş'ta ek zam isteyen işçiler 37 gün süresince toplu vizite ve sakal bırakma eylemi yaptılar.
➤ Ankara Tepe Mobilya'da sendikalaşmayı engellemek için işten çıkarma yoluna başvuran işvereni protesto için yemek boykotu yapıldı.
➤ TTK Üzülmez Müessesesi Çaydamar İşletme Müdürlüğü'ne bağlı 2.Ocak'ta çalışan işçilerden 257'si, can güvenliğinin bulunmadığı gerekçesiyle 43 saatlik bir direniş gerçekleştirdi.
➤ Ankara / Aselsan'da 2000 dolayında işçi, ücret yetersizliğini protesto amacıyla oturma eylemi yaptı.

➤ Gaziantep, İpsan'da 400 işçi işten çıkarmaları protesto amacıyla oturma eylemi yaptı.

ARALIK

➤ İstanbul Bürosan'da taşeronlaştırmaya karşı yemek boykotu, fazla çalışmaya kalmama eylemleri yapıldı.
➤ Türk Amerikan Ortak Savunma Tesisleri'nde Türk Harb-İş Sendikası, işverenin işten atma planlarının değiştirilmesi amacıyla toplu vizite ve fazla çalışmaya kalmama eylemlerini başlattı.
➤ Mimpaş Sarleks Yer Karoları Fabrikası'nda 130 işçinin işten atılmasını protesto için geride kalan 50 işçi de işi bıraktı. İşveren, bu işçilerin de işine son verdi.
➤ Tez Koop-İş 3 No'lu Şube Başkanı Aynur Karaaslan'ın sendika genel merkezince ihraç edilmesi dolayısıyla açlık grevine giden A. Karaaslan'ı desteklemek için 65 işçi ve memur bir günlük açlık grevine gitti.
➤ Ankara / Sincan Belediyesi ile Belediye-İş Sendikası arasında sürdürülen TİS görüşmeleri bir grup işçi tarafından basıldı. Baskıncı işçiler, TİS konusunda bilgilendirilmediklerini öne sürdüler.
➤ Aselsan'da çalışan 2000 dolayında işçi, beş işçinin işten çıkarılmasını protesto için yemek boykotu yaptı.
➤ Mannesman Boru'da 3 işçinin işten çıkarılması nedeniyle pasif direnişler yapıldı.
➤ Habaş'ta 8 işçinin işten atılmasını protesto için pasif direnişler başlatıldı.
➤ Bufalo Düğme'de 3 işçinin atılması nedeniyle pasif direniş yapıldı.
➤ Teksen'de 25 işçinin işten çıkarılması nedeniyle pasif direniş yapıldı.
➤ Şişe Cam Holding'te TİS uygulanmasındaki aksaklıklar nedeniyle toplu vizite eylemine başvuruldu. Eylem nedeniyle 20 işçi işten çıkarıldı.
➤ Kazlıçeşme Omurtag Deri İşletmesi'nde 27 göçmen işçinin atılması üzerine 500 işçi bir yürüyüş yaptı.
➤ 22.000 PTT işçisi, 600'ü aşan PTT işyerinde TİS uyuşmazlığını protesto için fazla çalışmalara kalmadı.

1990

OCAK

➤ İstanbul Ekspres Uluslararası Nakliyat'ta 49,

➤ Ankara Atatürk Orman Çiftliği'nde 500.
➤ Mihalıççık Linyit İşletmesi'nde 118.
➤ Akpaş Maden Pazarlama ve Ticaret A.Ş.'de 36 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Özdemir Antimaun Maden İşletmesi'nde 300 işçi, maaşlarının ödenmemesi nedeniyle Turhal Kaymakamlığı'na yürüdü.
➤ İstanbul Tekel'de çalışan 5000 işçi, TİS'e uyulmaması üzerine imza kampanyası düzenledi.
➤ Bursa Özdilek Havlu'da 30 işçinin işten atılması üzerine 800 işçi servis boykotu yaptı.
➤ İpek-İş'te 150 işçi, baştemsilcinin görevden alınması üzerine şube önünde protesto eylemi yaptı.
➤ Omurtak'ta sendikal faaliyetten dolayı 4 işçinin işten çıkarılması nedeniyle 130 işçi iki gün üretimi durdurdu.
➤ Arden Döküm'de 9 işçinin işten atılması üzerine 670 işçi, üyesi bulundukları T.Metal'den istifa edip Otomobil-İş'e geçti.
➤ Tofaş ve Renault'ta çalışan 500 işçi, sendikalarını protesto etmek amacıyla T.Metal'in Bursa şubesine toplu olarak gitti.
➤ USAŞ'ta 28 işçinin işten atılması üzerine bir grup işçi Genel Merkeze gelerek protesto eyleminde bulundu.
➤ PTT İstanbul Postanesi'nde 100 işçi, TİS uyuşmazlığını protesto etmek için yemek boykotu yaptı.
➤ PTT'de çalışan 22.000 işçi, imzalanan TİS'te iş güvencesi olmadığı gerekçesiyle sendikaya telgraf çekme eylemini yaptı.
➤ VBR'de T. Harb-İş üyesi 2500 işçi 306 işçinin işten atılması üzerine İncirlik'te bir yürüyüş yaptı.
➤ SASA'da 17 işçi işten atılmalara karşı açlık grevine başladı.
➤ Bagfaş'ta Petrol-İş üyesi 150 işçi, 1 işçinin 17. maddeye göre işten atılması üzerine alkışlı protesto eylemi yaptı.
➤ Erkafleks'te 22 işçi, ücretlerin geç ödenmesi nedeniyle yemek boykotu yaptı.
➤ Pimtaş'ta 10 işçinin işten atılması üzerine 70 işçi üretimi iki saat durdurdu.
➤ Tüpraş'ta, 85 işçinin işten çıkarılması nedeniyle 1300 işçi mesaiye kalmadı.
➤ Solventaş'ta 8 işçinin işten atılması üzerine 28 işçi viziteye çıkma, mesaiye kalmama eylemlerini yaptılar.
➤ Altaş'ta 160 işçi, işten çıkarmaları protesto etmek için iş bırakma eylemi yaptı.
➤ Aselsan'da sendikalaşma nedeniyle işten çıkarmalar üzerine 600 işçi işyeri önünde bekleme eylemi yaptı.

➤ 10 Ocak'ta MESS'e bağlı işyerlerinde 150.000 işçi yemek, servis boykotu, vizite eylemi yaptı. Eylemlerin amacı ek zam isteği.
➤ Metsan ve Asven'de 120 işçi, ücret alamamaları üzerine fabrika bahçesinde oturma eylemi yaptı.
➤ Şişe Cam'da yasadışı grev yaptıkları gerekçesiyle işten atılan 21 işçiden 3'ü açlık grevine başladı.
➤ İzmir Hilton İnşaatında çalışan 1080 işçi çalışma koşullarını protesto etmek için 5 km. yürüdü. 129 işçi gözaltına alınınca işçiler iki gün işi bıraktı.

ŞUBAT

➤ Akkarton'da 60,
➤ İzmir'de, Hisar Oteli'nde 60 işçi TİS için greve çıktı.
➤ TKİ Yeniçeltek'te grizu faciasını protesto etmek için 28.000 işçi iki saatlik iş bırakma eylemi yaptı.
➤ TTK'da 42.000 işçi Yeniçeltek ve Amasra'da ölen maden işçileri için iki saatlik iş bırakma eylemi yaptı.
➤ Tekel'in Marmara ve Adana Bölgesi'nde 4.700 işçi DİE'nin enflasyon rakamını protesto etmek için yemek boykotu yaptı.
➤ Aymasan Ayakkabı Sanayi'nde 210 işçi, işten çıkarmalar üzerine üretimi durdurdu.
➤ Sümerbank Sarıkamış İşletmesi'nde 365 işçi, Yeniçeltek grizu faciası nedeniyle yarım saat iş bırakma eylemi yaptı.
➤ Gündüz Deri'de işverenin sendikal faaliyete karşı çıkması üzerine 30 işçi üretimi durdurdu.
➤ Bilecik Toprak Seramik'te 2350 işçi ek zam isteğiyle servis boykotu yaptı.
➤ Paşabahçe Cam'da 200 işçi, işten çıkarmaları protesto için fabrika önüne siyah çelenk bıraktı.
➤ Kutlutaş Doğalgaz'da 2500 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu vizite eylemi yaptı.
➤ USAŞ'ta 87 işçinin işten atılması üzerine 1700 işçi işi yavaşlatma eylemi yaptı.
➤ THY'da ek zam isteğinin kabul edilmemesi üzerine 500 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ VBR-Tuslog-AAFES'te işten atılmalara karşı 20.000 işçi bir miting yaptı.
➤ İETT'de Yeniçeltek faciasını kınamak için 7000 işçi üç saat işi bırakma eylemi yaptı.
➤ Orhon Koll. Şti.'de 40 işçi ek zam isteğiyle yemek boykotu yaptı.

➤ Corro Coal A.Ş.'de 27 işçi servislerin geç gelmesini protesto için servis boykotu yaptı.
➤ Contitech'te TİS'in uzaması nedeniyle 165 işçi üretimi durdurdu.
➤ Alpet'te 750 işçi özelleştirmeye karşı TBMM'ye telgraf çekme eylemi yaptı.
➤ Bürosan'da 167 işçi, yemekhanenin kapatılması üzerine yemek boykotu yaptı.
➤ İzmir Kimya'da Yeniçeltek faciasını protesto için 30 işçi oturma eylemi yaptı.
➤ Polisan A.Ş.'de, Yeniçeltek faciasını kınamak için 468 işçi üretimi yavaşlattı.
➤ Yasaş'ta işletme mutfağının müteahhite verilmesi üzerine 180 işçi alkışlı protesto eylemi yaptı.
➤ Doğuteks'te 175 işçi, işçi çıkarmaları yemek boykotuyla protesto etti.
➤ Takım Tezgahları Sanayi'nde 1200 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle sakal bırakma eylemi yaptı.
➤ Aselsan'da işten çıkarmalar üzerine 600 işçi açlık grevi yaptı.
➤ Lucas Dizel'de 400 işçi, ek zam isteğiyle yemek boykotu, alkışlı protesto eylemlerini yaptı.
➤ T. Harb-İş Sendikası, işten atılmalara karşı Adana'da 15000 kişinin katıldığı bir miting yaptı.
➤ 30.000 dolayında işçi, Yeniçeltek faciası üzerine "İnsana Saygı Mitingi"ni yaptılar.
➤ AFS işyerinde 17. maddeden dolayı işten atılan 24 işçi oturma eylemi yaptı.

MART

➤ Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nde 10.600,
➤ Pınar Gıda San.'de 40,
➤ Bartın Çimento'da 253 (ertelendi),
➤ Çorum Çimento'da 326 (ertelendi),
➤ Gaziantep Çimento'da 316 (ertelendi),
➤ Niğde Çimento'da 333 (ertelendi),
➤ Aşkale Çimento'da 233 (ertelendi),
➤ İskenderun Çimento'da 156 (ertelendi),
➤ Kars Çimento'da 243 (ertelendi),
➤ Sivas Çimento'da 314 (ertelendi),
➤ Trabzon Çimento'da 245 (ertelendi),

➤ Adıyaman Çimento'da 245 (ertelendi).
➤ Ladik Çimento'da 245 (ertelendi).
➤ Çitosan Denizli San.'da 264 (ertelendi),
➤ Şanlıurfa Çimento'da 232 (ertelendi).
➤ Bozöyük Seramik'te 522 (ertelendi).
➤ Filyos Ateş Tuğla'da 670 (ertelendi),
➤ Yarımca Porselen'de 1123 (ertelendi).
➤ Konya Krom Mağ. Tuğla'da 518 (ertelendi).
➤ Adana Çukurova Çimento'da 778 (ertelendi).
➤ Afyon Çimento'da 270 (ertelendi).
➤ Ak Çimento'da 643 (ertelendi),
➤ Ankara Çimento'da 286 (ertelendi).
➤ Anadolu Çimentoları'nda 357 (ertelendi).
➤ Aslan Çimento'da 549 (ertelendi).
➤ Balıkesir Çimento'da 337 (ertelendi).
➤ Bastaş Başkent Çimento'da 631 (ertelendi).
➤ Batı Anadolu Çimento'da 606 (ertelendi),
➤ Bursa Çimento'da 421 (ertelendi).
➤ Bolu Çimento'da 345 (ertelendi),
➤ Çanakkale Çimento'da 522 (ertelendi),
➤ Çimentaş İzmir Çimento'da 696 (ertelendi),
➤ Çimse Çimento San.'de 492 (ertelendi),
➤ Eskişehir Çimento'da 220 (ertelendi).
➤ Göltaş Göller Bl. Çimento'da 306 (ertelendi).
➤ Konya Çimento'da 319 (ertelendi).
➤ Nuh Çimento'da 955 (ertelendi),
➤ Pınarhisar Çimento'da 294 (ertelendi),
➤ Söke Çimento'da 243 (ertelendi).
➤ Ünye Çimento'da 322 (ertelendi).
➤ Denizli Cam San.'da 549.
➤ Bosaş Boru San. A.Ş.'de 110.
➤ Kayseri Taksan'da 1500,
➤ Good Year Lastik'te 1493 işçi TİS için greve çıktı. Good Year grevi ertelendi.
➤ Tigem'de (Tarım İşl. Gn. Md.) 11 işçi grev öncesi yemek boykotu yaptı.
➤ Ege Tarımsal araştırma'da 100 kadın işçi kadın derneklerini toplu-ca ziyaret etti.
➤ Turhal Antimaun Maden İşletmesi'nde 168 işçi 6 aydır maaş ala-

mama nedeniyle İstanbul'a, işverenin yanına yürüyüşe başladı.
➤ Bursa'da Teksif Sendikası'nın örgütlü olduğu fabrikalarda 600 işçi, işten atılmalara karşı sendika merkezine protesto mektubu gönderdi.
➤ Nergis Tekstil'de 8 işçinin işten atılması üzerine 600 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ Boduroğlu Deri'de 4 işçinin işten çıkarılması üzerine 60 işçi üretimi durdurdu.
➤ Doğuş Deri'de TİS farkları ödenmediği için 22 işçi üretimi durdurdu.
➤ Osmanlı Bankası'nda 200 işçi ek zam talebiyle şube önünde alkışlı protesto eylemi yaptı.
➤ 22 özel çimento fabrikasında 10.050 işçi TİS uyuşmazlığını protesto için yemek boykotu yaptı.
➤ Adana Çimento'da TİS uyuşmazlığı nedeniyle 250 işçi çıplak ayakla protesto eylemi yaptı.
➤ Yarımca Porselen'de TİS uyuşmazlığı nedeniyle 300 işçi toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Paşabahçe Cam'da 1500 işçi işten çıkarmalara karşı bir yürüyüş yaptı.
➤ İstanbul Motor Piston'da 6000 işçi, sendika değiştirdikleri gerekçesiyle 12 işçinin işten çıkarılması üzerine yemek boykotu yaptı.
➤ Kutlutaş Ambarlı Doğalgaz'da TİS uyuşmazlığı nedeniyle 2500 işçi, Ambarlı'dan K. Çekmece'ye yürüdü.
➤ Kutlutaş'ta TİS uyuşmazlığı nedeniyle 1500 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ Kutlutaş Ataköy Şantiyesi'nde 700 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Enka Çeltikli Şantiyesi'nde 600 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Kutlutaş Çatalağzı Şantiyesi'nde 600 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle yemek boykotu yaptı. Ertesi gün 600 işçi aynı nedenle mesaiye kalmama eylemi yaptı.
➤ Koray Halkalı Şantiyesi'nde 250, Koray Sabancı Center Şantiyesi'nde 450, Kutlutaş Doğalgaz Şantiyesi'nde 600 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu vizite eylemi yaptılar.
➤ Enka Boulfour'da 700 işçi, ertesi gün de 300 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu viziteye çıktı.
➤ Trabzon Köy Hizmetleri'nde, 5000 dolayında işçi, gelir vergisi dilimlerinin düşürülmesi için TBMM'ye dilekçe verdi.
➤ Koray İnşaat Sheraton Otel İnşaatı'nda 150 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Kutlutaş Doğalgaz Tesis İnşaatı'nda 2000 işçi TİS tıkanıklığı nede-

niyle işi bıraktı.
➤ Giresun otoyol işçileri TİS uyuşmazlığı nedeniyle bir uyarı eylemi yaptılar.
➤ TEK'te 830 işçi, TEK'in özelleştirilmesine karşı yarım saat iş bırakma eylemini yaptı.
➤ Ambarlı Aktaş'ta 2500 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle yemek boykotu yaptı.
➤ Migros Şişli Mağazası'nda işten atılan 2 işçi açlık grevine başladı.
➤ THY'de 5000 işçi, işyerinde işçilere farklı uygulamalar nedeniyle işi yavaşlatma eylemi yaptı.
➤ Corro Coat A.Ş.'de 27 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle viziteye çıktı.
➤ İzmir'de Mobil Oil Deposu'nda 13 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle işi yavaşlatma, viziteye çıkma; fazla mesaiye kalmama eylemlerini yaptı.
➤ Emin-İş'te yemek listesinin değiştirilmesi nedeniyle 81 işçi yemek boykotu yaptı. Aynı nedenle Marshall Boya'da da 435 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ TAKSAN'da 1200 işçi grev öncesi toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Mitrans'ta maaş ve ikramiyelerin gecikmesi nedeniyle 60 işçi toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Çelik-İş, Özdemir-İş, Otomobil-İş üyesi 10.000 metal işçisi, Motor Piston'da Çelik-İş'e üye oldukları için 12 işçinin işten atılmasını yemek boykotu yaparak protesto etti.
➤ Kristal-İş Sendikası'nın işten atılmaları protesto için düzenlediği Beykoz mitingine 15.000 işçi katıldı.
➤ Hava-İş Sendikası, işten çıkarmalara sözleşmeli personel uygulamasına ve özelleştirmeye karşı 5000 işçinin katıldığı bir yürüyüş düzenledi.

NİSAN

➤ Boyataş Boya'da (Malatya) 73,
➤ Polinas Plastik'te (Manisa) 162,
➤ İstanbul, Sekrikss Plastik'te 122,
➤ Mersin Soda Sanayi'nde 1180,
➤ Adana Agakim Kimya San.'da 38,
➤ Düzce Termodin'de 36,
➤ Eskişehir, Eston A.Ş.'de 400,
➤ Kocaeli, Eternit San.'da 355,
➤ Türk Prelli Lastik'te 750, (10.8.1990'da ertelendi)

➤ Brissa Bridgestone'de 1.179 (10.8.1990'da ertelendi) işçi TİS için greve çıktı.
➤ Pakmaya'da 104 işçi, TİS'te anlaşma sağlanamaması üzerine fabrika önünde bekleme eylemi yaptı.
➤ Doğuş Deri'de 2 işçinin işten çıkarılması üzerine 20 işçi üretimi durdurdu.
➤ Nur Deri'de, sözleşme farklarının ödenmemesi nedeniyle işçiler üretimi durdurdu.
➤ 22'si özel 39 çimento ve 4 toprak fabrikasında 18.000 işçi, grev etrelemesi nedeniyle işbaşı yapıp üretim yapmadılar.
➤ Kale Porselen'de 300 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle sakallı ve siyah başörtülü çalışma eylemini yaptılar.
➤ Tekfen Otoyol İnşaatı'nda TİS farklarının ödenmemesi nedeniyle 2500 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ Perapalas'ta sendikaya üye oldukları için işten atılan 38 işçi açlık grevine başladı.
➤ İzmir Belediyesi'nde 12.000 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle mesaiye gelmeme eylemi yaptı.
➤ İzmir ve 24 ilçe belediyelerinde toplam 40.000 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle işi yavaşlatma eylemi yaptı.
➤ Tarım Koruma'da Petrol-İş üyesi 200 işçi, 9 işçinin işten çıkarılması üzerine yemek boykotu, mesaiye kalmama eylemlerini yaptı.
➤ Shell, Mobil, BP-NV, Turkse Shell'de 1200 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle mesaiye kalmama, üretimi yavaşlatma eylemlerini yaptılar.
➤ Türk Kablo'da işverenin işçiye küfretmesi üzerine 400 işçi işi bırakma eylemi yaptı.
➤ Asvan ve Medsan'da sözleşme farklarının ödenmemesi üzerine 200 işçi, işyerini terk etmeme eylemini yaptı.
➤ 24 Sendika Başkanı 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlama isteğiyle valiliğe yürüdü.

MAYIS

➤ 1 Mayıs'ta Petrol-İş'in örgütlü olduğu tüm işyerlerinde 52.000 dolayında işçi, çoğunlukla yarım gün işi bırakma ve 1 Mayıs bildirisini okuma eylemi yaptı.
➤ 1 Mayıs'ta Pimaş, Yasaş, Polisan; İzmir Kimya Corro Coat işyerlerinde iş bırakma, üretimi durdurma eylemi yapıldı.
➤ Elida Kozmetik'te 190 işçi, 1 Mayıs'ta 2 saat işi durdurdular, fabrika bahçesinde yürüyüş yaptılar.
➤ Kazlıçeşme deri fabrikalarında işçiler 1 Mayıs'ı kutlamak için üreti-

mi tam gün durdurdular. Bir kısım işçi gözaltına alındı.
➤ Sarıkamış Sümerbank'ta 1 Mayıs Bildirisi okundu.
➤ İMSA'da 1 Mayıs'ta tam gün işi bırakma eylemi yapıldı.
➤ TÜMTİS'in örgütlü olduğu tüm işyerlerinde 3500 işçi 1 Mayıs'ı kutlamak için işi bıraktı.
➤ Sasa A.Ş.'de 3850,
➤ Bartın Çimento'da 253,
➤ Çorum Çimento'da 326,
➤ Gaziantep Çimento'da 316,
➤ Niğde Çimento'da 333,
➤ Aşkale Çimento'da 233,
➤ İskenderun Çimento'da 156,
➤ Kars Çimento'da 243,
➤ Sivas Çimento'da 314,
➤ Trabzon Çimento'da 245,
➤ Adıyaman Çimento'da 241,
➤ Ladik Çimento'da 245,
➤ Çitosan Denizli San.'da 264,
➤ Şanlıurfa Çimento'da 232,
➤ Bozöyük Seramik'te 522,
➤ Filyos Ateş Tuğla'da 670,
➤ Yarımca Porselen'de 1123,
➤ Konya Krom Mağ. Tuğla'da 518,
➤ İzmir, Kimtaş A.Ş.'de 58,
➤ İzmir, Betontaş'ta 252,
➤ Samsun, Karadeniz Bakır İşletmeleri'nde 756,
➤ Erenler Belediyesi'nde 77,
➤ Gebze, Çayırova Demir San.'da 60,
➤ Merzifon Meray Yağ San.'de 161,
➤ Eskişehir Yem San.'da 48,
➤ Kartal Halk Ekmek Fabrikası'nda 140,
➤ Topkapı Vitaminli Yem'de 85 işçi TİS için greve başladı.
➤ TTK'da 400 işçi, primlerin az verilmesi nedeniyle ocağa inmedi.
➤ Kampana Deri'de 8 işçinin işten atılması üzerine 80 işçi bir saat işi bıraktı.
➤ Yedikule Deri'de 40 işçi, üç işçinin işten atılması nedeniyle üretimi durdurdu.
➤ DİE Matbaası'nda 74 işçi ay içinde, TİS uyuşmazlığı nedeniyle yemek boykotu, mesaiye kalmama, alkışlı protesto eylemlerini yaptı.

➤ Darphane ve Damga Matbaası'nda TİS uyuşmazlığı nedeniyle 333 işçi yemek boykotu, mesaiye kalmama, alkışlı protesto eylemlerini yaptı.
➤ Türkiye İş Bankası'nda 200 Basisen üyesi işçi TİS zammının az olması nedeniyle yemek boykotu yaptı.
➤ Şekerbank'ta 100 Basisen üyesi işçi, TİS zammını protesto için genel merkeze gruplar halinde gitme eylemini yaptı.
➤ Kamu'ya ait 17 çimento fabrikası'nda 7700 işçi grevin erdelenmesini protesto için işi yavaşlatma eylemi yaptı.
➤ Yarımca Porselen'de 300 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle Cumhurbaşkanına ağlayan çocuk resmi postaladı.
➤ VBR-Tuslog-AAFES EUR TUAX'ta 4000 işçi işten çıkarmalar üzerine sakal bırakma, vizite eylemine başladı.
➤ İstanbul Belediyesi'nde 26.000 işçi 1 Mayıs'ta gözaltına alınmaları protesto için 3 Mayıs'ta işbaşı yapmadı.
➤ İzmir Belediyesi'nde 12.000 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu vizite eylemi yaptı.
➤ İstanbul Belediyesi'nde TİS uyuşmazlığı nedeniyle 26.000 işçi, üretimi yavaşlatma, sakal bırakma, çöp toplamama eylemlerini yaptı.
➤ Ankara Belediyesi'nde 18.000 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle geç işbaşı yaptı.
➤ Ankara-İstanbul-İzmir Belediyeleri'nde 46.000 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Forglas'ta 220 işçi ücretlerin ödenmemesi nedeniyle açlık grevine başladı.
➤ ÇBS'de 4 işçinin işten atılması üzerine 245 işçi 2 saat üretimi durdurdu.
➤ Haver İlaç işçileri işten çıkarmalar üzerine oturma eylemi yaptılar.
➤ İGSAŞ'ta grev kararının durdurulması üzerine 612 işçi servis boykotu yaptı.
➤ Teklas'ta yemek saatinin değiştirilmesi üzerine 140 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ Mesa Kum Sitesi'nde çalışan 150 inşaat işçisi sosyal haklardan yararlandırılmadıkları için açlık grevine başladı.

HAZİRAN

➤ Ögel Madencilik'te 107.
➤ Hayri Ögelman Madencilik'te 260.
➤ Malazlar Kibrit'te 269.
➤ Lever-İş Tem. San.'da 581.
➤ Elida Kozmetik'te 189.
➤ Sümerbank Yıldız Porselen'de 276.
➤ Diyarbakır'da Kadirbeyoğlu İnşaat'ta 355.
➤ Ülker Gıda San.'da 2674 işçi TİS için greve başladı.
➤ Kazlıçeşme Deri Fabrikaları'nda 300 işçi. 1 Mayıs'ta gözaltına alınan arkadaşlarının bırakılması için yemek boykotu yaptı.
➤ Sepicioğlu Deri'de sendikaya üye olan 11 işçinin işten atılması üzerine 50 işçi üretimi durdurdu.
➤ Ayma Dahili ve Harici Ticaret'te çalışan Basın-İş üyesi 17 işçi, yemek boykotu, mesaiye kalmama, alkışlı protesto eylemlerini yaptılar. Eylem nedeni TİS uyuşmazlığı.
➤ Bursa TCK'da 1550 işçi, et tüketimini boykot amacıyla 15 gün süreyle et almama eylemini yaptı.
➤ Belpa'da Tezkoop-İş üyesi 190 işçi, 4 işçinin işten atılmasını protesto için oturma eylemi yaptı.
➤ Hilton Oteli'nde TİS uyuşmazlığı nedeniyle 560 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ Hasır Restaurant'ta sendikalaştıkları gerekçesiyle 10 işçinin işten atılması üzerin 70 işçi açlık grevine başladı.
➤ İzmit Belediyesi'nde 600 işçi TİS'ten doğan sosyal hakları için iş bıraktı.
➤ Bagfaş'ta işten çıkarılan 123 işçi açlık grevine başladı.
➤ Wyeth Lab. A.Ş.'de 140 işçi ek zam talebiyle üretimi yavaşlattı.
➤ ÇBS'de 245 işçi üç işçinin işten çıkarılması nedeniyle işbaşı yapmadı.
➤ Solventaş'ta 9 işçinin işten çıkarılması üzerine 28 işçi yemek boykotu, toplu vizite eylemlerini yaptı.
➤ Shell-Mobil-BP-NV, Turkse Shell'de 1200 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle mesaiye kalmama, üretimi yavaşlatma eylemlerini yaptı.
➤ SEK'te 1680 işçi grev ertelenmesi üzerine yemek boykotu yaptı.

➤ SEK'te 50 işçinin tazminatsız çıkarılması nedeniyle 1680 işçi iş bıraktı.
➤ Leventeks'te 300 işçi, işçi çıkarmalar üzerine toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Çetin Giyim'de 400 işçi, ek zam talebiyle yemek boykotu yaptı.
➤ Türk Kablo'da temsilcinin işten atılması nedeniyle 400 işçi işi bıraktı.
➤ Temsan'da 450 işçi, sendika değişikliği konusunda yapılan baskıları protesto için servislere binmeme eylemi yaptı.
➤ İzsal Döküm'de 500, Lucas Dizel'de 400, Magresit'te 250 işçi, et fiyatlarındaki artış nedeniyle et boykotuna başladı.
➤ Pancar Motor'da işten çıkarmalar üzerine 550 işçi üretimi durdurdu; Toplu yürüyüş yaptı.
➤ Opaş'ta 45 işçi işten çıkarmalar nedeniyle fabrika önünde bekleme eylemi yaptı.
➤ Otomobil Platinleri'nde TİS sürerken 36 işçinin çıkarılması üzerine işçiler oturma eylemi yaptılar.
➤ Kocaeli Sendikalar Birliği'nin düzenlediği Birlik ve Dayanışma Yürüyüşü'ne 15.000 işçi katıldı.

TEMMUZ

➤ İstanbul'da Türkmen Gemi San.'da 9,
➤ Bayhanlar Kum Çakıl Deposu'nda 6,
➤ Eskişehir Belediyesi'nde 18,
➤ TMO Merkez Atölye Müdürlüğü'nde 90,
➤ Konya'da Yenmak Motor'da 60,
➤ Ankara Birlik Pazarlama'da 99,
➤ Anadolu Gıda San.'da 1136,
➤ Royal Çikolata'da 31,
➤ İzmir Turyağ'da 439,
➤ İzmir Altındağ A.Ş.'de 324,
➤ Ankara Sağlam Un Fabrikası'nda 35,
➤ Ankara Un San.'da 160,
➤ Gaziantep Metanet Un Fabrikası'nda 17,

➤ Gaziantep Başaran Un Fabrikası'nda 18,
➤ Gaziantep'teki Örnek Un İrmik Mercimek Fabrikası'nda 13,
➤ Lever-İş İşletmesi'nde 196,
➤ Rize'de Risaş Çay Fabrikası'nda 320,
➤ Tepe Ağaç Metal A.Ş.'de 1500, işçi TİS için greve çıktı.
➤ TKİ Yeniçeltek'te grizu faciasından sonra 260 işçinin işten çıkarılması üzerine 260 işçi ocaklardan çıkmayarak durumu protesto ettiler.
➤ Çimse-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu tüm fabrikalarda 21.775 işçi TİS uyuşmazlığını yemek boykotuyla protesto etti.
➤ Asfaldi SPA Otoyol İnşaatı'nda 315 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle servise binmeyip Düzce'den Bolu'ya toplu yürüme eylemini yaptı. İşçiler ertesi gün de yemek boykotu yaptılar.
➤ Gerede Asfaldi SPA'da 250 işçi TİS uyuşmazlığını protesto için 5 km'lik bir yürüyüş yaptı.
➤ İSKİ'de 5000 işçi, TİS farklarının ödenmemesi üzerine işi bıraktı.
➤ Usaş'ta 1700 işçi Hava işkolunun eğlence işkoluna alınması üzerine gazeteleri dolaşma eylemi yaptı.
➤ Havaş'ta 18 işçinin zorunlu izne çıkarılması üzerine 2000 işçi alkışlı protesto eylemi yaptı.
➤ Zonguldak Belediyesi'nde 1500 işçi, maaş, ikramiye ve sözleşme farklarının ödenmemesi nedeniyle işi yavaşlatma eylemine başladı.
➤ Muğla Belediyesi'nde 30 işçi TİS farklarının ödenmesi için pasif direnişlere başladı.
➤ Sasa Pet Şişe'de işten çıkarmalar üzerine 225 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ Permatik'te ücretlerin ödenmemesi üzerine 700 işçi üretimi durdurdu.
➤ Türk Telekom'da 250 işçi işten atılmaları protesto için üretimi durdurdu.

AĞUSTOS

➤ Kütahya Manyezit'te 589,
➤ İstanbul, Hilton Oteli'nde 609,
➤ Vinnel Brown İntern.'de 2995 (ertelendi),
➤ ABD Silahlı Kuv. Tuslog Kom.'da 763 (ertelendi),
➤ AAFES-EURTHUX Gn. Md.'de 335 (ertelendi),

➤ Yalova Belediyesi'nde 225,
➤ Türkiye Süt Endüstrisi Kurumu'nda 1600,
➤ Malatya'da Yifaş Konfeksiyon'da 70 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Ege Linyit'te bayram kutlaması için gelen sendikacıların işyerine alınmaması üzerine 650 işçi toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Kutsan'da sendikadan istifa etmeyen 60 işçinin işten çıkarılmasını protesto eden 400 işçi üretimi durdurdu.
➤ As Filtre'de işten çıkarılan 70 işçi aileleriyle bir protesto yürüyüşü yaptı.
➤ Aktaş'ta özelleştirme sonucunda sigortasız ve sendikasız işçi çalıştırılması üzerine 830 işçi Aktaş'tan istifa etti.
➤ Kağıthane Belediyesi'nde 719 işçi, iş avanslarının ödenmemesi üzerine iş bıraktı.
➤ Lipet A.Ş.'de 16 işçi fazla mesai nedeniyle 2 saat iş bıraktı.
➤ Corra Coat'ta aşçıların işten atılması nedeniyle 27 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ Birleşik Alman İlaç'ta 382 işçi ek zam için üretimi yavaşlattı.
➤ Tepe Mobilya'da ücretlerindeki kesintiyi protesto eden 1600 işçi, işyeri önünde bekleme eylemi yaptı.
➤ Prelli, Goodyear, Brissa'da toplam 3735 işçi hükümetin grevleri ertelemesi üzerine üretimsiz işbaşı yapma eylemini gerçekleştirdi.
➤ ANSA'da grevdeyken işten atılan 117 işçi açlık grevine başladı.
➤ AKSA'da 600 işçi tensikat gerekçesi için üretimi yavaşlattı.
➤ Çolakoğlu işyerinde 700 işçi, ek zam talebiyle fabrikayı işgal etti.
➤ Türkeli'de işten atılmalar üzerine 200 işçi üretimi durdurdu.
➤ Uygar Motor'da 220 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle fabrika önünde bekleme eylemi yaptı.
➤ Elektrofer'de işten atılmalar üzerine 120 işçi toplu viziteye çıktı.

EYLÜL

➤ Tunçbilek Krom Demir Maden'de 51,
➤ Turan Kağıt Ambalaj'da 46,
➤ Zonguldak / Çaytaş'ta 42,
➤ Bartın Bintaş Kiremit'te 126,
➤ Alsan Makina San.'de 61,

➤ Ankara Pancar Ekiciler Birliği'nde 24,
➤ Pak Çakıl Nakliyat'ta 8,
➤ İstanbul İnceler Boyacılık San.'da 150,
➤ İzmir Lucas Dizel'de 460
➤ Dökerler Döküm'de 30 işçi TİS için greve başladı.
➤ TTK Merkez, Amasra, Üzülmez, Armutçu, Kozlu, Merkez, Karadon'da işçiler, iş avansı verilmemesi nedeniyle işe gitmeme, çocuklarını okula göndermeme eylemlerini yaptılar.
➤ MTA'da da 6000 dolayında işçi, iş avansı verilmemesi üzerine yemek boykotu yaptı.
➤ Kınalı Sakarya Otoyol inşaatında 161, STFA'da 3500 işçi, ikramiyelerin çekle verilmesi ve servis verilmemesi nedenleriyle işi bırakma eylemini yaptı.
➤ Yurt-içi Kargo'da 43 işçinin işten atılması üzerine yemek boykotu yapıldı.
➤ Çelebi A.Ş.'de Hava-İş'e üye 300 işçi, işten atılmaları protesto için mesaiye kalmama eylemini yaptı.
➤ Usaş'ta işkolu değişikliği nedeniyle 1700 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ Mersin Limanı'nda 1800 işçi, işverenin katı tutumunu protesto için direnişe geçti.
➤ Dilsan Oteli'nde 60 işçi ücretlerin ödenmemesi üzerine yemek boykotu yaptı.
➤ İzmir Konak Belediyesi'nde ücretlerin ödenmemesi üzerine 1480 işçi telgraf çekme eylemi yaptı.
➤ Beykoz Belediyesi'nde 217 işçinin işten atılması üzerine 40 işçi açlık grevine başladı.
➤ Başer Kimya'da 180 işçinin işten atılması üzerine 500 işçi üretimi durdurdu.
➤ Üstay Medikal'de 18 işçinin işten atılması üzerine 160 işçi siyah çelenk bırakma eylemini yaptı.
➤ Eczacıbaşı İlaç'ta 600, Eczacıbaşı Hastane Ürünleri'nde 200 işçi, ek zam istemiyle fazla mesaiye kalmama eylemini yaptılar.
➤ AKSA'da 70 işçinin işten atılması üzerine 500 işçi fabrikadan çıkmama eylemini yaptı. 70 işçi açlık grevine başladı.
➤ Ra-de'de işten atılmalar üzerine 80 işçi toplu viziteye çıktı.
➤ Ramada Oteli'nde 100 işçinin işten çıkartılması üzerine işçiler bir

yürüyüş yaptılar.
➤ Petrol-İş, İstanbul Boğaziçi Şubesi'nc bağlı 23 işyerinde 5-6-7 Eylül'de, açlık grevini desteklemek için 2500 işçi yemek boykotu yaptı.

EKİM

➤ İstanbul, Pilma Pil San.'da 71.
➤ İmsa İstanbul Meşrubat San.'da 600.
➤ Eskişehir'de 5 kiremit fabrikasında 87.
➤ Kütahya Porselen'de 755.
➤ İstanbul Meşrubat Pazarlama'da 570.
➤ Beyoğlu'nda İnci Pastanesi'nde 14.
➤ FELL Federal Elektric'te 58.
➤ Contac Int.'te 11.
➤ İstanbul, Elektrikli Cihazlar'da 177.
➤ İstanbul, Kalıp San.'da 110.
➤ Gamak Makina San.'da 528 işçi TİS için greve başladı.
➤ Cihaner Deri'de sendikalaşma nedeniyle işten atılan 236 işçi bir yürüyüş yaptı.
➤ Cam-İş'te 22 işçinin işten çıkarılması üzerine 350 işçi toplu vizite eylemiyle yürüyüş yaptı.
➤ Paşabahçe Cam'da 5 işçinin işten çıkarılması üzerine 3000 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ Cam-İş Ambalaj'da 22 işçinin işten çıkarılması nedeniyle 300 işçi toplu viziteye çıktı.
➤ Renault ve Tofaş'ta 8000 işçi TİS uyuşmazlığını protesto için mesaiye kalmama eylemini yaptı.
➤ MESS'e bağlı işyerlerinde TİS uyuşmazlığı nedeniyle yaklaşık 85.000 işçi, yarım bıyık, yarım saç eylemi yaptı.
➤ Renault'ta 5000 dolayında işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle üretimi yavaşlattı.
➤ IGL - STFA inşaat yerlerinde 3500 işçi, ikramiyelerin zamanında ödenmemesi üzerine iş bıraktı.
➤ Balgat ABD Üssü'nde 600 işçi TİS'in YHK'ya gönderilmesini bir yürüyüşle protesto ettiler.
➤ Orhan Koll. Şti.'de 45 işçi TİS uyuşmazlığını protesto için sakal bı-

rakma, işi yavaşlatma eylemlerini yaptılar.
➤ Alpet'te, iş kazası sonucu bir işçinin ölmesi üzerine 5000 işçi fabrika içinde bir yürüyüş düzenlediler.
➤ Febor'da TİS uyuşmazlığı nedeniyle 38 işçi üretimi yavaşlattı.
➤ Yasaş'ta üç işçinin işten atılması üzerine 180 işçi servis boykotu, sakal bırakma eylemlerine başladı.
➤ ÇKS'de istenmeyen ayakkabıların verilmesi üzerine 37 işçi imza toplayıp durumu protesto etti. İşçiler daha sonra aylık ücretlerin verilmesi ve sosyal hakları için işyerini terk etmeme eylemini yaptılar.
➤ İpaş ve Ana Tekstil'de 1035 işçi Öziplik-İş'ten istifa edip Teksif'e geçti.
➤ Tepe Mobilya'da 1600 işçi, grev sırasında işyeri merkezine siyah çelenk bıraktı.
➤ Çelikord'da 21 işçinin işten atılması nedeniyle 160 işçi toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Metal İşkolu'nda Otomobil-İş ve Çelik-İş'e üye 15000 işçi, Gebze'de bir yürüyüş yaparak TİS uyuşmazlığını protesto ettiler.
➤ Zonguldak İlksan Pazarı'nda işten çıkarılan 28 kadın işçi açlık grevine başladı.

KASIM

➤ Konya Ermenek Linyit'te 215,
➤ Türkiye Taşkömürü İşletmeleri'nde 43.000,
➤ MTA'da 3318,
➤ Satüdaş Tarım Ürünleri'nde 30,
➤ İstanbul'da Sunta Tahta San.'da 222,
➤ Kayseri Çinkur'da 514,
➤ Alpler Ziraat Aletleri'nde 80,
➤ Egemosan Motorlu Araçları'nda 206,
➤ Tariş Bakım ve Yenileme Fabrikası'nda 91,
➤ Alanya Belediyesi'nde 354 işçi TİS için greve çıktı.
➤ TKİ (Türkiye Kömür İşletmeleri)'de 28.000 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu viziteye çıktı.
➤ Tunçbilek Seyitömer Kömür Ocakları'nda TİS uyuşmazlığı nedeniyle işçiler işi yavaşlatma eylemini yaptılar.

➤ İstanbul Tekel'de 50 işçi, savaşa karşı ve ek zam istemiyle topluca sendika şubesine geldiler.

➤ Özdilek Havlu'da 800 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle iş çıkışı 5 km.'lik yürüyüş yaptı.

➤ Kelebek Mobilya'da 370 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle yemek boykotu yaptı.

➤ SEKA'da 10.700 işçi, maden işçileri grevini desteklemek için yemek boykotu yaptı.

➤ Türk Metal-İş'in Eskişehir ve Bilecik'te örgütlü olduğu işyerlerinde çalışan 4500 işçi, TİS uyuşmazlığını çıplak ayaklı yürüyüşle protesto etti.

➤ Metaş'ta 7 aydır ücretlerini alamayan işçiler aileleriyle birlikte açlık grevine başladılar. Açlık grevine 900 kişi katıldı.

➤ Bursa Köy Hizmetleri'nde geçici işçilerin atılmasını protesto eden 12 işçi açlık grevine başladı.

➤ Diyarbakır Köy Hizmetleri'nde 40 işçi geçici işçilerin çıkarılmasını Ankara'ya gelerek protesto etti.

➤ Migros işyerlerinde 740 işçi Part-time çalışmayı protesto için işverene telgraf çekti.

➤ Türkiye Denizcilik İşletmesi'nde 90 kaptan ücret yetersizliği nedeniyle toplu viziteye çıktı.

➤ Likat-İş Sendikası örgütlü olduğu işyerlerinde madenci grevini desteklemek için 1 saat işi durdurma eylemi yaptı. Eyleme 6500 işçi katıldı.

➤ Pera Palas Oteli'nde TİS uyuşmazlığı nedeniyle 214 işçi açlık grevine başladı.

➤ ABD üslerinde 4000 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle bordrolarını YHK'ya postaladılar. 50 işçinin işten çıkarılması üzerine işçiler işyerinden T.Harb-İş Sendikası'na yürüdüler.

➤ Milliyet, Cumhuriyet, Tercüman Gazeteleri'nde 150 işçi TİS uyuşmazlığını alkışlarla protesto ettiler.

➤ Adana Belediyesi'nde 400 işçi TİS farklarının ödenmemesi üzerine işbaşı yapmadı.

➤ Diyarbakır'da Deutaç Drilling'te 77 işçi ek zam talebiyle fazla mesaiye kalmama eylemine başladılar.

➤ Orhon Koll. Şti.'de 42 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu viziteye çıktı.
➤ Kütahya'da Biçici Lastik, Özer Konvevör Bant'ta sendikal örgütlenmenin engellenmesini protesto için 200 işçinin katıldığı bir salon toplantısı düzenlendi.
➤ Hatıba Tex'te işçi çıkarmalar nedeniyle 60 işçi çıplak ayakla protesto eylemi yaptı.
➤ Prelli Lastik'te 5 işçinin atılması üzerine 770 işçi toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Grown Elektronik'te 120 işçi, sendikalaşma nedeniyle işten çıkarmalar üzerine fabrika önünde bekleme eylemine başladı.
➤ MESS'e bağlı işyerlerinde 28.000 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle yemek ve servis boykotu yaptı.

ARALIK

➤ Duramel Kimya San.'da 18,
➤ Kütahya, Dostel Alüminyum Sülfat'ta 89,
➤ Eskişehir, Özaltın Tuğla'da 45,
➤ Bartın, Güneş Kiremit ve Tuğla'da 45,
➤ MESS'e bağlı 188 işyeri-işletme'de 85.000,
➤ Hendek Ambalaj'da 140,
➤ Ankara Çiftaslan Demir Çivi San.'da 61,
➤ Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bağlı işyerlerinde 1345,
➤ Çelik Halat Tel San.'da 450,
➤ İzmit, Fen-İş Alüminyum San.'da 450,
➤ Gebze Fen-İş Sistem Aksesuar'da 150,
➤ Bursa, Maysan Mayda Yedek Parça'da 350,
➤ İstanbul, Alamsaş Alarko Ağır Makina San.'da 300,
➤ İstanbul, Astaş Alüminyum San.'da 150,
➤ İstanbul, Erkates Amyant Teks. San.'da 160,
➤ İstanbul, Erka Oto Radyatör'de 150,
➤ İstanbul, Erka Balata'da 400,
➤ İstanbul, Pankurt San.'da 143,
➤ İstanbul, Çelik Yağ San.'da 150,

- İstanbul, Kavel Kablo'da 337,
- İstanbul, Türk Philips'te 459,
- İstanbul, Tekfen End. ve Tic. A.Ş.'de 367,
- İstanbul, Bufo Elektrik San.'da 576,
- İstanbul, Cam-İş Makina'da 676,
- İstanbul, Tez-İş İzolasyon'da 142,
- İstanbul, Kartal Teneke Kutu San.'da 268,
- İstanbul, Türkeli Ticaret'e bağlı işyerlerinde 423,
- İstanbul, Me-Ta Elektronik'te 1057,
- İstanbul, ABB Esaş Trafo San.'da 358,
- İstanbul, Boru ve Çelik San.'da 369,
- İstanbul, Alce Elektrik San.'da 198,
- İstanbul, Marmara Metal'de 27,
- İstanbul, İMD İstanbul Makina Döküm'de 87,
- İstanbul, Panoto Yedek Parça'da 290,
- İstanbul, İmbat Makina San.'da 75,
- İstanbul, Vantilatör San.'da 27,
- İstanbul, Haymak Dküm ve Fitting'de 356,
- İstanbul, Genel Makina Mithat Özarar'da 66,
- İstanbul, Başer Kardeşler Çinko Levha'da 53,
- İstanbul, Teknik Alüminyum San.'da 52,
- İstanbul, Toya Makina San.'da 52,
- Adana, STFK Enerji Tel. A.Ş.'de 350,
- Adana, Temel Civata'da 139,
- Sivas Demir Çelik İşletmeleri'nde 457,
- Bastaş Birleşik Aydınlatma'da 392,
- Beksa Çelik Kord. San.'da 295,
- Tekfen İmalat Müh. A.Ş.'de 79,
- Mersin Çimsetaş Çukurova'da 637,
- AEG-ETİ Elektrik Endüstri'de 1344,
- Kocaeli, Makine Takım'da 371,
- Omtaş Otomotiv'de 359,
- Türk Siemens Kablo'da 1372,
- Asil Çelik'te 1138,
- Çimtaş Çelik'te 311,

➤ Eltem Basınçlı Döküm'de 169,
➤ Kocaeli Türk Philips Aydınlatma'da 176,
➤ İstanbul-Kocaeli Rabak Elektr. Bakır'da 1667,
➤ Rastaş Reform Ambalaj'da 194,
➤ Kocaeli Tezsan Takım Tezgah San.'da 781,
➤ Akkardan San.'da 295,
➤ Telka Rabak Tel Kap.'da 25,
➤ Gazal Gaz Aletleri'nde 575,
➤ Sarkuysan Elek. Bakır'da 706,
➤ Bektaş Bakır Emaye Kablo'da 81,
➤ Charysler Kamyon İmalat'ta 614,
➤ Şahin Motor Yatakları'nda 235,
➤ İstanbul, Ege San.'de 243 işçi TİS için greve çıktı.
➤ TKİ Seyitömer Kömür Ocakları'nda 28.000 işçi, Kamu İşverenleri Sendikası'nı protesto için ocağa inmedi.
➤ Soma Ege Linyit'te işvereni protesto eden 5800 işçi ocağa inmedi. Daha sonra işçiler eş ve çocuklarıyla bir yürüyüş yaparak TİS'i protesto ettiler.
➤ 10 Aralık'ta İzmit'te Zonguldak madencilerini desteklemek için yapılan "İşçiye Saygı Mitingi"ne 25.000 işçi katıldı.
➤ TKİ'de 28.000 işçi TİS için bir protesto yürüyüşü yaptı.
➤ Adana'da kurulu Milsan'da Teksif üyesi 500 işçi fabrikanın kapatılıp tazminatlarının ödenmemesi üzerine fabrikayı işgal etti.
➤ Yedikule Deri'de işvereni ve iktidarı protesto etmek için 120 işçi bir yürüyüş yaptı.
➤ Kazlıçeşme deri fabrikalarının kapatılması üzerine 1500 işçi bir yürüyüş yaptı.
➤ Veko Deri'de sendikalaşma faaliyeti nedeniyle işveren baskısını protesto eden 300 işçi makina başında bekleme eylemi yaptı.
➤ Af-fa Deri'de 25 işçi, sendikalı olmak için üretimi yavaşlatma eylemine başladı.
➤ Pera Palas Oteli'nde 37 işçinin işten atılması üzerine 224 işçi, 5 günlük açlık grevi yaptı.
➤ Kartal Belediyesi'nde 500 işçi, ücret yetersizliğini kravat yakarak protesto etti.
➤ Yüreğir Belediyesi'nde 300 işçi, TİS farklarının ödenmemesi üzeri-

ne işi bıraktı.

➤ 14 Aralık'ta madencilerin grevini desteklemek için Deutag Orilling'de 77, N.V. Trkse Shell'de 217, Aygaz Lipet'te 32, İpragaz'da 16, Orhon Koll. Şti.'de 42, Plastikap'ta 43 işçi iş bıraktı. Aynı gün Petrol-İş'in örgütlü olduğu Elazığ Gübre Sanayii'nde 343, Keban Holding'te 11, Asilgaz Tıbbi Sanayi Gazlar'da 25, Elazığ Petrol Ofisi Depo'da 23, Boyataş'ta 70, Doğugaz Oksijen ve Asetilen'de 7, Ergaz Likitgaz'da 20, İstanbul'da Scrikss'te 85, Mutlu Akü'de 500, Carlo Erba'da 86 işçi madenci grevini desteklemek için üretimi iki saat durdurdu. Wyeth Lab. A.Ş.'de 140 işçi madencileri desteklemek için üretimi durdurdu: 16 Aralık'ta da 70 işçi grevci işçilerin mitingine katıldı. Petrol-İş'in örgütlü olduğu tüm işyerlerinde madenci grevine işi durdurma, iş bırakma, bildiri okuma gibi eylemlerle destek veren işçi sayısı toplam 39.000,

➤ Orhan Koll. Şti.'de 42 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu vizite, kokart takarak protesto eylemlerini yaptı.

➤ İbrahim Etem'de işten çıkarmalara karşı işi bırakma, toplu vizite eylemlerine 200'ün üzerinde işçi katıldı.

➤ Koruma Tarım'da 48 işçinin işten çıkarılması üzerine 200 işçi fabrikadan çıkmama eylemi yaptı.

➤ Petlas'ta 500 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle sakal bırakma, sessiz yürüyüş, yemek boykotu eylemi yaptı.

➤ Kartal Halk Ekmek'te 150 grevci işçi, aileleriyle Büyükşehir Belediyesi'ne bir yürüyüş yaptı.

➤ SEK'te 1600 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle sakal bırakma, yemek boykotu eylemlerini yaptı.

➤ Ülker'de 3655, Turyağ'da 580, Altınyağ'da 324, Murat Un Sanayi'de 85, Sağlam Un Sanayi'de 45 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle siyah çelenk bırakma eylemini yaptı.

➤ Tariş-İş'te 1500 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle sakal bırakma eylemine başladı.

➤ Ömerli Köyü Çiftliği'nde sendikaya üye olmaları nedeniyle işten çıkarılan 47 işçi, Faisal Finans'a siyah çelenk bıraktı.

➤ Bursa Belediyesi'nde 3500 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu vizite eylemi yaptı.

➤ Konya Belediyesi'nde 3000 işçi, TİS farklarının ödenmemesi üzerine toplu viziteye çıktı.
➤ Nizip Belediyesi'nde 215, Tatvan Belediyesi'nde 250 işçi, TİS farkları ve maaşların ödenmemesi nedeniyle sakal bırakma ve vizite eylemlerini yaptılar.
➤ Çankırı Belediyesi'nde 200 işçi, TİS'in uygulanmaması nedeniyle sakal bırakma eylemini yaptı.
➤ AEG-ETİ'de işten atılmalar üzerine 900 işçi fabrikayı işgal etti.
➤ Belpa'da 230 işçi TİS tıkanması nedeniyle işyerinde çalışmama eylemini yaptı.
➤ 1990 yılı içinde çeşitli sürelerde 17 Kamuya ait çimento fabrikasında 7717, Denizli Cam'da 900, Eston Beton Direk'te 445, Sümerbank Yıldız Porselen'de 292, Çaytaş Kiremit'te 42, Eskişehir'de kurulu beş kiremit fabrikası'nda 606, Eternit Fabrikası'nda 389, Kütahya Porselen'de 767, Betontaş Beton Direk'te 243, Özaltın Tuğla'da 45, Güneş Kiremit'te 153, Birtaş'ta 126 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle yemek boykotu yaptı.
Yıl içinde;
➤ Parlar Deri'de sendikalaşma nedeniyle işten atılan 170 işçi bir yürüyüş yaptı.
➤ Derby Lastik'te 28 işçinin işten atılması üzerine 1200 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ Gaziantep Otoyol yapımında çalışan 2500 işçi, TİS farklarının ödenmemesi üzerine yemek boykotu yaptı.
➤ Arden'de sendikalaşma nedeniyle işten atılmalar üzerine 650 işçi alkışlı protesto eylemi yaptı.

1991

➤ Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı verilerine göre 1991 yılında grevci işçi sayısı kamuda 62.528, özelde 102.440 olmak üzere toplam 164.968'dir. 27 Ocak'ta 102.846 işçinin sürdürdüğü grevler ertelendi. 2.681.653 işçi direnişlere katıldı.

OCAK

- Elazığ'da Keban Holding ve Ortakları'nda 62,
- İstanbul, Erkafleks Yer Döşeme San.'da 20,
- İstanbul, Örmak Tekstil'de 250,
- Kocaeli, Maga Deri'de 300,
- SEKA İşletmeleri'nde 10.700,
- Eskişehir, Dolsan Dolgu Maddeleri'nde 25,
- Trakya Teneke Ambalaj San.'da 30,
- Tezcan Galveniz Yapı San'da 55,
- Gebze, Türk Kablo'da 450,
- İzmit, Demir Saç Galveniz'de 225,
- Ankara, Işık Makina'da 300,
- Manisa Çelik Döküm'de 75,
- Gaziantep, Birlik Tekstil'de 178,
- Gaziantep, Reşatlar Mensucat'ta 253,
- Gaziantep, Balat Mensucat'ta 265,
- Gaziantep, Hasyün Halı San.'da 718,
- İstanbul, Tekimal Asansör San.'da 199,
- İstanbul, Sinmak Dikiş Mak.'ta 972,
- İstanbul, Çelik Montaj'da 471,
- İstanbul, Aksan Metal'de 468,
- İstanbul, Remas Redaktör ve Mak.'ta 88,
- İstanbul, Altaş Ev Aletleri'nde 287,
- İstanbul, Anadolu Otomotiv'de 531,
- İstanbul, İzsal Döküm'de 431,
- İstanbul, Mengerler Tic. A.Ş.'de 153,
- İstanbul, Dökümay'da 182,
- İstanbul, Detel Demir San.'da 146,
- İstanbul, Metal Oksit Kimya San.'da 12,
- Bilecik, Demisaş Döküm San.'da 547,
- Eskişehir, Magnezit'te 242,
- Entil End. Yat. ve Tic. A.Ş.'de 235
- Es-En Eskişehir Mak.'ta 126,
- Tekirdağ, Evar Kesici Takm.'da 217,

➤ Kocaeli, Hicar Çelik Döküm'de 447,
➤ Kocaeli, Kroman Çelik'te 485,
➤ Kocaeli, Yücel Boru Profil'de 217,
➤ Kocaeli, Çayırova Boru San.'da 387,
➤ Kocaeli, Anadolu Döküm San.'da 339,
➤ İzmir, Şenkaya Çelik Döküm'de 91,
➤ İzmir, Metal Kaplama San.'da 12,
➤ İstanbul, Botel Bobin Teli Kablo'da 123,
➤ İstanbul, Otoprofil Boru'da 150,
➤ İstanbul, Metalim Tüpsan'da 325,
➤ İstanbul, Birlik Galveniz Saç'ta 88,
➤ İstanbul, Assan Demir ve Saç San.'da 600,
➤ İstanbul, Şahlan Elekt. Ar. San.'da 93,
➤ İstanbul, Femta Teknik Mlz. A.Ş.'de 60,
➤ İstanbul, Termo Teknik'te 284,
➤ Ankara, Arıkazan Makina San.'da 129,
➤ Ankara, Aykut Makina San.'da 20,
➤ İzmir, Akdöküm San.'da 640,
➤ İzmir, Faz Elekt. Motor Mak.'ta 314,
➤ İzmir, Üçfaz Motor Mak.'ta 71,
➤ Zonguldak, Yazıcı Demir Çelik'te 101,
➤ İska İstanbul Kablo San.'da 207,
➤ İstanbul, Ege Elektrik Araçları'nda 50,
➤ Pekma Pasta ve Ekmek A.Ş.'de 60 işçi TİS için greve çıktı. Grevler 27 Ocak'ta hükümet tarafından ertelendi.
➤ Maga Deri'de 558 işçi, TİS imzalayabilmek için 27 Ocak'tan itibaren fabrikayı 75 gün işgal altında tuttular. İşgal sonunda sözleşme yapıldı.
➤ SEKA'da 10.700 işçi, greve başlarken E-5 Karayolu'nu trafiğe kapatarak bir yürüyüş yaptı.
➤ Kartonsan, Toprak Kağıt, İpek Kağıt'ta çalışan 2000 işçi TİS uyuşmazlığını servis boykotuyla protesto etti.
➤ Aydın Ağaç'ta 36 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle işi yavaşlatma eylemine başladı.
➤ İGDAŞ'ta üç işçinin atılması üzerine 180 işçi toplu viziteye çıktı.

Atılan üç işçi açlık grevine başladı.

➤ Zeytinburnu Nakliyeciler Sitesi'nde 300 işçi savaşı protesto için işi durdurdu.

➤ Yurtiçi Kargo'da sendikalaşma nedeniyle işten atılan 350 işçi direnişe geçti.

➤ İsdemir'de Özçelik-İş'e üye 7000 işçi sendikanın TİS yetkisinin düşmesi üzerine fabrika önünde oturma eylemi yaptı.

➤ Otomobil-İş'in Topkapı Şubesi'ne üye 1500 işçi SAVAŞ'a karşı yürüyüş düzenledi.

➤ Tüm sendikalara üye yaklaşık 1.500.000 işçi, 3 Ocak Genel Eylem çağrısı uyarınca 1 gün işe gitmedi.

➤ Genel Maden-İş, TTK ve MTA grevcileri ve diğer işçilerden oluşan 100.000 kişilik bir işçi ordusu, 4-8 Ocak tarihleri arasında TİS uyuşmazlığını gidermek için Ankara'ya yürüdü. Mengen'de devlet güçlerince durduruldular.

➤ Sarıyer Belediyesi'nde 505 işçi, TİS farklarının ödenmemesi nedeniyle işbaşı yapmadı.

➤ Renault, Tofaş işçileriyle greve hazırlanan Karsan işçileri bir yürüyüş yaptı. Yürüyüşe 15.000 dolayında işçi katıldı.

ŞUBAT

➤ TTK Karadon Çelik İşletmesi'nde 10.000 işçi, TİS farklarının ödenmemesi üzerine ocağa inmedi.

➤ Seka'da 3200 işçi, grev ertelemesini protesto için 45 saat işyerini terk etmedi.

➤ Toprak Kağıt'ta 272 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle yemek boykotu yaptı.

➤ Viking'te TİS uyuşmazlığı nedeniyle 107 işçi servis, yemek boykotu yaptı.

➤ Ereğli Demir Çelik'te 8000 işçi, TİS uyuşmazlığını yemek boykotuyla protesto etti.

➤ Gebze Tübitak'ta 420 işçi, 7 işçinin işten atılmasını protesto için yemek boykotu yaptı.

➤ Bilkent Üniversitesi'nde 210 işçi , örgütlenme haklarının kısıtlanması üzerine işi durdurdu.

➤ Toprak Gıda'da 180 işçi örgütlenme haklarının kısıtlanmaya çalışılması üzerine toplu vizite eylemi yaptılar.
➤ Robert Koleji'nde 51 işçi, ücret artışı istemiyle toplu vizite eylemi yapti.
➤ Toprak Gıda'da 70 işçinin atılması üzerine oturma eylemi yapıldı.
➤ İTÜ çalışanları TİS uyuşmazlığını toplu vizite eylemiyle protesto ettiler. Eyleme 310 işçi katıldı.
➤ THY Teknik Mühendisler, 300 kişi ücretlerini alamama nedeniyle oturma eylemi yaptı.
➤ USAŞ'ta işten atılan 360 işçi, oturma eylemi yaptı.
➤ Üsküdar Belediyesi'nde 20 işçi, oturma eylemi yaptı.
➤ Ankara Belediyesi'nde 7000 işçi alacaklarının ödenmesi için toplu dilekçe verme eylemini yaptı.
➤ Konak Belediyesi'nde 1485 işçi TİS'ten doğan alacaklarının ödenmesi için toplu dilekçe eylemi yaptı.
➤ 26 il, 135 ilçede 40.000 belediye işçisi, alacakları için direnişe geçti.
➤ Ege Gübre'de 133 işçi, 6 gün süresince, TİS uyuşmazlığını yemek ve servis boykotlarıyla protesto ettiler.
➤ Eczacıbaşı İlaç'ta 715 işçi, TİS tıkanıklığı üzerine yemek boykotu, fazla mesaiye kalmama, toplu yürüyüş eylemlerini gerçekleştirdi.
➤ Eczacıbaşı Hastane Ürünleri'nde işçiler, TİS uyuşmazlığı nedeniyle yemek boykotu, fazla mesaiye kalmama: toplu yürüyüş eylemlerini yaptılar.
➤ Doğu İlaç Fabrikası'nda TİS uyuşmazlığı nedeniyle işçiler, yemek boykotu, fazla mesaiye kalmama, toplu yürüyüş eylemlerini yaptılar.
➤ Kütahya Aygaz'da 27 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle yemek ve servis boykotu yaptı.
➤ Kiplas'a bağlı 52 işyerinde 6.472 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle yemek ve servis boykotu, fazla mesaiye kalmama eylemlerini yaptı.
➤ Petkim'de 5900 işçi; TİS uyuşmazlığını, grev yasağını, YHK'yı protesto için fabrika içi yürüyüşler, hafta içi 5 gün fabrikayı terk etmeme, aile ve çocuklarla yürüyüş, toplu vizite eylemlerinin yanı sıra Kocaeli'nde açlık grevi yaptılar.

MART

➤ Merzifon, Meray Yağ-San'da 161,
➤ İstanbul, Dora Plastik'te 240,
➤ Eskişehir, Anamak'ta 125,
➤ İzmir, Betontaş'ta 252,
➤ Bartın, Bintaş'ta 126,
➤ Kütahya Porselen'de 755,
➤ Eskişehir, Özaltın Tuğla San.'da 40,
➤ Bartın Güneş Kiremit ve Tuğla Fabrikası'nda 53,
➤ Bolu, Kuzey Anadolu Madencilik'te 248,
➤ Kütahya, Dostel Alüminyum Sülfat San.'da 89,
➤ İstanbul, Erkafleks Yer Döşeme San.'da 20,
➤ İstanbul, Contitech Kauçuk San.'da 13,
➤ İstanbul, Hasel Halı San.'da 650,
➤ Manisa, Salihli Tekstil'de 600 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Köytur Tavukçuluk'ta 48 işçi, işten atılmaları nedeniyle açlık grevine gitti.
➤ TTK Kozlu'da 1500 işçi, TİS farklarının ödenmemesi üzerine ocağa inmedi.
➤ TTK'da 42.000 işçi TİS farklarının ödenmemesi üzerine ocağa inmedi.
➤ Şişe Cam Holding'e bağlı 13 işyerinde 13.000 işçi TİS uyuşmazlığını servis boykotuyla protesto etti.
➤ Topkapı Şişe Cam'da 15.000 işçi TİS uyuşmazlığını yürüyerek protesto etti.
➤ Kutlutaş Buca Şantiyesi'nde 2500 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle işi bırakma eylemi yaptı.
➤ Havaş'ta 6000 işçi, TİS tıkanıklığı nedeniyle Genel Müdürlüğe bir yürüyüş yaptı.
➤ Havaş'ta 6000 işçi, Hava-İş grevini kırmak için hükümetin basına verdiği demeçleri bir yürüyüşle protesto etti.
➤ Gölcük Tersanesi'nde 4500 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu vizite ve yürüyüş eylemlerini yaptı.
➤ Tercüman Gazetesi'nde 200 işçi, ücretlerin ödenmemesi üzerine işi yavaşlattı.

➤ Zonguldak Belediyesi'nde 12.000 işçi, alacakları için işi bıraktı.
➤ Pendik Belediyesi'nde işten atılan 40 işçi, Belediye önünde oturma eylemi yaptı.
➤ İETT'de 8000 sürücü, TİS tıkanıklığı nedeniyle 3-7 saat arası sefere çıkmama eylemi yaptı.
➤ Malazlar Kibrit'te 262 işçi, grevin ertelenmesi üzerine işi yavaşlattı.
➤ Mutlu Akü'de 530 işçi, işveren KİPLAS'ın TİS tutumunu, yemek ve servis boykotuyla protesto etti.
➤ Çelik Akü'de 70, Bürosan'da 140, Tek Plastik'te 22, Habaş'ta 70, ÇBS'de 216, Asbest'te 140 işçi KİPLAS'ın TİS'teki katı tutumunu protesto etmek için yemek ve servis boykotu eylemlerini yaptılar.
➤ Kırıkkale, Aygaz Dolum'da 33 işçi TİS uyuşmazlığını servis boykotuyla protesto etti.
➤ Yarımca Gübre Fabrikası'nda 490 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle yemek ve servis boykotu yaptı.
➤ ATAŞ'ta TİS uyuşmazlığı nedeniyle 269 işçi toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.
➤ Öz Gıda-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu fırınlarda 15.000 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle pasif direnişler yaptı.
➤ Hasel Halı'da 250 işçinin işten atılmasını protesto için 2000 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ Cam-İş Makina'da işten atılan 112 işçi fabrikada oturma eylemi yaptı.
➤ Prelli Brissa'da 1800 işçi, avanslarının ödenmemesi nedeniyle fabrikayı işgal etti.
➤ Good-Year'da 115 işçinin işten atılması nedeniyle 558 işçi fabrikayı işgal etti.
➤ Host Konfeksiyon'da işten atılan 50 işçi, fabrika önünde oturma eylemi yaptı.

NİSAN

➤ İstanbul, Belpri Belpa Hipermarket'te 208,
➤ Malatya, Boyataş Boya Dağıtım'da 73,
➤ Hasköy İdeal Lastik Fabrikası'nda 58,
➤ Santa Farma İaç San.'da 136,

➤ Yasaş Yaşar Boya San.'da 252,
➤ Mutlu Akü Malz. San.'da 531,
➤ Bursa Akü San.'da 120,
➤ Cevizli / Pendik, Çelik Akü San.'da 83,
➤ İstanbul, Bürosan'da 146,
➤ İstanbul, Tek-Plastik San.'da 24,
➤ Bursa, Kav Orman San.'da 253,
➤ Gebze ÇBS Boya Kimya San.'da 288,
➤ Ankara Polsaş'ta 48,
➤ Aşot Ankara Şehirlerarası Oto Terminali'nde 180,
➤ Emek İnşaat'a bağlı işyerlerinde 100,
➤ THY'de 8000,
➤ Havaş'ta 2500,
➤ İzmir, Limaş Liman İşletmesi'nde 60,
➤ Eskişehir Kılıçoğlu Toprak San.'da 520,
➤ İnciler Boyacılık San.'da 150,
➤ Pilsa Plastik Sanı. (Adana)'da 360 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Alpet'te 2924 işçi, TİS uyuşmazlığını vizite eylemi ve yürüyüşle protesto etti.
➤ Mersin ATAŞ'ta TİS tıkanıklığı nedeniyle 269 işçi 1 gün işyerinden çıkmama eylemi yaptı.
➤ İzmir Belediyesi'nde 1500 sürücü işçi, TİS görüşmelerinin uzaması ve maaşların ödenmemesi üzerine kontak kapattı.
➤ Kazlıçeşme Deri Fabrikaları'nda TİS'in başlamaması nedeniyle 350 işçi işi bırakma eylemi yaptı.
➤ Sümerbank'ta çalışan 1487 işçi, TİS farklarının ödenmemesi üzerine servis boykotu yaptı.

MAYIS

➤ 1 Mayıs'ta Petrol-İş'in örgütlü olduğu işyerlerinde 45.000 işçi yarım gün işi bıraktı; 1 Mayıs Bildirisi okundu.
➤ İstanbul Belediyesi'nde 1000 işçi 1 Mayıs'ta yürüdü.
➤ Kazlıçeşme'de 350 deri işçisi 1 Mayıs'ta işe gitmedi.
➤ Kartal-Pendik Belediyeleri'nde 1000 işçi 1 Mayıs'ta yürüyüş yaptı.

➤ Yeniçeltek Kömür Maden'de 800,
➤ İzmir, Aliağa Ege Gübre San.'da 187,
➤ SSK Gn. Md. İlaç Fabrikası'nda 132,
➤ Pendik / İstanbul, Vaniköy Mısır Ürünleri'nde 100,
➤ Şişe-Cam Holding'e bağlı Paşabahçe Cam San., Çayırova Cam San., Cam-İş Madencilik, Trakya Cam San., Kırıkkale Cam San., Sinop Cam San., Anadolu Cam San., Bursa Oto Cam, Topkapı Şişe Cam San., Cam Elyaf San., Teknik Cam San., Cam İşleme San., Cam İnce Öğütme Tesisleri'nde 10.282,
➤ İzocam Tic. San.'da 300,
➤ İstanbul Cam San.'da 280,
➤ Birgi San.'da 82,
➤ Ankara, Beytaş Beypazarı'nda 42,
➤ Konya, Tümosan Motor Fabrikası'nda 450,
➤ Bursa Besaş Ekmek San.'da 110,
➤ İstanbul, Kartal Halk Ekmek Fabrikası'nda 172,
➤ İstanbul Halk Ekmek'te 350,
➤ Çankırı Belediyesi'nde 300,
➤ Hilton Oteli (Mersin) 105 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Tekel Marmara ve Trakya Bölgesi'nde 15.000 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu yürüyüş, toplu viziteye çıkma eylemlerini yaptı.
➤ Alsancak Sigara Fabrikası'nda 4000 işçi, TİS uyuşmazlığını toplu viziteye çıkarak protesto etti.
➤ Ereğli Demir Çelik'te 674 işçinin işten atılması üzerine işyerinde protestoya, ailelerle yürüyüşe 8000 işçi katıldı.
➤ Taşkızak Camialtı Pendik'te 3000 işçi, TİS uyuşmazlığını toplu vizite eylemi ve yürüyüşle protesto etti.
➤ Belpa'da işten atılan 18 işçi, işyerinde oturma eylemi yaptı.
➤ 1800 Küçükyalı Karayolları işçisi TİS uyuşmazlığını toplu vizite eylemi ve yürüyüşle protesto etti.
➤ Belpa'da işten atılmalara karşı 32 işçi açlık grevine başladı.
➤ Ankara Askeri işyerlerinde 500 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu vizite ve yürüyüş eylemlerini yaptı.
➤ Alaybey Tersanesi'nde 476 işçi TİS uyuşmazlığı üzerine toplu viziteye çıktı.

➤ Günaydın-Tan Gazeteleri'nde 200 işçi, ücretlerin ödenmemesi üzerine işi bırakma eylemi yaptı.
➤ Sincan Belediyesi'nde işten atılan 232 işçi açlık grevine başladı.
➤ OMO'da TİS uyuşmazlığı nedeniyle 86 işçi servis ve yemek boykotu yaptı.
➤ Petkim'de 5900 işçi, TİS uyuşmazlığını, grev yasağını YHK'yı protesto etti. Fabrika içi yürüyüşler, sürekli fabrikada kalma, aile ve çocuklarla yürüyüş gibi eylemler yapıldı.
➤ Aksa'da 380 işçi, işten atılmaları nedeniyle yemekhanede bekleme eylemi yaptı.
➤ Mersin Oteli'nde ücretlerin ödenmemesi üzerine 68 işçi işi durdurarak direnişe geçti.
➤ Opera Oteli'nde ücretlerin ödenmemesi nedeniyle 27 işçi işi durdurdu.
➤ İstanbul Cam San.'da 280 işçi TİS için greve çıktı.

HAZİRAN

➤ Bursa, Taysan Taşıt Yan San.'da 19,
➤ İstanbul, Tifdruk Matbaacılık San.'da 266,
➤ Usaş Uçak Servisi İşl.'de 1300,
➤ Karasu Belediyesi'nde 158,
➤ Adapazarı Belediyesi'nde 1747,
➤ Düzce Belediyesi'nde 1730
➤ Samsun, Terme Metal San.'da 250,
➤ Temsan İşletmesi'nde 450 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Halk Ekmek'te 700 işçi aileleriyle Belediye Sarayı'na yürüyüş yaptı. 400 işçi belediye önünde oturma eylemi yaptı.
➤ Karabük Demir Çelik'te 500 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu oturma eylemi yaptı.
➤ Ereğli Demir Çelik'te 3000 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.
➤ Ankara Petrol Ofisi'nde 200 işçi TİS nedeniyle toplu vizite eylemi yaptı.
➤ İstanbul, Tüpraş'ta 1194 işçi TİS tıkanıklığı nedeniyle toplu vizite

eylemi yaptı.

➤ Aliağa Petrol Ofisi'nde 176 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu vizite eylemi yaptı.

➤ TÜPRAŞ'ta 1200 işçi TİS tıkanıklığı nedeniyle servisi boykot etti.

➤ İzmir Petrol Ofisi'nde 122 işçi TİS tıkanıklığı nedeniyle servis ve yemek boykotu, toplu vizite eylemlerini yaptı. 2 işçi açlık grevine başladı.

➤ İzmir TZDK'da TİS tıkanıklığı nedeniyle 21 işçi toplu vizite eylemi yaptı.

➤ TPAO, Topraş, POAŞ, Etibank, Boraks'ta 9550 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle servislere binmeme, toplu yürüyüş eylemlerini yaptı.

➤ TPAO'da 4200, Tüpraş'ta 4100, Etibank'ta 1250, MKE'de 1150, Petrol Ofisi'nde 17.000 işçi, TİS tıkanıklığını protesto için servis boykotunu sürdürdüler.

➤ ESHOT'ta 300 işçi, ücretlerin ödenmemesi, TİS uyuşmazlığı nedenleriyle işi bırakma, kontak kapatma eylemlerini yaptı.

➤ Adapazarı Belediyesi'nde 1000 dolayında işçi, grev öncesi yevmiyelerinin verilmemesi üzerine vezne önünde bekleme eylemi yaptı.

➤ Çimse-İş sendika yöneticileri, işten atılmalar karşı açlık grevine başladılar.

➤ Kılıçoğlu'nda çalışan 482 işçi, işverenin uzlaşmaz tutumuna karşı eş ve çocuklarıyla fabrika önünde oturma eylemi yaptı.

➤ İstanbul Şehir Hatları'nda 5000 işçi, TİS uyuşmazlığını protesto için toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.

➤ Demiryol-İş Sendikası'na üye 26.000 işçi Türkiye çapında TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.

➤ İzmir demiryolu işçilerinden 2000 işçi, TİS uyuşmazlığını topluca viziteye çıkarak protesto etti.

➤ Mersin Limanı'nda 1500 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle iki kez yürüyüş yaparak işvereni protesto etti.

➤ Emek İnşaat'ta 857 işçi, ücretlerin ödenmemesi üzerine yemek boykotu yaptı.

➤ Cibali, Paşabahçe, Cevizli Tekel'de 9000 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle 1 saat geç işbaşı yaptı.

➤ Diyarbakır, Mardin, Siirt, Batman, Ş.Urfa ve Şırnak'ta TEKGIDA-İŞ üyesi 5000 işçi, TİS uyuşmazlığını 1 saat geç işbaşı yaparak protes-

to etti.

➤ Marmara Bölgesi'nde Tekgıda İş'e üye 18.000 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle 4 saat işi bırakma eylemini yaptı.

➤ İzmir bölgesinde Tekgıda-İş'e üye 30.000 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle topluca viziteye çıktı.

➤ Etibank'ta 4000 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.

➤ T. Maden-İş'e üye 60.000 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu viziteye çıkma eylemi yaptı. Aynı sendikaya üye 40.000 işçi daha sonra da eylemi yineledi.

➤ Kazliçeşme Deri Fabrikaları'nda 300 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle işveren sendikasının önüne siyah çelenk bıraktı.

➤ Güneymen Dericilik'te işten atılmalar karşı 42 işçi fabrikayı işgal etti.

➤ Pendik Tersanesi'nde 2500 işçi, TİS uyuşmazlığını protesto için toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.

➤ Kayseri, Niğde, Kırşehir, Nevşehir ve Konya'da Yol-İş'e üye 1100 işçi TİS uyuşmazlığını sakal bırakma eylemi ile protesto etti.

➤ İstanbul'da Yol-İş'e üye 2000 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.

➤ Mersin'de Yol-İş'e üye 1200 işçi TİS uyuşmazlığını toplu viziteye çıkarak protesto etti.

➤ Konya Köy Hizmetleri'nde çalışan 4600 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle bir yürüyüş yaptı.

➤ Yol-İş'e üye 4600 işçi, İzmir, Manisa, Uşak, Denizli, Aydın ve Muğla'da TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.

➤ Diyarbakır, Mardin, Siirt, Şırnak ve Ş.Urfa'da Yol-İş'e üye 30.000 işçi 1 saatlik oturma eylemi yaptı.

➤ Tes-İş'e üye 95.000 işçi, TİS uyuşmazlığını Türkiye genelinde yemek boykotu yaparak protesto etti.

➤ İzmir TEK'te TİS uyuşmazlığı nedeniyle 800 işçi yemek boykotu, Adana'da aynı nedenle 100 işçi toplu vizite eylemi yaptı.

➤ Diyarbakır, Ş.Urfa, Siirt, Batman'da 2000 Tes-İş üyesi işçi, 1 saatlik oturma eylemi yaptı.

➤ Türkiye çapında Tes-İş üyesi 90.000 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.
➤ Tübitak'ta 500 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu vizite eylemi yaptı.
➤ İTÜ Ayazağa'da 320 işçi Kamu-Sen'den ayrılmak istemiyle Rektörlük önünde bir gösteri yaptı.
➤ Taşkızak Tersanesi'nde 2000, Gölcük Tersanesi'nde 6000, Eskişehir Hava İkmal'de 3000 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu viziteye çıkarn eylemi yaptı.
➤ Gölcük Tersanesi'nde 6000 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle E-5 Karayolu'nu 1 saat süreyle ulaşıma kapadı.
➤ Eskişehir Hava Bakım'da 2000 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle E-24 Karayolu'nda oturma eylemi yaptı.
➤ Güneş Gazetesi'nde işten atılma nedeniyle 47 işçi vezne önünde bekleme eylemi yaptı. Daha sonra 62 işçi işyerini işgal ederek işten atılmaları protesto etti.
➤ Simalot'ta sendikasız 215 işçi, ücretlerinin ödenmemesi nedeniyle toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.

TEMMUZ

➤ Disaş'ta 42,
➤ Ankara, Heme'de 1200,
➤ Bolu Belediyesi'nde 390,
➤ Zonguldak Belediyesi'nde 1209,
➤ İstanbul, Galvano Teknik'te 88,
➤ Bursa Un San.'da 23 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Demiryol-İş'e üye 26.000 işçi, Türkiye genelinde toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.
➤ Adana Çimento'da 500 işçi, işten çıkarılanlara karşı toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.
➤ Altındağ-Keçiören Belediyeleri'nde 500 işçi, ücretlerin ödenmemesi nedeniyle toplu viziteye çıktı.
➤ Garipoğlu Tekstil'de 600 işçi, işyerinin kapanması üzerine işyeri önünde çadır kurarak bekleme ve açlık grevi eylemlerini yaptı.
➤ Farglas'ta 235 işçi, ücret ödenmemesi, fabrikanın kapatılması nede-

niyle işyerinde kalma eylemini yaptı.
➤ SSK İlaç'ta TİS tıkanıklığı nedeniyle 100 işçi toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.
➤ MKE Barut Fabrikası'nda 850 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.
➤ Kocaeli, Petrol Ofisi'nde 800.
➤ Tüpraş'ta 1200.
➤ Antalya Pil Fabrikası'nda 255.
➤ TPAO / Batman'da 500 işçi TİS tıkanıklığı nedeniyle toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Sarıeski Gübre Fabrikası'nda 350 işçi, işten atılmalar nedeniyle üç gün işyerinde kalma eylemi yaptı. Aileleri de dışardan destek verdi.
➤ İzmir, Modern Plastik'te 38 işçi, işten atılmalar nedeniyle yemek boykotu yaptı.
➤ Derkon Deri'de sendikal örgütlenme nedeniyle işten atılmalara karşı 78 işçi, işyeri önünde bekleme eylemi yaptı.
➤ Paşabahçe Cam'da 3000 işçi, 700 işçinin atılması üzerine işyerini terk etmeme eylemi yaptı. İşçiler 21 gün üretimi durdurdular.
➤ Sinop Şişe Cam'da işten atılmalara karşı 450 işçi işyerini terk etmeme, üretimi 11 gün durdurma eylemlerini yaptı.
➤ Trakya ve Kırklareli Cam'da 184 işçinin işten atılmasıyla 3000 işçi üretimi durdurarak yemekhanede bekleme eylemini yaptı.
➤ Metaş'ta 90 işçi işten atılmalar nedeniyle işyeri önünde oturma eylemi yaptı.

AĞUSTOS

➤ Serik Belediyesi'nde 500.
➤ Çaycuma Belediyesi'nde 135.
➤ İstanbul Ve-Ce'de 100.
➤ Gemlik, Marmusan Mermer Fabrikası'nda 45.
➤ Dedeman Madencilik'te 100 işçi TİS nedeniyle greve çıktı.
➤ Petrol-İş İstanbul Şubesi üyesi 200 işçi, Paşabahçe direnişini destek ziyaretini yaptı.
➤ Halk Ekmek'te çalışan 500 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle Ankara'ya yürüdü.

➤ Karabük Demir Çelik'te 5.000 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu yürüyüş yaptı.
➤ Assan Galveniz'de 150 işçi, işverenin sendikadan istifaya zorlaması nedeniyle yemek boykotu yaptı.
➤ İskenderun-Karabük Demir Çelik işçileri TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu yürüyüş yaptı. Yürüyüşe 20.000 dolayında kişi katıldı.
➤ Yıldız Tekstil'de 350 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.
➤ Korinateks'te 450 işçi, işyerinin kapanması nedeniyle işyeri önünde oturma eylemi yaptı.
➤ Toros Gübre, Temel Civata, DSİ çalışanlarından 500 kişi, Garipoğlu Tekstil'de açlık grevindekileri desteklemek amacıyla toplu ziyaret ve gıda yardımı yaptılar.
➤ İstanbul Belediyesi'nde 1500 işçi, Paşabahçe'deki işten atılmaları protesto etmek için işi bırakma eylemi yaptı.
➤ Eshot İzsu'da 8300 işçi, ücretlerin ödenmemesi nedeniyle 1 hafta işi bırakma eylemi yaptı.
➤ Küçükçekmece Belediyesi'nde 1400 işçi, ücret ödenmemesi nedeniyle toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Rabak'ta 420 işçi, işten atılmalara karşı toplu viziteye çıktı.
➤ Profilo'da 1000 kadar işçi, işten atılmalar nedeniyle 4 saat üretimi durdurdu.
➤ Metaş'ta işyerinin kapatılması nedeniyle işçi ve ailelerinden oluşan 5000 kişilik bir grup Bornova'dan Pınarbaşı'na yürüdü.
➤ Nasaş'ta iki aydır maaş ödenmemesi üzerine 700 işçi fabrikadan dışarı çıkmama eylemi yaptı. Daha sonra işçiler, E-5 Karayolu'nda oturma eylemi yaparak trafiği durdurdular.
➤ Metaş'ta 1500 işçi işyerinin kapatılması nedeniyle açlık grevine başladı.
➤ Tercüman Gazetesi'nde çalışan 300 işçi, ücretlerinin ödenmemesini oturma eylemi ile protesto etti.
➤ Gediz Kömür İşletmesi'nde 1800 işçi ücretlerin ödenmemesi nedeniyle toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.
➤ Gediz Havzası, 4. Maden Ocağı'nın kapatılması nedeniyle 2500 işçi hükümeti protesto yürüyüşü yaptı.
➤ Yükseller Deri'de 51 işçi işten atılmalara karşı üretimi durdurdu.

➤ Paşabahçe Cam'da işten atılan işçi ve ailelerinden oluşan 500 kişilik bir grup, fabrika önünde bir yürüyüş yaparak işten atılmaları protesto etti.
➤ Paşabahçe Cam'da işten atılmalar nedeniyle 5000 işçi, Cam-Han'a yürüdü.
➤ Sinop Şişe Cam'da işten atılmalara karşı 450 işçi 11 gün üretimi durdurdu.

EYLÜL

➤ İstanbul, CMB Plastpak'ta 57,
➤ Zonguldak, Elmas Madencilik'te 140 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Karakaya Linyit İşletmesi'nde işçiler sendika isteklerinin kabul edilmesi için dağa çıkarak 50 günden fazla dağda kalma eylemi yaptılar.
➤ Kemaller Deri'de işten atılmalar nedeniyle 76 işçi, işyerinde oturma eylemi yaptı.
➤ İzmir Olmuksa'da 86 işçi, TİS uyuşmazlığını protesto için yemek ve servis boykotu yaptı.
➤ Günaydın Gazetesi'nde ücretlerin ödenmemesi üzerine 250 işçi yemek boykotu yaptı.
➤ Seguara Tekstil'te işten atılmalar nedeniyle işçiler, işyeri önünde oturma eylemi yaptılar.
➤ Sarıyer Belediyesi'nde 400 işçi, ücretlerin ödenmemesi üzerine vezne önünde bekleme eyleme yaptı.
➤ İzmit Belediyesi'nde 2300 işçi, ücretlerin ödenmemesi üzerine işi durdurdu.
➤ Dian Çimento'da işten çıkarmalar nedeniyle 60 işçi, işyeri önünde oturma eylemi yaptı.
➤ Farglas'ta, ücret ödenmemesi, işyerinin kapanması üzerine 195 işçi, aileleriyle işyerinde bekleme eylemi yaptı.
➤ MKE Barut Fabrikası'nda 850 işçi, TİS farkları için toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Antalya Pil Fabrikası'nda 255 işçi, TİS farkları için toplu viziteye çıktı.
➤ Petkim / Yarımca'da 2880 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu vi-

zite, yürüyüş eylemlerini yaptı. Bazı işçiler açlık grevine başladı.
➤ Temsan'da 250 işçi, ücretlerin ödenmemesi nedeniyle ANAP Gn. Mrk. önünde oturma eylemi yaptı.
➤ Hasel Halı'da işten atılmalar nedeniyle 170 işçi oturma eylemi yaptı.
➤ Pancar Motor'da 444 işçi, işten atılmalar nedeniyle işyerini terk etmeme eylemini yaptı.
➤ Dora Plastik'te 140 işçi, işyerinin kapanması üzerine işyeri önünde bekleme eylemi yaptı.

EKİM

➤ Tire Linyit'te 100,
➤ Yozgat, Çinko Kurşun İşletmesi'nde 350,
➤ Samsun, Canik Lastik Fabrikası'nda 21,
➤ Çelebi Teknik ve Hava Toz'da 78,
➤ İstanbul, As Civata'da 85,
➤ Keskin Belediyesi'nde 45 işçi TİS için greve çıktı.
➤ TTK'da emekli paralarının ödenmemesi üzerine 2000 işçi, TTK Gn. Md. önünde bekleme eylemi yaptı.
➤ Kemaller Deri'de işverenin işyerini kapatması üzerine 76 işçi, 48 gün işyeri önünde oturma eylemi yaptı.
➤ Maksan Deri'de işten atılan 5 işçi açlık grevine başladı.
➤ Cam-İş Ambalaj'da 72 işçinin işten atılması nedeniyle 300 işçi, işyeri önünde çadırlar kurarak bekleme eylemini yaptı.
➤ İ.Ü. Çapa ve Cerrahpaşa'da TİS farklarının ödenmemesi üzerine 1200 işçi toplu viziteye çıktı.
➤ Güneş Gazetesi'nde 64 işçi, kıdem tazminatlarının ödenmesi için vezne önünde bekleme eylemi yaptı. Daha sonra 46 gün işyeri önünde aynı nedenle bekleme eylemini gerçekleştirdiler.
➤ Küçükçekmece Belediyesi'nde 1300 işçi, ücretlerin ödenmemesi üzerine aileleriyle belediyeye yürüdü.
➤ Eminönü Belediyesi'nde 900 işçi, ücretlerin ödenmesi için işi yavaşlatma eylemini yaptı.
➤ Yapı Kredi'de 350 işçinin atılması üzerine Yönetim Kurulu Gn.

Merkezine bir yürüyüş yapıldı.
➤ Beton Direk'te, üç aydır ücretsiz izinli olan işçilere işbaşı çağrısı yapılmaması üzerine 200 işçi işyerini işgal etti.
➤ Gorbon Işıl'da iki işçinin tazminatsız işten atılması üzerine 120 işçi, üretimi durdurarak işyerini terk etmeme eylemini yaptı.
➤ Petkim'de 2800 işçi, TİS farkları için yemek boykotu ve toplu viziteye çıkma eylemlerini yaptı.
➤ UM Denizcilik'te işten çıkarılan üç işçi açlık grevine başladı.
➤ Harmak Şantiyesi'nde 200 işçi, ücretlerin ödenmemesi üzerine işyerinde bekleme eylemi yaptı.
➤ Orhon Koll. Şti.'de TİS uyuşmazlığı nedeniyle 45 işçi sakal bırakma eylemi yaptı.

KASIM

➤ Kartal Belediyesi'nde 1160,
➤ Çukobirlik Merkez Yağ Fabrikası'nda 265 işçi, TİS için greve çıktı.
➤ Cemre Kundura'da sendikalaşmak nedeniyle işten atılmalar üzerine 60 işçi işyeri önünde bekleme eylemi yaptı.
➤ Aymasan'da sendikalaşmak nedeniyle işten atılmalara karşı 100 işçi işi bırakma eylemini gerçekleştirdi.
➤ Cam-İş Ambalaj'da 72 işçinin işten atılmasını protesto eden 224 işçi toplu viziteye çıktı.
➤ Bakırsan'da 9 işçinin işten atılması üzerine 201 işçi üretimi durdurdu.
➤ Usaş'ta işten atılmalar nedeniyle 125 işçi toplu viziteye çıktı.
➤ Yeni Tekstil'de işten atılmalar üzerine 79 işçi işyeri önünde bekleme eylemi yaptı.
➤ Kartal Belediyesi'nde işten atılmalar üzerine işi yavaşlatma eylemi yapıldı.
➤ Küçükçekmece Belediyesi'nde ücret ödenmemesi üzerine 1300 işçi belediye yürüdü.
➤ Nuh Çimento'da işten çıkarmalara karşı 796 işçinin katıldığı bir yürüyüş yapıldı.
➤ TOLEYİS'in örgütlü olduğu Uçak Servisi'nde TİS uyuşmazlığı nedeniyle 850 işçi toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.
➤ Petkim'de 3000 işçi ek zam istemiyle 1 saat geç işbaşı yaptı.

➤ Çolakoğlu'nda üç sendika temsilcisinin işten atılması nedeniyle 750 işçi toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.

ARALIK

➤ Zonguldak, İzotuğla'da 150,
➤ Zonguldak, Işıklar Tuğla'da 75 işçi TİS için greve başladı.
➤ Önderi Deri'de 34 işçi işten atılmalara karşı işyerinde oturma eylemi yaptı.
➤ Doğuş Deri'de işten atılmalara karşı 15 işçi üretimi durdurdu.
➤ Star Mod'da 300 işçi işten atılmalar karşı iş bıraktı.
➤ Parlar Deri'de 120 işçi, işten atılmalar üzerine iş bıraktı.
➤ Cam-İş Ambalaj'da işten atılan 72 işçinin tekrar işe alınması için 300 işçi işi durdurdu.
➤ Kutlutaş'ta ücretlerin ödenmemesi üzerine 500 işçi, toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.
➤ İzmir'de YOL-İŞ'e üye 2300 işçi, dört aylık ücretsiz izin verilmesi üzerine işyerini terk etmeme eylemini yaptı.
➤ Saray Örme'de çalışan 600 işçi, işten atılmalara karşı Bursa Adliyesi'ne topluca giderek işveren hakkında suç duyurusunda bulundu.
➤ Mersin Belediyesi'nde işten atılmalar üzerine 150 işçi işi yavaşlattı.
➤ Şırnak Belediyesi'nde işten atılmalar üzerine 44 işçi açlık grevine başladı.
➤ İzmit Belediyesi'nde ücret ödenmemesi nedeniyle 500 işçi toplu viziteye çıktı.
➤ Yurtiçi Kargo'da sendikalaşan işçilerin işten atılmaları nedeniyle 350 işçi toplu viziteye çıktı.
➤ Dedeman'da işten atılan 18 işçi Çalışma Bakanlığı'na yürüdü.
➤ Ankara Petlas'ta müteahhit işçilerin sendikalaşabilmeleri için 1500 işçi yemek boykotu ve yürüyüş yaptı.
➤ Hacı Şakir'de sendikalaşma nedeniyle işten atılmalar üzerine 310 işçi toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Aylin Yağ'da işyerinin kapatılması üzerine 225 işçi işyeri önünde bekleme eylemi yaptı.
➤ Ark Press'te işten atılmalar üzerine 130 işçi iş bıraktı.
➤ Elektrofer'de işten atılmalar üzerine iş bırakma, yemekhanede bek-

leme eylemi yapıldı. Eyleme 140 işçi katıldı.
➤ Uzakoy firmasında işten atılmalar üzerine 310 işçi toplu vizite eylemi yaptı.
➤ 500 geçici işçi iş güvencesi istemiyle Çalışma Bakanlığı'na yürüdü.

1992

OCAK

➤ İzmit, Voltay Teknik'te 86,
➤ Ceyhan, Toros Terminal Servisleri'nde 47,
➤ Bursa Belediyesi'nde 2063,
➤ Yıldırım Belediyesi'nde 291,
➤ Osmangazi Belediyesi'nde 651,
➤ Nilüfer Belediyesi'nde 97,
➤ İstanbul, Meksan Makina San.'da 250 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Yurtiçi Kargo'da işten atılan 800 işçi işyeri önünde çadır kurarak direnişe geçti.
➤ Adana'da kurulu SASA'da çalışan 500 işçi, Yurtiçi Kargo işçilerinin sendikal mücadelelerini desteklemek için toplu ziyarette bulundu.
➤ Aliağa / Petkim'de 3000 işçi ek zam talebiyle toplu viziteye çıktı.
➤ Yarımca / Petkim'de 280 işçi ek zama talebiyle toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Suser'de 1200 işçi, genel merkez tarafından 4. şubeye alınmaları üzerine işyeri önünde bekleme eylemi yaptı.
➤ TTS'de işten atılmalar üzerine 298 işçi, işyeri önünde açlık grevine başladı.
➤ TTS'de işten atılan 150 işçi, Ankara'ya yürüyüşe geçti. Yürüyüş Gölbaşı'nda durduruldu.
➤ Milliyet Gazetesi'nde 150 işçi, sendikasızlaştırma nedeniyle Milliyet'i boykot eylemini yaptı.
➤ Rabak'ta işten çıkarmalar üzerine 224 işçi işyerini terk etmeme eylemini yaptı.

ŞUBAT

➤ Gebze, Orsaş'ta 130,
➤ İzmir-Ankara-İstanbul'daki Emo Müh. Odaları'nda çalışan Tezko-op-İş üyesi 36 işçi TİS için greve başladı.
➤ Yurtiçi Kargo'da sendikalaşma nedeniyle işten atılan 150 işçi Cağaloğlu'nda bir yürüyüş yaptı. Yürüyüşe polis saldırdı. 5 Şubat'ta Valiliğe dilekçe için giden işçiler polisin saldırısına uğradı. İşçiler 18 Şubat'ta Genel Merkeze çelenk bıraktılar. Başbakanlığa telgraf çeken işçilerden gözaltına alınanlar oldu. Baskılardan yılmayan işçiler 26 Şubat'ta da çeşitli semtlerde el ilanı dağıttılar.
➤ Güneş Gazetesi'nde 40 işçi, işten atılmalar üzerine işyerini işgal etti.
➤ Petlas'ta müteahhit işçilerinin sendikalaşması için 1500 işçi, işyerinde 3 gün süre ile kalma eylemini yaptı.
➤ Marshall'da müteahhitleşmeye karşı 350 işçi işyerinde kalma eylemine başladı.
➤ Wyeth İlaç'ta 140 işçi, yardım toplayarak direnişteki Yurtiçi Kargo işçilerini topluca ziyaret etti.
➤ Asbest'te ücretlerin ödenmeyip fabrikanın kapatılması üzerine 127 işçi üretimi durdurdu.
➤ İlyay A.Ş.'de ücretlerin ödenmemesi üzerine 80 işçi iş bıraktı.
➤ Günaydın Yayınları'nda ücretlerin ödenmemesi nedeniyle 50 işçi iş bıraktı.
➤ Günaydın Gazetesi'nde 50 işçi, ücretlerin ödenmemesi üzerine vezne önünde bekleme eylemini yaptı.
➤ Muğla Belediyesi'nde 260 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle sakal bırakma eylemi yaptı.
➤ Kılıçoğlu'nda Kristal-İş üyesi 480 işçi, ücretlerin ödenmemesi üzerine pasif direniş yaptı.
➤ 3 Şubat'ta İstanbul Ekmek Fabrikaları'nda 20.000 dolayında işçi, Cumartesi-Pazar günlerinin tatil olması için işbaşı yapmadı.

MART

➤ Görgülü Pastanesi'nde 120,
➤ Erman Un San.'da 30,

➤ Ersözler Yağ San.'da 30 işçi TİS için greve çıktı.
➤ Direnişteki Yurtiçi Kargo işçileri işyeri önünde bekleyerek işyerinin çalışmasını engellemeye başladılar.
➤ Mersin Limanı'nda 1800 işçi, Ermeni-Azeri çatışmasını protesto için Ermenistan'a yardım götüren gemiye yükleme yapmadılar.
➤ TTS'de işten atılan 34 işçi açlık grevine başladı.
➤ Güneş Gazetesi'nde gazetenin kapatılıp alacaklarının ödenmemesi nedeniyle 283 işçi işyerini işgal etti.
➤ Asbest'te ücretlerin ödenmeyip fabrikanın kapatılması üzerine 127 işçi üretilen mallara el koydu.
➤ Petrol-İş Yarımca Şubesi'ne bağlı tüm işyerlerinde 40.000 dolayında işçi 6 Mart'ta, Kozlu faciası için bir dakikalık saygı duruşu ve bildiri okuma eylemlerini yaptı.
➤ Metro inşaatında çalışan 110 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu vizite eylemi yaptı.
➤ İzmir-Aydın Otoyolu'nda çalışan 300 işçi, ücretlerin ödenmemesi üzerine İzmir Valiliği'ne yürüdü.
➤ Kutlutaş'ta 260 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle işi yavaşlattı.
➤ İzmir Belediyesi'nde işten çıkarılan 10 işçi açlık grevine başladı.
➤ 24 Mart'ta 300 gazeteci, Nevruz olayları sırasında polisçe öldürülen İzzet Keser için Başbakanlığa yürüdü.
➤ TPAO'da 125 taşeron işçisi SSK primlerinin yatırılmaması nedeniyle işi durdurdu.
➤ İgsaş'ta 200 taşeron işçisi ücretlerin düşük olması nedeniyle müteahhit firmayı mahkemeye verdi.
➤ Günsa A.Ş.'de 33 işçi, ücretlerin ödenmemesi üzerine işyeri önünde çadır kurarak bekleme eylemi yaptı.

NİSAN

➤ Toros Gübre ve Kimya'da 265,
➤ Çerkezköy, Corro Coat Boya'da 28,
➤ İskenderun Belediyesi'nde 635,
➤ Kastamonu Abana Elektromek'te 180,
➤ İstanbul, Permatik'te 550 işçi TİS için greve çıktı.
➤ TRT çalışanları ücretlerine yapılan zammı düşük bularak alkışlı

protesto eylemini yaptılar.
➤ Üç bin Emekli Sandığı çalışanı fazla mesai ücretlerinin düşük olması nedeniyle fazla mesaiye kalmamaya başladılar.
➤ Hilton Oteli'nde sendikalaşma nedeniyle işten atılmalar üzerine 380 işçi toplu vizite eylemini yaptı.
➤ İstanbul Belediyesi'nde taşeronlaşmaya karşı 300 işçi Bölge Müdürlüğü'ne yürüdü.
➤ İzmir Belediyesi'nde 380 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu traş olmama eylemine başladı.
➤ TTS'de işten atılmalara karşı 350 işçi, kamuoyunu işveren mallarını boykota çağırdı.
➤ İTÜ Ayazağa'da 150 işçi işten atılmalara karşı toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Suser'de TİS uyuşmazlığı nedeniyle 1200 işçi işyeri önünde toplanma eylemini yaptı.

MAYIS

➤ 1 Mayıs'ı sendika konfederasyonları salon toplantılarıyla kutladılar. İstanbul'da Gaziosmanpaşa'da bir açıkhava mitingi düzenlendi. 5000'in üzerinde insanın katıldığı bir miting oldu. 1 Mayıs dolayısıyla değişik bölgelerde etkinlikler, gösteriler yapıldı.
➤ Wyeth İlaç'ta 140 işçi üretimi durdurarak 1 Mayıs mitinginekatıldı.
➤ Birleşik Alman İlaç'ta da 60 işçi 1 Mayıs mitingine katıldı.
➤ Tarım, Orman ve Köy İşleri Bakanlığı'na bağlı işyerlerinde 12.300,
➤ Denizli, Acıselsan'da 68,
➤ Yemta Tariş Yem San.'da 45,
➤ Salihli Belediyesi'nde 90,
➤ MSB, TSK Ç.T.Y.U.'de Oleyis üyesi 196,
➤ Gebze, Cer Metal San.'da 95 işçi TİS için grevc başladı.
➤ Tigem'de 25.600 işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle yemek boykotu yaptı.
➤ Polinas'ta işten atılmalar üzerine 500 işçi işyerinde bekleme eylemi yaptı.
➤ Kutlutaş'ta 150 işçi, ücretlerin ödenmemesi üzerine vezne önünde bekleme eylemi yaptı.

➤ Darphane'de 150 işçi, TİS tıkanıklığı nedeniyle yürüyüş yaptı.
➤ THY'da greve yönelik saldırı ve baskıları protesto için 8200 işçinin katıldığı toplu yürüyüş yapıldı.
➤ Havaş'ta 220 işçi, greve yönelik saldırı ve baskılar üzerine yürüyüşler, gösteriler yaptı.
➤ İstanbul Belediyesi'nde 24.000 dolayında işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle 1 saat işi bırakma eylemi yaptı. Daha sonra 30.000 işçi aynı nedenle toplu viziteye çıktı.
➤ İzmir / Tursaş'ta işten çıkarmalar üzerine 500 işçi toplu vizite eylemi yaptı.
➤ Elastamer'de işten çıkarmalar üzerine 80 işçi toplu vizite eylemi yaptı.
➤ 23.000 TCDD çalışanı, ücret zammının az olması nedeniyle toplu viziteye çıktı.

HAZİRAN

➤ TİGEM'de 11.000 (üç saat sonra durduruldu),
➤ Trakya Yağ'da 250,
➤ Giresun Belediyesi'nde 323 işçi TİS için greve başladı.
➤ TİGEM'de grev ertelemesine karşı 15.000 işçi toplu vizite eylemini yaptı.
➤ Nasaş'ta 6 aydır ücretlerin ödenmemesi üzerine 378 işçi, üretimi durdurarak oturma eylemini gerçekleştirdi.
➤ İstanbul Belediyesi'nde 30.000'in üzerinde işçi TİS uyuşmazlığı nedeniyle toplu vizite, yürüyüş, bir günlük iş bırakma eylemlerini yaptılar.
➤ Ankara Belediyesi'nde 7000 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle bir yürüyüş yaptı. Gösteri polis tarafından dağıtıldı.
➤ Yem Mak'ta 200 işçi sendikalaşma isteğiyle bir yürüyüş yaptı.
➤ TİGEM'in Ceylanpınar'daki işyerinde beş bin dolayında işçi, grev ertelemesi nedeniyle bir günlük iş bırakma eylemi yaptı.
➤ Bel-Pa işçileri, ücretlerine verilen % 20'lik zammı protesto için bir günlük iş bırakma eylemi yaptı.
➤ Türkiye İş Bankası'nda 20.000 çalışan, TİS uyuşmazlığı nedeniyle

yemek boykotu yaptı.
➤ İzmir / Konak'taki Tansaş'ta işten atılmaları protesto için oturma eylemi yapan 40 işçi gözaltına alındı.
➤ Kamu Çalışanları Sendikaları Platformu, 15 Haziran'da Ankara yürüyüşüne başladı.
➤ İstanbul, Ankara, İzmir Belediye işçileri TİS tıkanıklığını protesto gösterileri yaptılar.
➤ Kağıthane Belediyesi'nde üç bin işçi, beş işçinin işten atılması üzerine, Kağıthane Parkı'ndan Belediye önüne kadar bir protesto yürüyüşü yaptı.
➤ DDY işçileri, sorunlarının çözümü için pasif direnişlere başladılar.
➤ Köy Hizmetleri Bölge ve İl Müdürlükleri'nde çalışan 200 geçici işçi, 200 izmalı dilekçeyle üst makamlara başvurarak Türk vatandaşlığından çıkmak istediklerini bildirdiler.

TEMMUZ

➤ Bursa İnegöl'de Japon işverene ait Charoen Dokja Hand Yem Entegre Fabrikası'nda işçiler işten çıkarmaları protesto için yemek boykotu yaptılar.
➤ TİGEM işçileri, yurt çapında çeşitli eylemlerle grevi durdurma kararını protesto ettiler. Muş, Van, Kars, Sivas, Malatya'da işçiler toplu viziteye çıktı.
➤ Ankara'da çeşitli hastanelerde 200 sağlık personeli, grevli, toplu sözleşmeli sendikal hak ile sağlıklı ücret istemiyle Nûmune Hastanesi önünde bir gösteri yaptılar.
➤ Zafer Madeni Eşya'da yasadışı eylem gerekçesiyle işten atılan 160 işçi fabrika önünde bekleme eylemine başladı.
➤ 5 Temmuz'da Belediye-İş'in düzenlediği "Emeğe Saygı" mitingi İstanbul'da yapıldı.
➤ Grevdeki tarım işçileri, Güven Park'tan Türk-İş Genel Merkezi'ne kadar bir yürüyüş yaptı. Yürüyüşe Ankara, Elazığ, Diyarbakır, Kocaeli temsilcileriyle açlık grevindeki işçilerden oluşan 300 kişi katıldı.
➤ Adana, Pilsa Boru ve Çuval Fabrikası'nda 600 kadar işçi yemeklerde etin kaldırılması üzerine yaklaşık iki hafta süren yemek boykotu

yaptı.
➤ Memurlar değişik bölgelerde % 29'luk zammı protesto eden gösteriler yaptılar.
➤ Maret Marmara Besicilik'te 350,
➤ Humanıc Deri'de 320,
➤ Elazığ Belediyesi'nde 836,
➤ İstanbul Büyükşehir ve İlçe Belediyeleri'nde 24.174,
➤ Ankara Büyükşehir Belediyesi'nde 3337,
➤ Ankara Mamak Belediyesi'nde 1350,
➤ Ankara Keçiören Belediyesi'nde 1296,
➤ Ankara Altındağ Belediyesi'nde 2186,
➤ Ankara Çankaya Belediyesi'nde 2943,
➤ Ankara Yenimahalle Belediyesi'nde 1768,
➤ Ankara Etimesgut Belediyesi'nde 533,
➤ Adana Büyükşehir Belediyesi'nde 2401,
➤ Adana Yüreğir Belediyesi'nde 568,
➤ Trabzon Belediyesi'nde 1186,
➤ Beşikdüzü / Trabzon Belediyesi'nde 20,
➤ Bursa / İznik Belediyesi'nde 100 işçi greve başladı.
➤ Kartal Belediyesi'nde işten atılan 1500 işçi, Büyükşehir Belediyesi önünde bir gösteri yaptı. 50 işçi gözaltına alındı. İşçiler daha önce de işten atılmalar üzerine açlık grevi ve yürüyüş yapmışlardı.
➤ Arıtıoğlu Deri'de sendikalaşmak isteyen 60 işçi işyeri önünde oturma eylemi yaptı. İşveren adamları işçilere saldırdı.
➤ C.P. Yem Sanayi'nde sendika değiştirme nedeniyle işten atılan 9 işçi ölüm orucuna başladı.
➤ ITT Scharp Lorenz'de işten atılanların kıdem tazminatlarının ödenmemesi üzerine 200 işçi sendikayı bastı.
➤ SSK İlaç'ta TİS tıkanıklığı nedeniyle 100 işçi viziteye çıktı.

AĞUSTOS

➤ İzmir / Konak Belediyesi'nde 124 işçi greve çıktı.
➤ Çorlu'da Uncular Besin Sanayi'nde 200 işçi 28 işçinin işten atılması üzerine fabrikayı işgal etti.
➤ Seyhan Belediyesi'nde, yasadışı eylem yaptıkları gereçesiyle işten

atılan 428 temizlik işçisi aileleriyle bir gösteri yürüyüşü yaptı. 7 kişi gözaltına alındı. İşçiler açlık grevi ve şantiye işgali eylemleriyle direnişe devam etti.

➤ TOE'de 350 işçi, ücret ve ikramiyelerinin ödenmemesi üzerine işyerini terk etmeme eylemine başladı.

➤ Antalya'daki Palmariva Tatil Köyü'nde toplu viziteye çıkan 22 işçi işten atıldı.

➤ İstanbul'da Vakıflar çalışanları TİS tıkanıklığı nedeniyle toplu viziteye çıktılar.

➤ İzmir'de Anadolu Kulübü'nde 12 işçi greve çıktı.

➤ Derkon Deri'de işten atılan 281 işçi fabrika önünde oturma eylemine başladı.

➤ İzmir-Aydın Otoyol İnşaatında çalışan 580 işçi Yol-İş önünde toplanarak grev uygulamasını istediler. TİS'in uzaması, ücretlerin ödenmemesi nedenleriyle belli aralıklarla eylemlerini sürdürdüler.

➤ Uludağ Üniversitesi, Tıp Fakültesi'nde 200 sağlık personeli iş bıraktı.

➤ Diyarbakır'da 200 kamu çalışanının başlattığı açlık grevine Malatya ve İzmir'den de destek geldi.

➤ İzmir Ekspres Nakliyat'ta 8 işçi greve başladı.

➤ Özgün Matbaası'nda sendikalaşma nedeniyle işten atılan 18 işçi, işyeri önünde çadır kurarak bekleme eylemine başladı.

➤ Özplast'ta işten atılmalar üzerine 100 işçi toplu vizite eylemini yaptı.

➤ İstanbul, Çaytaş'ta 40 Çimse-İş üyesi işçi greve çıktı.

EYLÜL

➤ İzmir Nakliyat ve Ticaret'te 12 işçi TİS için greve başladı.

➤ Yer Holding'in kömür çıkardığı madenin çökmesi üzerine işten çıkarılan 200 işçi, tazminatlarını alamayınca oturma eylemine başladı.

➤ Sinop'ta Şişe Cam Fabrikası'nın kapatılmasıyla işsiz kalanlar bir yürüyüş yaptı.

➤ Sultan Su'da işten atılan 40 işçi, fabrika önünde oturma eylemine başladı.

➤ TCDD 6. Bölge Başmüdürlüğü'nde 2000 memur fazla çalıştırıldık-

larını ileri sürerek toplu viziteye çıktı.
➤ Öz Gıda-İş Genel Merkezi'nde toplanan 700 kadar işçi, DYP Genel Merkezi'ne yürümek istedi. Polis yürüyüşe engel oldu.
➤ 12 Eylül 1980 sonrası DİSK ilk mitingini İzmit'te yaptı. "Demokrasi Mitingi"ne 5000 kişi katıldı. (26 Eylül)
➤ Et ve Balık Kurumu işçileri, işverenin TİS tutumunu protesto için elbise yakma eylemini yaptılar.
➤ Sinop'ta Söksa ve Sinop Cam'dan sonra Radar Tesisleri'nin de kapanacak olması nedeniyle 7000 dolayında kişinin katıldığı "Sinop'u Kurtaralım" mitingi yapıldı.

EKİM

➤ Topkapı'da, Çelmer Çelik Profil Çekme San.'da 45,
➤ Kayseri'de, Zafer Madeni Eşya'da 170,
➤ Çinko Kurşun Metal San. (Çinkur)'da 560,
➤ Sakarya Makina Sanayi (Sastaş)'de 8,
➤ Amasya, Saraçoğlu Madencilik'te 160,
➤ Gediz Madencilik'te 235,
➤ Gediz Soylu Kömürleri'nde 207,
➤ Kömür İşletmeleri, Gediz Linyit İşletmesi'nde 341 işçi TİS için greve başladı.
➤ Mersin Belediye işçileri toplu vizite eylemi yaptılar.
➤ Mersin Limanı'nda çalışan işçiler, Botaş'tan kiralanan römorkta 12 Botaş işçisinin çalıştırılmak istenmesi üzerine iki gün süren bir direniş yaptı.
➤ Kamu Çalışanları Sendikaları Platformu (KÇSP)'nun İzmir Karşıyaka Belediyesi önündeki balonlu gösterisine polis müdahale etti.
➤ Grevdeki Humanıc Deri işçileri, Avusturya Başkonsolosluğu'na dilekçeyle başvurarak işvereni protesto ettiler.
➤ Memur Sendikaları Ankara, Adana, İstanbul'da Ocak 1993 zammını protesto ettiler. İstanbul'da yürüyüş polisçe engellendi.
➤ İstanbul'da memurlar re'sen emekliliği protesto gösterileri yaptılar.

KASIM

➤ Ermenek Linyit İşletmeleri'nde 212 işçi TİS için greve başladı.
➤ Mersin'de kurulu Turistik Nobel Oteli'nde işten atılan 35 işçi açlık grevine başladı.
➤ Yarımca / Petkim'de TİS'in uzamasına tepki olarak 300 dolayında işçi alkışlı protestolu bir yürüyüş yaptı.
➤ Kamu Çalışanları Sendikaları Platformu Fatih'te bir gösteri yaptı.
➤ Genel Maden-İş üyeleri, üye aidatlarının artırılmasını protesto ederek sendikayı bastılar.
➤ İstanbul İlçe Belediyeleri işçileri TİS ve ücret alamama nedenleriyle protesto eylemlerine başladılar.
➤ Zonguldak Belediyesi işçileri alacakları için iş bıraktılar.
➤ Fiskobirlik'te sendika işyeri temsilcileri, işçilerin kadrolarının geri alınmak istendiği gerekçesiyle açlık grevine başladılar.
➤ Cam-İş Kalıp Fabrikası'nda işveren Şişe Cam Holding, işçilerin maaşlarını dondurmayı teklif etti. Otomobil-İş'in teklifi reddetmesi üzerine işveren işçilerin iş akitlerini feshetti. İşçiler işyerini terk etmeme eylemine başladılar. Görüşmeler başlayınca eylem sona erdi.

ARALIK

➤ TİS uyuşmazlığı nedeniyle Petkim işçileri fabrikaya kapanma eylemine başladı.
➤ Kütahya'da Dostel Alüminyum Sülfat'ta 80 işçi greve başladı.
➤ Ankara Kalkan Belediyesi'nde 25 işçi greve başladı.
➤ Zonguldak'ta 1200 belediye işçisi, ücret alamama nedeniyle aileleriyle bir gösteri düzenledi. Gösteriye 5000 dolayında kişi katıldı. Ay içinde iş bırakma yürüyüş eylemlerine devam eden işçiler yer yer polis ve asker engeliyle karşılaştılar.
➤ Kamu Çalışanları Sendikaları'nın İstanbul'da düzenledikleri mitinge 10.000 dolayında kişi katıldı. Polisle göstericiler arasında çıkan çatışmada 15 kişi yaralandı; 60 dolayında kişi de gözaltına alındı.
➤ TTB Ankara yürüyüşüne 2000 doktor katıldı.
➤ Mersin'de 500 işçi belediye önünde toplanarak işten atılmalar üzerine Belediyeyi işgal etti.
➤ Paşabahçe Cam'da atılan 65 işçi, satış mağazalarında sembolik alış-

verişlerle satışı engellemeye çalıştı. Birer bardak alıp satışı sekteye uğratarak işten atılmaları protesto ettiler.

➤ Petkim'de 6000 işçi TİS için fabrikadan çıkmama eylemi yaptı. Polis müdahale etti. ancak direniş devam etti. Aliağa-Yarımca'da 3500 dolayında işçi işgal, satışı engelleme, yürüyüş eylemlerini yaptı. 20 Aralık'ta Petkim işçileriyle eş ve çocukları, Türk-İş ve DİSK'e bağlı sendikaların da desteklediği bir yürüyüş yaptılar.

➤ Side Antalya Kalciçi'nde kurulu Marina Otel'de 65 işçi greve başladı.

➤ Denizli Emsan'da 330 işçi, ikramiyelerin ödenmemesi üzerine fabrikadan T.Metal-İş'in binasına yürüyüşe geçti. Polis engelleyince işçiler oturup alkışlı protesto eylemini yaptılar.

➤ Başbakanlık Basımevi, TTK ve Mars Matbaacılık'ta 300 işçi toplu vizite eylemi yaptı.

➤ Gima'da grev başladı.

➤ Kamu Çalışanları Sendikalar Platformu'na üye 4 bin kişi Ankara'da bir yürüyüş yaptı.

➤ İstanbul'da Pimalaş'ta işçiler ücretlerin ödenmemesi üzerine oturma eylemine başladılar.

➤ Şişli Belediyesi'nde 1200 işçi, TİS'ten doğan farklar için süresiz iş bırakma eylemine başladı.

➤ Seka'da işçiler TİS uyuşmazlığı nedeniyle bir saat geç işbaşı yaptılar. İzmit'teki Seka'da 3000 dolayında işçi, satımı engellemeye çalışırken, Balıkesir'de 1200 Seka işçisi işyerini terk etmeme eylemini yaptı.

➤ Or Maden Tic. San.'da 50 işçi greve çıktı.

➤ TİS imzalanan Gima'da 100 kadar işçi Tez Koop-İş Genel Merkezi'nde protesto gösterisi yaptı.

➤ İstanbul'da Güngören Belediyesi'nde 300 geçici işçinin işine son verilince, işçilere destek olmak amacıyla Güngören, Bağcılar, Bakırköy, Zeytinburnu Belediyeleri'nde çalışan 1000'e yakın işçi protesto yürüyüşü yaptı.

1993 (1 TEMMUZ'A KADAR)

OCAK

➤ Kağıthane Belediyesi'nde işten atılan 342 işçi, Belediye binası

önünde bir gösteri yaptı.

➤ Erdem Dış Ticaret'te işten atılan 140 işçi, işyeri önünde bekleme eylemini sürdürürken kimliği belirsiz (!) kişilerin saldırısına uğradı. Bir işçi yaralandı.

➤ Metal Kapak'ta 70 işçi, maaş ve ikramiyelerini alamadıkları için fabrika önünde oturma eylemi yaptı.

➤ 15 Ocak'ta kamu çalışanları (memurlar) bir günlük iş bırakma eylemi yaptılar. Grevli, toplu sözleşmeli sendikal hak için eylem yapan çalışanlar, hükümetin verdiği zammı da protesto ettiler.

➤ Küçükçekmece, Eminönü, Bağcılar, Güngören, Bahçelievler Belediyeleri işçileri, hem işten atılmalar üzerine hem de alacakları için direnişe geçtiler.

➤ Ankara ve İstanbul'da Belediye-İş üyesi işçiler alacaklar için iki saatlik iş durdurma eylemi yaptılar.

➤ İstanbul'da İETT sürücüleri bir gün sabah 05.00'ten itibaren trafiğe çıkmadılar.

➤ Belediye-İş Şube Başkanları, Ankara'da işçi alacakları için bir protesto gösterisi yaptılar. 95 Şube Başkanı açlık grevi yaptı.

➤ Gaziosmanpaşa Belediyesi'nde aylıkları ödenmeyen 350 işçi bir gösteri yürüyüşü yaptı.

➤ Küçükçekmece Belediye işçilerinin maaş, sosyal haklar ve ikramiye farkları nedeniyle başlattıkları direniş üzerine 38 işçi işten atıldı. Bunun üzerine bir protesto gösteri düzenleyen işçilere polis saldırdı.

➤ İşçilerle polis arasında çatışma çıktı.

➤ Trakya Oto Cam'da 143,

➤ Keban Plastik'te 79,

➤ Kocaeli, Kartonsan'da 302,

➤ Pen Turizm ve Otel İşletmeciliği'ne bağlı üç işyerinde toplam 22 işçi TİS için greve çıktı.

➤ Eğit-Sen üyesi bir grup öğretmen Beyoğlu Öğretmenevi önünde toplanarak öğretmenevleri tüzük ve uygulamalarını protesto ettiler.

➤ Küçükçekmece Belediyesi'nde işten atılan işçiler açlık grevine başladılar. İşçi aileleri bir protesto gösterisi yaptı.

➤ Direnişteki Kağıthane işçileri ve aileleriyle birlikte 5000 kişi "Boş Tencere Yürüyüşü" eylemini yaptı. 29 Ocak'ta Kağıthane Belediyesi

önünde "Zalimleri Protesto Mitingi" düzenlendi. Değişik noktalarda toplanan 15.000 işçi ve yoksul halkı mitinge katmak istemeyen polisle çatışma çıktı. 20 kişi yaralandı.

ŞUBAT

➤ Fiskobirlik'e bağlı 55 işyerinde toplam 3500 işçi greve başladı. Daha sonra grevci işçilerden 1500'ü Ankara'ya giderek Sanayi ve Ticaret Bakanlığı önünde bir gösteri yaptı. İşçiler, bir düğün salonunda konaklayarak bir süre daha eylemlerini sürdürdüler.
➤ Kayseri DSİ Bölge Müdürlüğü'nde işe başlatılmayan 70 geçici işçi Bölge Müdürünün odasını işe başlatılmak isteğiyle işgal ettiler.
➤ Kağıthane'de işten atılan 342 işçi polis tarafından dövüldükleri, tartaklandıkları yere çiçek bırakarak kısa bir yürüyüş yaptılar. 25 Şubat'ta 10.000 dolayında kişinin katıldığı Çağlayan mitingi düzenlendi.
➤ Gölcük Tersanesi ile bölgedeki askeri işyerlerinde çalışan binlerce işçi, SSK primlerinin artırılma teklifi üzerine alkışlı protestolarla geldikleri Gölcük Pastanesi'nde çeşitli bakanlıklara protesto telgraları çektiler.
➤ Tüm Maliye San'e üye bir grup çalışan yemek boykotu yaptı.
➤ Osmanlı Bankası personeli, TİS'in YHK'ye gönderilmesini Genel Müdürlük önünde toplanarak protesto etti.
➤ Atakule'de işten atılan 27 işçi Vakıflar Bankası Genel Müdürlüğü'ne yürüdü.
➤ Bolu/Kelebek Mobilya'da 300,
➤ Marmara Kağıt'ta 155,
➤ Gebze/Alsan Alüminyum'da 135 işçi greve çıktı.
➤ ORÜS'te (Orman Ürünleri Sanayi) özelleştirmeye karşı 100 kadar işçi bir miting yaptı.
➤ Topkapı'da kurulu İbrahim Etem Ulagay İlaç'ta işten atılan 22 işçi ve üç sendikacı süresiz açlık grevine başladı.
➤ Cam-İş Ambalaj'da 215 işçi 22 saat süren bir grev yaptı.
➤ Erzincan, Birlik Madencilik San. işçileri greve başladı.

MART

➤ Ankara'da Başbakanlık Basımevi'nde 194,
➤ Viking Kağıt'ta (İzmir) 108 işçi greve çıktı.
➤ Adana'nın Yüreğir Belediyesi'nde 620,
➤ Mersin Belediyesi'nde 4800 işçi, alacaklarının ödenmesi için iş bırakma eylemi yaptılar.
➤ İskenderun Limanı'nda işten atılan geçici işçiler oturma eylemine başladılar.
➤ Suser ve İgdaş işçileri, üyesi bulundukları 2 No'lu Tes-İş Şubesi'nin Genel Merkez tarafından kapatılması üzerine Tes-İş Genel Merkezi'ne telgraf çekerek kapatma olayını protesto ettiler.
➤ HEP'in düzenlediği Kağıthane İşçileriyle dayanışma gecesine 3500 dolayında kişi katıldı.

NİSAN

➤ İstanbul'da Dandy işyerlerinde çalışan işçiler, işten atılan arkadaşlarının tekrar işe alınmamasını, sendikalaşma hareketinin engellenmesini protesto için toplu viziteye çıkarak 1 km. yürüdüler.
➤ İstanbul'da 300 kadar fırın işçisi, Ekmek Sanayii İşverenleri Sendikası önünde toplanıp ekmek yiyerek ücret zammını protesto ettiler.
➤ Avrupa eylem günü nedeniyle 2 Nisan'da Çağlayan'da 3000 kişinin katıldığı bir miting düzenledi.
➤ Tuzla'daki 11 deri fabrikasında çalışan 1000 işçi, TİS uyuşmazlığı nedeniyle 4 saat iş bırakma eylemi yaptı.
➤ Harita ve Kadastro Mühendisler Odası'nda üç işçi greve başladı.
➤ Zonguldak Belediyesi işçileri, üç aydır ücret alamadıkları için iş bıraktılar.
➤ İstanbul Bakırköy, Kağıthane ve Zeytinburnu Belediyelerinde işten atılan işçiler Bakırköy Özgürlük Meydanı'nda bir gösteri yaptılar.
➤ Direnişteki Kağıthane Belediye işçilerinin Ankara yürüyüşü polis tarafından engellendi. İşçiler Gebze'den yürüyüşe başladılar. Yürüyüşe 120 işçi katıldı.
➤ Belediye-İş Anadolu yakası şubesinin Bağlarbaşı'nda düzenlediği

"Ödenmemiş Haklar Mitingi"ne 2000 işçi katıldı.
➤ Ülker'de işten atılan 550 işçi fabrika önünde oturma eylemine başladı. İşçiler, fabrika önünde eşleriyle bir de gösteri yaptılar.
➤ TOE'de işten atılan işçiler fabrikayı işgal ettiler.
➤ Ziraat Bankası Matbaası'nda 99,
➤ Usaş Uçak Servisi İşletme'de 850,
➤ Fürsan Fermantasyon Ürünleri San.'da 200,
➤ İstanbul Cam'da 200 işçi greve çıktı.

MAYIS

➤ 1 MAYIS: 1 Mayıs, başta İstanbul olmak üzere İzmir, Mersin, Kırşehir, Ankara'da binlerce kişinin katılımıyla kutlandı. İstanbul'da Türk-İş'in Abide-i Hürriyet, DİSK'in Pendik'te düzenlediği mitinglere 50 binin üzerinde kişi katıldı. İzmir'de düzenlenen mitinge katılan 30 kişi gözaltına alındı.
➤ Ankara'ya yürüyen Kağıthane işçileri 1 Mayıs'ı Kızılcahamam çıkışında Ankara'dan gelen 150 kişilik karşılama grubuyla birlikte kutladılar. İstanbul'da Kağıthane işçi lokalinde 5 işçi 2 Mayıs'ta açlık grevine başladı.
➤ Ankara'da Genel-İş üyesi 200 işçi Ulus Meydanı'nda maaşların geciktirilmesi nedeniyle bir protesto gösterisi yaptı. Gösteriye polis saldırdı; iki işçi gözaltına alındı.
➤ Belediye-İş Genel Merkez yöneticileri, Başbakanlığa yürüyüşlerinin engellenmesi nedeniyle Güvenpark'ta açlık grevine başladılar.
➤ 5 Mayıs'ta Belediye-İş Sendikasınca alınan karar çerçevesinde 100 bin dolayında belediye işçisi iş bırakma eylemi yaptı. Birikmiş olacaklar nedeniyle yapılan direniş bazı illerde gösteriye dönüştü.
➤ Hazine, DPT bütçe uzmanları maaşları protesto için sarı ve mor kurdela eylemi yaptılar.
➤ Çorlu Tekirdağ'da kurulu Desme Deri'de sendikalaştıkları gerekçesiyle işten atılan 26 işçi direnişe geçti. Çorlu'daki deri işyerlerinde sendikalaşma nedeniyle işten atılmalar üzerine direnişler yoğunlaştı.
➤Bakırköy Sümerbank Konfeksiyon'da 1300 işçi, TİS farklarının ödenmemesi üzerine alkışlı protesto eylemi yaptı.
➤ Muğla'da Bilginer Madencilik İnşaat'ta 42 işçi greve çıktı.

➤ Kozlu Kömür Ocakları'nda çalışan madenciler TİS farklarının ödenmemesi nedeniyle ocaklara inmediler.
➤DİSK, Adana'da özelleştirmeye taşeronlaştırmaya karşı "Yaşasın Emek Yaşasın Sendika" mitingini düzenledi.
➤Ankara'da direnişlere devam eden Kağıthane işçileri fotoğraf sergisi açtı. Sergide direniş fotoğrafları sergilendi.
➤ Bursa'nın Soğanlı Mahallesi'nde kurulu deri fabrikalarında sendikalı oldukları için işten atılan 23 işçi direnişe geçti.
➤ Derby Jillet'te 26 işçinin işten atılması üzerine işçiler üretimi durdurdu.
➤ Turbo Filtre'de sendikalı oldukları için işten atılan 200 işçi, fabrika önüne çadır kurarak açlık grevine başladı.

HAZİRAN

➤ Sümerbank Beykoz Deri Fabrikası'nda çalışan 1320 işçi, TİS'ten doğan ücret farklarını, ikramiyeleri ve avansları alamadıkları için yetkili ve ilgililere protesto telgrafları çektiler.
➤ Ankara'da Ulaştırma Bakanlığı'nda 2500 çalışan TİS isteğini dile getiren bir gösteri yaptı.
➤ Tersanelerde TİS tıkanıklığı nedeniyle toplu vizite eylemleriyle gösteriler düzenlendi. Gölcük Tersanesi'nde ardarda protesto eylemleri yapıldı.
➤ İskenderun Demir Çelik'te 8000 işçi, TİS tıkanıklığını protesto için yemek boykotu ve yürüyüş eylemlerini yaptı.
➤ Hatay'da Güneysu Fabrikası'nda 14 aydır ücret alamayan işçiler astıkları pankartlarla durumu protesto ettiler.
➤ Direnişteki Kağıthane Belediye işçilerine destek amacıyla iş bırakan binlerce belediye işçisi, sendika üyesi memurlar; DKÖ üyeleri Kağıthane'de 5000'in üzerinde çalışanın katıldığı bir protesto gösterisi yaptılar. Genel-İş üyeleri yarım gün iş bıraktılar.
➤ Sümerbank'ın Bakırköy Konfeksiyon, Yıldız Porselen, Beykoz Deri Fabrikalarında işçiler birikmiş alacakları için direnişe geçtiler. Yıldız Porselen'de 250 işçi vezne önünde kuyruk oluşturdu. Beykoz Deri'de 1320 işçi, 1.5 gün, Bakırköy Konfeksiyon'da ise 1230 işçi iş

bırakma eylemi yaptı.

➤ Sümerbank Bakırköy Konfeksiyon'da 1400 işçi; birikmiş alacakalır için ve özelleştirmeye karşı toplu vizite, yürüyüş ve fabrikayı işgal eylemlerini yaptı.

➤ Çanakkale'de 6 Kamu Çalışanları Sendikası "Toplu Sözleşmeye Çağrı" mitingi yaptı.

➤ Kastamonu Şeker Fabrikası'nda 10 yıldır çalışan 50 geçici işçi, yerlerine taşeron kanalıyla işçi alınmasını protesto için açlık grevine başladı.

➤ Aydınlıkköyü Organize Deri Sanayi Bölgesi'nde 1200 deri işçisi, işveren sendikasının TİS tutumunu protesto için üretimi durdurdu.

➤ İstanbul Abideyi Hürriyet'te 10.000'in üzerinde kamu çalışanı "Demokrasi ve Sendikal Haklar" mitingi düzenledi.

KAYNAKLAR

1-) Tanzimat Dönemi Osmanlı Sanayii ve Sanayileşme Politikası, Prof.Dr. Rifat Önsoy, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara 1988

2-) Cumhuriyet'ten Bu Yana Türkiye Ekonomisinin Gelişimi ve Geleceğe Bakış, İstanbul Ticaret Odası Yayınları - 1989/1

3-) Türkiye'de Kapitalizmin Gelişimi, Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Bibliotek Yayınları 16 - 1989.

4-) Türkiye İşçi Sınıfı Tarihinden Yapraklar, Yıldırım Koç, Ataol Yayınları - 1992

5-) Türkiye İşçi Sınıfı ve Mücadeleler Tarihi, TİB Yay., No. 16, Ankara

6-) Türkiye'de İşçi Sınıfı, Doğuşu ve Yapısı, Oya Sencer; Habora Yay., İstanbul 1969

7-) Resimli Türkiye İşçi Sınıfı Tarihi, Süleyman Üstün - Yücel Yaman, Vardiya Yay., 4. Cilt, İstanbul - 1975

8-) Türkiye İşçi Sınıfı 1976 Yıllığı, Sevgi-Abdullah Özkan, Gözlem Yay.,

9-) Türkiye'de İşçi Hareketleri, K. Sülker, Gerçek Yay., İstanbul, 2. Baskı 1973

10-) Türkiye'de Sanayi Proleteryası, Y.N. Rozaliev, Yar Yay., İstanbul-1974

11-) Tarımsal Üretim ve Sosyal Sınıflar, E. Budak, Diyalektik Kitap

Dizisi-1, İst. - 1992

12-) Petrol İş Yıllıkları: 1986, 1987, 1989, 1990, 1991

13-) Tüba Ajans Bültenleri: 1989, 1990, 1991, 1992, 1993 yılları

14-) Cumhuriyet Gazetesi 1977 - 1993 Temmuz arası

15-) 1908 İşçi Hareketleri, H. Avni Şanda, Gözlem Yay.

16-) Türkiye'yi Sarsan 2 Uzun Gün, 15-16 Haziran, K. Sülker, V. Yay., Ankara 1987

17-) Yol, sayı 2

Fiy 60000L.